

Euroopan unionin virallinen lehti

L 90

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

65. vuosikerta

18. maaliskuuta 2022

Sisältö

II Muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ **Komission delegoitu asetus (EU) 2022/439, annettu 20 päivänä lokakuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä niiden arviointimenetelmien täsmentämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla, joita toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava arvioidessaan, noudattavatko luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöä koskevia vaatimuksia ⁽¹⁾..... 1**
- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/440, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2022, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta ⁽¹⁾..... 67**
- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/441, annettu 17 päivänä maaliskuuta 2022, täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteiden V ja XIV muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdysvaltoja koskevista kohdista niiden kolmansien maiden luetteloissa, joista siipikarjan, siipikarjan sukusolujen ja alkioiden sekä siipikarjasta ja riistalinnuista saatavan tuoreen lihan lähetysten saapuminen unioniin on sallittua ⁽¹⁾..... 105**

PÄÄTÖKSET

- ★ **Neuvoston päätös (EU) 2022/442, annettu 21 päivänä helmikuuta 2022, luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa sopimusten tekemiseksi Euroopan unionin ja kyseisten maiden välillä yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettua rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevista täydentävistä säännöistä 116**
- ★ **Neuvoston päätös (EU) 2022/443, annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022, ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamiseen (Rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi) ⁽¹⁾..... 118**

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjaintyypillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjaintyypillä ja merkitty tähdellä.

- ★ **Komission päätös (EU) 2022/444, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2021, valtiontuesta SA.49414 (2020/C) (ex 2019/NN), jonka Ranska on toteuttanut maakaasuvarastojen ylläpitäjien hyväksi (tiedoksiannettu numerolla C(2021) 4494) ⁽¹⁾ .....** 122
- ★ **Komission päätös (EU) 2022/445, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2022, Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välisen valuuttasopimuksen liitteen muuttamisesta .....** 163
- ★ **Komission päätös (EU) 2022/446, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2022, Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen valuuttasopimuksen liitteen muuttamisesta .....** 180
- ★ **Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2022/447, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2022, tilien avaamisesta niiden maksujen käsittelyä varten, jotka liittyvät jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, myönnettäviin ERVV-lainoihin annetun päätöksen 2011/15/EU muuttamisesta (EKP/2022/10) .....** 197

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Muut kuin lainsäätämisyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2022/439,

annettu 20 päivänä lokakuuta 2021,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä niiden arviointimenetelmien täsmentämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla, joita toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava arvioidessaan, noudattavatko luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöä koskevia vaatimuksia

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 144 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan, 173 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan ja 180 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EU) N:o 575/2013 vaatimus, jonka mukaan toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, noudattaako laitos sisäisten luottoluokitusten menetelmän (IRB-menetelmä) käyttöä koskevia vaatimuksia, liittyy kaikkiin IRB-menetelmän käyttöä koskeviin vaatimuksiin niiden olennaisuudesta riippumatta ja koskee vaatimusten noudattamista kaikkina aikoina. Näin ollen kyseinen vaatimus ei liity ainoastaan sellaisen ensimmäisen hakemuksen arvioimiseen, jolla laitos hakee lupaa käyttää luokitusjärjestelmiä omien varojen vaatimusten laskemiseen, vaan se liittyy myös seuraaviin: sellaisten mahdollisten lisähakemusten arvioiminen, joilla laitos hakee lupaa käyttää luokitusjärjestelmiä, joita sovelletaan laitoksen hyväksytyyn IRB-menetelmää koskevan vaiheittaisen käyttöönotto-suunnitelman mukaisesti; sellaisten sisäisten menetelmien olennaisia muutoksia koskevan hakemuksen arviointi, joita laitos on saanut luvan käyttää kyseisen asetuksen 143 artiklan 3 kohdan ja komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 ⁽²⁾ mukaisesti; IRB-menetelmään tehtävät muutokset, joista on ilmoitettava asetuksen (EU) N:o 575/2013 143 artiklan 4 kohdan ja delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 mukaisesti; sitä IRB-menetelmää koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ⁽³⁾ 101 artiklan 1 kohdan mukainen jatkuva tarkastelu, jota laitos on saanut luvan käyttää; sellaisten hakemusten arviointi, joilla haetaan lupaa siirtyä takaisin vähemmän kehittyneiden menetelmien käyttöön asetuksen (EU) N:o 575/2013 149 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1.

⁽²⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) N:o 529/2014, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä sisäisten luottoluokitusten menetelmän ja kehittyneen mittausten menetelmän laajennusten ja muutosten olennaisuuden arvioinnissa käytettävien teknisten sääntelystandardien osalta (EUVL L 148, 20.5.2014, s. 36).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

Toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava samoja kriteerejä kaikkiin näihin erityisiin näkökohtiin, jotka liittyvät IRB-menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamisen arviointiin. Sen vuoksi sääntöjen, joissa kyseiset arviointimenetelmät vahvistetaan, täytyisi olla sovellettavissa kaikkiin näihin tapauksiin, jotta varmistetaan, että toimivaltaiset viranomaiset yhdenmukaistavat arviointimenetelmiä, ja vältetään sääntelyn katvealueiden hyväksikäytön riski.

- (2) Arviointimenetelmien olisi koostuttava menetelmistä, joita toimivaltaiset viranomaiset käyttävät joko valinnaisesti tai pakollisesti, ja niissä olisi vahvistettava kriteerit, jotka toimivaltaiset viranomaiset tarkistavat.
- (3) Jotta voidaan varmistaa, että IRB-menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamista arvioidaan yhdenmukaisesti koko unionissa, on tarpeen, että toimivaltaiset viranomaiset soveltavat arvioinnissa samoja menetelmiä. Sen vuoksi on tarpeen vahvistaa menetelmät, joita kaikkien toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava. Ottaen kuitenkin huomioon mallien arvioinnin luonne sekä mallien monimuotoisuus ja erityispiirteet toimivaltaisten viranomaisten olisi myös käytettävä harkintavaltaansa soveltaessaan menetelmiä tarkasteltavina oleviin malleihin. Tässä asetuksessa vahvistettavissa arviointimenetelmissä olisi täsmennettävä vähimmäiskriteerit, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkistaa IRB-menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamisen, sekä velvoitettava toimivaltaiset viranomaiset tarkistamaan kaikki muut tähän tarvittavat merkitykselliset kriteerit. Lisäksi tietyissä tapauksissa, joissa toimivaltainen viranomainen on hiljattain arvioinut samassa vastuuryhmässä käytettäviä luokitusjärjestelmiä, on asianmukaista sallia tällaisten arviointien tulosten käyttö sen sijaan, että toimivaltaisen viranomaisen olisi toistettava arvioinnit, jos toimivaltainen viranomainen katsoo käytettyään harkintavaltaansa, että ne pysyvät olennaisilta osiltaan muuttumattomina. Näin pyritään välttämään monimutkaisuutta, tarpeettomia rasituksia ja päällekkäistä työtä.
- (4) Jos toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, noudattaako laitos vaatimuksia, jotka koskevat IRB-menetelmän käyttöä muihin kuin alkuperäisen lupahakemuksen tarkoituksiin, toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava ainoastaan niitä sääntöjä, jotka ovat merkityksellisiä näiden muiden tarkoitusten arvioinnin laajuuden kannalta, ja niiden olisi kussakin tapauksessa käytettävä lähtökohtana aiempien arviointien päätelmiä.
- (5) Jos arviointi liittyy asetuksen (EU) N:o 575/2013 20 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin lupahakemuksiin, sovelletaan kyseisen artiklan 8 kohdassa tarkoitettuja teknisiä täytäntöönpanostandardeja, jotka liittyvät yhteistä päätöstä koskevaan menettelyyn.
- (6) Toimivaltaisten viranomaisten edellytetään tarkistavan, noudattavatko laitokset IRB-menetelmän käyttöä koskevia erityisiä sääntelyvaatimuksia, sekä arvioivan laitoksen soveltamien ratkaisujen, järjestelmien ja menetelmien yleisen laadun ja pyytävän jatkuvia parannuksia ja mukautuksia muuttuneisiin olosuhteisiin, jotta varmistettaisiin kyseisten vaatimusten jatkuva noudattaminen. Tällainen arviointi edellyttää suuressa määrin, että toimivaltaiset viranomaiset käyttävät harkintavaltaansa. Arviointimenetelmiä koskevilla säännöillä olisi toisaalta annettava toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuus tehdä harkintavaltaansa käyttäen lisätarkastuksia tässä asetuksessa säädettyjen tarkastusten lisäksi, jos se on tarpeen, ja toisaalta varmistettava valvontakäytäntöjen yhdenmukaistaminen ja vertailtavuus eri lainkäyttöalueilla. Samoista syistä toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava riittävästi joustovaraa soveltaa sopivinta valinnaista menetelmää tai muuta menetelmää, joka on tarpeen erityisten vaatimusten tarkistamiseksi, otettuaan huomioon muun muassa kuhunkin luokitusjärjestelmään kuuluvien vastuutyypin olennaisuuden, mallien monimutkaisuuden, tilanteen erityispiirteet, laitoksen soveltaman erityisratkaisun, laitoksen toimittaman näytön laadun ja toimivaltaisten viranomaisten omat resurssit. Lisäksi toimivaltaisten viranomaisten olisi samoista syistä voitava tehdä tarvittaessa lisätestejä ja -tarkastuksia suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, jos on epävarmuutta IRB-menetelmän vaatimusten täyttymisestä, otettuaan huomioon laitoksen liiketoiminnan ja rakenteen luonteen, koon ja monimuotoisuuden.

- (7) Jotta voidaan varmistaa koko IRB-menetelmän arvioinnin johdonmukaisuus ja kattavuus, toimivaltaisten viranomaisten olisi siinä tapauksessa, että lupapyyntöjä esitetään myöhemmin laitoksen hyväksytyyn vaiheittaisen käyttöönottosuunnitelman perusteella, käytettävä arviointinsa perustana ainakin niitä sääntöjä, jotka koskevat käyttö- ja kokemustestiä, luokittelua luokkiin tai ryhmiin, luokitusjärjestelmiä ja riskin kvantifiointia, koska nämä arvioinnin näkökohdat liittyvät IRB-menetelmän jokaiseen yksittäiseen luokitusjärjestelmään.
- (8) Jotta voidaan arvioida IRB-menetelmän soveltamisen asianmukaisuutta, kaikki luokitusjärjestelmät ja niihin liittyvät prosessit olisi tarkistettava, jos laitos on siirtänyt luokitusjärjestelmien suunnitteluun, toteuttamiseen ja validointiin liittyviä tehtäviä, toimia tai toimintoja kolmannelle osapuolelle tai ostanut luokitusjärjestelmän tai yhdistettyjä tietoja kolmannelta osapuolelta. Erityisesti olisi tarkistettava, että laitoksessa on toteutettu asianmukaisia valvontatoimia ja että kaikki asiakirjat ovat saatavilla. Koska laitoksen ylin hallintoelin on viime kädessä vastuussa siirretyistä prosesseista ja kolmannelta osapuolelta ostettujen luokitusjärjestelmien suorituskyvystä, olisi tarkistettava myös, että laitoksen henkilökunta ymmärtää siirretyt prosessit ja ostetut luokitusjärjestelmät riittävän hyvin. Toimivaltaisten viranomaisten olisi sen vuoksi arvioitava kaikki siirretyt tehtävät, toimet ja toiminnot ja kolmansilta osapuolilta ostetut luokitusjärjestelmät, samalla tavoin kuin jos IRB-menetelmä olisi kehitetty kokonaan laitoksen sisäisten prosessien välityksellä.
- (9) Sen estämiseksi, että laitokset saattavat IRB-menetelmän vaiheittaisen käyttöönoton pitkän ajan kuluessa vain osittain päätökseen, toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, onko niin kutsutun vaiheittaisen käyttöönoton suunnitelman soveltamiselle asetettu määräaika asianmukainen, noudatetaanko tätä määräaika ja onko suunnitelmaan tarpeen tehdä muutoksia. Olisi varmistettava, että kaikille vaiheittaisen käyttöönoton suunnitelman piiriin kuuluville vastuille on määritetty kohtuullinen enimmäisaika, jonka kuluessa IRB-menetelmä on otettava käyttöön.
- (10) On tärkeää arvioida validointitoiminnon vankkuutta ja näin ollen sen riippumattomuutta luottoriskin valvontayksiköstä sekä menetelmien ja menettelyjen kattavuutta, käyttöiheyttä ja asianmukaisuutta ja raportointiprosessin vakautta, jotta voidaan varmistaa, että luokitusjärjestelmiä arvioidaan objektiivisesti ja että kannustimet mallin puutteiden ja heikkouksien peittelyyn ovat vähäisiä. Arvioidessaan, onko validointitoiminto riittävän riippumaton, toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava huomioon laitoksen koko ja monimuotoisuus.
- (11) Koska luokitusjärjestelmät ovat IRB-menetelmän ydin ja niiden laatu voi vaikuttaa merkittävästi omien varojen vaatimusten tasoon, luokitusjärjestelmien suorituskykyä olisi tarkasteltava säännöllisesti. Ottaen huomioon, että riskiparametrien estimaatteja on tarkasteltava vähintään kerran vuodessa ja että toimivaltaisten viranomaisten ja sisäisen tarkastuksen toiminnon olisi arvioitava luokitusjärjestelmiä säännöllisesti ja että tämän tehtävän suorittaminen edellyttää validointitoiminnolta saatavia tietoja, on aiheellista tarkistaa, että sellaisten luokitusjärjestelmien suorituskyky, joiden piiriin kuuluu olennaisia salkkuja sekä kaikkien muiden luokitusjärjestelmien toteutumatestit, validoidaan vähintään kerran vuodessa.
- (12) Kaikkien IRB-menetelmän alojen on tosiasiallisesti kuuluttava sisäisten tarkastusten piiriin. Olisi kuitenkin tarkistettava, että sisäisen tarkastuksen resursseja käytetään tehokkaasti ja että tarkastusten painopiste on kaikkein riskialteimmilla aloilla. Jonkinasteinen joustavuus on tärkeää erityisesti sellaisten laitosten kohdalla, jotka käyttävät hyvin monia luokitusjärjestelmiä. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että vuosittaiset tarkastelut tehdään sellaisten alojen määrittämiseksi, jotka edellyttävät perusteellisempia tarkasteluja vuoden aikana.
- (13) Jotta varmistettaisiin yhdenmukaistamisen vähimmäistaso luokitusjärjestelmien käytön laajuuden osalta (niin kutsuttu käyttötesti), toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että luokitusjärjestelmät sisällytetään laitoksen asiaankuuluviin prosesseihin osana laajempia riskienhallinta-, luotonhyväksymis- ja päätöksentekoprosesseja, sisäisen pääoman kohdentamista sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää. Nämä ovat keskeisiä aloja, joilla sisäiset prosessit edellyttävät riskiparametrien käyttöä, joten jos näillä aloilla käytettävien riskiparametrien ja omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien parametrien välillä on eroja, olisi varmistettava, että ne ovat perusteltuja.

- (14) Kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat kokemustestää koskevien vaatimusten osalta, olivatko luokitusjärjestelmät, joita laitos käytti ennen IRB-menetelmän käyttöönottoa, ”pääosin” IRB-menetelmän vaatimusten mukaisia, niiden olisi erityisesti tarkistettava, että luokitusjärjestelmää on käytetty vähintään kolmen vuoden ajan ennen IRB-menetelmän käyttöönottoa laitoksen sisäisissä riskienmittaus- ja riskienvalvontaprosesseissa ja että luokitusjärjestelmä on ollut valvonnan, sisäisen validoinnin ja sisäisen tarkastuksen kohteena. Tällainen arviointimenetelmien täsmentäminen on tarpeen yhdenmukaistamisen vähimmäistason varmistamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että luokitusjärjestelmiä on sovellettu ainakin olennaisimmilla käyttöaloilla, jotta voidaan varmistaa, että laitos on tosiasiallisesti käyttänyt luokitusjärjestelmiä ja että sekä henkilöstö että johto ovat tottuneet näihin parametreihin ja ymmärtävät hyvin niiden merkityksen ja heikkoudet. Lisäksi kokemusjakson aikana suoritetun valvonnan, validoinnin ja sisäisen tarkastuksen tulisi osoittaa, että luokitusjärjestelmät ovat olleet IRB-menetelmän perusvaatimusten mukaisia ja että niitä on parannettu asteittain kyseisenä aikana.
- (15) Muiden kuin vähittäisvastuiden osalta edellytetään, että vastuiden luokittelu luokkiin tai ryhmiin on riippumatonta, koska tässä prosessissa tarvitaan yleensä asiantuntija-arvioita. Vähittäisvastuiden tapauksessa vastuiden luokitusprosessi on yleensä täysin automaattinen ja perustuu vastapuolta ja sen liiketoimia koskeviin objektiivisiin tietoihin. Vastuiden luokitusprosessin oikeellisuus varmistetaan ottamalla luokitusjärjestelmä asianmukaisesti käyttöön laitoksen tietotekniikkajärjestelmissä ja menettelyissä. Jos korvaamiset kuitenkin sallitaan, luokitusprosessissa on käytettävä asiantuntija-arvioita. Tästä syystä ja ottaen huomioon, että vastuiden alullepanosta ja uusimisesta vastaavat henkilöt ovat yleensä taipuvaisia antamaan parempia luokituksia luottojen myynnin ja määrän lisäämiseksi, olisi tarkistettava, että jos korvaamisia käytetään, myös vähittäisvastuiden tapauksessa, vastuiden alullepanosta ja uusimisesta vastaavista henkilöistä riippumaton henkilö tai komitea on hyväksynyt vastuiden luokituksen.
- (16) Jos luokitukset ovat yli 12 kuukautta vanhoja tai jos vastuun luokitusta ei ole tarkistettu laitoksen toimintaperiaatteiden mukaisen ajan kuluessa, toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että riskipainotettujen omaisuuserien laskennassa on tehty varovaisia oikaisuja. Tähän on useita syitä. Jos luokitus on vanhentunut tai perustuu vanhentuneisiin tietoihin, riskinarviointi ei välttämättä ole tarkka. Erityisesti, jos vastapuolen tilanne on heikentynyt viimeisten 12 kuukauden aikana, se ei näy luokituksessa ja riski arvioidaan liian pieneksi. Lisäksi riskiparametrien estimointia koskevan yleissäännön mukaan olisi otettava käyttöön suurempi varovaisuusmarginaali, jos riskiparametrien estimointi perustuu riittämättömiin tietoihin tai oletuksiin. Samaa sääntöä olisi sovellettava myös vastuiden luokitteluun luokkiin tai ryhmiin, eli jos luokitusprosessissa huomioon otetut tiedot eivät ole riittäviä, riskipainojen laskennassa olisi noudatettava lisävarovaisuutta. Menetelmää, jolla lisävarovaisuutta sovelletaan riskipainojen laskennassa, ei pitäisi määrittää tarkemmin, koska laitos voi mukauttaa joko luokitusta, riskiparametrien estimointia tai riskipainoa suoraan. Mukautuksen olisi oltava oikeassa suhteessa siihen, kuinka pitkän ajan luokitus tai luokituksen perustana olevat tiedot ovat vanhentuneita.
- (17) Laitoksen on dokumentoitava sisäisesti käytettävät maksukyvyttömyyden ja tappion määritelmät ja varmistettava, että ne vastaavat asetuksessa (EU) N:o 575/2013 säädetyjä määritelmiä. Arvioidessaan tätä vastaavuutta toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että laitoksilla on selkeät toimintaperiaatteet, joissa täsmennetään, milloin vastapuoli tai sopimustyyppi luokitellaan maksukyvyttömäksi. Näiden toimintaperiaatteiden on oltava yhdenmukaisia maksukyvyttömyyden toteamista koskevien yleisten periaatteiden kanssa. EPV on antanut asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta. Nämä toimintaperiaatteet olisi myös sisällytettävä laitosten riskienhallintaprosesseihin ja -järjestelmiin, koska asetuksessa (EU) N:o 575/2013 edellytetään erityisesti, että sisäisillä luokituksilla, mukaan lukien luokittelu maksukyvyttömyysluokkaan, on keskeinen merkitys laitoksen riskienhallinta- ja muiden sisäisten prosessien kannalta. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava myös tämä seikka.
- (18) Tiedot vastapuolen kyvystä selvitä veloitteistaan ja tiedot maksukyvyttömyystilassa olevista ja muista vastuista ovat laitoksen sisäisten prosessien, riskiparametrien kvantifioinnin ja omien varojen vaatimusten laskennan perusta. Sen vuoksi maksukyvyttömyyden vastapuolten tunnistamisen lisäksi myös maksukyvyttömyyden vastapuolten uudelleenluokittelun maksukykyisiksi on oltava vankkaa ja tehokasta. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että varovaisella uudelleenluokitusprosessilla varmistetaan, ettei vastapuolia luokitella uudelleen maksukykyisiksi, jos laitos odottaa, että vastuu todennäköisesti palaa maksukyvyttömyystilaan lyhyen ajan kuluessa.

- (19) Saadakseen johdonmukaisen ja tarkan yleiskuvan laitoksen käyttämistä luokitusjärjestelmistä sekä niihin pitkällä aikavälillä tehdyistä parannuksista toimivaltaisten viranomaisten olisi arvioitava laitoksen käyttämien luokitusjärjestelmien nykyisistä ja aiemmista versioista laaditun rekisterin, jäljempänä 'luokitusjärjestelmärekisteri', kattavuus. Ottaen huomioon, että kokemustestiä koskevat vaatimukset liittyvät sisäisen mallin hyväksyntää koskevan hakemuksen käsittelyajankohtaa edeltäneisiin kolmeen vuoteen ja että toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava sisäisen mallin yleinen tarkastelu säännöllisesti vähintään kolmen vuoden välein, niiden on aiheellista tarkistaa, että luokitusjärjestelmärekisteri sisältää vähintään laitoksen kolmen edellisen vuoden aikana käyttämien sisäisten mallien versiot.
- (20) Asiantuntija-arvioita käytetään luokitusjärjestelmien kehittämisen ja käytön eri vaiheissa. Niiden järkevä käyttö voi parantaa mallin laatua ja sen ennusteiden tarkkuutta. Koska asiantuntija-arviot kuitenkin muuttavat estimaatteja aiemman kokemuksen perusteella subjektiivisella tavalla, asiantuntija-arvioiden käyttöä olisi valvottava. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että asiantuntija-arvioiden käyttö on perusteltua siitä syystä, että se vaikuttaa positiivisesti ennusteiden tarkkuuteen. Monet mallin tulosten korvaamiset saattavat viitata siihen, että luokitusjärjestelmästä puuttuu joitakin tärkeitä tietoja. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että laitokset analysoivat säännöllisesti korvaamisten lukumäärää ja perusteluita ja että mallissa havaittuihin heikkouksiin puututaan asianmukaisesti mallin tarkastelussa.
- (21) Toimivaltaisten viranomaisten olisi kaikissa tapauksissa arvioitava, onko laitos ottanut käyttöön riittävän varovaisuusmarginaalin riskiparametrien estimaateissaan. Varovaisuusmarginaalissa olisi otettava huomioon riskien kvantifioinnissa käytettävissä tiedoissa tai menetelmissä havaitut puutteet ja epävarmuuden lisääntyminen, joka voi johtua esimerkiksi luotonanto- tai palautuspolitiikan muutoksista. Jos laitos ei enää täytä IRB-menetelmää koskevia vaatimuksia, toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, täyttääkö laitos vaatimuksen siitä, että luokitusjärjestelmät korjataan kohtuullisessa ajassa. Varovaisuusmarginaalin soveltamista ei saisi käyttää vaihtoehtona mallien korjaamiselle eikä sen varmistamiselle, että mallit ovat täysin asetuksen (EU) N:o 575/2013 vaatimusten mukaisia.
- (22) Riskin kvantifioinnin osalta on suotavaa, että PD-estimaatit pysyvät pitkällä aikavälillä suhteellisen vakaina, jotta voidaan välttää omien varojen vaatimusten liiallinen syklistyys. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että PD-estimaatit perustuvat yhden vuoden maksukyvyttömyysasteiden pitkän aikavälin keskiarvoon. Koska omien varojen tulisi auttaa laitoksia selviytymään stressikauden aikana, riskiestimaateissa olisi lisäksi otettava huomioon taloudellisten olosuhteiden mahdollinen heikkeneminen myös hyvinä aikoina. Aina epävarmuuden lisääntyessä riittämättömien tietojen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että varovaisuusmarginaalia on suurennettu. Jos käytettävissä olevat aikasarjat eivät ole niin pitkiä, että ne kattaisivat maksukyvyttömyysasteiden odotetun vaihtelun, puuttuvien tietojen huomioon ottamiseksi olisi otettava käyttöön asianmukaiset menetelmät.
- (23) LGD:n estimointi perustuu keskimääräisiin toteutuneisiin LGD:eihin, jotka on painotettu maksukyvyttömyyksiä lukumäärällä. Jos vastuuarvo on merkityksellinen riskitekijä, se olisi otettava huomioon muiden mahdollisten riskitekijöiden ohella LGD-parametriin liittyvässä erotelussa tai riskien eriyttämisessä sen varmistamiseksi, että parametri lasketaan homogeenisille ryhmille tai sopimustyyppien riskiluokille. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että tätä menetelmää sovelletaan asianmukaisesti, koska sillä varmistetaan yhdenmukaisuus PD-parametrin laskennan ja riskipainokaavan tarkoituksenmukaisen soveltamisen kanssa. Asetuksessa (EU) N:o 575/2013 erotetaan toistaan menetelmä, jolla LGD estimoidaan yksittäisille vastuulle riskipainotettujen vastuuerien määrittämiseksi, ja salkkutasolla laskettu LGD-estimaattien keskiarvo. Yksittäisen LGD:n estimoinnista poiketen kiinteistövuokaudellisten vähittäisvastuiden LGD:n alaraja, jota sovelletaan koko salkun tasolla, määrittämään vastuilla painotetuksi keskimääräiseksi LGD:ksi. Jotta varmistetaan, että kiinteistövuokaudellisten vastuiden riskiparametrit ovat riittävällä tasolla, toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että LGD:n alarajoja sovelletaan asianmukaisesti.
- (24) Maksukyvyttömyystilassa olevia vastuita, jotka palaavat ensin maksukykyisiksi mutta jotka luokitellaan lyhyen ajan kuluessa uudelleen maksukyvyttömyystilaan, olisi käsiteltävä maksukyvyttömyystilassa olevina vastuina siitä hetkestä alkaen, jona ne joutuivat alun perin maksukyvyttömyystilaan, koska niiden väliaikainen uudelleenluokittelu maksukykyisiksi johtuu todennäköisesti siitä, että tiedot vastapuolen todellisesta tilanteesta ovat puutteellisia. Näin ollen moninkertaisten maksukyvyttömyyksien käsittely yhtenä maksukyvyttömyytenä kuvaa paremmin todellista

maksukyvyttömyyttä. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että lyhyen ajan kuluessa tapahtuneita saman vastapuolen moninkertaisia maksukyvyttömyyksiä käsitellään riskiparametrien estimoinnissa yhtenä maksukyvyttömyytenä. Saman vastapuolen monikertaisten maksukyvyttömyyksien käsittely erillisinä maksukyvyttömyyksinä voisi johtaa merkittäviin virheisiin riskiparametrien estimaateissa, koska suuret maksukyvyttömyysasteet johtaisivat suurempiin PD-estimaatteihin. Toisaalta LGD arvioitaisiin liian pieneksi, koska vastapuolen ensimmäisiä maksukyvyttömyyksiä käsiteltäisiin hoidettavissa olevina tapauksina, joihin ei liity tappiota, vaikka laitos onkin kärsinyt tappion. Lisäksi moninkertaisten maksukyvyttömyyksien käsittelyn pitäisi olla johdonmukaista PD:n ja LGD:n estimointia varten PD- ja LGD-estimaattien välisen yhteyden vuoksi sekä odotetun tappion realistisen estimoinnin varmistamiseksi.

- (25) Tiedot, jotka ovat laitoksen saatavilla maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista, poikkeavat laajuudeltaan suuresti järjestettyjä vastuita koskevista tiedoista. Erityisesti mainittakoon, että maksukyvyttömyystilassa oleviin vastuihin voidaan soveltaa kahta ylimääräistä riskitekijää, nimittäin maksukyvyttömyysaika ja toteutuneita palautumisia. Sen vuoksi ennen maksukyvyttömyyttä tehty LGD:n estimointi ei ole riittävä, koska riskiestimaateissa olisi otettava huomioon kaikki merkittävät riskitekijät. Lisäksi maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden osalta tiedetään, mitkä ovat olleet taloudelliset olosuhteet maksukyvyttömyyshetkellä. Maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden LGD:n olisi myös kuvastettava nykyisissä taloudellisissa olosuhteissa odotetun tappion ja palautumisjakson aikana mahdollisesti syntyvän odottamattoman tappion summaa. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden LGD, jäljempänä 'maksukyvyttömyystilaa koskeva LGD', estimoidaan joko suoraan tai summana, joka saadaan laskemalla yhteen odotetun tappion paras estimaatti, jäljempänä 'EL_{BE}', ja korotus, jossa otetaan huomioon palautumisjakson aikana mahdollisesti syntyvä odottamaton tappio. Käytetystä menetelmästä riippumatta maksukyvyttömyystilaa koskevan LGD:n estimoinnissa olisi otettava huomioon maksukyvyttömyysaika ja toteutuneita palautumisia koskevat tiedot estimointiajankohtaan saakka sekä mahdollinen epäsuotuisa muutos taloudellisissa olosuhteissa palautumisprosessin odotetun keston aikana.
- (26) Sellaisten laitosten tapauksessa, jotka käyttävät omia LGD-estimaatteja, vakuuksien hallintaa koskevien sisäisten vaatimusten olisi vastattava yleisesti asetuksen (EU) N:o 575/2013 kolmannen osan II osaston 4 luvun 3 jaksossa vahvistettuja vaatimuksia. Toimivaltaisten viranomaisten olisi keskityttävä vakuuksien arvostusta ja oikeusvarmuutta koskeviin vaatimuksiin, koska on tärkeää varmistaa vakuuksien säännöllinen ja luotettava arvostus sekä se, että arvostus kuvastaa todellista markkina-arvoa vallitsevissa markkinaolosuhteissa. Uudelleenarvostuksen suoritustiheys ja luonne olisi sovitettava vakuustyyppin mukaan, koska vanhentunut tai epätarkka arviointi voi johtaa luottovastuuihin liittyvän riskin aliarvioimiseen. Lisäksi on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että vakuus on oikeudellisesti pätevä ja täytäntöönpanokelpoinen kaikilla asiaankuuluvilla lainkäyttöalueilla. Päinvastaisessa tapauksessa vastuuta olisi käsiteltävä vakuudettomana. Jos tällainen vakuus hyväksytään riskin kvantifiointiin, se voi johtaa riskin aliarvioimiseen.
- (27) Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että käytettäessä edistynyttä IRB-menetelmää eli laitoksen omia LGD-estimaatteja takaajat katsotaan hyväksyttäväksi takaajiksi, jos ne luokitellaan IRB-menetelmän mukaisesti hyväksytyä luokitusjärjestelmää käyttäen. Myös muut takaajat voivat olla hyväksyttäviä edellyttäen, että ne luokitellaan laitokseksi, keskushallinnoksi tai keskuspankiksi taikka yritykseksi, jolla on ulkoisen luottoluokituslaitoksen antama luottoluokitus, ja takaus täyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 kolmannen osan II osaston 4 luvun 3 jaksossa vahvistetut vaatimukset, joita sovelletaan myös standardimenetelmään.
- (28) Arvioinnissa, jossa tarkastellaan vastuiden luokittelua vastuuryhmiin, olisi vahvistettava erityiset vaatimukset, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset tarkistavat vastuiden luokittelun vähittäisvastuuihin, koska nämä kuuluvat riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskennassa etuuskohtelun piiriin. Jotkin vastuuryhmät määrittellään liiketoimen ominaisuuksien perusteella ja toiset vastapuolen tyyppin perusteella. Näin ollen voi olla vastuita, jotka täyttävät useamman kuin yhden vastuuryhmän kriteerit. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että laitos suorittaa luokittelun oikeassa järjestyksessä, jotta voidaan varmistaa vastuiden johdonmukainen ja yksiselitteinen luokittelu vastuuryhmiin.

- (29) Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että stressitestien tulokset otetaan huomioon riskienhallinta- ja pääomanhallintaprosesseissa, koska integroimalla nämä tulokset päätöksentekoprosesseihin varmistetaan, että skenaariot ja niiden omiin varoihin kohdistuvat vaikutukset kehitetään ja toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja että omien varojen vaatimusten tulevaisuuteen suuntautuvat näkökohdat otetaan huomioon laitoksen hallinnossa.
- (30) Laitosten, jotka käyttävät omia LGD-estimaatteja ja omia luottovasta-arvokertoimien estimaatteja, olisi laskettava vastuiden efektiivinen maturiteetti IRB-menetelmän mukaisesti omia varoja koskevien vaatimusten laskemiseksi. Uudistettavien vastuiden tapauksessa laitos altistuu riskille nykyisen noston takaisinmaksupäivää pidemmän ajan, koska velallinen voi nostaa lisämääriä. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että uudistettavien vastuiden efektiivinen maturiteetti lasketaan velan erääntymispäivän perusteella.
- (31) Odotettujen tappioiden yhteismäärän ja luottoriskioikaisujen, muiden arvonoiikaisujen ja muiden omien varojen vähennysten välinen erotus, jäljempänä 'IRB-vaje', olisi laskettava kokonaistasolla erikseen maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista koostuvan salkun ja maksukykyisistä vastuista koostuvan salkun osalta. Maksukyvyttömyystilassa olevien ja maksukykyisten vastuiden erottaminen toisistaan on tarpeen sen varmistamiseksi, että negatiivisilla määrillä, jotka saadaan edellisistä vastuista koostuvalle salkulle suoritettussa laskennassa, ei kuitata positiivisia määriä, jotka saadaan jälkimmäisistä vastuista koostuvalle salkulle suoritettussa laskennassa. Sen lisäksi kokonaislaskelma on yhdenmukainen omien varojen yleisen käsitteen kanssa, jonka mukaan omien varojen olisi oltava kokonaan käytettävissä odottamattomien tappioiden kattamiseen laitoksen maksukyvyttömyystilanteessa. Koska IRB-vajeen laskentaan sisältyvät luottoriskioikaisujen, muiden arvonoiikaisujen ja muiden omien varojen vähennysten määrät on jo vähennetty omista varoista odotettujen tappioiden (expected losses, EL) kattamiseksi, se osa näistä määristä, joka ylittää odotetut tappiot, voidaan käyttää kokonaan kattamaan kaikista maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista aiheutuvia tappioita. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että oikaisut, jotka tehdään omiin varoihin IRB-vajeen perusteella, lasketaan oikein ja niitä sovelletaan oikein.
- (32) Epäluotettavat, epätarkat, puutteelliset tai vanhentuneet tiedot voivat aiheuttaa virheitä riskien estimoinnissa ja omien varojen vaatimusten laskennassa. Jos tällaisia tietoja käytetään laitoksen riskienhallintaprosesseissa, ne voivat myös johtaa huonoihin luotto- ja hallintapäätöksiin. Tietojen luotettavuuden ja korkean laadun varmistamiseksi tietojen keruuseen ja tallentamiseen liittyvät infrastruktuurit ja menettelyt olisi dokumentoitava hyvin, ja niiden olisi sisällettävä täydellinen kuvaus tietojen ominaisuuksista ja lähteistä, jotta voidaan varmistaa niiden asianmukainen käyttö sisäisissä prosesseissa ja omien varojen vaatimusten laskentaprosesseissa. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava niiden tietojen laatu ja dokumentointi, joita käytetään riskiparametrien estimoinnissa, vastuiden luokittelussa luokkiin tai ryhmiin sekä omien varojen vaatimusten laskennassa.
- (33) Tietojen laatu, riskien estimoinnin tarkkuus ja omien varojen vaatimusten laskennan oikeellisuus riippuvat suuresti IRB-menetelmässä käytettävien tietotekniikkajärjestelmien luotettavuudesta. Lisäksi riskienhallintaprosessien ja omien varojen vaatimusten laskennan jatkuvuus ja yhdenmukaisuus voidaan varmistaa vain, jos näihin tarkoituksiin käytettävät tietotekniikkajärjestelmät ovat turvallisia, varmoja ja luotettavia ja tietotekniikkainfrastruktuuri on riittävän vankka. Sen vuoksi on tarpeen, että toimivaltaiset viranomaiset tarkistavat myös laitoksen tietotekniikkajärjestelmien luotettavuuden ja tietotekniikkainfrastruktuurin vankkuuden.
- (34) Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että sekä oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevien sisäisten mallien kehittämiseen että niiden validointiin käytetään mahdollisuuksien mukaan oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottoja koskevia ei-päällekkäisiä havaintoja. Ei-päällekkäisillä havainnoilla varmistetaan ennusteiden parempi laatu, koska kaikille havainnoille annetaan sama paino eivätkä havainnot korreloi läheisesti keskenään.
- (35) IRB-menetelmän käyttö edellyttää hyväksynnän saamista toimivaltaisilta viranomaisilta, ja kaikkiin kyseisen menetelmän olennaisiin muutoksiin on saatava hyväksyntä. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkistettava, että sisäisellä hallintaprosessilla ja erityisesti tällaisten muutosten sisäisellä hyväksyntäprosessilla varmistetaan, että ainoastaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 ja delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 mukaiset muutokset pannaan täytäntöön ja että tässä yhteydessä muutokset luokitellaan johdonmukaisesti, jotta vältetään eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttö.

- (36) Tämän asetuksen säännökset liittyvät läheisesti toisiinsa, koska ne kaikki koskevat niiden arviointimenetelmien näkökohtia, joita toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava arvioidessaan, noudattaako laitos IRB-menetelmää. Jotta varmistettaisiin niiden säännösten yhtenäisyys, joiden olisi tultava voimaan samanaikaisesti, ja tarjottaisiin kyseisten säännösten alaisille henkilöille mahdollisuus muodostaa niistä kattava kuva ja päästä helposti tutustumaan niihin, olisi suotavaa sisällyttää kaikki asetuksessa (EU) N:o 575/2013 edellytetyt IRB-menetelmän arviointimenetelmiin liittyvät tekniset sääntelystandardit samaan asetukseen.
- (37) Tämä asetus perustuu Euroopan pankkiviranomaisen komissiolle toimittamiin teknisten sääntelystandardien luonnoksiin.
- (38) Euroopan pankkiviranomainen on järjestänyt avoimet julkiset kuulemiset teknisten sääntelystandardien luonnoksista, joihin tämä asetus perustuu, analysoinut niihin mahdollisesti liittyviä kustannuksia ja hyötyjä sekä pyytänyt lausunnon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 ⁽⁴⁾ 37 artiklan mukaisesti perustetulta pankkialan osallisryhmältä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 LUKU

ARVIOINTIMENETELMIÄ KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Sisäisten luottoluokitusten menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamisen arvioiminen

1. Arvioidessaan, noudattaako laitos sisäisten luottoluokitusten menetelmää, jäljempänä 'IRB-menetelmä', koskevia vaatimuksia, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tätä asetusta seuraavasti:
  - a) arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan mukaisesti IRB-menetelmää koskevia alkuperäisiä käyttöluopahakemuksia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia tämän asetuksen säännöksiä;
  - b) arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklan mukaisesti hakemuksia, jotka koskevat lupaa laajentaa IRB-menetelmää hyväksytyyn vaiheittaisen käyttöönottosuunnitelman mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 4, 5, 7 ja 8 lukua sekä mitä tahansa muuta tämän asetuksen osaa, joka on pyynnön kannalta merkityksellinen;
  - c) arvioidessaan hakemuksia, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 575/2013 143 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua etukäteistä lupaa muutosten tekemiseen, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia tämän asetuksen osia, jotka ovat kyseisten muutosten kannalta merkityksellisiä;
  - d) arvioidessaan oman pääoman ehtoiisiin sijoituksiin sovellettavia luokitusjärjestelmiä ja sisäisten mallien menetelmiä koskevia muutoksia, joista on ilmoitettu asetuksen (EU) N:o 575/2013 143 artiklan 4 kohdan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia tämän asetuksen osia, jotka ovat kyseisten muutosten kannalta merkityksellisiä;
  - e) suorittaessaan direktiivin 2013/36/EU 101 artiklan mukaista IRB-menetelmän käytön jatkuvaa tarkastelua toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia tämän asetuksen osia, jotka ovat kyseisen tarkastelun kannalta merkityksellisiä;
  - f) arvioidessaan hakemuksia, jotka koskevat lupaa siirtyä takaisin vähemmän kehittyneiden menetelmien käyttöön asetuksen (EU) N:o 575/2013 149 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tämän asetuksen 6–8 artiklaa.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tämän asetuksen säännöksissä vahvistettujen kriteerien lisäksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki muut asiaankuuluvat kriteerit, jotka tarvitaan IRB-menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamisen arvioimiseen.

2 artikla

Menetelmät, joita toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava

1. Arvioidessaan IRB-menetelmää koskevia alkuperäisiä käyttölupahakemuksia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia tässä asetuksessa säädettyjä pakollisia menetelmiä. Ne voivat soveltaa myös muita tässä asetuksessa säädettyjä menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

2. Arvioidessaan hakemuksia, jotka koskevat lupaa laajentaa IRB-menetelmää vaiheittaisen käyttöönottosuunnitelman mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia 4, 5, 7 ja 8 luvussa säädettyjä pakollisia menetelmiä. Ne voivat soveltaa myös muita tässä asetuksessa säädettyjä menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

3. Arvioidessaan hakemuksia, jotka koskevat etukäteistä lupaa tehdä muutoksia IRB-menetelmään, toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava asiakirjat, jotka laitosten on toimitettava muutoksen osalta delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 8 artiklan mukaisesti. Ne voivat soveltaa myös tässä asetuksessa säädettyjä menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

4. Arvioidessaan oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sovellettavia luokitusjärjestelmiä ja sisäisten mallien menetelmiä koskevia muutoksia, joista on ilmoitettu, toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava asiakirjoja, jotka laitosten on toimitettava muutoksen osalta delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 8 artiklan mukaisesti, ja ne voivat soveltaa tässä asetuksessa säädettyjä menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

5. Suorittaessaan IRB-menetelmän käytön jatkuvaa tarkastelua toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa tässä asetuksessa vahvistettuja menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

6. Arvioidessaan hakemuksia, jotka koskevat siirtymistä vähemmän kehittyneiden menetelmien käyttöön, toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa tämän asetuksen 2 luvussa säädettyjä menetelmiä 7 kohdan mukaisesti ja muita menetelmiä 8 kohdan mukaisesti.

7. Jos tässä asetuksessa säädetään menetelmien valinnaisesta käytöstä, toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa mitä tahansa näistä menetelmistä, jotka ovat laitoksen liiketoiminta- ja organisaatorakenteen luonteen, koon ja monimuotoisuuden kannalta sopivia ja asianmukaisia, ottaen huomioon seuraavat seikat:

- a) luokitusjärjestelmien piiriin kuuluvien vastuutyyppeiden olennaisuus;
- b) luokitusmallien ja riskiparametrien ja niiden soveltamisen monimutkaisuus.

8. Tässä asetuksessa säädettyjen menetelmien lisäksi toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää muita menetelmiä, jotka ovat laitoksen liiketoiminta- ja organisaatorakenteen luonteen, koon ja monimuotoisuuden kannalta sopivia ja asianmukaisia, jos tämä on tarpeen IRB-menetelmän käyttöä koskevien vaatimusten noudattamisen arvioimiseksi.

9. Soveltaessaan tässä asetuksessa säädettyjä menetelmiä toimivaltaiset viranomaiset voivat ottaa huomioon itse tekemiensä tai muiden toimivaltaisten viranomaisten tekemiä viimeaikaisten arviointien tulokset, jos kyseiset arvioinnit täyttävät molemmat seuraavista edellytyksistä:

- a) arviointi on kokonaan tai osittain perustunut pakollisiin menetelmiin;
- b) arvioinnin kohteena on ollut sama tai samankaltainen luokitusjärjestelmä samassa vastuuryhmässä.

*3 artikla***Dokumentoinnin laatu**

1. Tarkistaakseen, että laitos noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädettyä dokumentointivaatimusta, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että asetuksen (EU) N:o 575/2013 142 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määriteltyjä luokitusjärjestelmiä, jäljempänä 'luokitusjärjestelmät', koskeva dokumentaatio

- a) on riittävän yksityiskohtaista ja tarkkaa, jotta sitä voidaan käyttää tehokkaasti;
- b) hyväksytään laitoksen asianmukaisella johtotasolla;
- c) sisältää jokaisesta asiakirjasta ainakin tiedot asiakirjatyypistä, asiakirjan laatijasta, tarkastajasta, valtuuttajasta, omistajasta, laatimis- ja hyväksymispäivistä, version numerosta ja asiakirjaan tehdyistä muutoksista;
- d) antaa kolmansille osapuolille mahdollisuuden luokitusjärjestelmien toiminnan ja erityisesti seuraavien seikkojen tutkimiseen ja vahvistamiseen:
  - i) luokitusjärjestelmän suunnittelua koskeva dokumentaatio on riittävän yksityiskohtaista, jotta kolmannet osapuolet voivat ymmärtää luokitusjärjestelmän kaikkien näkökohtien taustalla olevat perustelut, mukaan lukien oletukset, matemaattiset kaavat ja, jos mukana on asiantuntija-arvioita, päätökset sekä luokitusjärjestelmän kehittämismenettelyt;
  - ii) luokitusjärjestelmää koskeva dokumentaatio on riittävän yksityiskohtaista, jotta kolmannet osapuolet voivat ymmärtää kunkin luokitusmallin ja kunkin riskiparametrin toiminnan, rajoitukset ja keskeiset oletukset ja toistaa mallin kehittämisen;
  - iii) luokitusjärjestelmää koskeva dokumentaatio on riittävän yksityiskohtaista, jotta kolmannet osapuolet voivat ymmärtää menetelmän, jolla vastuut luokitellaan luokkiin tai ryhmiin, sekä niiden tosiasiallisen luokittelun luokkiin tai ryhmiin ja jotta ne voivat toistaa luokittelun.

2. Sovellessaan 1 kohtaa toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava, että laitoksella on käytössä toimintaperiaatteet, joissa esitetään erityiset dokumentointistandardit ja joilla varmistetaan, että

- a) sisäinen dokumentaatio on riittävän yksityiskohtaista ja tarkkaa;
- b) tietyille henkilöille tai yksiköille on annettu tehtäväksi varmistaa, että dokumentaatio on täydellistä, johdonmukaista, tarkkaa, ajantasaista, asianmukaiseksi hyväksyttyä ja luotettavaa;
- c) laitos dokumentoi IRB-menetelmän soveltamiseen liittyvät toimintaperiaatteensa, menettelynsä ja menetelmänsä asianmukaisesti.

*4 artikla***Kolmannen osapuolen osallistuminen**

1. Jotta toimivaltainen viranomainen voi arvioida asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdassa vahvistetun luokitusjärjestelmien vakautta ja asianmukaisuutta koskevan vaatimuksen noudattamista, kun laitos on siirtänyt luokitusjärjestelmänsä suunnitteluun, toteuttamiseen ja validointiin liittyviä tehtäviä, toimia tai toimintoja kolmannelle osapuolelle tai on ostanut luokitusjärjestelmän tai yhdistettyjä tietoja kolmannelta osapuolelta, toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava, ettei siirtäminen tai ostaminen estä tämän asetuksen soveltamista ja että

- a) direktiivin 2013/36/EU 3 artiklan 1 kohdan 9 alakohdassa määritelty laitoksen toimiva johto, jäljempänä 'toimiva johto', sekä laitoksen ylin hallintoelin tai sen nimeämä komitea osallistuvat aktiivisesti kolmannelle osapuolelle siirrettyihin tehtäviin, toimiin tai toimintoihin tai kolmansilta osapuolilta saatuihin luokitusjärjestelmiin liittyvään valvontaan ja päätöksentekoon;
- b) laitoksen henkilöstöllä on riittävät tiedot ja ymmärrys kolmansille osapuolille siirretyistä tehtävistä, toimista tai toiminnoista sekä kolmansilta osapuolilta saatujen tietojen ja luokitusjärjestelmien rakenteesta;

- c) ulkoistettujen toimintojen tai prosessien jatkuvuus varmistetaan muun muassa asianmukaisen valmiussuunnittelun avulla;
- d) kolmannen osapuolen osallistuminen ei rajoita tai estä kolmansille osapuolille siirrettyjen tehtävien, toimien ja toimintojen sisäistä tarkastusta tai muuta valvontaa;
- e) kaikki merkitykselliset tiedot annetaan kokonaan toimivaltaisen viranomaisen saataville.

2. Jos kolmas osapuoli osallistuu laitoksen luokitusjärjestelmän ja riskien estimoinnin kehittämiseen liittyviin tehtäviin, toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava, että

- a) 1 kohdan a–e alakohdan vaatimukset täyttyvät;
- b) kyseinen kolmas osapuoli ei suorita näihin luokitusjärjestelmiin ja riskiestimaatteihin liittyviä validointitoimia;
- c) kolmas osapuoli toimittaa laitokselle tiedot, jotka tarvitaan validointitoimien suorittamiseen.

3. Jos laitos käyttää luokitusjärjestelmän ja riskiparametrien estimoinnin kehittämiseksi eri laitoksista kerättyjä yhdistettyjä tietoja ja kolmas osapuoli kehittää luokitusjärjestelmän, kolmas osapuoli voi avustaa laitosta sen validointitoimissa suorittamalla validointitehtäviä, jotka edellyttävät pääsyä yhdistettyihin tietoihin.

4. Sovelletaessa 1, 2 ja 3 kohtaa toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) niiden on tarkasteltava kolmannen osapuolen kanssa tehtyjä sopimuksia ja muita merkityksellisiä asiakirjoja, joissa täsmennetään kolmannen osapuolen tehtävät;
- b) sen on saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asiaankuuluvalla henkilöstöltä tai kolmannelta osapuolelta, jolle tehtävä, toimi tai toiminto on siirretty;
- c) sen on saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen toimivalta johdolta tai ylimmältä hallintoelimeltä, kolmannelta osapuolelta, jolle tehtävä, toimi tai toiminto on siirretty, tai ylimmän hallintoelimen nimeämältä komitealta;
- d) sen on tarvittaessa tarkasteltava muita laitoksen tai kolmannen osapuolen merkityksellisiä asiakirjoja.

5 artikla

Väliaikainen IRB-menetelmän vaatimusten noudattamatta jättäminen

Sovelletaessa asetuksen (EU) N:o 575/2013 146 artiklan a alakohtaa toimivaltaisen viranomaisen on

- a) tarkasteltava, onko laitoksen suunnitelma siitä, miten se aikoo täyttää vaatimukset pian uudelleen, riittävä korjaamaan vaatimusten noudattamatta jättämisen ja onko aikataulu kohtuullinen ottaen huomioon kaikki seuraavat seikat:
  - i) vaatimusten noudattamatta jättämisen olennaisuus;
  - ii) niiden toimenpiteiden laajuus, jotka tarvitaan, jotta vaatimuksia voidaan noudattaa uudelleen;
  - iii) laitoksen käytettävissä olevat resurssit;
- b) valvottava säännöllisesti, miten laitoksen laatiman vaatimusten pikaista uudelleen täyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen edistyy;
- c) tarkistettava, että laitos noudattaa asiaankuuluvia vaatimuksia suunnitelman toteuttamisen jälkeen, soveltamalla tässä asetuksessa säädettyjä arviointimenetelmiä.

2 LUKU

VAIHEITTAISTEN KÄYTTÖÖNOTTOSUUNNITELMIEN JA STANDARDIMENETELMÄN PYSYVÄN OSITTAISEN KÄYTÖN ARVIOINTIMENETELMÄT

6 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklassa säädettyjä IRB-menetelmän soveltamisedellytyksiä ja kyseisen asetuksen 150 artiklassa säädettyjä pysyvän osittaisen käytön edellytyksiä, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava molemmat seuraavista seikoista:
  - a) laitoksen alkuperäinen IRB-menetelmän vaiheittaisen käyttöönoton laajuus ja vaiheittainen käyttöönottosuunnitelma ovat riittäviä, mikä on tarkistettava 7 artiklan mukaisesti;
  - b) vastuuryhmät, vastuutyypit tai liiketoimintayksiköt, joihin standardimenetelmää sovelletaan, voidaan vapauttaa pysyvästi IRB-menetelmästä.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:
  - a) tarkistettava IRB-menetelmää koskeva laitoksen vaiheittainen käyttöönottosuunnitelma;
  - b) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä, mukaan lukien menetelmät, joilla lasketaan IRB-menetelmän vaiheittaisen käyttöönoton piiriin kuuluvien ja sellaisten vastuiden osuus, jotka on vapautettu pysyvästi IRB-menetelmästä;
  - c) tarkasteltava niiden yksiköiden ja ylimpien hallintoelinten rooleja ja vastuualueita, jotka osallistuvat yksittäisten vastuiden luokitteluun IRB-menetelmän tai standardimenetelmän piiriin kuuluviksi;
  - d) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia kokouspöytäkirjoja;
  - e) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen toiminnon tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
  - f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia asiaankuuluvia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
  - g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.
3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaiset viranomaiset voivat
  - a) tarkastella niitä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota, joita käytetään luokiteltaessa yksittäisiä vastuita IRB-menetelmän tai standardimenetelmän piiriin kuuluviksi;
  - b) suorittaa otantatestejä ja tarkastella asiakirjoja, jotka liittyvät vastapuolten ominaisuuksiin sekä otokseen kuuluvien vastuiden alullepanoon ja ylläpitoon;
  - c) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

7 artikla

IRB-menetelmän vaiheittainen käyttöönotto

1. Arvioidessaan IRB-menetelmän vaiheittaisen käyttöönoton alkuperäistä laajuutta ja vaiheittaista käyttöönottosuunnitelmaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) vaiheittainen käyttöönottosuunnitelma sisältää ainakin seuraavat tiedot:
    - i) tarkemmat tiedot kunkin luokitusjärjestelmän soveltamisalasta sekä vastuutyypeistä, jotka luokitellaan kunkin luokitusmallin avulla;

- ii) IRB-menetelmän suunnitellut soveltamispäivät kunkin vastuutyypin osalta;
- iii) tiedot yhteenlasketuista vastuuarvoista arviointiajankohtana ja riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärästä, jotka on laskettu kuhunkin vastuutyypin arviointiajankohtana sovelletun menetelmän mukaisesti;
- b) vaiheittainen käyttöönottosuunnitelma käsittää kaikki laitoksen ja tapauksen mukaan sen emoyrityksen vastuut sekä kaikki laitoksen tytäryritysten vastuut, paitsi jos vastuut arvioidaan 8 artiklan mukaisesti;
- c) käyttöönotto on suunniteltu toteutettavaksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti;
- d) jos laitos saa käyttää IRB-menetelmää mihin tahansa vastuuryhmään, se käyttää IRB-menetelmää oman pääoman ehtoihin sijoituksiin lukuun ottamatta asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja tapauksia;
- e) IRB-menetelmän käyttöönottovaiheiden järjestys ja käyttöönottoajankohdat määritetään laitoksen todellisten valmiuksien perusteella, kun on otettu huomioon tietojen saatavuus, luokitusjärjestelmät ja kokemusjaksot asetuksen (EU) N:o 575/2013 145 artiklan mukaisesti, eikä niitä käytetä valikoivasti alhaisempien omien varojen vaatimusten aikaansaamiseksi;
- f) IRB-menetelmän käyttöönottovaiheiden järjestyksellä varmistetaan, että laitoksen ydinliiketoimintaan liittyvät luottovastuut asetetaan käyttöönotossa etusijalle;
- g) IRB-menetelmän käyttöönotolle asetetaan tarkka määräaika kutakin vastuutyypin ja liiketoimintayksikköä varten, ja se on laitoksen toiminnan luonteen ja laajuuden perusteella kohtuullinen.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetun määräajan kohtuullisuus kaikkien seuraavien seikkojen perusteella:

- a) laitoksen toimintojen monimuotoisuus emoyrityksen ja sen tytäryritysten toiminnot mukaan luettuina;
- b) liiketoimintayksiköiden ja liiketoiminta-alueiden lukumäärä laitoksessa ja tapauksen mukaan sen emoyrityksessä ja tytäryrityksissä
- c) niiden luokitusjärjestelmien lukumäärä ja monimutkaisuus, jotka kaikkien vaiheittaisen käyttöönottosuunnitelman soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen on otettava käyttöön;
- d) suunnitelmat luokitusjärjestelmien ottamiseksi käyttöön sellaisissa kolmansissa maissa sijaitsevilla tytäryrityksillä, joissa IRB-mallien hyväksymiseen liittyy merkittäviä oikeudellisia tai muita vaikeuksia;
- e) tarkkojen, asianmukaisten ja täydellisten aikasarjojen saatavuus;
- f) laitoksen operatiiviset valmiudet luokitusjärjestelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon;
- g) laitoksen aiemmat kokemukset tietyn tyyppisten vastuiden hallinnasta.

3. Arvioidessaan, noudattaako laitos IRB-menetelmää koskevaa vaiheittaista käyttöönottosuunnitelmaa, jolle on saatu toimivaltaisten viranomaisten lupa asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 artiklan mukaisesti, toimivaltaiset viranomaiset voivat pitää vaiheiden järjestystä ja ajanjaksoa koskevia muutoksia asianmukaisina vain, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) liiketoimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia ja erityisesti strategiaan, sulautumisiin ja yritysostoihin liittyviä muutoksia;
- b) asiaankuuluissa sääntelyvaatimuksissa on merkittäviä muutoksia;
- c) toimivaltainen viranomainen tai sisäinen tarkastus tai validointitoiminto on havainnut luokitusjärjestelmissä olennaisia puutteita;
- d) edellä 2 kohdassa tarkoitetut seikat ovat muuttuneet merkittävästi tai jotakin 2 kohdassa tarkoitettua seikkaa ei ole otettu riittävästi huomioon IRB-menetelmää koskevassa hyväksytyssä vaiheittaisessa käyttöönottosuunnitelmassa.

*8 artikla***Pysyvän osittaisen käytön edellytykset**

1. Arvioidessaan, täyttääkö laitos standardimenetelmän pysyvän osittaisen käytön edellytykset asetuksen (EU) N:o 575/2013 150 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen vastuiden osalta, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos arvioi ja ottaa huomioon edustavia vastapuolia koskevien ulkoisten tietojen saatavuuden;
- b) kustannukset, joita laitokselle aiheutuu luokitusjärjestelmän kehittämisestä asiaankuuluvaan vastuuryhmään kuuluville vastapuolille, arvioidaan ottaen huomioon laitoksen koko sekä sen toiminnan luonne ja laajuus;
- c) laitoksen operatiivisia valmiuksia luokitusjärjestelmän kehittämiseen ja käyttöönottoon arvioidaan ottaen huomioon laitoksen toiminnan luonne ja laajuus.

2. Arvioidessaan, täyttääkö laitos standardimenetelmän pysyvän osittaisen käytön edellytykset asetuksen (EU) N:o 575/2013 150 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen vastuiden osalta, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos on tarkistanut ja ottanut huomioon ainakin yhden seuraavista seikoista:

- a) vastuut, mukaan lukien erikseen hallinnoitujen salkkujen ja liiketoiminta-alueiden lukumäärä, eivät ole riittävän homogeenisia vankan ja luotettavan luokitusjärjestelmän kehittämiseksi;
- b) standardimenetelmän mukaisesti laskettu riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärä on huomattavasti suurempi kuin IRB-menetelmän mukaisesti laskettu odotettu riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärä;
- c) vastuut liittyvät laitoksen liiketoimintayksikköön tai liiketoiminta-alueeseen, joka aiotaan lopettaa;
- d) vastuihin sisältyy salkkuja, joihin sovelletaan osittain omistettujen tytäryritysten suhteellista konsolidointia asetuksen (EU) N:o 575/2013 18 artiklan mukaisesti.

3. Arvioidessaan, täyttääkö laitos standardimenetelmän pysyvän osittaisen käytön edellytykset, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos valvoo säännöllisesti asetuksen (EU) N:o 575/2013 150 artiklan vaatimusten noudattamista.

3 LUKU

SISÄISTEN ESTIMAATTIEN VALIDOINTITOIMINNON SEKÄ LAITOKSEN SISÄISEN HALLINNOINNIN JA VALVONNAN ARVIOINTIMENETELMÄT

1 JAKSO

Yleiset säännökset*9 artikla***Yleistä**

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos sisäistä hallinnointia koskevia vaatimuksia, mukaan lukien toimivaa johtoa ja ylintä hallintoelintä, sisäistä raportointia, luottoriskin valvontaa ja sisäistä tarkastusta, valvontaa ja validointia koskevat vaatimukset, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) laitoksen luokitusjärjestelmien validointijärjestelyjen, -mekanismien ja -prosessien vankkuus sekä asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan c ja f alakohdassa, 174 artiklan d alakohdassa, 185 artiklassa ja 188 artiklassa tarkoitetun validoinnin suorittamisesta vastaavan henkilöstön, jäljempänä 'validointitoiminto', asianmukaisuus seuraavien seikkojen osalta:
- i) validointitoiminnon riippumattomuus 10 artiklan mukaisesti,
  - ii) validointiprosessin kattavuus ja suoritustiheys 11 artiklan mukaisesti;
  - iii) validointitoiminnon menetelmien ja menettelyjen asianmukaisuus 12 artiklan mukaisesti;
  - iv) raportointiprosessin sekä validoinnin päätelmien, havaintojen ja suositusten käsittelyprosessin asianmukaisuus 13 artiklan mukaisesti;
- b) laitoksen sisäinen hallinnointi ja valvonta, mukaan lukien luottoriskin valvontayksikkö ja laitoksen sisäinen tarkastus, asetuksen (EU) N:o 575/2013 189, 190 ja 191 artiklan mukaisesti seuraavien seikkojen osalta:
- i) toimivan johdon ja ylimmän hallintoelimen rooli 14 artiklan mukaisesti;
  - ii) johdon raportointi 15 artiklan mukaisesti;
  - iii) luottoriskin valvontayksikkö 16 artiklan mukaisesti;
  - iv) sisäinen tarkastus 17 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkastettava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä;
- b) tarkastettava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- c) tarkastettava luokitusjärjestelmiä koskevia asiaankuuluvia raportteja sekä kyseisten raporttien perusteella tehtyjä päätelmiä ja päätöksiä;
- d) tarkastettava luottoriskin valvontatoiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon, valvonta- ja validointitoimintojen toimintaa koskevia asiaankuuluvia raportteja, jotka kustakin näistä toiminnoista vastaava henkilöstö tai jokin muu laitoksen valvontatoiminto on laatinut, sekä näiden toimintojen päätelmiä, havaintoja ja suosituksia;
- e) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Validointitoiminnon arvioimiseksi toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohdassa tarkoitettujen menetelmien lisäksi sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkastettava validointitoimintoon osallistuvan koko henkilöstön rooleja ja vastuualueita;
- b) tarkastettava validointia koskevan vuotuisen työsuunnitelman riittävyttä ja asianmukaisuutta;
- c) tarkastettava validointitoiminnon käyttämiä validointikäsikirjoja;
- d) tarkastettava prosessia, jolla havainnot ja asiaankuuluvat suositukset luokitellaan niiden olennaisuuden mukaisesti;
- e) tarkastettava validointitoiminnon päätelmien, havaintojen ja suositusten yhdenmukaisuutta;
- f) tarkastettava validointitoiminnon roolia luokitusjärjestelmien ja kaikkien niihin liittyvien muutosten sisäisessä hyväksyntämenettelyssä;
- g) tarkastettava kutakin asiaankuuluvaa suositusta koskevaa toimintasuunnitelmaa, myös jatkotoimien osalta, sellaisena kuin se on hyväksytty asianmukaisella johtotasolla.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten lisäksi sovellettava asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 190 artiklassa tarkoitettua luottoriskin valvontayksikön arvioimiseksi kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava luottoriskin valvontayksikön kaikkien asiaankuuluvien henkilöstön jäsenten ja toimivan johdon rooleja ja vastuualueita;
- b) tarkasteltava asiaankuuluvia raportteja, jotka luottoriskin valvontayksikkö ja toimiva johto ovat toimittaneet ylimmälle hallintoelimelle tai sen nimetylle komitealle.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on 2 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten lisäksi sovellettava asetuksen (EU) N:o 575/2013 191 artiklassa tarkoitettua sisäisen tarkastuksen tai muun vastaavan riippumattoman tarkastusyksikön arvioimiseksi kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava sisäiseen tarkastukseen osallistuvien kaikkien asiaankuuluvien henkilöstön jäsenten rooleja ja vastuualueita;
- b) tarkasteltava sisäistä tarkastusta koskevan vuotuisen työsuunnitelman riittävyttä ja asianmukaisuutta;
- c) tarkasteltava asiaankuuluvia tarkastuskäsikirjoja ja työohjelmia sekä asiaankuuluvien tarkastuskertomusten sisältämiä havaintoja ja suosituksia;
- d) tarkasteltava kutakin asiaankuuluvaa suositusta koskevaa toimintasuunnitelmaa, myös jatkotoimien osalta, sellaisena kuin se on hyväksytty asianmukaisella johtotasolla.

6. Edellä 2 kohdassa lueteltujen menetelmien lisäksi toimivaltaiset viranomaiset voivat 1 kohdan mukaista tarkistamista varten tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

2 JAKSO

Validointitoiminnon arviointimenetelmät

10 artikla

Validointitoiminnon riippumattomuus

1. Arvioidessaan validointitoiminnon riippumattomuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f alakohdan, 174 artiklan d alakohdan, 185 artiklan ja 188 artiklan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että validointitoiminnosta vastaava yksikkö tai, jos validointitoimintoa varten ei ole erillistä yksikköä, validointitoimintoa hoitava henkilöstö täyttää kaikki seuraavat vaatimukset:

- a) validointitoiminto on riippumaton henkilöstöstä ja liikkeenjohdosta, jotka vastaavat vastuiden alullepanosta tai uusimisesta sekä mallien suunnittelusta tai kehittämisestä;
- b) validointitoimintoa hoitava henkilöstö on eri kuin henkilöstö, joka vastaa luokitusjärjestelmän suunnittelusta ja kehittämisestä, ja henkilöstö, joka vastaa luottoriskin valvontatoiminnosta;
- c) se raportoi suoraan toimivalle johdolle.

2. Jos validointitoiminnosta vastaava yksikkö on organisatorisesti erillinen luottoriskin valvontayksiköstä ja kumpikin yksikkö raportoi toimivan johdon eri jäsenille, toimivaltaisten viranomaisten on 1 kohtaa sovellettaessa tarkistettava molemmat seuraavista seikoista:

- a) validointitoiminnolla on riittävät resurssit, mukaan lukien kokenut ja pätevä henkilöstö validointitoiminnon tehtävien suorittamiseen;
- b) validointitoiminnosta vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon jäsenten palkitseminen ei ole kytköksissä luottoriskin valvontaan tai vastuiden alullepanoon tai uusimiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen.

3. Jos validointitoiminnosta vastaava yksikkö on organisatorisesti erillinen luottoriskin valvontayksiköstä ja kumpikin yksikkö raportoi toimivan johdon samalle jäsenelle, toimivaltaisten viranomaisten on 1 kohtaa sovellettaessa tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) validointitoiminnolla on riittävät resurssit, mukaan lukien kokenut ja pätevä henkilöstö validointitoiminnon tehtävien suorittamiseen;
- b) validointitoiminnosta vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon jäsenten palkitseminen ei ole kytköksissä luottoriskin valvontaan tai vastuiden alullepanoon tai uusimiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen;
- c) käytössä on päätöksentekoprosessi, jolla varmistetaan, että laitoksen toimiva johto ottaa validointitoiminnon päätelmät, havainnot ja suositukset asianmukaisesti huomioon;
- d) validointitoiminnon päätelmiin, havaintoihin ja suosituksiin ei vaikuteta sopimattomalla tavalla;
- e) kaikista korjaavista toimenpiteistä, jotka tarvitaan validointitoiminnon päätelmien, havaintojen ja suositusten käsittelemiseksi, päätetään ja ne pannaan täytäntöön oikea-aikaisesti;
- f) sisäinen tarkastus arvioi säännöllisesti a–e alakohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymistä.

4. Jos validointitoiminnosta vastaavaa erillistä yksikköä ei ole, toimivaltaisten viranomaisten on 1 kohtaa sovellettaessa tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) validointitoiminnolla on riittävät resurssit, mukaan lukien kokenut ja pätevä henkilöstö validointitoiminnon tehtävien suorittamiseen;
- b) validointitoiminnosta vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon jäsenten palkitseminen ei ole kytköksissä luottoriskin valvontaan tai vastuiden alullepanoon tai uusimiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen;
- c) käytössä on päätöksentekoprosessi, jolla varmistetaan, että laitoksen toimiva johto ottaa validointitoiminnon päätelmät, havainnot ja suositukset asianmukaisesti huomioon;
- d) validointitoiminnon päätelmiin, havaintoihin ja suosituksiin ei vaikuteta sopimattomalla tavalla;
- e) kaikista korjaavista toimenpiteistä, jotka tarvitaan validointitoiminnon päätelmien, havaintojen ja suositusten käsittelemiseksi, päätetään ja ne pannaan täytäntöön oikea-aikaisesti;
- f) sisäinen tarkastus arvioi säännöllisesti a–e alakohdassa tarkoitettujen edellytysten täyttymistä;
- g) validointitoimintoa hoitava henkilöstö ja muita tehtäviä hoitava henkilöstö on tosiasiallisesti erotettu toisistaan;
- h) laitos ei ole direktiivin 2013/36/EU 131 artiklassa tarkoitettu maailmanlaajuinen tai muu järjestelmän kannalta merkittävä laitos.

5. Arvioidessaan validointitoiminnon riippumattomuutta toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava myös, onko laitoksen valinta 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen validointitoiminnon organisoinnin osalta asianmukainen, kun otetaan huomioon laitoksen luonne, koko ja laajuus sekä sen liiketoimintamalliin liittyvien riskien monimutkaisuus.

11 artikla

Validointiprosessin kattavuus ja suoritustiheys

1. Arvioidessaan validointitoiminnon kattavuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f alakohdan, 174 artiklan d alakohdan, 185 artiklan ja 188 artiklan vaatimusten soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos on määritellyt ja dokumentoinut kattavan validointiprosessin kaikkia luokitusjärjestelmiä varten;
- b) laitos suorittaa a alakohdassa tarkoitettujen validointiprosessin riittävän usein.

2. Arvioidessaan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua validointiprosessin kattavuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että validointitoiminto
- tarkastelee kriittisesti kaikkia sisäisten luokitusten ja riskiparametrien määrittelyyn liittyviä näkökohtia, mukaan lukien tietojenkeruu- ja tietojenpuhdistusmenettelyt, menetelmien ja mallirakenteen valinnat, sekä muuttujien valintaprosessia;
  - tarkistaa, että sisäiset luokitukset ja riskiparametrit on otettu tietotekniikkajärjestelmissä asianmukaisesti käyttöön ja että luokkien ja ryhmien määritelmiä sovelletaan johdonmukaisesti laitoksen eri yksiköissä ja maantieteellisillä alueilla;
  - tarkistaa luokitusjärjestelmien suorituskyvyn ottaen huomioon ainakin riskien eriyttämisen ja kvantifioinnin, sisäisten luokitusten ja riskiparametrien vakauden sekä mallin määrittelyt;
  - tarkistaa kaikki sisäisiin luokituksiin ja riskiparametreihin liittyvät muutokset ja niiden olennaisuuden delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 mukaisesti ja toteuttaa johdonmukaisesti omiin päätelmiinsä, havaintoihinsa ja suosituksiinsa liittyviä seurantatoimia.
3. Arvioidessaan, onko 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu validointiprosessin suoritusikeys riittävä, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että validointiprosessi suoritetaan säännöllisesti laitoksen kaikkien luokitusjärjestelmien osalta vuotuisen työsuunnitelman mukaisesti ja että
- asetuksen (EU) N:o 575/2013 185 artiklan b alakohdassa ja 188 artiklan c alakohdassa vaaditut prosessit, jäljempänä 'toteutumatestit', suoritetaan kaikkien luokitusjärjestelmien osalta vähintään kerran vuodessa;
  - sellaisten luokitusjärjestelmien osalta, joiden piiriin kuuluu olennaisia vastuutyyppejä, 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettu luokitusjärjestelmien suorituskyvyn tarkistaminen suoritetaan vähintään kerran vuodessa.
4. Jos laitos hakee lupaa käyttää luokitusjärjestelmän sisäisiä luokituksia ja riskiparametreja tai luokitusjärjestelmän sisäisten luokitusten ja riskiparametrien olennaisia muutoksia, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos suorittaa 2 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettua validointia ennen kuin luokitusjärjestelmää käytetään omien varojen vaatimusten laskemiseen ja sisäiseen riskienhallintaan.

12 artikla

Validointitoiminnon menetelmien ja menettelyjen asianmukaisuus

- Arvioidessaan validointimenetelmien ja -menettelyjen asianmukaisuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f alakohdan, 174 artiklan d alakohdan, 185 artiklan ja 188 artiklan vaatimusten soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että kyseiset menetelmät ja menettelyt mahdollistavat sisäisten luokitus- ja riskienestimoimintajärjestelmien suorituskyvyn johdonmukaisen ja tarkoituksenmukaisen arvioinnin, ja että
- validointimenetelmät ja -menettelyt soveltuvat luokitusjärjestelmän tarkkuuden ja johdonmukaisuuden arviointiin;
  - validointimenetelmät ja -menettelyt ovat asianmukaisia laitoksen luokitusjärjestelmien ja tietojen saatavuuden luonteen, monimuotoisuuden ja soveltamisalan kannalta;
  - validointimenetelmissä ja -menettelyissä täsmennetään selkeästi validointitavoitteet, -standardit ja -rajoitukset, esitetään kuvaus kaikista validointitesteistä, tiedoista ja tietojenpuhdistusprosesseista, vahvistetaan tietolähteet ja viitekaudet sekä asetetaan kiinteät tavoitteet ja toleranssit määritellyille mittareille alkuvalidointia ja säännöllistä validointia varten;
  - käytettyjä validointimenetelmiä ja erityisesti suoritettuja testejä, validoinnissa käytettyjä viitetietoja ja vastaavaa tietojen puhdistamista sovelletaan johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä;
  - validointimenetelmiin kuuluvat toteutumatestaus ja vertailuanalyysi asetuksen (EU) N:o 575/2013 185 artiklan c alakohdan ja 188 artiklan d alakohdan mukaisesti;
  - validointimenetelmissä otetaan huomioon, miten suhdannevaihtelut ja niihin liittyvä järjestelmällinen vaihtelu maksukyvyttömyyden tasossa huomioidaan sisäisissä luokituksissa ja riskiparametreissa, erityisesti PD:n estimoinnin osalta.

13 artikla

Raportointiprosessin sekä validoinnin päätelmien, havaintojen ja suositusten käsittelyprosessin asianmukaisuus

Arvioidessaan raportointiprosessin sekä validoinnin päätelmien, havaintojen ja suositusten käsittelyprosessin asianmukaisuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f alakohdan, 174 artiklan d alakohdan, 185 artiklan ja 188 artiklan vaatimusten soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) validointiraporteissa yksilöidään ja kuvataan käytetyt validointimenetelmät, suoritettavat testit, käytetyt viitetiedot ja vastaavat tietojenpuhdistusprosessit ja esitetään kyseisten testien tulokset, validoinnin päätelmät, havainnot ja vastaavat suositukset;
- b) validointiraporttien päätelmät, havainnot ja suositukset ilmoitetaan suoraan laitoksen toimivalle johdolle ja ylimmälle hallintoelimelle tai sen nimeämälle komitealle;
- c) validointiraporttien päätelmät, havainnot ja suositukset otetaan huomioon sisäisten luokitusten ja riskiestimaattien suunnittelua koskevissa muutoksissa ja parannuksissa, myös asetuksen (EU) N:o 575/2013 185 artiklan e alakohdan ja 188 artiklan e alakohdan ensimmäisessä virkkeessä kuvatuissa tilanteissa;
- d) laitoksen päätöksentekoprosessi suoritetaan asianmukaisella johtotasolla.

3 JAKSO

Sisäisen hallinnon ja valvonnan arviointimenetelmät

14 artikla

Toimivan johdon ja ylimmän hallintoelimen rooli

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 189 artiklassa tarkoitettua laitoksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitoksen päätöksentekoprosessi, hierarkia, raportointisuhteet ja vastuutasot vahvistetaan selkeästi sen sisäisissä asiakirjoissa ja otetaan johdonmukaisesti huomioon sen sisäisten elinten pöytäkirjoissa;
- b) sekä ylin hallintoelin tai sen nimeämä komitea että toimiva johto hyväksyvät ainakin seuraavat luokitusjärjestelmien olennaiset näkökohdat:
  - i) kaikki asiaankuuluvat toimintaperiaatteet, jotka liittyvät luokitusjärjestelmien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä IRB-menetelmän soveltamiseen, mukaan lukien toimintaperiaatteet, jotka liittyvät luokittelun sekä riskiparametrien estimointi- ja validointiprosessien kaikkiin olennaisiin näkökohtiin;
  - ii) kaikki asiaankuuluvat riskienhallinnan toimintaperiaatteet, mukaan lukien tietotekniikkainfrastruktuuriin ja valmiussuunnitteluun liittyvät toimintaperiaatteet;
  - iii) kaikkien sisäisissä riskienhallintaprosesseissa ja omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien luokitusjärjestelmien riskiparametrit;
- c) ylin hallintoelin tai sen nimeämä komitea vahvistaa virallisella päätöksellä asianmukaisen organisaatorakenteen luokitusjärjestelmien moitteetonta toteuttamista varten;
- d) ylin hallintoelin tai sen nimeämä komitea hyväksyy virallisella päätöksellä hyväksyttävän riskitason määrittäen huomioon laitoksen sisäisen luokitusjärjestelmän;
- e) toimiva johdolla on hyvät tiedot laitoksen kaikista luokitusjärjestelmistä, niiden rakenteesta ja toiminnasta, IRB-menetelmää koskevista vaatimuksista ja laitoksen tavasta täyttää kyseiset vaatimukset;

- f) toimiva johto ilmoittaa ylimmälle hallintoelimelle tai sen nimeämälle komitealle vakiintuneita toimintaperiaatteita koskevista olennaisista muutoksista tai poikkeuksista, jotka vaikuttavat olennaisesti laitoksen luokitusjärjestelmien toimintaan;
- g) toimiva johto pystyy jatkuvasti varmistamaan luokitusjärjestelmien moitteettoman toiminnan;
- h) toimiva johto toteuttaa asiankuuluvat toimenpiteet, jos luottoriskin valvonta, validointi, sisäinen tarkastus tai jokin muu valvontatoiminto havaitsee luokitusjärjestelmissä heikkouksia.

15 artikla

Johdon raportointi

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 189 artiklassa tarkoitetun johdon raportoinnin asianmukaisuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) johdon raportointiin sisältyvät tiedot kaikista seuraavista:
  - i) vastapuolten tai vastuiden riskiprofiili luokittain;
  - ii) luokkien väliset siirtymät;
  - iii) merkityksellisten riskiparametrien estimointi luokittain;
  - iv) toteutuneiden maksukyvyttömyysasteiden ja, jos käytetään omia estimaatteja, toteutuneiden LGD:iden ja toteutuneiden luottovasta-arvokertoimien vertailu odotusarvoihin;
  - v) stressitestien oletukset ja tulokset;
  - vi) luokitusprosessin suorituskyky, parannuksia vaativat osa-alueet sekä edistyminen luokitusjärjestelmissä aiemmin havaittujen puutteiden korjaamisessa;
  - vii) validointiraportit;
- b) johdon raportoinnin muoto ja suoritustiheys ovat asianmukaiset ottaen huomioon tietojen merkitys ja tyyppi sekä vastaanottajan asema hierarkiassa, kun otetaan huomioon laitoksen organisaatorakenne;
- c) johdon raportointi helpottaa toimivan johdon harjoittamaa luottoriskin valvontaa koko IRB-menetelmän soveltamisalaan kuuluvista vastuista koostuvan salkun osalta;
- d) johdon raportointi on laitoksen liiketoiminta- ja organisaatorakenteen luonteeseen, kokoon ja monimuotoisuuteen nähden oikeasuhteista.

16 artikla

Luottoriskin valvontayksikkö

1. Arvioidessaan laitoksen sisäistä hallinnointia ja valvontaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 190 artiklassa tarkoitetun luottoriskin valvontayksikön osalta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt ovat erillisiä ja riippumattomia henkilöstöstä ja liikkeenjohdosta, jotka vastaavat vastuiden alullepanosta tai uusimisesta;
  - b) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt ovat toimivia ja tehtäviensä kannalta asianmukaisia.
2. Suorittaessaan 1 kohdan a alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt ovat laitoksessa erillisiä organisaatorakenteita;
  - b) luottoriskin valvontayksikön johtaja tai tällaisten yksiköiden johtajat kuuluvat toimivaan johtoon;

- c) luottoriskin hallintatoiminto organisoidaan ottaen huomioon direktiivin 2013/36/EU 76 artiklan 5 kohdassa säädetyt periaatteet;
- d) luottoriskin valvontayksiköstä tai -yksiköistä vastaava henkilöstö ja toimiva johto eivät ole vastuussa vastuiden alullepanosta tai uusimisesta;
- e) luottoriskin valvontayksikön tai -yksiköiden toimivan johdon jäsenet ja vastuiden alullepanosta tai uusimisesta vastaavien yksiköiden toimivan johdon jäsenet raportoivat laitoksen ylimmän hallintoelimen tai sen nimeämän komitean eri jäsenille;
- f) luottoriskin valvontayksiköstä tai -yksiköistä vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon palkitseminen ei ole kytköksissä vastuiden alullepanoon tai uudistamiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen.
3. Suorittaessaan 1 kohdan b alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt ovat oikeasuhteisia laitoksen liiketoiminta- ja organisaatorakenteen luonteeseen, kokoon ja monimuotoisuuteen sekä erityisesti luokitusjärjestelmien ja niiden toteuttamisen monimutkaisuuteen nähden;
- b) luottoriskin valvontayksiköllä tai -yksiköillä on riittävät resurssit ja kokenut ja pätevä henkilöstö kaikkien asiaankuuluvien toimien suorittamiseen;
- c) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt vastaavat luokitusjärjestelmien suunnittelusta tai valinnasta, toteutuksesta, valvonnasta ja suorituskyvystä asetuksen (EU) N:o 575/2013 190 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaisesti ja kyseisen yksikön tai kyseisten yksiköiden vastuualueisiin kuuluvat mainitun asetuksen 190 artiklan 2 kohdassa luetellut tehtävät;
- d) luottoriskin valvontayksikkö tai -yksiköt tiedottavat toimivalle johdolle säännöllisesti luokitusjärjestelmien suorituskyvystä, parannuksia vaativista osa-alueista sekä edistymisestä aiemmin havaittujen puutteiden korjaamisessa.

17 artikla

Sisäinen tarkastus

1. Arvioidessaan laitoksen sisäistä hallinnointia ja valvontaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 191 artiklassa tarkoitetun sisäisen tarkastuksen tai muun vastaavan riippumattoman tarkastusyksikön osalta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö tarkastaa seuraavat seikat vähintään kerran vuodessa:
- i) laitoksen kaikki luokitusjärjestelmät;
  - ii) luottoriskin valvontatoiminnon toiminnot;
  - iii) luotonhyväksymisprosessin toiminnot;
  - iv) luottoriskin valvontatoiminnon toiminnot;
- b) a alakohdan mukainen tarkastus helpottaa sellaisten osa-alojen määrittämistä vuotuisessa työsuunnitelmassa, jotka edellyttävät kaikkien asetuksen (EU) N:o 575/2013 142–191 artiklassa vahvistettujen IRB-menetelmään sovellettävien vaatimusten noudattamisen perusteellista tarkastelua;
- c) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö on toimiva ja tehtäviensä kannalta asianmukainen.
2. Suorittaessaan 1 kohdan c alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö antaa laitoksen toimivalle johdolle ja ylimmälle hallintoelimelle riittävästi tietoa siitä, ovatko luokitusjärjestelmät kaikkien IRB-menetelmään sovellettävien vaatimusten mukaisia;
- b) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö on oikeasuhteinen laitoksen liiketoiminta- ja organisaatorakenteen luonteeseen, kokoon ja monimuotoisuuteen sekä erityisesti luokitusjärjestelmien ja niiden toteuttamisen monimutkaisuuteen nähden;

- c) sisäisellä tarkastuksella tai muulla vastaavalla riippumattomalla tarkastusyksiköllä on riittävät resurssit ja kokenut ja pätevä henkilöstö kaikkien asiaankuuluvien toimien suorittamiseen;
- d) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö ei osallistu mihinkään 1 kohdan a alakohdan mukaisesti arvioimiensa luokitusjärjestelmien toimintaan;
- e) sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö on riippumaton henkilöstöstä ja johdosta, jotka vastaavat vastuiden alullepanosta tai uusimisesta, ja raportoi suoraan toimivalle johdolle;
- f) sisäisen tarkastuksen toiminnosta vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon palkitseminen ei ole kytköksissä vastuiden alullepanoon tai uudistamiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen.

4 LUKU

KÄYTTÖTESTIN JA KOKEMUSTESTIN ARVIOINTIMENETELMÄT

18 artikla

Yleistä

1. Sen arvioimiseksi, noudattaako laitos luottoluokitusjärjestelmien käyttöä koskevia vaatimuksia sovellettaessa asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, 145 artiklaa, 171 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, 172 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 172 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, 172 artiklan 2 kohtaa ja 175 artiklan 3 kohtaa, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla on keskeinen merkitys riskienhallinta-, luotonhyväksymis- ja päätöksentekoprosessissa 19 artiklan mukaisesti;
  - b) omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla on keskeinen merkitys sisäisen pääoman kohdentamisprosessissa 20 artiklan mukaisesti;
  - c) omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla on keskeinen merkitys hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä 21 artiklan mukaisesti;
  - d) laitoksen omien varojen laskentaan käyttämät sekä sisäisiin tarkoituksiin käytettävät tiedot ja estimaatit ovat yhdenmukaisia, ja kun eroja esiintyy, ne dokumentoidaan kokonaan ja ne ovat kohtuullisia;
  - e) luokitusjärjestelmät ovat pääosin asetuksen (EU) N:o 575/2013 169–191 artiklan vaatimusten mukaisia, ja laitos on käyttänyt niitä vähintään kolmen vuoden ajan ennen IRB-menetelmän käyttöä, kuten asetuksen (EU) N:o 575/2013 145 artiklassa säädetään, 22 artiklan mukaisesti.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:
  - a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä;
  - b) tarkasteltava luottoriskin hallintaan osallistuvien laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
  - c) tarkasteltava luottopäätösten tekoa, luotonhallinnan käsikirjoja ja jakelukanavajärjestelmiä koskevan toimivallan jakoa;
  - d) tarkasteltava laitoksen luoton hyväksynnöistä ja hylättyjä luottohakemuksia koskevista tiedoista tekemää analyysiä, mukaan lukien kaikki seuraavat seikat:
    - i) luottolaitoksen luottopolitiikasta poikkeavat luottopäätökset, jäljempänä 'poikkeukset',
    - ii) tapaukset, joissa asiantuntija-arviot johtavat poikkeamiseen luokitusjärjestelmien syöttötiedoista tai luokituksista, jäljempänä 'korvaamiset', ja korvaamisten perustelut,

- iii) luokittelemattomat vastuut ja syyt luokitusten puuttumiseen,
- iv) manuaaliset päätökset ja raja-arvot;
- e) tarkasteltava luoton uudelleenjärjestelyä koskevia laitoksen toimintaperiaatteita;
- f) tarkasteltava dokumentoitua säännöllistä luottoriskin raportointia;
- g) tarkasteltava asiakirjoja, jotka koskevat laitoksen sisäisen pääoman laskentaa ja sisäisen pääoman kohdentamista riskityyppeihin, tytäryrityksiin ja salkkuihin;
- h) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- i) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- j) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) tarkastella varhaisvaroitusjärjestelmien dokumentointia;
- b) tarkastella luottoriskioikaisumenetelmiä ja dokumentoitua analyysiä sen yhdenmukaisuudesta omien varojen vaatimusten laskennan kanssa;
- c) tarkastella dokumentoitua analyysiä laitoksen riskipainotetusta kannattavuudesta;
- d) tarkastella laitoksen hinnoittelupolitiikkaa;
- e) tarkastella velkojen perintä- ja palautumismenettelyjä;
- f) tarkastella riskikustannusten budjetointia koskevia suunnittelukäsikirjoja ja raportteja;
- g) tarkastella palkitsemisjärjestelmää ja palkitsemiskomitean pöytäkirjoja;
- h) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

19 artikla

Käyttötesti riskienhallinnassa, päätöksenteossa ja luotonhyväksymisprosessissa

1. Kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat, onko omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla keskeinen merkitys laitoksen riskienhallinta- ja päätöksentekoprosessissa ja laitoksen luottojen hyväksymisessä, kuten asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan b alakohdassa edellytetään, kun on kyse mainitun asetuksen 171 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 2 kohdan mukaisesta luokittelusta luokkiin tai ryhmiin, 172 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan mukaisesta vastuiden luokituksesta ja 175 artiklan 3 kohdan mukaisesta luokitusjärjestelmien dokumentoinnista, niiden on tarkistettava, että

- a) luokittelemattomien vastuiden ja vanhentuneiden luokitusten lukumäärä on vaikutukseltaan vähäinen;
- b) kyseisillä sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla on suuri merkitys erityisesti silloin, kun
  - i) tehdään päätöksiä luottojärjestelyn hyväksymisestä, hylkäämisestä, uudelleenjärjestelystä ja uusimisesta;
  - ii) laaditaan lainanantopolitiikkaa vaikuttamalla enimmäisriskirajoihin, vaadittuihin riskienvähentämismenetelmiin ja erillisiin takauksiin tai mihin tahansa muuhun laitoksen yleisen luottoriskiprofiilin näkökohtaan;
  - iii) sovelletaan vastapuolten ja vastuiden valvontaprosessia.

2. Jos laitokset käyttävät sisäisiä luokituksia ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaatteja jollakin seuraavista osa-alueista, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, miten niiden käyttö edistää 1 kohdassa tarkoitettua kyseisten luokitusten ja estimaattien keskeistä merkitystä laitoksen riskienhallinta- ja päätöksentekoprosesseissa ja laitoksen luottojen hyväksymisessä:

- a) kunkin luottojärjestelyn tai vastapuolen hinnoittelu;
- b) luottoriskien hallinnassa käytettävät varhaisvaroitusjärjestelmät;
- c) perintä- ja palautumispolitiikan ja -prosessien vahvistaminen ja täytäntöönpano;
- d) luottoriskioikaisujen laskenta, jos se on sovellettavan tilinpäätössäännösten mukaista;
- e) hallintoneuvoston suorittama luotonhyväksymisprosessia koskeva toimivallan jako tai delegointi sisäisille komiteoille, toimivalle johdolle ja henkilöstölle.

20 artikla

Käyttötesti sisäisen pääoman kohdentamisessa

1. Arvioidessaan, onko omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu keskeinen merkitys laitoksen sisäisen pääoman kohdentamisessa, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, onko näillä luokituksilla ja estimaateilla suuri merkitys seuraavissa:

- a) direktiivin 2013/36/EU 73 artiklassa tarkoitettu arviointi sisäisen pääoman määrästä, jonka laitos katsoo riittävän kattamaan sen luonteiset ja tasoiset riskit, joita laitoksiin kohdistuu tai saattaa kohdistua;
- b) sisäisen pääoman kohdentaminen riskityyppeihin, tytäryrityksiin ja salkkuihin.

2. Jos laitokset ottavat huomioon sisäiset luokitukset ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaatit laskiessaan laitokselle aiheutuvia riskikustannuksia budjettitarkoituksia varten, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, miten näiden tekijöiden ottaminen huomioon edistää kyseisten luokitusten ja estimaattien keskeistä merkitystä laitoksen sisäisen pääoman kohdentamisessa.

21 artikla

Käyttötesti hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä

1. Arvioidessaan, onko omien varojen vaatimusten laskentaan käytettävillä luokitusjärjestelmien sisäisillä luokituksilla ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaateilla asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu keskeinen merkitys laitoksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, onko näillä luokituksilla ja estimaateilla suuri merkitys seuraavissa:

- a) johdon raportointi;
- b) luottoriskien valvonta salkkutasolla.

2. Jos laitokset ottavat sisäiset luokitukset ja maksukyvyttömyys- ja tappioestimaatit huomioon jollakin seuraavista osa-alueista, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, miten näiden tekijöiden ottaminen huomioon edistää kyseisten luokitusten ja estimaattien keskeistä merkitystä 1 kohdassa tarkoitettussa hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä:

- a) sisäisen tarkastuksen suunnittelu;
- b) palkitsemisjärjestelmän rakenne.

*22 artikla***Kokemustesti**

1. Arvioidessaan, onko laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 145 artiklan mukaisesti käyttänyt pääosin asetuksen (EU) N:o 575/2013 169–191 artiklan vaatimusten mukaisia luokitusjärjestelmiä vähintään kolmen vuoden ajan ennen IRB-menetelmän käyttöönottoa omien varojen vaatimusten laskentaan, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) kyseisiä luokitusjärjestelmiä on käytetty 19 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa laitoksen riskienhallinta- ja päätöksentekoprosesseissa ja luotonhyväksymisprosesseissa;
- b) luokitusjärjestelmien tosiasiallisesta toiminnasta on saatavilla asianmukaiset asiakirjat kyseisten kolmen vuoden ajalta, erityisesti vastaavien valvonta-, validointi- ja tarkastuskertomusten osalta.

2. Arvioitaessa pyyntöä, joka koskee lupaa laajentaa IRB-menetelmää vaiheittaisen käyttöönottosuunnitelman mukaisesti, 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun laajennus koskee vastuita, jotka poikkeavat merkittävästi järjestelmän nykyisestä soveltamisalasta, mikä aiheuttaa sen, että nykyisen kokemuksen ei voida kohtuudella katsoa riittävän asetuksen (EU) N:o 575/2013 145 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimusten täyttämiseen lisävastuiden osalta, kuten asetuksen (EU) N:o 575/2013 145 artiklan 3 kohdassa säädetään.

5 LUKU

VASTUIDEN LUOKKIIN TAI RYHMIIN LUOKITTELUN ARVIOINTIMENETELMÄT*23 artikla***Yleistä**

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 169, 171, 172 ja 173 artiklan vaatimuksia, jotka koskevat vastapuolten tai vastuiden luokittelua luokkiin tai ryhmiin, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava molemmat seuraavista seikoista:

- a) niiden määritelmien, prosessien ja kriteerien asianmukaisuus, joita laitos käyttää luokitellessaan vastuita luokkiin tai ryhmiin tai arvioidessaan niiden luokittelua, mukaan lukien korvaamisten kohtelu, 24 artiklan mukaisesti;
- b) asetuksen (EU) N:o 575/2013 173 artiklassa tarkoitettu luokitusprosessin asianmukaisuus, mukaan lukien luokitusprosessin riippumattomuus, ja luokituksen arvioinnit 25 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä;
- b) tarkasteltava vastuiden alullepanosta ja uusimisesta vastaavien yksiköiden ja vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokittelusta vastaavien yksiköiden rooleja ja vastuualueita;
- c) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- d) tarkasteltava laitoksen sisäisiä raportteja, jotka koskevat luokitusprosessin suorituskykyä;
- e) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut luokitusprosessissa tai arviointiprosessissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja tarkastuksissa havaittujen riskien vähentämiseksi;

- g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta;
- h) tarkastettava kriteerejä, joita asiantuntija-arvioista vastaava henkilöstö käyttää luokitellessaan vastuita luokkiin tai ryhmiin.
3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:
- a) tarkastella asiaankuuluvien tietotekniikkajärjestelmien toiminnallista dokumentointia;
- b) suorittaa otantatestejä ja tarkastella asiakirjoja, jotka liittyvät vastapuolten ominaisuuksiin sekä vastuiden alullepanoon ja ylläpitoon;
- c) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai vaatia laitosta suorittamaan erityisiä testejä;
- d) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

24 artikla

Luokittelussa käytettävät määritelmät, prosessit ja kriteerit

1. Arvioidessaan niiden määritelmien, prosessien ja kriteerien asianmukaisuutta, joita laitos käyttää luokitellessaan vastuita luokkiin tai ryhmiin tai arvioidessaan niiden luokittelua asetuksen (EU) N:o 575/2013 169, 171, 172 ja 173 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit, joilla varmistetaan vastapuolten tai sopimusten johdonmukainen luokittelu asianmukaiseen luokitusjärjestelmään;
- b) käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että jokainen laitoksen hallussa oleva vastuu luokitellaan johonkin luokkaan tai ryhmään luokitusjärjestelmän mukaisesti;
- c) kun on kyse yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuista sekä oman pääoman ehtoista sijoituksista, joihin laitos soveltaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 155 artiklan 3 kohdassa säädettyä PD-/LGD-menetelmää, käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että kaikki samaan vastapuoleen liittyvät vastuut luokitellaan samaan vastapuoliluokkaan, mukaan lukien eri liiketoiminta-alueille, yksikköihin, maantieteellisiin sijaintipaikkoihin, ryhmän oikeushenkilöille ja tietotekniikkajärjestelmiin kuuluvat vastuut, ja sen varmistamiseksi, että asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta vaatimuksesta laatia vastapuolten luokitusasteikko, jonka perusteella määritetään yksinomaan vastapuolten maksukyvyttömyysriskiä erityiskohteiden rahoitukseen liittyvien vastuiden osalta, ja poikkeusta kyseisen asetuksen 172 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetystä velvollisuudesta luokitella samaan vastapuoleen kohdistuvat erilliset vastuut samaan vastapuoliluokkaan sovelletaan asianmukaisesti;
- d) luokittelussa käytettävät määritelmät ja kriteerit ovat riittävän yksityiskohtaisia sen varmistamiseksi, että kaikki henkilöstön jäsenet kaikilla liiketoiminta-alueilla, kaikissa yksiköissä, maantieteellisissä sijaintipaikoissa ja ryhmään kuuluvissa oikeushenkilöissä tulkitsevat niitä samalla tavalla ja luokittelevat vastuut johdonmukaisesti luokkiin tai ryhmiin riippumatta siitä, mitä tietotekniikkajärjestelmää käytetään;
- e) käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit kaikkien merkityksellisten tietojen saamiseksi vastapuolista ja sopimuksista;
- f) kaikki merkitykselliset, parhaillaan saatavilla olevat ja ajantasaisimmat tiedot otetaan huomioon;
- g) yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuiden sekä oman pääoman ehtoisten sijoitusten osalta, joihin laitos soveltaa PD-/LGD-menetelmää, otetaan huomioon sekä taloudelliset että muut kuin taloudelliset tiedot;
- h) jos vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokitteluun tarvittavat tiedot ovat puutteellisia tai eivät ole ajantasaisia, laitos on asettanut toleranssit määrittelyille mittareille ja antanut sääntöjä, jotta tämä seikka voidaan ottaa asianmukaisella tavalla huomioon varovaisuutta noudattaen;
- i) yli 24 kuukautta vanhat tilinpäätökset katsotaan vanhentuneiksi ja niitä käsitellään varovaisuutta noudattaen;
- j) luokittelu luokkiin tai ryhmiin on osa luotonhyväksymisprosessia 19 artiklan mukaisesti;

k) luokkiin tai ryhmiin luokittelua koskevat kriteerit ovat yhdenmukaisia laitoksen luotonanto-ohjeistuksen ja ongelmallisten vastapuolten ja sopimusten käsittelyssä sovellettavien menettelyjen kanssa.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava tilanteet, joissa käytetään asetuksen (EU) N:o 575/2013 172 artiklan 3 kohdan mukaisesti asiantuntija-arvioita korvaamaan luokitusjärjestelmän syöttötietoja tai luokituksia. Niiden on tarkistettava, että

- a) on olemassa dokumentoidut toimintaperiaatteet, joissa esitetään korvaamisten perusteet ja suurin mahdollinen laajuus ja täsmennetään, missä luokitusprosessin vaiheissa korvaamiset ovat sallittuja;
- b) korvaamiset perustellaan riittävällä tavalla viittaamalla a alakohdassa tarkoitetuissa toimintaperiaateissa esitettyihin perusteisiin ja tämä perustelu dokumentoidaan;
- c) laitos analysoi säännöllisesti niiden vastuiden kehitystä, joiden luokitus on perustunut asiantuntija-arvioon, mukaan lukien arviointi korvaamisia soveltavan henkilöstön kunkin jäsenen suorittamista korvaamisista, ja analyysin tulokset otetaan huomioon päätöksentekoprosessissa asianmukaisella johtotasolla;
- d) laitos kerää kaikki korvaamisia koskevat tiedot, mukaan lukien tiedot korvaamisista edeltävältä ja niiden jälkeiseltä ajalta, valvoo säännöllisesti korvaamisten lukumäärää ja perusteluita ja analysoi korvaamisten vaikutuksia mallin suorituskykyyn;
- e) korvaamisten lukumäärä ja perustelut eivät viittaa siihen, että luokitusmallissa on merkittäviä heikkouksia.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että luokittelussa käytettävillä määritelmillä, prosesseilla ja kriteereillä saavutetaan kaikki seuraavat seikat:

- a) tunnistetaan asetuksessa (EU) N:o 575/2013 määritellyt asiakaskokonaisuudet;
- b) tiedot asiakaskokonaisuuteen kuuluvien muiden asianomaisten yhteisöjen luokituksista ja maksukyvyttömyyksistä otetaan huomioon vastapuoliluokittelussa siten, että ryhmän kunkin asianomaisen yhteisön luokitusluokat kuvastavat kunkin asianomaisen yhteisön erilaista tilannetta ja sen suhteita ryhmän muihin asianomaisiin yhteisöihin;
- c) tapaukset, joissa vastapuolet luokitellaan parempaan luokkaan kuin niiden emoyritykset, dokumentoidaan ja perustellaan.

25 artikla

Luokitusprosessin asianmukaisuus

1. Arvioidessaan luokitusprosessin riippumattomuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 173 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) henkilöstö ja johto, jotka vastaavat vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokittelun lopullisesta hyväksynnästä tai luokittelun arvioinnista, eivät osallistu vastuiden alullepanoon tai uusimiseen tai vastaa niistä;
- b) toimivan johdon jäsenet, jotka johtavat vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokittelun lopullisesta hyväksynnästä tai luokittelun arvioinnista vastaavia yksiköitä, ja toimivan johdon jäsenet, jotka johtavat vastuiden alullepanosta tai uusimisesta vastaavia yksiköitä, raportoivat laitoksen ylimmän hallintoelimen tai asiaankuuluvan nimetyn komitean eri jäsenille;
- c) vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokittelun lopullisesta hyväksynnästä tai luokittelun arvioinnista vastaavan henkilöstön ja johdon palkitseminen ei ole kytköksissä vastuiden alullepanoon tai uudistamiseen liittyvien tehtävien suorittamiseen;
- d) samoja a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja käytäntöjä sovelletaan vähittäisvastuuryhmässä suoritettaviin korvaamisiin.

2. Arvioidessaan luokitusprosessin asianmukaisuutta ja suoritusasteita asetuksen (EU) N:o 575/2013 173 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) asianmukaisissa ja yksityiskohtaisissa toimintaperiaateissa täsmennetään luokitusten arvioinnin suoritusaste sekä perusteet, joiden mukaan arviointeja on tehtävä useammin, kun vastapuoliin tai ongelmallisiin vastuisiin liittyy suurempi riski, ja kyseisiä toimintaperiaatteita sovelletaan johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä;

- b) luokitus arvioidaan viimeistään 12 kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja kaikki arvioinnissa tarpeellisiksi todetut luokituksen korjaukset tehdään kyseisen määräajan kuluessa;
  - c) luokitus arvioidaan, jos vastapuolesta tai vastuusta saadaan uutta olennaista tietoa, ja kaikki arvioinnissa tarpeellisiksi todetut luokituksen korjaukset tehdään ilman aiheetonta viivytystä;
  - d) laitos on määritellyt kriteerit ja prosessit, joilla arvioidaan uusien tietojen olennaisuutta ja sen jälkeen uudelleenluokituksen tarvetta, ja kyseisiä kriteerejä ja prosesseja sovelletaan johdonmukaisesti;
  - e) luokituksen arvioinnissa käytetään uusimpia saatavilla olevia tietoja;
  - f) jos luokitusta ei ole käytännön syistä arvioitu a–e alakohdan mukaisesti, käytössä on asianmukaiset toimintaperiaatteet tilanteen tunnistamiseksi, seuraamiseksi ja korjaamiseksi ja toimenpiteitä toteutetaan sen varmistamiseksi, että a–e alakohtaa aletaan noudattaa uudelleen;
  - g) toimivalle johdolle tiedotetaan säännöllisesti vastuiden luokkiin tai ryhmiin luokittelun arvioinneista ja f alakohdassa tarkoitettujen luokittelun arviointien mahdollisista viivästyksistä;
  - h) käytössä on asianmukaiset toimintaperiaatteet, jotta merkityksellisiä tietoja saadaan tosiasiallisesti ja päivitetään säännöllisesti, ja tämä otetaan asianmukaisesti huomioon vastapuolten kanssa tehtävien sopimusten ehtoissa.
3. Suorittaessaan 2 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava niiden vastuiden arvo ja lukumäärä, joita ei ole arvioitu 2 kohdan a–e alakohdan mukaisesti, ja tarkistettava, että kyseisiä vastuita käsitellään riskipainotettujen saamisten yhteismäärän laskennassa varovaisuutta noudattaen. Arviointi ja tarkistaminen on suoritettava kunkin luokitusjärjestelmän ja riskiparametrin osalta erikseen.

6 LUKU

MAKSUKYVYTTÖMYYDEN TUNNISTAMISEN ARVIOINTIMENETELMÄT

26 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen, tunnistaako laitos kaikki tilanteet, joita on pidettävä asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 1–5 kohdan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2018/171⁽⁵⁾ mukaisesti maksukyvyttömyyksiä, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:
- a) vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevien tekijöiden yksityiskohtainen erittely ja soveltaminen käytäntöön 27 artiklan mukaisesti;
  - b) laitoksen vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamiseen käyttämän prosessin vankkuus ja tehokkuus 28 artiklan mukaisesti;
  - c) laukaisevat tekijät ja prosessi, joita laitos käyttää luokitelleessaan maksukyvyttömän vastapuolen uudelleen maksukykyiseksi, 29 artiklan mukaisesti.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:
- a) tarkasteltava laitoksen sisäisiä kriteerejä, toimintaperiaatteita ja menettelyjä, joilla määritetään, onko maksukyvyttömyys tapahtunut, jäljempänä 'maksukyvyttömyyden määritelmä', ja käsitellään maksukyvyttömyystilassa olevia vastuita;
  - b) tarkasteltava vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamiseen ja maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden hallintaan osallistuvien yksiköiden ja ylimpien hallintoelinten rooleja ja vastuualueita;

⁽⁵⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) 2018/171, annettu 19 päivänä lokakuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä eräänäntyneen luottovelvoitteen merkittävyyden arvioimiseksi asetettavaa kynnysarvoa koskevilla teknisillä säätelystandardeilla (EUVL L 32, 6.2.2018, s. 1).

- c) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- d) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- e) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- f) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta;
- g) tarkasteltava sen henkilöstön käyttämiä kriteerejä, joka vastaa vastapuolen tai vastuun manuaalisesta luokittelusta maksukyvyttömyystilaan ja vastapuolen tai vastuun palauttamisesta maksukykyiseen tilaan.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) tarkastella niitä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota, joita käytetään vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamisprosessissa;
- b) suorittaa otantatestejä ja tarkastella asiakirjoja, jotka liittyvät vastapuolten ominaisuuksiin sekä vastuiden alullepanoon ja ylläpitoon;
- c) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai vaatia laitosta suorittamaan erityisiä testejä;
- d) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

27 artikla

Vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevat tekijät

1. Kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat laitoksen käyttämien vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevien tekijöiden yksityiskohtaista erittelyä ja soveltamista käytäntöön sekä sitä, ovatko ne asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 1–5 kohdan ja delegoidun asetuksen (EU) 2018/171 mukaisia, niiden on tarkistettava, että

- a) käytössä on asianmukaiset toimintaperiaatteet, jotka koskevat eräntyneiden päivien laskentaa, mukaan lukien järjestelyjen uudelleenerääntyminen, pidennysten myöntäminen, muutokset tai lykkäykset, uusimiset ja olemassa olevien tilien nettouttaminen;
- b) laitoksen soveltama maksukyvyttömyyden määritelmä sisältää ainakin kaikki asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetty maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevat tekijät;
- c) jos laitos käyttää oikeushenkilöissään useampaa kuin yhtä maksukyvyttömyyden määritelmää, kunkin maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisala on määritetty selkeästi ja määritelmien väliset erot ovat perusteltuja.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, sovelletaanko maksukyvyttömyyden määritelmää käytännössä ja onko se riittävän yksityiskohtainen, jotta kaikki henkilöstön jäsenet voivat soveltaa sitä johdonmukaisesti kaikenlaisiin vastuisiin, ja ovatko kaikki seuraavat mahdolliset maksamisen epätodennäköisyyttä kuvaavat indikaattorit riittävän tarkasti eriteltyjä:

- a) koron kerryttämisen lakkauttaminen;
- b) tapahtumat, jotka merkitsevät erityisiä luottoriskinoikaisuja, jotka johtuvat luoton laadun havaitusta merkittävästä heikkenemisestä;
- c) luottovelvoitteiden myynnit luottoon liittyvällä olennaisella taloudellisella tappiolla;
- d) tapahtumat, jotka merkitsevät vastapuolen ahdingosta johtuvaa uudelleenjärjestelyä;
- e) tapahtumat, jotka merkitsevät vastaavaa menettelyä kuin konkurssi;
- f) muut maksamisen epätodennäköisyyttä kuvaavat indikaattorit.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että kyseisillä toimintaperiaatteilla ja menettelyillä varmistetaan, ettei vastapuolia luokitella maksukykyisiksi, jos maksukyvyttömyys tunnistetaan jonkin laukaisevan tekijän perusteella.

28 artikla

Vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamisprosessin vankkuus ja tehokkuus

1. Arvioidessaan maksukyvyttömyyden tunnistamisprosessin vankkuutta ja tehokkuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että kaikki maksukyvyttömyydet tunnistetaan hyvissä ajoin ja erityisesti, että merkitykselliset tiedot kerätään ja päivitetään tehokkaasti ja riittävän usein;
  - b) jos vastapuolen maksukyvyttömyys tunnistetaan automaattisten prosessien perusteella, suoritetaan testejä sen tarkistamiseksi, että maksukyvyttömyydet tunnistetaan asianmukaisesti tietotekniikkajärjestelmässä;
  - c) vastapuolen maksukyvyttömyyden tunnistamiseksi asiantuntija-arvioiden perusteella kriteerit, joilla vastapuolia arvioidaan, ja maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevat tekijät esitetään riittävän yksityiskohtaisesti sisäisissä asiakirjoissa, jotta varmistetaan, että kaikki maksukyvyttömyyksien tunnistamiseen osallistuvat henkilöstön jäsenet tunnistavat maksukyvyttömyyksiä yhdenmukaisesti;
  - d) jos laitos soveltaa maksukyvyttömyyden määritelmää vastapuolen tasolla, käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että kun vastapuoli tunnistetaan maksukyvyttömäksi, kaikki kyseiseen vastapuoleen liittyvät vastuut rekisteröidään maksukyvyttömyystilassa oleviksi kaikissa laitoksen ja sen tytäryritysten ja tapauksen mukaan laitoksen emoyrityksen ja sen tytäryritysten asiaankuuluvissa järjestelmissä, liiketoiminta-alueilla ja maantieteellisissä sijaintipaikoissa;
  - e) jos d alakohdassa tarkoitettu kaikkien vastapuoleen liittyvien vastuiden luokittelu maksukyvyttömyystilassa oleviksi viivästyy yhden tai useamman kyseiseen vastapuoleen liittyvän vastuun maksukyvyttömyystilan vuoksi, viivästyminen ei johda virheisiin tai epäjohtomukaisuuksiin riskien hallinnassa, riskien raportoinnissa, omien varojen vaatimusten laskennassa tai riskien kvantifointiin liittyvässä tietojen käytössä.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti määritetyn olennaisuusrajan soveltamista maksukyvyttömyyden määritelmässä ja kyseisen olennaisuusrajan yhdenmukaisuutta eräänntyneen luottovelvoitteen olennaisuusrajan kanssa, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet delegoidun asetuksen (EU) 2018/171 mukaisesti, ja tarkistettava, että
  - a) käytössä on riittävät menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että luokittelu maksukyvyttömyystilassa olevaksi suoritetaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti kyseisen asetuksen 178 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetyn arvioinnin perusteella ja että siinä noudatetaan eräänntyneen luottovelvoitteen kannalta merkityksellistä olennaisuusrajaa, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet delegoidun asetuksen (EU) 2018/171 mukaisesti;
  - b) eräänntyneiden päivien laskentaprosessi on sopusoinnussa vastapuolen sopimusvelvoitteiden tai oikeudellisten velvoitteiden kanssa, siinä otetaan asianmukaisesti huomioon osasuoritukset ja sitä sovelletaan johdonmukaisesti.
3. Vähittäisvastuiden osalta toimivaltaisten viranomaisten on 1 kohdassa säädetyn tarkistamisen ja 2 kohdassa säädetyn arvioinnin lisäksi tarkistettava, että
  - a) laitoksella on selkeät toimintaperiaatteet, jotka koskevat maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamista vähittäisvastuisiin joko vastapuolen tasolla tai yksittäisen luottojärjestelyn tasolla;
  - b) a alakohdassa tarkoitettut toimintaperiaatteet mukautetaan laitoksen riskienhallintaan ja niitä sovelletaan johdonmukaisesti;
  - c) jos laitos soveltaa maksukyvyttömyyden määritelmää yksittäisen luottojärjestelyn tasolla:
    - i) käytössä on asianmukaiset menettelyt ja mekanismit sen varmistamiseksi, että kun luottojärjestely tunnistetaan maksukyvyttömyystilassa olevaksi, se merkitään sellaiseksi kaikissa laitoksen asiaankuuluvissa järjestelmissä;
    - ii) jos i alakohdassa tarkoitettu luottojärjestelyn luokittelu maksukyvyttömyystilassa olevaksi kaikissa asiaankuuluvissa järjestelmissä viivästyy, viivästyminen ei johda virheisiin tai epäjohtomukaisuuksiin riskien hallinnassa, riskien raportoinnissa, omien varojen vaatimusten laskennassa tai riskien kvantifointiin liittyvässä tietojen käytössä.

29 artikla

Uudelleenluokittelu maksukykyiseen tilaan

1. Arvioidessaan, kuinka vankkoja ovat laukaisevat tekijät ja prosessi, joita käyttäen maksukyvyttöön vastapuoli luokitellaan uudelleen maksukykyiseen tilaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan 5 kohdan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) uudelleenluokittelun laukaisevat tekijät määritetään kullekin maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevalle tekijälle ja vastapuolen ahdingosta johtuvan uudelleenjärjestelyn kohteena olevien luottovelvoitteiden tunnistaminen ja käsittely eritellään selkeästi;
  - b) uudelleenluokittelu on mahdollista vasta sen jälkeen, kun kaikki maksukyvyttömyyden tunnistamisen laukaisevat tekijät ovat lakanneet olemasta voimassa ja kaikki uudelleenluokittelun asiaankuuluvat edellytykset täyttyvät;
  - c) uudelleenluokittelun laukaisevat tekijät ja uudelleenluokitusprosessi määritellään varovaisuutta noudattaen ja erityisesti siten, että niillä varmistetaan, ettei uudelleenluokittelua maksukykyiseen tilaan suoriteta, jos laitos olettaa, ettei luottovelvoitetta makseta täysimääräisenä ilman, että laitos turvautuu esimerkiksi vakuuden realisoinnin kaltaisiin toimiin.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, etteivät laitoksen toimintaperiaatteet ja menettelyt anna mahdollisuutta siihen, että maksukyvyttöön vastapuoli luokitellaan uudelleen maksukykyiseksi pelkästään luottovelvoitteiden ehtojen muutosten perusteella, paitsi jos laitos on todennut, että kyseisten muutosten perusteella ei voida enää katsoa, että vastapuoli ei todennäköisesti maksa luottovelvoitettaan.
3. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava analyysi, johon uudelleenluokittelua koskevat laitokset kriteerit perustuvat. Niiden on tarkistettava, että analyysissä otetaan huomioon laitoksen aiemmat maksukyvyttömyystapaukset ja niiden maksukyvyttömiin vastapuolten prosenttiosuus, jotka on luokiteltu uudelleen maksukykyisiksi ja jotka ovat tulleet lyhyen ajan kuluessa uudelleen maksukyvyttömiksi.

7 LUKU

LUOKITUSJÄRJESTELMIEN RAKENTEEN, TOIMINNALLISTEN YKSITYISKOHTIEN JA DOKUMENTOINNIN ARVIOINTIMENETELMÄT

1 JAKSO

Yleistä

30 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuja luokitusjärjestelmien rakennetta, hallintaa ja dokumentointia koskevia vaatimuksia, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:
  - a) asetuksen (EU) N:o 575/2013 175 artiklan mukaisen luokitusjärjestelmien perusteiden, rakenteen ja toiminnallisten yksityiskohtien dokumentoinnin asianmukaisuus 31 ja 32 artiklan mukaisesti;
  - b) asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklassa tarkoitettujen luokitusjärjestelmien rakenteen asianmukaisuus 33–36 artiklan mukaisesti;
  - c) se, että laitos soveltaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklassa tarkoitettuja erityisvaatimuksia, jotka koskevat tilastollisia malleja ja muita mekaanisia menetelmiä, 37–40 artiklan mukaisesti.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:
  - a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita;

- b) tarkasteltava laitoksen teknistä dokumentaatiota, joka koskee luokitusjärjestelmien kehittämismenetelmiä ja -prosessia;
- c) tarkasteltava kehittämiseen liittyviä käsikirjoja, menetelmiä ja prosesseja, joihin luokitusjärjestelmät perustuvat;
- d) tarkasteltava luokitusjärjestelmien hyväksymisestä vastaavien laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen tai sen nimeämien komiteoiden, pöytäkirjoja;
- e) tarkasteltava luokitusjärjestelmien suorituskykyä koskevia raportteja ja laitoksen luottoriskin valvontayksikön, validointitoiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon tai muun valvontatoiminnon suosituksia;
- f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut valvonnan, validointien ja asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) pyytää ja analysoida luokitusjärjestelmien kehittämisprosessissa käytettäviä tietoja;
- b) suorittaa omia estimointeja tai toistaa luokitusjärjestelmien kehittämisen ja valvonnan aikana suoritettuja laitoksen estimointeja laitoksen toimittamien merkityksellisten tietojen perusteella;
- c) pyytää laitokselta lisäasiakirjoja tai pyytää, että laitos toimittaa analyysin luokitusjärjestelmän suunnittelumenetelmien valinnasta ja antaa tietoja saaduista tuloksista;
- d) tarkastella niitä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota, jotka ovat merkityksellisiä luokitusjärjestelmien rakenteen, toiminnallisten yksityiskohtien ja dokumentoinnin arvioinnin laajuuden kannalta;
- e) testata laitoksen tietoja toimivaltaisen viranomaisen omilla testeillä tai pyytää laitosta suorittamaan toimivaltaisen viranomaisen ehdottamia testejä;
- f) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

2 JAKSO

Luokitusjärjestelmien perusteiden, rakenteen ja toiminnallisten yksityiskohtien dokumentoinnin arviointimenetelmät

31 artikla

Luokitusjärjestelmien dokumentoinnin kattavuus

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ja 175 artiklassa säädetyn luokitusjärjestelmien rakenteen, toiminnallisten yksityiskohtien ja perusteiden dokumentoinnin kattavuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että dokumentaatio on kattavaa ja sisältää seuraavat seikat:

- a) luokitusjärjestelmän ja luokitusjärjestelmässä käytettävien mallien asianmukaisuus ottaen huomioon salkkujen ominaisuudet;
- b) kuvaus tietolähteistä ja tietojenpuhdistuskäytännöistä;
- c) maksukyvyttömyyden ja tappion määritelmät;
- d) menetelmävalinnat;
- e) mallien tekniset eritelvät;
- f) mallien heikkoudet ja rajoitukset ja niitä mahdollisesti lieventävät tekijät;
- g) malleille tietotekniikkajärjestelmässä suoritettujen käyttöönottestien tulokset, erityisesti tiedot siitä, oliko käyttöönotto onnistunutta ja virheetöntä;
- h) asetuksen (EU) N:o 575/2013 169–191 artiklassa tarkoitettujen sisäisten luottoluokitusten menetelmää koskevien sääntelyvaatimusten noudattamisen itsearviointi.

2. Suorittaessaan 1 kohdan a alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) dokumentaatioissa esitetään selkeästi luokitusjärjestelmän tarkoitus ja mallit;
  - b) dokumentaatio sisältää kuvauksen luokitusjärjestelmän soveltamisalasta ja luokitusjärjestelmässä käytettävien mallien soveltamisalasta, toisin sanoen siinä eritellään luokitusjärjestelmän kunkin mallin soveltamisalaan kuuluvat vastuutyypit sekä laadullisesti että määrällisesti ja kunkin mallin tuottamien tulosten tyyppi ja tulosten käyttö;
  - c) dokumentaatio sisältää selvityksen siitä, miten luokitusjärjestelmän avulla saadut tiedot ja mallien tulokset otetaan huomioon 19 artiklassa tarkoitetuissa riskienhallinta-, päätöksenteko- ja luotonhyväksymisprosesseissa.

3. Suorittaessaan 1 kohdan b alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että dokumentaatio sisältää seuraavat:
  - a) yksityiskohtaiset tiedot kaikista mallin kehittämisessä käytetyistä tiedoista, mukaan lukien tarkka kuvaus mallin sisällöstä, lähteestä, muodosta ja koodauksesta ja tarvittaessa tietojen jättämisestä pois mallista;
  - b) kaikki tietojenpuhdistusmenettelyt, mukaan lukien menettelyt tietojen poisjättämistä, poikkeavia havaintoja ja niiden käsittelyä ja tietojen mukauttamista varten, sekä selkeät perustelut niiden käytölle ja niiden vaikutusten arvioiminen.

4. Suorittaessaan 1 kohdan c alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, onko mallin kehittämisessä käytetyt maksukyvyttömyyden ja tappion määritelmät dokumentoitu asianmukaisesti, erityisesti silloin, kun mallin määrittelyssä käytetään muita maksukyvyttömyyden määritelmiä kuin niitä, joita laitos käyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti.

5. Suorittaessaan 1 kohdan d alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että dokumentaatio sisältää seuraavat:
  - a) yksityiskohtaiset tiedot mallin rakenteesta, teoriasta, oletuksista ja logiikasta;
  - b) yksityiskohtaiset kuvaukset mallin menetelmistä ja niiden perusteluista, tilastollisista tekniikoista ja approksimaatioista sekä tarvittaessa perustelut ja yksityiskohtaiset tiedot segmentointimenetelmistä, tilastoprosessien tuloksista ja vianmäärittämisestä ja mallien ennustuskyvyn mittareista;
  - c) asiaankuuluvien liiketoiminta-alojen asiantuntijoiden rooli luokitusjärjestelmän ja mallien kehittämisessä, mukaan lukien yksityiskohtainen kuvaus asiantuntijoiden konsultoinnista luokitusjärjestelmän ja mallien suunnittelussa sekä asiantuntijoiden esittämät tulokset ja perustelut;
  - d) selvitys siitä, miten tilastollinen malli ja asiantuntija-arviot yhdistetään mallin lopullisten tulosten saamiseksi;
  - e) selvitys siitä, miten laitos ottaa huomioon tietojen epätyytyttävän laadun, homogeenisten vastuuryhmien puuttumisen sekä liiketoimintaprosessien, taloudellisen tai oikeudellisen ympäristön ja muiden tietojen laatuun liittyvien tekijöiden muutokset, jotka voivat vaikuttaa luokitusjärjestelmän tai mallin suorituskykyyn;
  - f) kuvaus tilastollisia malleja tai muita mekaanisia menetelmiä varten tehdyistä analyyseistä, tapauksen mukaan:
    - i) yksiulotteinen analyysi huomioon otetuista muuttujista ja kyseisten muuttujien valintakriteerit;
    - ii) monimuuttuja-analyysi valituista muuttujista ja kyseisten muuttujien valintakriteerit;
    - iii) lopullisen mallin suunnittelumenettely, mukaan lukien
      - muuttujien lopullinen valinta;
      - asiantuntija-arvioihin perustuvat mukautukset monimuuttuja-analyysin tuloksena saatuihin muuttujiin;

- muuttujien muunnokset;
- painojen määrittäminen muuttujille;
- mallikomponenttien koostamismenetelmä erityisesti, kun yhdistetään laadullisia ja määrällisiä komponentteja.

6. Suorittaessaan 1 kohdan d alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että dokumentaatio sisältää seuraavat:

- a) lopullisen mallirakenteen tekninen määrittely, mukaan lukien lopulliset mallin määrittelyt, syöttökomponentit, mukaan lukien valittujen muuttujien tyyppi ja muoto, muuttujiin ja tulokomponentteihin sovellettavat painot, mukaan lukien tulostietojen tyyppi ja muoto;
- b) viittaukset tietoteknisissä kielissä ja ohjelmissä käytettyihin tietokonekoodeihin ja -välineisiin, jotta kolmas osapuoli voi toisintaa lopulliset tulokset.

Sovellettaessa b alakohtaa kolmas osapuoli voi olla myyjä, jos on kyse myydyistä malleista.

7. Suorittaessaan 1 kohdan f alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että dokumentaatio sisältää kuvauksen mallin heikkouksista ja rajoituksista, arvion siitä, täyttyvätkö mallin keskeiset oletukset, ja sellaisten tilanteiden ennakoinnin, joissa malli voi toimia odotettua huonommin tai muuttuu riittämättömäksi, sekä arvion mallin heikkouksien merkityksestä ja niitä mahdollisesti lieventävistä tekijöistä.

8. Suorittaessaan 1 kohdan g alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) dokumentaatiossa määritellään prosessi, jota on noudatettava, kun uusi tai muutettu malli otetaan käyttöön tuotantoympäristössä;
- b) dokumentaatio sisältää luokitusmalleille tietotekniikkajärjestelmässä suoritettujen käyttöönottestien tulokset, mukaan lukien vahvistus siitä, että tuotantojärjestelmässä käyttöön otettu luokitusmalli on sama kuin dokumentaatiossa kuvattu ja toimii tarkoitetulla tavalla.

9. Suorittaessaan 1 kohdan h alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitoksen tekemä itsearviointi IRB-menetelmää koskevien sääntelyvaatimusten noudattamisesta tehdään erikseen kunkin luokitusjärjestelmän osalta ja että sisäinen tarkastus tai muu vastaava riippumaton tarkastusyksikkö tarkastaa sen.

32 artikla

Luokitusjärjestelmärekisteri

1. Arvioidessaan dokumentointijärjestelmää ja luokitusjärjestelmiä koskevien tietojen keräys- ja tallennusmenettelyjä asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja 175 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos on ottanut käyttöön rekisterin, joka sisältää luokitusjärjestelmien kaikki nykyiset ja aiemmat versiot, jäljempänä 'luokitusjärjestelmärekisteri', ja on ylläpitänyt sitä vähintään kolmen edellisen vuoden ajan.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että luokitusjärjestelmärekisterin ylläpitomenettelyihin sisältyy seuraavien tietojen rekisteröiminen kustakin versiosta:

- a) luokitusjärjestelmän soveltamisala, josta ilmenee, mitä vastuutyyppejä kullakin luokitusmallilla on luokiteltava;
- b) hyväksynnästä vastaava johto ja sisäisen hyväksynnän päivämäärä, toimivaltaisille viranomaisille tehdyn ilmoituksen päivämäärä, tapauksen mukaan toimivaltaisten viranomaisten antaman hyväksynnän päivämäärä ja version käyttöönoton päivämäärä;

- c) lyhyt kuvaus rekisterissä huomioon otetun aiemman version muutoksista, mukaan lukien kuvaus luokitusjärjestelmän muutetuista osatekijöistä ja viittaus mallia koskevaan dokumentaatioon;
- d) delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 mukaisesti valittu muutosluokka ja viittaus muutosluokkaan luokittelun perusteisiin.

3 JAKSO

Luokitusjärjestelmien rakenteen arviointimenetelmät

33 artikla

Riskitekijät ja luokituskriteerit

1. Arvioidessaan luokitusjärjestelmässä käytettyjä riskitekijöitä ja luokituskriteerejä asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 1 kohdan a, c ja e alakohdan, 3 kohdan a alakohdan ja 4 kohdan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:
  - a) asiaankuuluvien riskitekijöiden ja luokituskriteerien valintaprosessi, mukaan lukien mahdollisten riskitekijöiden määrittely, riskitekijöiden valintakriteerit ja asiaankuuluvista riskitekijöistä tehdyt päätökset;
  - b) valittujen riskitekijöiden ja luokituskriteerien yhdenmukaisuus ja niiden vaikutukset riskinarviointiin ottaen huomioon luokitusjärjestelmän yrityskäyttäjien odotukset;
  - c) tilastollisten menetelmien perusteella valittujen riskitekijöiden ja luokituskriteerien yhdenmukaisuus kuhunkin luokkaan tai ryhmään liittyvää riskien eriyttämistä koskevan tilastollisen näytön kanssa.
2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti analysoitavien mahdollisten riskitekijöiden ja luokituskriteerien on sisällettävä seuraavat osatekijät, jos ne ovat käytettävissä kyseisen vastuutyypin osalta:
  - a) vastapuolten riskiominaisuudet, mukaan lukien
    - i) yrityksiin ja laitoksiin liittyvien vastuiden osalta: tilinpäätökset, laadulliset tiedot, toimialariski, maariski, tuki emoyritykseltä;
    - ii) vähittäisvastuiden osalta: tilinpäätökset tai henkilökohtaisia tuloja koskevat tiedot, laadulliset tiedot, käyttäytymistiedot, sosiodemografiset tiedot;
  - b) transaktioiden riskiominaisuudet, mukaan lukien tuotetyyppi, vakuustyyppi, etuoikeusasema, luototusaste;
  - c) erääntyneisyyttä koskevat tiedot: sisäiset tiedot tai ulkoisista lähteistä, kuten luottotietoyrityksiltä, saadut tiedot.

34 artikla

Vastapuolten ja vastuiden jakautuminen luokkiin tai ryhmiin

1. Arvioidessaan vastapuolten ja vastuiden jakautumista kunkin luokitusjärjestelmän luokkiin tai ryhmiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 1 kohdan b, d ja f alakohdan, 2 kohdan ja 3 kohdan c alakohdan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) luokitusluokkien ja -ryhmien lukumäärä on riittävä, jotta voidaan varmistaa riskien mielekäs eriyttäminen ja tappioiden ominaispiirteiden kvantifioiminen luokan tai ryhmän tasolla ja
    - i) yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuiden sekä erityiskohteiden rahoitukseen liittyvien vastuiden tapauksessa vastapuolten luokitusasteikossa on vähintään niin monta luokkaa kuin asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 2 kohdassa säädetään;
    - ii) vähittäisvastuiksi luokiteltujen ostettujen saamisten tapauksessa luokitus kuvastaa myyjän luotonantokäytäntöjä ja sen asiakkaiden heterogeenisuutta;

- b) vastuut tai vastapuolet eivät lukumäärällisesti keskity liikaa mihinkään luokkaan tai ryhmään, paitsi jos tällaisen jakautumisen tueksi on vakuuttavaa empiiristä näyttöä kyseisiin vastuisiin tai vastapuoliin liittyvien riskien homogeenisuudesta;
- c) vähittäisvastuiden luokittelun luokissa tai ryhmissä ja sopimustyyppien riskiluokissa tai -ryhmissä on riittävä määrä vastuita tai vastapuolia yhdessä luokassa tai ryhmässä, paitsi jos tällaisen jakautumisen tueksi on vakuuttavaa empiiristä näyttöä siitä, että kyseisten vastuiden tai vastapuolten ryhmittely on asianmukainen tai että yksittäisten vastapuolten tai vastuiden riskiparametrien suoria estimaatteja käytetään asetuksen (EU) N:o 575/2013 169 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- d) yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuiden luokittelun luokissa tai ryhmissä ja sopimustyyppien riskiluokissa tai -ryhmissä, jos saatavilla on riittävästi tietoja, ei ole liian vähän vastuita tai vastapuolia yhdessä luokassa tai ryhmässä, paitsi jos vastuiden tai vastapuolten jakautumisen tueksi on vakuuttavaa empiiristä näyttöä siitä, että kyseisten vastuiden tai vastapuolten ryhmittely on asianmukainen tai että yksittäisten vastapuolten tai vastuiden riskiparametrien suoria estimaatteja käytetään asetuksen (EU) N:o 575/2013 169 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyn tarkistamisen lisäksi toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa arvioitava kriteerit, joita laitos soveltaa määrittäessään seuraavat:

- a) suurin ja pienin mahdollinen luokkien tai ryhmien kokonaismäärä;
- b) kuhunkin luokkaan tai ryhmään luokiteltujen vastuiden ja vastapuolten osuus.

3. Sovellettaessa 1 ja 2 kohtaa toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon vastuiden ja vastapuolten lukumäärän ja vastuuarvojen nykyiset ja aiemmin havaitut jakautumiset, mukaan lukien eri luokkien tai ryhmien väliset vastuiden ja vastapuolten siirtymät.

35 artikla

Riskien eriyttäminen

1. Arvioidessaan riskien eriyttämistä kussakin luokitusjärjestelmässä asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdan soveltamiseksi vähittäisvastuiden osalta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) välineet, joilla riskien eriyttämistä arvioidaan, ovat moitteettomat ja riittävät ottaen huomioon saatavilla olevat tiedot, ja riskien asianmukainen eriyttäminen osoitetaan aikasarjoilla, jotka kuvaavat luokissa tai ryhmissä erilaisissa taloudellisissa olosuhteissa toteutuneita maksukyvyttömyysasteita tai tappioasteita;
- b) laitos määrittelee luokitusjärjestelmän odotetun suorituskyvyn riskien eriyttämisen osalta asettamalla selkeästi määritellyt kiinteät tavoitteet ja toleranssit määritellyille mittareille ja välineille sekä toteuttamalla toimia, joilla korjataan poikkeamat näistä tavoitteista tai toleransseista; alkuperäiselle kehittämiselle ja vallitsevalle suorituskyvylle voidaan määrittellä erilliset tavoitteet ja toleranssit;
- c) määritellyille mittareille ja välineille asetetuilla tavoitteilla ja toleransseilla ja niillä välineillä, joita sovelletaan kyseisten tavoitteiden ja toleranssien saavuttamiseksi, varmistetaan riittävä riskien eriyttäminen.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 kohtaa myös muihin vastuisiin kuin vähittäisvastuisiin liittyvien riskien eriyttämisen arviointiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos tätä varten on saatavilla riittävä määrä tietoja.

36 artikla

Homogeenisuus

1. Arvioidessaan samaan luokkaan tai ryhmään luokiteltujen vastapuolten tai vastuiden homogeenisuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 170 artiklan 1 kohdan ja 3 kohdan c alakohdan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kuhunkin luokkaan tai ryhmään kuuluvien vastapuolten ja transaktiotappioiden ominaispiirteiden samankaltaisuutta kaikkien seuraavien tekijöiden osalta:

- a) sisäiset luokitukset;
- b) PD-estimaatit;
- c) tarvittaessa omat LGD-estimaatit;
- d) tarvittaessa omat luottovasta-arvokertoimien estimaatit;
- e) tarvittaessa omat kokonaistappioiden estimaatit.

Vähittäisvastuiden tapauksessa toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava nämä tekijät kunkin luokitusjärjestelmän osalta. Muiden vastuiden kuin vähittäisvastuiden tapauksessa toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava nämä tekijät vain niiden luokitusjärjestelmien osalta, joista on saatavilla riittävä määrä tietoja.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kuhunkin luokkaan tai ryhmään kuuluvien vastapuolten ja transaktiotappioiden ominaispiirteiden arvojen vaihteluväli ja jakautumiset.

4 JAKSO

Tilastollisia malleja tai muita mekaanisia menetelmiä koskevien erityisvaatimusten arviointimenetelmät

37 artikla

Tietovaatimukset

1. Arvioidessaan malliin syötettävien tietojen tarkastusprosessia asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklan b alakohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava
  - a) sisäisten ja ulkoisten tietolähteiden luotettavuus ja laatu sekä näistä lähteistä saatujen tietojen valikoima ja lähteiden kattama ajanjakso;
  - b) tietojen yhdistämisprosessi, jos malliin syötetään tietoja useista tietolähteistä;
  - c) tietojen poisjättämisen perustelut ja laajuus, jotka jaotellaan poisjättämisen syyn mukaan, käyttämällä tilastoja, jotka koskevat kukin poisjättämisen osuutta kokonaistiedoista, kun tietyt tiedot on jätetty pois otoksesta mallin kehittämisen yhteydessä;
  - d) menettelyt, joilla käsitellään virheellisiä ja puuttuvia tietoja, sekä poikkeavien havaintojen ja luokitellun aineiston käsittely, ja jos luokittelun tyyppi on muuttunut, on tarkistettava, ettei tämä johda tietojen laadun heikkenemiseen tai rakenteellisiin katkoksiin;
  - e) tietojen muuntamiseen liittyvät prosessit, mukaan lukien standardointi ja muut toiminnalliset muunnokset, ja kyseisten muunnosten asianmukaisuus ottaen huomioon mallin ylisovittamisen riski.
2. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklan c alakohdassa tarkoitettua mallin laadinnassa käytettyjen tietojen edustavuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava
  - a) mallin laadinnassa käytetyissä tiedoissa huomioon otettujen vastapuolten tai sopimusten riskiominaisuuksien vertailukelpoisuus tietyn luokitusmallin soveltamisalaa kuuluvien vastuiden riskiominaisuuksien kanssa;
  - b) nykyisten luotonanto- ja palautumisstandardien vertailukelpoisuus sinä ajankohtana sovellettujen standardien kanssa, johon mallinnuksessa käytetyt liitetiedot liittyvät;
  - c) maksukyvyttömyyden määrittelyn johdonmukaisuus pitkällä aikavälillä niissä tiedoissa, joita mallinnuksessa käytetään, ja tarkistettava, että
    - i) on tehty mukautuksia, jotta maksukyvyttömyyden määrittelmä olisi yhdenmukainen maksukyvyttömyyden nykyisen määrittelmän kanssa, jos tätä määrittelmää on muutettu havainnointijakson aikana;
    - ii) laitos on toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä tietojen edustavuuden varmistamiseksi, jos laitos toimii useilla lainkäyttöalueilla, joilla on erilaiset maksukyvyttömyyden määrittelmät;
    - iii) mallin määrittelyssä käytetyllä maksukyvyttömyyden määrittelmällä ei ole kielteistä vaikutusta luokitusmallin rakenteeseen ja suorituskykyyn, jos kyseinen määrittelmä poikkeaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklassa säädetystä maksukyvyttömyyden määrittelmästä;

- d) jos mallin kehittämisessä käytetään ulkoisia tietoja tai eri laitoksista kerättyjä yhdistettyjä tietoja, tällaisten tietojen merkityksellisyys ja asianmukaisuus laitoksen vastuiden, tuotteiden ja riskiprofiilin kannalta.

38 artikla

Mallin suunnittelu

Arvioidessaan luokitusmallin suunnittelua asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklan a alakohdan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava

- a) mallin asianmukaisuus ottaen huomioon sen erityinen soveltaminen;
- b) laitoksen analyysi oletuksista tai menetelmistä, joita voitaisiin käyttää malliin valittujen oletusten tai menetelmien vaihtoehtoina;
- c) laitoksen menetelmät mallin kehittämiseksi;
- d) että laitoksen asianomainen henkilöstö ymmärtää täysin mallin mahdollisuudet ja rajoitukset ja erityisesti, että mallia koskevassa laitoksen dokumentaatiossa
  - i) kuvataan, mitkä mallin rajoituksista liittyvät mallin syöttötietoihin, epävarmoihin oletuksiin ja mallin prosessointikomponenttiin ja saadaanko mallin tulokset manuaalisesti vai tietotekniikkajärjestelmässä;
  - ii) yksilöidään tilanteet, joissa malli voi toimia odotettua huonommin tai muuttua riittämättömäksi, ja esitetään arvio mallin heikkouksien olennaisuudesta ja niitä mahdollisista lieventävistä tekijöistä.

39 artikla

Asiantuntija-arviot

Arvioidessaan, täydennetäänkö tilastomallia tai muuta mekaanista menetelmää asiantuntija-arvioilla asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklan e alakohdan mukaisesti ja käytetäänkö asiantuntija-arvioita oikeasuhteisella ja asianmukaisella tavalla luokitusmallin kehittämisessä ja vastuiden luokittelussa luokkiin tai ryhmiin, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) tapa, jolla asiantuntija-arvioita käytetään, on perusteltu ja kokonaan dokumentoitu ja asiantuntija-arvioiden vaikutusta luokitusjärjestelmään arvioidaan mahdollisuuksien mukaan myös laskemalla niiden marginaalinen vaikutus luokitusjärjestelmän suorituskykyyn;
- b) kaikki merkitykselliset tiedot, joita ei ole sisällytetty malliin, otetaan huomioon ja asianmukaista varovaisuutta noudatetaan;
- c) jos prosessi, jossa vastuut luokitellaan luokitusjärjestelmässä luokkiin tai ryhmiin, edellyttää asiantuntija-arvioiden käyttöä subjektiivisten syöttötietojen muodossa tai jos luottopolitiikka sallii mallin syöttötietojen tai tulosten korvaamisen, sovelletaan kaikkia seuraavia:
  - i) mallin käyttäjille tarkoitettussa käsikirjassa määritellään selkeästi syöttötiedot ja tilanteet, joissa syöttötietoja voidaan mukauttaa asiantuntija-arvioiden perusteella;
  - ii) tilanteita, joissa syöttötietoja on tosiasiallisesti mukautettu, on rajallisesti;
  - iii) mallin käyttäjille tarkoitettussa käsikirjassa määritellään selkeästi tilanteet, joissa luokitusmallien syöttötiedot tai tulokset voidaan korvata, sekä menettelyt, joilla ne korvataan;
  - iv) luottoriskin valvontayksikkö tai validointitoiminto tallentaa ja analysoi määräajoin kaikki tiedot, jotka koskevat asiantuntija-arvioiden käyttöä ja tilanteita, joissa luokitusmallien syöttötiedot tai tulokset on korvattu, jotta voidaan varmistaa niiden vaikutus luokitusmalliin;
- d) kussakin luokitusjärjestelmässä asiantuntija-arvioiden käyttöä hallitaan asianmukaisesti, ja se on oikeasuhteista vastuutyyppiin nähden.

40 artikla

Mallin suorituskyky

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 174 artiklan a alakohdassa edellytettyä mallin ennustuskykyä toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitoksen sisäiset standardit täyttävät seuraavat vaatimukset:

- a) niissä esitetään pääpiirteittäin oletukset ja teoria, joihin mittarit, jotka laitos on valinnut mallin suorituskyvyn arvioimiseksi, perustuvat;
- b) niissä täsmennetään, miten mittareita käytetään, ja ilmoitetaan, onko kunkin mittarin käyttö pakollista vai harkinnanvaraista ja milloin mittaria on käytettävä, sekä varmistetaan, että mittareita käytetään johdonmukaisesti;
- c) niissä täsmennetään mittareiden soveltamisedellytykset, hyväksyttävät kynnsarvot ja hyväksytyt poikkeamat ja ilmoitetaan, voidaanko mittareiden arvoihin liittyvät tilastolliset virheet ottaa huomioon arviointiprosessissa ja jos voidaan, millä tavalla, sekä vahvistetaan menetelmät, joilla useat testitulokset yhdistetään yhdeksi arvioksi, jos käytetään useampaa kuin yhtä mittaria;
- d) niissä määritellään prosessi, jolla varmistetaan, että tapahtumat, joissa mallin suorituskyvyn heikkeneminen johtaa c alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen ylittymiseen, annetaan tiedoksi asiasta vastaaville toimivan johdon jäsenille, ja johdon jäsenet, jotka tekevät lopulliset päätökset mallin tarpeellisten muutosten toteuttamisesta, antavat selkeät ohjeet siitä, miten mittareiden tulokset otetaan huomioon.

8 LUKU

RISKIN KVANTIFIOINNIN ARVIINTIMENETELMÄT

1 JAKSO

Yleistä

41 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos riskiparametrien kvantifointia koskevia vaatimuksia, toimivaltaisten viranomaisten on asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamiseksi tarkistettava, että laitos

- a) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklassa estimaateille vahvistettuja yleisiä vaatimuksia, 42, 43 ja 44 artiklan mukaisesti;
- b) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklassa PD-estimaateille vahvistettuja erityisvaatimuksia, 45 ja 46 artiklan mukaisesti;
- c) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklassa laitoksen omille LGD-estimaateille vahvistettuja vaatimuksia, 47–52 artiklan mukaisesti;
- d) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklassa laitoksen omille luottovasta-arvokertoimia koskeville estimaateille vahvistettuja erityisvaatimuksia, 53–56 artiklan mukaisesti;
- e) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 183 artiklassa takausten ja luottojohdannaisten vaikutusten arvioinnille vahvistettuja vaatimuksia, 57 artiklan mukaisesti;
- f) noudattaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 184 artiklassa ostetuille saamisille vahvistettuja vaatimuksia, 58 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita;

- b) tarkasteltava laitoksen teknistä dokumentaatiota, joka koskee asiaankuuluvia estimointimenetelmiä ja -prosesseja;
- c) tarkasteltava ja arvioitava kriittisesti riskiparametrien estimointia koskevia käsikirjoja, menetelmiä ja prosesseja;
- d) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, mallikomitean tai muiden komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- e) tarkasteltava riskiparametrien suorituskykyä koskevia raportteja ja laitoksen luottoriskin valvontayksikön, validointitoiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon tai muun valvontatoiminnon suosituksia;
- f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten, validointien ja valvonnan aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) pyytää toimittamaan täydentäviä asiakirjoja tai analyysejä, joilla perustellaan laitoksen menetelmävalintoja ja saatuja tuloksia;
- b) suorittaa omia riskiparametrien estimointeja tai toistaa laitoksen estimointeja käyttämällä laitoksen toimittamia merkityksellisiä tietoja;
- c) pyytää ja analysoida estimointiprosessissa käytettäviä tietoja;
- d) tarkastella niitä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota, jotka ovat merkityksellisiä arvioinnin laajuuden kannalta;
- e) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai pyytää laitosta suorittamaan toimivaltaisten viranomaisten ehdottamia testejä;
- f) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

2 JAKSO

Riskiparametrien kvantifiointia koskevien yleisten vaatimusten arviointimenetelmät

42 artikla

Tietovaatimukset

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklassa vahvistettujen estimaatteja koskevien yleisten vaatimusten noudattamista sekä riskiparametrien kvantifioinnissa käytettäviä tietoja ja niiden laatua toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava seuraavat seikat:

- a) määrällisten ja laadullisten sekä muiden tietojen täydellisyys riskiparametrien kvantifioinnissa käytettävien menetelmien yhteydessä, jotta voidaan varmistaa kaikkien asiaankuuluvien aiempien kokemusten ja empiirisen aineiston hyödyntäminen;
- b) sellaisten määrällisten tietojen saatavuus, joissa toteutuneet tappiot eritellään asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti asiaankuuluviin riskiparametreihin vaikuttavien tekijöiden perusteella;
- c) tietentyypisten vastuiden riskiparametrien estimoinnissa käytettävien tietojen edustavuus;
- d) kvantifioinnissa käytettävien otokseen kuuluvien vastuiden lukumäärän riittävyys ja havainnointijakson pituus 45, 47 ja 53 artiklan mukaisesti, jotta voidaan varmistaa laitoksen estimaattien tarkkuus ja realismi;
- e) kaiken tietojen puhdistamisen perustelut ja dokumentointi, mukaan lukien mahdolliset havaintojen jättämiset pois estimoinnista ja vahvistus siitä, että nämä poisjättämiset eivät vääristä riskin kvantifiointia; erityisesti PD-estimaattien osalta perustelut sille, miten tietojen puhdistaminen vaikuttaa maksukyvyttömyysasteen pitkän aikavälin keskiarvoon, ja tämän vaikutuksen dokumentointi;

- f) riskiparametrien estimointiin käytettävien tietojen yhdenmukaisuus erityisesti maksukyvyttömyyden määritelmän, maksukyvyttömyyksien käsittelyn, mukaan lukien 46 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 49 artiklassa tarkoitetut monikertaiset maksukyvyttömyydet, ja otoksen koostumuksen suhteen.
2. Suorittaessaan 1 kohdan c alakohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava tiettyjen vastuutyypin riskiparametrien estimoinnissa käytettävien tietojen edustavuus arvioimalla seuraavat seikat:
- a) kunkin luokitusmallin soveltamisalaan kuuluvien vastuiden rakenne ja vastapuolten tai sopimusten erilaiset riskiominaisuudet sekä se, onko nykyinen salkku vaaditussa määrin verrattavissa salkkuihin, joista viitetiedot muodostuvat;
- b) nykyisten luotonanto- ja palautumisstandardien vertailukelpoisuus viitetietojen ajankohtana sovellettujen standardien kanssa;
- c) maksukyvyttömyyden määritelmän johdonmukaisuus havainnointijakson aikana:
- i) jos maksukyvyttömyyden määritelmää on muutettu havainnointijakson aikana, kuvaus mukautuksista, jotka on tehty, jotta saavutettaisiin vaadittu yhdenmukaisuuden taso nykyisen maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa;
- ii) jos maksukyvyttömyyden määritelmät ovat erilaisia eri lainkäyttöalueilla, joilla laitos toimii, laitoksen toteuttamien toimenpiteiden ja noudattaman varovaisuuden riittävyys;
- d) jos riskiparametrien kvantifoinnissa käytetään ulkoisia tietoja tai eri laitoksista kerättyjä yhdistettyjä tietoja, tällaisten tietojen merkityksellisyys ja asianmukaisuus laitoksen vastuiden, tuotteiden, riskiprofiilin ja maksukyvyttömyyden määritelmän kannalta;
- e) jos ulkoiset tai yhdistetyt tiedot eivät ole yhdenmukaisia laitoksen sisäisen maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa, kuvaus mukautuksista, jotka laitos on tehnyt ulkoisiin tai yhdistettyihin tietoihin, jotta saavutettaisiin vaadittu yhdenmukaisuuden taso nykyisen maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa.
3. Arvioidessaan sellaisten eri laitoksista kerättyjen tietojen laatua, joita käytetään riskiparametrien kvantifoinnissa, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 ja 2 kohdassa säädettyjä arviointimenetelmiä sen lisäksi, että ne tarkistavat asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen vaatimusten noudattamisen.

43 artikla

Estimaattien tarkastelu

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua laitoksen suorittamaa riskiparametrien estimaattien tarkastelua toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) estimaattien tarkasteluprosessi ja tarkastelua koskeva vuotuinen suunnitelma mahdollistavat kaikkien estimaattien oikea-aikaisen tarkastelun;
- b) on yksilöity sellaisten tilanteiden tunnistamiskriteerit, joiden perusteella tarkastelu suoritetaan tiheämmin;
- c) riskiparametrien estimoinnissa käytettävät menetelmät ja tiedot kuvastavat muutoksia luotonantoprosessissa ja salkkujen koostumuksessa;
- d) LGD:n estimoinnissa käytettävät menetelmät ja tiedot kuvastavat palautumisprosessin muutoksia, palautumistyyppisiä ja palautumisprosessin kestoa;
- e) luottovasta-arvokertoimen estimoinnissa käytettävät menetelmät ja tiedot kuvastavat nostamattomien määrien valvontaprosessin muutoksia;
- f) riskiparametrien estimoinnissa käytettävät tiedot sisältävät viimeisimmän havainnointijakson merkitykselliset tiedot, ja ne päivitetään vähintään kerran vuodessa;
- g) riskiparametrien estimaateissa otetaan huomioon tekninen kehitys ja muut merkitykselliset tiedot.

44 artikla

Varovaisuusmarginaali

1. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava seuraavissa tilanteissa, sisältyykö pääomavaatimusten laskennassa käytettävien riskiparametrien arvioihin asianmukainen varovaisuusmarginaali asetuksen (EU) N:o 575/2013 179 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti:

- a) menetelmät ja tiedot eivät anna riittävää varmuutta riskiparametrien estimaateista, mukaan lukien tapaukset, joissa on suuria estimointivirheitä;
- b) luottoriskin valvontayksikkö, validointitoiminto tai sisäisen tarkastuksen toiminto tai jokin muu laitoksen toiminto on havainnut menetelmissä ja tiedoissa merkityksellisiä puutteita;
- c) luotonanto- tai palautumispolitiikassa tai laitoksen riskinottohalussa on merkityksellisiä muutoksia.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitokset eivät käytä varovaisuusmarginaalia asetuksen (EU) N:o 575/2013 146 artiklan mukaisesti toteutettavien korjaavien toimien sijasta.

3 JAKSO

PD:n estimointia koskevien erityisvaatimusten arviointimenetelmät

45 artikla

Havainnointijakson pituus

Kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan h alakohdassa ja 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua havainnointijakson pituutta, ottaen huomioon aineistopoikkeusta koskevien lupien perusteita koskevista teknisistä sääntelystandardeista annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/72⁽⁶⁾ säädetyt edellytykset, sekä 180 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuihin sisäisiin maksukyvyttömyyshavaintoihin perustuvaa yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen laskentaa, niiden on tarkistettava, että

- a) havainnointijakson pituus vastaa ainakin asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan h alakohdan ja 2 kohdan e alakohdan ja, tapauksen mukaan, delegoidun asetuksen (EU) 2017/72 vaatimusten mukaista vähimmäispituutta;
- b) jos käytettävissä oleva havainnointijakso on jonkin tietolähteen osalta pidempi kuin asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tai 180 artiklan 2 kohdan e alakohdassa vaadittu vähimmäisaika ja tästä tietolähteestä saadut tiedot ovat merkityksellisiä, kyseisen pidemmän ajanjakson tietoja käytetään estimoitaessa yhden vuoden maksukyvyttömyysasteiden pitkän aikavälin keskiarvoa;
- c) kun on kyse vähittäisvastuista, joiden tapauksessa laitos ei anna yhtä suurta painoarvoa kaikille käytettäville aiemmille tiedoille, tämä on perusteltua, koska maksukyvyttömyysasteet voidaan ennustaa paremmin, ja nollan tai hyvin pienen painon soveltaminen tiettyyn ajanjaksoon on asianmukaisesti perusteltua tai johtaa varovaisempiin estimaatteihin;
- d) luotonantostandardit ja käytössä olevat luokitusjärjestelmät ovat keskenään yhdenmukaisia ja sisäisten maksukyvyttömyystietojen tuottamisajankohtana on käytetty vastaavia luotonantostandardeja tai luotonantostandardien ja luokitusjärjestelmien muutoksia on käsitelty soveltamalla 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua varovaisuusmarginaalia;

⁽⁶⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2017/72, annettu 23 päivänä syyskuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä aineistopoikkeusta koskevien lupien perusteita koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla (EUVL L 10, 14.1.2017, s. 1).

- e) kun on kyse yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuista, asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen korkean velkaantumisasasteen vastapuolet ja vastapuolet, joiden omaisuuseristä suurin osa on kaupankäynnin kohteena, määritellään asianmukaisesti ja kyseisessä säännöksessä tarkoitettujen ajanjaksot, joina volatiliteetteihin kohdistuu kyseisten vastapuolten osalta erityinen paine (stressed volatilities), tunnistetaan asianmukaisesti.

46 artikla

PD:n estimointimenetelmä

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklassa tarkoitettua PD:n estimointimenetelmää toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että yhden vuoden maksukyvyttömyysaste lasketaan kunkin luokan tai ryhmän osalta tavalla, joka vastaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 78 alakohdassa määritellyn yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen ominaisuuksia, ja tarkistettava, että

- a) yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen nimittäjä sisältää vastapuolet tai vastuut, jotka yhden vuoden ajanjakson alussa eivät ole maksukyvyttömyystilassa ja jotka luokitellaan kyseiseen luokkaan tai ryhmään;
- b) yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen osoittaja sisältää sellaiset a alakohdassa tarkoitettujen vastapuolten tai vastuun, jotka ovat joutuneet kyseisen yhden vuoden aikana maksukyvyttömyystilaan; saman vastapuolen tai vastuun moninkertaisia maksukyvyttömyyksiä, jotka on havaittu maksukyvyttömyysasteeseen liittyvän yhden vuoden aikana, pidetään 49 artiklan b alakohdan mukaisesti yhtenä maksukyvyttömyytenä, joka on tapahtunut samana päivänä kuin moninkertaisten maksukyvyttömyyksien ensimmäinen maksukyvyttömyys.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että menetelmä, jolla PD estimoidaan luokittain tai ryhmittäin, perustuu yhden vuoden maksukyvyttömyysasteiden pitkän aikavälin keskiarvoon.

Tätä varten niiden on tarkistettava, että ajanjakso, jota laitos käyttää yhden vuoden maksukyvyttömyysasteiden pitkän aikavälin keskiarvon estimoinnissa, edustaa kyseisen vastuutyypin maksukyvyttömyysasteiden todennäköistä vaihteluväliä.

3. Jos PD:n estimoinnissa käytettävät havaitut tiedot eivät edusta vastuutyypin maksukyvyttömyysasteiden todennäköistä vaihteluväliä, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) laitos käyttää asianmukaista vaihtoehtoista menetelmää estimoidakseen yhden vuoden maksukyvyttömyysasteiden keskiarvon ajanjaksolla, joka edustaa kyseisen vastuutyypin maksukyvyttömyysasteiden todennäköistä vaihteluväliä;
- b) asianmukaista varovaisuusmarginaalia sovelletaan silloin, kun a alakohdassa tarkoitettua asianmukaisen menetelmän soveltamisen jälkeen maksukyvyttömyysasteiden keskiarvojen estimoinnin todetaan olevan epäluotettavaa tai siihen liittyy muita rajoituksia.

4. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että kaikki seuraavat seikat ovat kyseisen vastuutyypin osalta asianmukaisia:

- a) estimointimenetelmän toiminnallinen ja rakenteellinen muoto;
- b) oletukset, joihin estimointimenetelmä perustuu;
- c) estimointimenetelmän sykliisyys;
- d) 45 artiklan mukaisesti käytettävän havainnointijakson pituus;
- e) 44 artiklan mukaisesti sovellettava varovaisuusmarginaali;
- f) asiantuntija-arviot;
- g) tarvittaessa riskitekijöiden valinta.

5. Kun on kyse yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuista ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista korkean velkaantumisasasteen vastapuolista tai vastapuolista, joiden omaisuuseristä suurin osa on kaupankäynnin kohteena, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että PD kuvastaa kyseisen säännöksen mukaisesti kohde-etuuksien kehitystä ajanjaksoina, joina volatiliteettiin kohdistuu erityinen paine.

6. Kun on kyse yritys-, laitos-, valtio- ja keskuspankkivastuista ja laitos käyttää ulkoisen luottoluokituslaitoksen luokitusasteikkoa, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava laitoksen analyysi asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 1 kohdan f alakohdassa vahvistettujen vaatimusten noudattamisesta sekä se, että analyysissä käsitellään kysymystä siitä, edustavatko ulkoisen luottoluokituslaitoksen luokittelemat vastuutyypit laitoksen vastuutyyppejä ja ulkoisen luottoluokituslaitoksen suorittaman luottoluokituksen aikahorisonttia.

7. Kun on kyse vähittäisvastuista ja laitos johtaa PD- tai LGD-estimaatit kokonaistappioiden estimaatista sekä asianmukaisesta PD- tai LGD-estimaatista asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava laitoksen analyysi kaikkien asetuksen (EU) N:o 575/2013 178–184 artiklassa säädettyjen PD:n ja LGD:n estimointia koskevien kriteerien noudattamisesta.

8. Kun on kyse vähittäisvastuista, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos säännöllisesti analysoi ja ottaa huomioon PD:n odotetut muutokset luottovastuiden voimassaolon aikana ('ajallinen riippuvuus') asetuksen (EU) N:o 575/2013 180 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti.

9. Arvioidessaan PD:n estimoinnin tilastollisia malleja toimivaltaisten viranomaisten on 1–8 kohdassa säädettyjen menetelmien lisäksi sovellettava tilastollisia malleja tai muita mekaanisia menetelmiä koskevien erityisvaatimusten arviointimenetelmiä, joista säädetään 37–40 artiklassa.

4 JAKSO

Laitoksen omia LGD-estimaatteja koskevien erityisvaatimusten arviointimenetelmät

47 artikla

Havainnointijakson pituus

Arvioidessaan LGD:n estimoinnissa käytettävän ajanjakson pituutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan j alakohdan ja 2 kohdan 2 alakohdan sekä delegoidun asetuksen (EU) 2017/72 soveltamiseksi, jäljempänä 'havainnointijakso', toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) havainnointijakson pituus vastaa ainakin asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan j alakohdan ja 2 kohdan toisen alakohdan ja, tapauksen mukaan, delegoidun asetuksen (EU) 2017/72 vaatimusten mukaista vähimmäispituutta;
- b) jos käytettävissä oleva havainnointijakso on jonkin tietolähteen osalta pidempi kuin asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan j alakohdan ja 2 kohdan 2 alakohdan mukainen vähimmäisaika ja tästä tietolähteestä saadut tiedot ovat merkityksellisiä LGD:n estimoinnin kannalta, käytetään kyseisen pidemmän ajanjakson tietoja;
- c) kun on kyse vähittäisvastuista, joiden tapauksessa laitos ei anna yhtä suurta painoarvoa kaikille käytettäville aiemmille tiedoille, tämä on perusteltua, koska maksukyvyttömyysasteet voidaan ennustaa paremmin, ja nollan tai hyvin pienen painon soveltaminen tiettyyn ajanjaksoon on asianmukaisesti perusteltua tai johtaa varovaisempiin estimaatteihin.

48 artikla

LGD:n estimointimenetelmä

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklassa tarkoitettua laitoksen omien LGD:iden estimointimenetelmää toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos arvioi LGD:n sopimustyyppin homogeenisen riskiluokan tai riskiryhmän mukaan;
- b) keskimääräinen riskiluokka- tai riskiryhmäkohtainen toteutunut LGD lasketaan käyttämällä maksukyvyttömyyksien lukumäärällä painotettua keskiarvoa;

- c) käytetään kaikkia tietolähteissä havaittuja maksukyvyttömyyksiä, ja erityisesti on tarkistettava, että keskeneräiset palautumisprosessit otetaan LGD:n estimoinnissa huomioon varovaisuutta noudattaen ja että lainajärjestelykauden valinta ja menetelmät, joilla arvioidaan lisäkustannuksia ja palautumisia kyseisen kauden jälkeen ja tarvittaessa sen aikana, ovat asiaankuuluvia;
- d) vakuudellisten vastuiden LGD-estimaatit eivät perustu yksinomaan vakuuden arvioituun markkina-arvoon ja niissä otetaan huomioon vakuuksien aiemmista realisoinneista saadut tulot ja laitoksen mahdollinen kyvyttömyys saada vakuus hallintaansa ja realisoida se;
- e) vakuudellisten vastuiden LGD-estimaateissa otetaan huomioon vakuuden arvon mahdolliset alenemiset LGD:n estimoinnin ja mahdollisen palautumisen välisenä aikana;
- f) vastapuoleen liittyvän riskin ja vakuuteen liittyvän riskin välinen riippuvuussuhde sekä vakuuden realisointikustannukset otetaan huomioon varovaisuutta noudattaen;
- g) mahdolliset maksamattomat myöhässä olevat palkkiot, jotka on ennen maksukyvyttömyyttä kirjattu laitoksen tuloslaskelmaan, lisätään laitoksen vastuun ja tappion arvioihin; maksamattomat viivästyneet palkkiot, jotka on aktivoitu laitoksen tuloslaskelmassa ennen maksukyvyttömyyttä, lisätään laitoksen vastuun ja tappion arvioihin;
- h) mahdollisuus tehdä uusia nostoja maksukyvyttömyyden jälkeen otetaan asianmukaisesti huomioon;
- i) kaikki seuraavat seikat ovat asianmukaisia sen vastuutyypin osalta, johon niitä sovelletaan:
  - i) estimointimenetelmän toiminnallinen ja rakenteellinen muoto,
  - ii) estimointimenetelmää koskevat oletukset,
  - iii) laskusuhdannevaikutuksen estimointimenetelmä,
  - iv) käytettävien tietosarjojen pituus,
  - v) varovaisuusmarginaali,
  - vi) asiantuntija-arvioiden käyttö,
  - vii) tarvittaessa riskitekijöiden valinta.

49 artikla

Moninkertaisten maksukyvyttömyyksien käsittely

Kun on kyse sellaisten vastapuolten käsittelystä, jotka tulevat maksukyvyttömiksi ja palautuvat maksukykyisiksi useita kertoja laitoksen määrittelemän rajoitetun ajanjakson aikana, jäljempänä 'moninkertaiset maksukyvyttömyydet', toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava laitoksen käyttämien menetelmien asianmukaisuus ja tarkistettava, että

- a) nimenomaiset ehdot määritellään ennen kuin sopimuksen katsotaan palanneen maksukykyiseen tilaan;
- b) laitoksen määrittämän ajanjakson aikana havaittuja moninkertaisia maksukyvyttömyyksiä pidetään LGD:tä estimoitaessa yhtenä maksukyvyttömyytenä ja ensimmäisen havaitun maksukyvyttömyyden maksukyvyttömyyspäivää käytetään asiaankuuluvana maksukyvyttömyyspäivänä, ja palautumisprosessi otetaan huomioon kyseisestä päivästä alkaen palautumisprosessiin loppuun saakka viimeisen kyseisen ajanjakson aikana havaitun maksukyvyttömyyden jälkeen;
- c) sen ajanjakson pituus, jonka aikana moninkertaiset maksukyvyttömyydet kirjataan yhdeksi maksulaiminlyönniksi, määritetään ottaen huomioon laitoksen sisäiset toimintaperiaatteet ja maksukyvyttömyyshavaintojen analyysi;
- d) PD:n ja luottovasta-arvokertoimien estimoinnissa käytettäviä maksukyvyttömyyksiä käsitellään yhdenmukaisesti LGD:n estimoinnissa käytettävien maksukyvyttömyyksien kanssa.

50 artikla

Talouden laskusuhdanteeseen soveltuvien LGD-estimaattien käyttö

Arvioidessaan, täyttyykö asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan b alakohdassa vahvistettu vaatimus käyttää talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia LGD-estimaatteja, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos käyttää talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia LGD-estimaatteja, jos ne tuottavat varovaisemman lopputuloksen kuin pitkän aikavälin keskiarvo;
- b) laitos toimittaa sekä pitkän aikavälin keskiarvot että talouden laskusuhdanteeseen soveltuvat LGD-estimaatit perustellakseen valintansa;
- c) laitos soveltaa tiukkaa ja hyvin dokumentoitua prosessia, jolla tunnistetaan talouden laskusuhdanne, arvioidaan sen vaikutuksia palautumisasteeseen ja tuotetaan talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia LGD-estimaatteja;
- d) laitos sisällyttää LGD-estimaatteihin kaikki kielteiset riippuvuussuhteet, jotka on havaittu toisaalta valittujen taloudellisten indikaattorien välillä ja toisaalta palautumisasteiden välillä.

51 artikla

LGD:n, odotettua tappiota koskevan parhaan estimaatin ja odottamattoman tappion estimointi maksukyvyttömyystilassa oleville vastuille

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka koskevat maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden LGD-estimaatteja ja odotettujen tappioiden parasta estimaattia, jäljempänä 'EL_{BE}', toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos käyttää jompaakumpaa seuraavista menetelmistä, ja arvioitava laitoksen käyttämä menetelmä:

- a) maksukyvyttömyystilassa olevien vastuiden LGD:n, jäljempänä 'maksukyvyttömyystilaa koskeva LGD', suora estimointi ja EL_{BE}:n suora estimointi;
- b) EL_{BE}:n suora estimointi ja maksukyvyttömyystilaa koskevan LGD:n estimointi laskemalla yhteen EL_{BE} ja korotus, jossa otetaan huomioon palautumisjakson aikana mahdollisesti syntyvä odottamaton tappio.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista laitoksen menetelmän arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) maksukyvyttömyystilaa koskevan LGD:n estimointimenetelmissä, joilla tehdään suora estimointi tai lisätään EL_{BE}:hen korotus, otetaan huomioon mahdolliset uudet odottamattomat tappiot palautumisjakson aikana ja otetaan erityisesti huomioon mahdolliset kielteiset muutokset taloudellisissa olosuhteissa palautumisprosessin odotetun keston aikana;
- b) maksukyvyttömyystilaa koskevassa LGD:ssä, joka saadaan suorana estimointina tai lisäämällä EL_{BE}:hen korotus, otetaan huomioon tiedot maksukyvyttömyysajasta ja jo toteutuneista palautumisista;
- c) jos laitos käyttää maksukyvyttömyystilaa koskevan LGD:n suoraa estimointia, estimointimenetelmät ovat yhdenmukaisia 47, 48 ja 49 artiklan vaatimusten kanssa;
- d) maksukyvyttömyystilaa koskeva LGD on suurempi kuin EL_{BE} tai, jos ne ovat yhtä suuria, tällaiset tapaukset ovat yksittäisten vastuiden osalta rajallisia ja laitos perustelee ne asianmukaisesti;
- e) EL_{BE}:n estimointimenetelmissä otetaan huomioon kaikki parhaillaan saatavilla olevat ja merkitykselliset tiedot ja erityisesti vallitsevat taloudelliset olosuhteet;
- f) jos erityiset luottoriskioikaisut ylittävät EL_{BE}-estimaatit, näiden väliset erot analysoidaan ja perustellaan asianmukaisesti;
- g) maksukyvyttömyystilaa koskeva LGD, joka saadaan suorana estimointina tai lisäämällä EL_{BE}:hen korotus, ja EL_{BE}:n estimointimenetelmät ovat selkeästi dokumentoituja.

52 artikla

Vakuuksien hallintaa, oikeusvarmuutta ja riskienhallintaa koskevat vaatimukset

Arvioidessaan, onko laitos vahvistanut asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti vakuuksien hallintaa, oikeusvarmuutta ja riskienhallintaa koskevia sisäisiä vaatimuksia, jotka vastaavat yleisesti kyseisen asetuksen 4 luvun 3 jakson vaatimuksia, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että ainakin laitoksen toimintaperiaatteet ja menettelyt, jotka liittyvät vakuuksien arvostusta ja oikeusvarmuutta koskeviin sisäisiin vaatimuksiin, ovat täysin yhdenmukaisia asetuksen (EU) N:o 575/2013 kolmannen osan II osaston 4 luvun 3 jakson vaatimusten kanssa.

5 JAKSO

Laitoksen omaa luottovasta-arvokerrointa koskevien erityisvaatimusten arviointimenetelmät

53 artikla

Havainnointijakson pituus

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/72 tarkoitettua luottovasta-arvokerroimien estimoinnissa käytettävän ajanjakson pituutta, jäljempänä 'havainnointijakso', toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) havainnointijakson pituus vastaa ainakin asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja, tapauksen mukaan, delegoidun asetuksessa (EU) 2017/72 vaadittua vähimmäispituutta;
- b) jos käytettävissä oleva havainnointijakso on jonkin tietolähteen osalta pidempi kuin asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklan 2 ja 3 kohdassa vaadittu vähimmäisaika ja tästä tietolähteestä saadut tiedot ovat merkityksellisiä luottovasta-arvokerroimien estimoinnin kannalta, käytetään kyseisen pidemmän ajanjakson tietoja;
- c) kun on kyse vähittäisvastuista, joiden tapauksessa laitos ei anna yhtä suurta painoarvoa kaikille käytettäville aiemmille tiedoille, tämä on perusteltua, koska nostot limiiteistä voidaan ennustaa paremmin, ja nollan tai hyvin pienen painon soveltaminen tiettyyn ajanjaksoon on asianmukaisesti perusteltua tai johtaa varovaisempiin estimaatteihin.

54 artikla

Luottovasta-arvokerroimien estimointimenetelmä

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklassa tarkoitettua luottovasta-arvokerroimien estimointimenetelmää toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos arvioi luottovasta-arvokerroimet sopimustyyppin riskiluokan tai riskiryhmän mukaan
- b) keskimääräiset riskiluokka- tai riskiryhmäkohtaiset toteutuneet luottovasta-arvokerroimet lasketaan käyttämällä maksukyvyttömyyksiä lukumäärällä painotettua keskiarvoa;
- c) luottovasta-arvokerroimien estimoinnissa käytetään kaikkia tietolähteissä havaittuja maksukyvyttömyyksiä;
- d) mahdollisuus lisänostoihin otetaan huomioon varovaisuutta noudattaen, ei kuitenkaan vähittäisvastuiden tapauksessa, kun ne sisältyvät LGD-estimaatteihin;
- e) luottovasta-arvokerroimien estimoinnissa otetaan huomioon laitoksen menettelyt ja strategiat, jotka liittyvät tilien valvontaan, mukaan lukien limiittien valvonta, ja maksujen käsittelyyn;
- f) kaikki seuraavat seikat ovat asianmukaisia sen vastuutyypin osalta, johon niitä sovelletaan:
  - i) estimointimenetelmän toiminnallinen ja rakenteellinen muoto;
  - ii) oletukset, joihin estimointimenetelmä perustuu;
  - iii) tarvittaessa laskusuhdannevaikutuksen estimointimenetelmä;
  - iv) 53 artiklan mukainen havainnointijakson pituus;
  - v) 44 artiklan mukaisesti sovellettava varovaisuusmarginaali;
  - vi) asiantuntija-arviot;
  - vii) tarvittaessa riskitekijöiden valinta.

55 artikla

Talouden laskusuhdanteeseen soveltuvien luottovasta-arvokerroimien estimaattien käyttö

Arvioidessaan, täyttyykö asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklan 1 kohdan b alakohdassa vahvistettu vaatimus käyttää talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia luottovasta-arvokerroimien estimaatteja, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos käyttää talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia luottovasta-arvokertoimien estimaatteja, jos ne tuottavat varovaisemman lopputuloksen kuin pitkän aikavälin keskiarvo;
- b) laitos toimittaa sekä pitkän aikavälin keskiarvot että talouden laskusuhdanteeseen soveltuvat luottovasta-arvokertoimien estimaatit perustellakseen valintansa;
- c) laitos soveltaa tiukkaa ja hyvin dokumentoitua prosessia, jolla tunnistetaan talouden laskusuhdanne, arvioidaan sen vaikutuksia luottolimiiteistä tehtäviin nostoihin ja tuotetaan talouden laskusuhdanteeseen soveltuvia luottovasta-arvokertoimien estimaatteja;
- d) laitos sisällyttää luottovasta-arvokertoimien estimaatteihin kaikki kielteiset riippuvuussuhteet, jotka on havaittu toisaalta valittujen taloudellisten indikaattorien välillä ja toisaalta palautumisasteiden välillä.

56 artikla

Tilien valvontaan ja maksujen käsittelyyn liittyviä menettelyjä ja strategioita koskevat vaatimukset

Jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat arvioida asetuksen (EU) N:o 575/2013 182 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettujen, luottovasta-arvokertoimien estimointia koskevien vaatimusten noudattamista, niiden on tarkistettava, että laitoksella on käytössään tilien valvontaan ja maksujen käsittelyyn liittyvät menettelyt ja strategiat ja että laitoksella on asianmukaiset järjestelmät ja menettelyt, joilla sopimuksiin liittyviä määriä seurataan päivittäin.

6 JAKSO

Takausten ja luottojohdannaisten vaikutusten arviointimenetelmät

57 artikla

Takaajien ja takausten hyväksyttävyys

Arvioidessaan niiden asetuksen (EU) N:o 575/2013 183 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten noudattamista, jotka koskevat takauksista ja luottojohdannaista johtuvien, riskiparametreihin kohdistuvien vaikutusten arvioimista, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitoksella on selkeästi määritellyt kriteerit sellaisten tilanteiden tunnistamiseksi, joissa PD- tai LGD-estimaatteja on mukautettava, jotta niissä voidaan ottaa huomioon takausten lieventävät vaikutukset, ja näitä kriteerejä käytetään johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä;
- b) jos luottosuojan tarjoajan PD:tä on tarkoitus käyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 153 artiklan 3 kohdan mukaisesti riskipainotetun vastuuerien yhteismäärän oikaisemiseen, takauksien lieventäviä vaikutuksia ei sisällytetä vastapuolen LGD- tai PD-estimaatteihin;
- c) laitoksella on selkeästi määritellyt kriteerit, joilla takaajia ja takauksia hyväksytään riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskentaan, erityisesti omien LGD- tai PD-estimaattien välityksellä;
- d) laitos dokumentoi kriteerit, joilla omia LGD- tai PD-estimaatteja mukautetaan kuvastamaan takausten vaikutuksia;
- e) laitos hyväksyy omiin LGD- tai PD-estimaatteihinsa ainoastaan sellaiset takaukset, jotka täyttävät seuraavat kriteerit:
  - i) jos laitos antaa takaajalle sisäisen luokituksen luokitusjärjestelmällä, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat jo hyväksyneet IRB-menetelmän soveltamiseen, takaus täyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 183 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimukset;
  - ii) jos laitos on saanut asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 ja 150 artiklan nojalla luvan käyttää standardimenetelmää takaajan kaltaisiin yhteisöihin liittyviin vastuisiin, molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- takaaja luokitellaan vastuuryhmään asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan mukaisesti laitoksena, valtiona, keskuspankkina tai yrityksenä, jolle ulkoinen luottoluokituslaitos on antanut luottoluokituksen;
  - takaus täyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 213–216 artiklassa vahvistetut vaatimukset;
- f) laitos täyttää a ja e alakohdan vaatimukset myös yhteen riskikohteeseen perustuvien luottojohdannaisten osalta.

7 JAKSO

Ostettuja saamisia koskevien vaatimusten arviointimenetelmät

58 artikla

Ostettujen yrityssaamisten riskiparametrien estimaatit

1. Arvioidessaan ostettujen yrityssaamisten PD- ja LGD-estimaattien asianmukaisuutta, kun laitos johtaa ostettujen yrityssaamisten PD:n tai LGD:n EL-estimaatista 160 artiklan 2 kohdan ja 161 artiklan 1 kohdan e ja f alakohdan mukaisesti ja asianmukaisesta PD- tai LGD-estimaatista, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) EL estimoidaan yhden vuoden yhteenlaskettujen tappioasteiden pitkän aikavälin keskiarvosta tai muulla asianmukaisella tavalla;
  - b) kokonaistappion estimointiprosessi on yhdenmukainen asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn LGD:n käsitteen kanssa;
  - c) laitos pystyy jakamaan EL-estimaattinsa PD:iksi ja LGD:iksi luotettavalla tavalla;
  - d) kun on kyse ostetuista yrityssaamisista, joihin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 153 artiklan 6 kohtaa, käytetään riittävästi ulkoisia ja sisäisiä tietoja.
2. Arvioidessaan ostettujen yrityssaamisten PD- ja LGD-estimaattien asianmukaisuutta muissa kuin 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toimivaltaisten viranomaisten on
  - a) arvioitava kyseiset estimaatit 42–52 artiklan mukaisesti;
  - b) tarkistettava, että asetuksen (EU) N:o 575/2013 184 artiklan vaatimukset täyttyvät.

9 LUKU

VASTUIDEN VASTUULUOKKIIN LUOKITTELUN ARVIOINTIMENETELMÄT

59 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen, noudattaako laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklassa vahvistettua vaatimusta, jonka mukaan kukin vastuu on luokiteltava yhteen vastuuryhmään johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava seuraavat seikat:
  - a) laitoksen luokitusmenetelmät ja niiden soveltaminen 60 artiklan mukaisesti;
  - b) järjestys, jossa vastuut luokitellaan vastuuryhmiin, 61 artiklan mukaisesti;
  - c) se, onko laitos ottanut huomioon vähittäisvastuuryhmää koskevat erityiset näkökohdat, 62 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita, menettelyjä ja luokitusmenetelmiä;
- b) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- c) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- d) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- e) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta;
- f) tarkasteltava kriteerejä, joita vastuiden manuaalisesta vastuuryhmiin luokittelusta vastaava henkilöstö käyttää.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) suorittaa otantatestejä ja tarkastella asiakirjoja, jotka liittyvät vastapuolten ominaisuuksiin sekä vastuiden alullepanoon ja ylläpitoon;
- b) tarkastella asiaankuuluvien tietotekniikkajärjestelmien toiminnallista dokumentointia;
- c) verrata laitoksen tietoja julkisesti saatavilla oleviin tietoihin, mukaan lukien tiedot, jotka on tallennettu EPV:n asetuksen (EU) N:o 575/2013 115 artiklan 2 kohdan mukaisesti ylläpitämään tietokantaan tai toimivaltaisten viranomaisten ylläpitämiin tietokantoihin;
- d) tarkistaa, noudattaako laitos komission täytäntöönpanopäätöstä 2014/908/EU⁽⁷⁾ tiettyjen kolmansien maiden ja alueiden valvonta- ja sääntelyvaatimusten vastaavuudesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisen vastuiden kohtelun soveltamiseksi;
- e) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai pyytää laitosta suorittamaan toimivaltaisten viranomaisten ehdottamia testejä;
- f) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

60 artikla

Luokitusmenetelmät ja niiden soveltaminen

1. Arvioidessaan laitoksen luokitusmenetelmiä asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) menetelmät on dokumentoitu kokonaan ja ne täyttävät kaikki asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan vaatimukset;
- b) menetelmissä otetaan huomioon 61 artiklassa säädetty luokittelujärjestys;
- c) menetelmiin sisältyy luettelo kolmansien maiden sääntely- ja valvontajärjestelmistä, joiden katsotaan vastaavan unionissa sovellettavia sääntely- ja valvontajärjestelmiä täytäntöönpanopäätöksen 2014/908/EU mukaisesti, kuten asetuksen (EU) N:o 575/2013 107 artiklan 4 kohdassa, 114 artiklan 7 kohdassa, 115 artiklan 4 kohdassa ja 116 artiklan 5 kohdassa säädetään, kun tällaista vastaavuutta edellytetään vastuun luokitteluksi tiettyyn vastuuluokkaan.

2. Arvioidessaan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen luokitusmenetelmien täytäntöönpanoa toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) menettelyt tietojen syöttämiseksi ja muuntamiseksi tietotekniikkajärjestelmissä ovat riittävän vankkoja, jotta voidaan varmistaa, että kukin vastuu luokitellaan vastuuryhmään oikealla tavalla;
- b) vastuiden luokittelusta vastaavalla henkilöstöllä on käytettävissään riittävän yksityiskohtaiset kriteerit johdonmukaisen luokittelun varmistamiseksi;

⁽⁷⁾ Komission täytäntöönpanopäätös 2014/908/EU, annettu 12 päivänä joulukuuta 2014, tiettyjen kolmansien maiden ja alueiden valvonta- ja sääntelyvaatimusten vastaavuudesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisen vastuiden kohtelun soveltamiseksi (EUVL L 359, 16.12.2014, s. 155).

- c) oman pääoman ehtoisten sijoitusten, arvopaperistamispositioiden ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 8 kohdan mukaisesti erityiskohteiden rahoitukseen liittyviksi vastuiksi yksilöitävien vastuuden luokittelun suorittaa henkilöstö, joka on tietoinen liiketoimen ehdoista ja merkityksellisistä yksityiskohdista, jotka määräävät kyseisten vastuuden yksilöimisen;
- d) luokittelu suoritetaan käyttämällä tuoreimpia saatavilla olevia tietoja.

3. Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuuden osalta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitokset pyrkivät kaikkiin tavoin luokittelemaan arvopaperistetut vastuut asianmukaisiin vastuuryhmiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan mukaisesti.

61 artikla

Luokittelujärjestys

Arvioidessaan, luokitteleeko laitos vastuut vastuuryhmiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että luokittelu suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:

- a) ensiksi vastuut, jotka voidaan luokitella oman pääoman ehtoihin sijoituksiin, sekä arvopaperistamispositiot ja muut luottovelvoitteisiin kuulumattomat omaisuuserät luokitellaan kyseisiin luokkiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 2 kohdan e, f ja g alakohdan mukaisesti;
- b) toiseksi vastuut, joita ei ole luokiteltu a alakohdan mukaisesti ja jotka voidaan luokitella valtioihin ja keskuspankkeihin, laitoksiin ja yrityksiin liittyviksi vastuiksi, luokitellaan kyseisiin luokkiin asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 2 kohdan a, b, c ja d alakohdan mukaisesti;
- c) kolmanneksi kaikki luottovelvoitteet, joita ei ole luokiteltu a tai b alakohdan mukaisesti, luokitellaan yritysvastuiden ryhmään asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

62 artikla

Vähittäisvastuita koskevat erityisvaatimukset

1. Arvioidessaan vastuuden luokittelua vähittäisvastuuryhmään asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 5 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos erottaa luonnollisiin henkilöihin ja pk-yrityksiin liittyvät vastuut toisistaan johdonmukaisesti selkeiden kriteerien perusteella;
- b) asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 5 kohdan a alakohdan ii alakohdassa säädetyn rajan noudattamisen valvomiseksi laitoksella on käytössään asianmukaiset menettelyt ja mekanismit, joilla
  - i) yksilöidään asiakaskokonaisuuksia ja yhdistetään asiaankuuluvat vastuut, joita kukin laitos ja sen emoyritys tai tytäryritykset pitävät tiettyyn asiakaskokonaisuuteen liittyen;
  - ii) arvioidaan tapaukset, joissa raja on ylitetty;
  - iii) varmistetaan, että pk-yritykseen liittyvä vastuu, jonka osalta raja on ylitetty, luokitellaan uudelleen yritysvastuuryhmään ilman aiheetonta viivytystä.

2. Tarkistaessaan, että asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 5 kohdan c alakohdan mukaisesti vähittäisvastuita ei hallinnoida yhtä yksilöidysti kuin yritysvastuuryhmään kuuluvia vastuita, toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon ainakin seuraavat luottoprosessin osatekijät:

- a) markkinointi- ja myyntitoiminta;
- b) tuotetyyppi;
- c) luokitusprosessi;

- d) luokitusjärjestelmä;
- e) luottopäätösprosessi;
- f) luottoriskien vähentämistekniikat;
- g) valvontaprosessit;
- h) perintä- ja palautumisprosessi.

3. Määrittäessään, täyttyvätkö asetuksen (EU) N:o 575/2013 147 artiklan 5 kohdan c ja d alakohdassa säädetyt kriteerit, toimivaltaisten viranomaisten on tutkittava, vastaako vastuiden luokittelu laitoksen liiketoiminta-alueita ja tapaa, jolla vastuita hallinnoidaan.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos luokittelee asetuksen (EU) N:o 575/2013 154 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan mukaisesti kunkin vähittäisvastuun yhteen vastuuryhmään, johon sovelletaan asiaankuuluvaa korrelaatio-kerrointa:

- a) tarkistaakseen asetuksen (EU) N:o 575/2013 154 artiklan 4 kohdan d ja e alakohdan noudattamisen toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - i) hyväksyttävistä uudistettavista vähittäisvastuista koostuvassa salkussa tappioasteiden volatiliteetti on vähäistä verrattuna niiden keskimääräiseen tappioasteeseen, jolloin toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava, miten laitos vertailee hyväksyttävistä uudistettavista vähittäisvastuista koostuvan salkun tappioasteita muihin vähittäisvastuisiin tai muihin vertailuarvoihin;
  - ii) hyväksyttävistä uudistettavista vähittäisvastuista koostuvan salkun riskienhallinta on yhdenmukaista taustalla olevien riskiominaisuuksien kanssa, tappioasteet mukaan lukien;
- b) tarkistaakseen asetuksen (EU) N:o 575/2013 154 artiklan 3 kohdan noudattamisen toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että kaikkiin vastuisiin, joiden tapauksessa kiinteistövakuuksia käytetään laitoksen omissa LGD-estimaateissa asetuksen (EU) N:o 575/2013 181 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 154 artiklan 3 kohdassa säädettyä korrelaatio-kerrointa.

10 LUKU

VAKAVARAISUUDEN ARVIOINNIN KÄYTETTÄVIEN STRESSITESTIEN ARVIOINTIMENETELMÄT

63 artikla

Yleistä

1. Arvioidakseen vakavaraisuuden arvioinnissa asetuksen (EU) N:o 575/2013 177 artiklan mukaisesti käytettävien stressitestien asianmukaisuuden toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) stressitestien suunnittelussa käytettävien menetelmien asianmukaisuus 64 artiklan mukaisesti;
- b) stressitestaustaprosessin organisoimisen vankkuus 65 artiklan mukaisesti;
- c) stressitestien integroiminen riskienhallinta- ja pääomanhallintaprosesseihin 66 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkastettava stressitestien suunnittelua ja toteuttamista koskevia laitoksen sisäisiä toimintaperiaatteita, menetelmiä ja menettelyjä;
- b) tarkastettava laitoksen stressitestien tuloksia;
- c) tarkastettava stressitestien suunnitteluun, hyväksymiseen ja toteuttamiseen osallistuvien yksiköiden ja ylimpien hallintoelinten rooleja ja vastuualueita;

- d) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- e) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) tarkastella stressitestissä käytettäviä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota;
- b) pyytää laitosta suorittamaan stressitestilaskelman vaihtoehtoisten oletusten pohjalta;
- c) suorittaa omat stressitestilaskelmansa tietyntyyppisiä vastuita koskevien laitoksen omien tietojen pohjalta;
- d) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

64 artikla

Stressitestien suunnittelussa käytettävien menetelmien asianmukaisuus

1. Arvioidessaan, ovatko laitoksen asetuksen (EU) N:o 575/2013 177 artiklan mukaisesti vakavaraisuuden arvioinnissa käyttämät stressitestit asianmukaisia, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) testit ovat tarkoituksenmukaisia ja kohtuullisen varovaisia ja niillä voidaan havaita vaikutukset laitoksen luottoriskin kokonaisuutena vakavissa mutta mahdollisissa taantumaskenaarioissa;
- b) testien soveltamisalaan kuuluvat ainakin kaikki olennaiset IRB-menetelmän soveltamisalaan kuuluvat salkut;
- c) menetelmät ovat asianmukaisessa määrin yhdenmukaisia niiden menetelmien kanssa, joita laitos käyttää sisäisen pääoman kohdentamista koskevissa stressitesteissä;
- d) stressitestimenetelmiä koskeva dokumentaatio, mukaan lukien sisäiset ja ulkoiset tiedot ja asiantuntija-arviot, on riittävän yksityiskohtaista, jotta kolmannet osapuolet voivat ymmärtää valittujen skenaarioiden perustelut ja toistaa stressitestin.

2. Suorittaessaan 1 kohdan a alakohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että stressistesseihin kuuluvat ainakin seuraavat vaiheet:

- a) skenaarioiden, myös vakavien mutta mahdollisten taantumaskenaarioiden, tunnistaminen ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 153 artiklan 3 kohdan mukainen sellaisen skenaarion mukauttaminen, jossa ennakoitaan luottosuojan tarjoajien luottoluokituksen heikkenemistä;
- b) arviointi tunnistettujen skenaarioiden vaikutuksesta laitoksen riskiparametreihin, luokitusten muuttumiseen, odotettuihin tappioihin ja luottoriskiä koskevien omien varojen vaatimusten laskemiseen;
- c) arviointi omien varojen vaatimusten asianmukaisuudesta.

3. Arvioidessaan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen skenaarioiden asianmukaisuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava seuraavien menetelmien moitteettomuus:

- a) menetelmät, joilla tunnistetaan joukko edistäviä taloudellisia tekijöitä;
- b) stressiskenaarioiden rakentamismenetelmät, mukaan lukien niiden vakavuus, kesto ja esiintymistodennäköisyys;
- c) menetelmät, joilla ennakoitaan kunkin skenaarion vaikutusta merkityksellisiin riskiparametreihin.

*65 artikla***Stressitestausprosessin organisointi**

Arvioidessaan, kuinka vankkaa on laitoksen asetuksen (EU) N:o 575/2013 177 artiklan mukaisesti vakavaraisuuden arvioinnissa käyttämän stressitestauksen organisoiminen, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) stressitesti suoritetaan säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa;
- b) stressitestin suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan yksikön tai vastaavien yksiköiden roolit ja vastualueet on määritelty selkeästi;
- c) stressitestien tulokset hyväksytään asianmukaisella johtotasolla ja toimivalle johdolle ilmoitetaan tuloksista hyvissä ajoin;
- d) tietotekniikkainfrastruktuuri tukee tehokkaasti stressitestien suorittamista.

*66 artikla***Stressitestien integroiminen riskienhallinta- ja pääomanhallintaprosesseihin**

Arvioidessaan stressitestien integroimista laitoksen riskienhallinta- ja pääomanhallintaprosesseihin asetuksen (EU) N:o 575/2013 177 artiklan soveltamiseksi toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laitos ottaa stressitestien tulokset huomioon päätöksentekoprosessissaan erityisesti riskien- ja pääomanhallinnan osalta;
- b) laitos ottaa stressitestien tulokset huomioon pääomanhallintaprosessissa ja yksilöi mahdolliset tapahtumat tai taloudellisten olosuhteiden tulevat muutokset pääomavaatimuksia varten.

11 LUKU

OMIEN VAROJEN VAATIMUSTEN LASKENNAN ARVIOINTIMENETELMÄT*67 artikla***Yleistä**

1. Arvioidakseen, laskeeko laitos omien varojen vaatimukset käyttämällä eri vastuuryhmiä koskevia riskiparametrejaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 110 artiklan 2 ja 3 kohdan, 144 artiklan 1 kohdan g alakohdan ja 151–168 artiklan mukaisesti ja pystyykö se suorittamaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 430 artiklassa vaaditun raportoinnin, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava kaikki seuraavat seikat:

- a) omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävän järjestelmän luotettavuus 68 artiklan mukaisesti;
- b) tietojen laatu 69 artiklan mukaisesti;
- c) menetelmien ja menettelyjen täytäntöönpanon asianmukaisuus eri vastuuryhmien osalta 70 artiklan mukaisesti;
- d) omien varojen vaatimusten laskentaprosessin organisointi 71 artiklan mukaisesti.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on ryhmien osalta otettava 1 kohdan mukaisessa arvioinnissa huomioon pankkiryhmän rakenne sekä emoyrityksen ja sen tytäryritysten vahvistetut roolit ja vastualueet.

3. Suorittaessaan 1 ja 2 kohdan mukaista tarkistamista toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava laitoksen sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä omien varojen vaatimusten laskentaprosessin osalta, mukaan lukien tietolähteet, laskentamenetelmät ja sovellettu valvonta;
- b) tarkasteltava omien varojen vaatimusten laskentaprosessiin osallistuvien eri yksiköiden ja sisäisten elinten asiaankuuluvia rooleja ja vastuualueita;
- c) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- d) tarkasteltava laskentajärjestelmän testejä koskevaa dokumentaatiota, mukaan lukien testien soveltamisalaan kuuluvat skenaariot, niiden tulokset ja hyväksynnit;
- e) tarkasteltava asiaankuuluvia tarkastuskertomuksia, mukaan lukien eri lähteistä peräisin olevien tietojen täsmäyttämisen tulokset;
- f) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- g) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- h) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

4. Suorittaessaan 1 ja 2 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) tarkastella omien varojen vaatimusten laskennassa käytettäviä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota;
- b) pyytää laitosta laskemaan omien varojen vaatimukset reaaliaikaisesti tietäntyyppisille vastuille;
- c) suorittaa omien varojen vaatimusten laskentaa koskevia omia otantatestejä tietäntyyppisten vastuiden osalta käyttämällä laitoksen tietoja;
- d) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai pyytää laitosta suorittamaan toimivaltaisten viranomaisten ehdottamia testejä;
- e) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

68 artikla

Omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävän järjestelmän luotettavuus

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävän järjestelmän luotettavuutta toimivaltaisten viranomaisten on tietojen keräämisen ja säilyttämisen arviointimenetelmiä koskevissa 72–75 artiklassa vahvistettujen vaatimusten lisäksi tarkistettava, että

- a) tarkastustestit, jotka laitos suorittaa sen varmistamiseksi, että omien varojen vaatimusten laskenta on asetuksen (EU) N:o 575/2013 151–168 artiklan mukaista, ovat täydellisiä;
- b) kyseiset tarkastustestit ovat luotettavia ja erityisesti, että omien varojen vaatimusten laskentajärjestelmässä tehdyt laskelmat ovat yhdenmukaisia vaihtoehtoisessa laskentavälineessä tehtyjen laskelmien kanssa;
- c) laitos suorittaa tarkastustestejä riittävän usein ja testit suoritetaan ainakin silloin, kun omien varojen vaatimusten laskentaan tarkoitettuja algoritmeja otetaan käyttöön ja kaikissa muissa tapauksissa, joissa järjestelmään tehdään muutoksia.

69 artikla

Tietojen laatu

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettussa omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien tietojen laatua toimivaltaisten viranomaisten on 73 artiklassa säädettyjen vaatimusten lisäksi tarkistettava mekanismit ja menettelyt, jotka laitos on ottanut käyttöön määrittääkseen vastuuarvot kaikkine merkityksellisine ominaisuuksineen, mukaan lukien tiedot, jotka liittyvät riskiparametreihin ja luottoriskin vähentämistekniikoihin. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) riskiparametrit ovat täydellisiä myös sellaisissa tapauksissa, joissa puuttuvat parametrit korvataan oletusarvoilla ja, jos korvaaminen on tehty, se on varovaista, perusteltua ja dokumentoitua;
- b) parametriarvojen vaihteluväli on asetuksen (EU) N:o 575/2013 160–164 artiklassa säädettyjen sääntely- ja vähimmäisarvojen mukainen;
- c) omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävät tiedot ovat yhdenmukaisia muissa sisäisissä prosesseissa käytettävien tietojen kanssa;
- d) riskiparametrien soveltaminen on vakuuden ominaisuuksien mukaista ja erityisesti, että annettu LGD on tarkka ja yhdenmukainen vastuutyypin ja vastuun vakuuden kanssa asetuksen (EU) N:o 575/2013 164 artiklan ja 230 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- e) vastuuarvo lasketaan oikein ja erityisesti nettoutussopimuksia ja taseen ulkopuolisten erien luokitusta käytetään asetuksen (EU) N:o 575/2013 166 artiklan mukaisesti;
- f) kun oman pääoman ehtoiisiin sijoituksiin sovelletaan PD-/LGD-menetelmää, vastuiden luokittelu ja riskiparametrien soveltaminen on asianmukaista asetuksen (EU) N:o 575/2013 165 artiklan mukaisesti.

2. Arvioidessaan omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien tietojen yhdenmukaisuutta niiden tietojen kanssa, joita käytetään sisäisiin tarkoituksiin käyttötestin ja kokemustestin arviointimenetelmiä koskevien 18–22 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) käytössä on asianmukaiset valvonta- ja täsmäytysmekanismit sen varmistamiseksi, että omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien riskiparametrien arvot ovat yhdenmukaisia sisäisiin tarkoituksiin käytettävien parametrien arvojen kanssa;
- b) käytössä on asianmukaiset valvonta- ja täsmäytysmekanismit sen varmistamiseksi, että niiden vastuiden arvo, joiden osalta omien varojen vaatimukset lasketaan, on yhdenmukainen kirjanpito tietojen kanssa;
- c) omien varojen vaatimusten laskenta on täydellistä kaikkien laitoksen pääkirjaan sisältyvien vastuiden osalta ja IBR-menetelmän soveltamisalaan ja standardimenetelmän soveltamisalaan kuuluvien vastuiden välinen jako on asetuksen (EU) N:o 575/2013 148 ja 150 artiklan mukainen.

70 artikla

Menetelmien ja menettelyjen täytäntöönpanon asianmukaisuus eri vastuuryhmien osalta

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettussa omien varojen vaatimusten laskennassa käytettävien menetelmien ja menettelyjen täytäntöönpanon asianmukaisuutta eri vastuuryhmien osalta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) riskipainokaavaa käytetään asianmukaisesti asetuksen (EU) N:o 575/2013 153 ja 154 artiklan mukaisesti ottaen huomioon vastuiden luokittelu vastuuryhmiin;
- b) korrelaatiokertoimen laskenta perustuu vastuiden ominaisuuksiin ja erityisesti, että kokonaisuutta kuvaavaa parametria sovelletaan konsolidoitujen taloudellisten tietojen pohjalta;

- c) jos riskipainotettujen vastuiden yhteismäärää mukautetaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 153 artiklan 3 kohdan mukaisesti, mukautus perustuu kaikkiin seuraaviin näkökohtiin:
- i) luottosuojan tarjoajan PD:tä koskevia tietoja käytetään oikein;
  - ii) luottosuojan tarjoajan PD estimoidaan käyttämällä luokitusjärjestelmää, jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet IRB-menetelmän mukaisesti;
- d) maturiteettia koskeva parametri lasketaan oikein ja erityisesti, että
- i) sopimuksen erääntymispäivää käytetään maturiteettia koskevan parametrin laskemiseen asetuksen (EU) N:o 575/2013 162 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti;
  - ii) jos maturiteettia koskeva parametri on alle yhden vuoden pituinen, tämä perustellaan ja dokumentoidaan asianmukaisesti asetuksen (EU) N:o 575/2013 162 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan soveltamiseksi;
- e) asuinkiinteistövakuudellisille vähittäisvastuille ja liikekiinteistövakuudellisille vähittäisvastuille, jotka asetuksen (EU) N:o 575/2013 164 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti eivät ole valtion takaamia, vastuilla painotetun keskimääräisen LGD:n alarajat lasketaan kaikkien asuinkiinteistövakuudellisten vähittäisvastuiden ja liikekiinteistövakuudellisten vähittäisvastuiden yhteismäärätasolla kummankin vastuutyypin osalta ja, jos vastuilla painotettu keskimääräinen LGD yhteismäärätasolla on alle sovellettavien alarajojen, laitos soveltaa asiaankuuluvia mukautuksia johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä;
- f) eri menetelmien soveltaminen eri osakesalkkuihin, kun laitos itse käyttää sisäiseen riskienhallintaan eri menetelmiä asetuksen (EU) N:o 575/2013 155 artiklan mukaisesti, on asianmukaista ja erityisesti, että menetelmän valinta
- i) ei johda omien varojen vaatimusten arvioimiseen liian pieniksi;
  - ii) tehdään johdonmukaisesti, myös pitkällä aikavälillä;
  - iii) perustellaan sisäisillä riskienhallintakäytännöillä;
- g) kun käytetään yksinkertaisen riskipainon menetelmää asetuksen (EU) N:o 575/2013 155 artiklan 2 kohdan mukaisesti, riskipainoja sovelletaan oikein ja erityisesti, että 190 prosentin riskipainoa käytetään ainoastaan riittävän hyvin hajautettuihin salkkuihin, jos laitos on osoittanut, että salkun hajauttamisen tuloksena on saavutettu merkittävä riskin väheneminen verrattuna salkun yksittäisiin vastuisiin liittyvään riskiin;
- h) odotettujen tappioiden yhteismäärän ja luottoriskioikaisujen, muiden arvonoiden ja muiden omien varojen vähennysten välinen erotus lasketaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 159 artiklan mukaisesti oikein ja erityisesti, että
- i) laskenta suoritetaan erikseen maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista koostuvan salkun ja muista kuin maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista koostuvan salkun osalta;
  - ii) jos maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista koostuvan salkun osalta tehty laskelma johtaa negatiiviseen määrään, tätä määrää ei käytetä kuittaamaan positiivisia määriä, jotka saadaan muista kuin maksukyvyttömyystilassa olevista vastuista koostuvan salkun osalta;
  - iii) laskenta suoritetaan ottamatta huomioon verovaikutuksia;
- i) yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä olevien osuuksien tai osakkeiden muodossa olevien vastuiden eri käsittelytapoja sovelletaan oikein ja erityisesti, että
- i) laitos erottaa asianmukaisesti toisistaan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä olevat vastuut, joihin sovelletaan läpikatsomisperiaatetta asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, ja muut yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä olevat vastuut;
  - ii) yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä olevat vastuut, jotka käsitellään asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaisesti, täyttävät kyseisen asetuksen 132 artiklan 3 kohdassa säädetyt hyväksyttävyyssuhteet;

- iii) jos laitos laskee keskimääräisen riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan 4 kohdassa säädetyllä menetelmällä:
- ulkopuolinen tilintarkastaja vahvistaa laskelman oikeellisuuden;
  - asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan 2 kohdan b alakohdan i ja ii alakohdassa säädetyt kertotimet sovelletaan oikein;
  - jos laitos antaa riskipainotettujen vastuuerien yhteismäärän laskennan kolmannen osapuolen tehtäväksi, kyseinen kolmas osapuoli täyttää asetuksen (EU) N:o 575/2013 152 artiklan 4 kohdan a ja b alakohdan vaatimukset.

71 artikla

Omien varojen vaatimusten laskentaprosessin organisointi

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetun omien varojen laskentaprosessin asianmukaisuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) laskentaprosessin valvonnasta ja hallinnoinnista vastaavan yksikön tai vastaavien yksiköiden vastuunjako, erityisesti laskentaprosessin kussakin vaiheessa suoritettavia erityisiä valvontatoimia koskeva vastuunjako, on selkeästi määritelty;
- b) asianmukaisilla menettelyillä, myös varmistusmenettelyillä, varmistetaan, että omien varojen vaatimukset lasketaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 430 artiklan mukaisesti;
- c) kaikki syöttötiedot, mukaan lukien riskiparametrien arvot ja järjestelmän aiemmat versiot, tallennetaan, jotta omien varojen vaatimusten laskenta voidaan toistaa;
- d) laskennan tulokset hyväksytään asianmukaisella johtotasolla ja laskennan mahdollisista virheistä tai puutteista ja toteutettavista toimenpiteistä ilmoitetaan toimivalle johdolle.

12 LUKU

TIETOJEN KERÄÄMISEN JA SÄILYTTÄMISEN ARVIOINTIMENETELMÄT

72 artikla

Yleistä

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 176 artiklassa vahvistettujen tietojen keräämistä ja säilyttämistä koskevien vaatimusten noudattamista toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kaikki seuraavat seikat:

- a) sisäisten, ulkoisten tai yhdistettyjen tietojen laatu, mukaan lukien tietojen laadunhallintaprosessi, 73 artiklan mukaisesti;
- b) tietojen dokumentointi ja raportointi 74 artiklan mukaisesti;
- c) asiaankuuluva tietotekniikkainfrastruktuuri 75 artiklan mukaisesti.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava tietojen laadun hallintaperiaatteita, -menetelmiä ja -menettelyjä, jotka ovat merkityksellisiä IRB-menetelmässä käytettävien tietojen kannalta;
- b) tarkasteltava tietojen laatua koskevia asiaankuuluvia raportteja sekä niiden päätelmiä, havaintoja ja suosituksia;

- c) tarkasteltava tietotekniikkainfrastruktuuria koskevia toimintaperiaatteita ja tietotekniikkajärjestelmien hallintamennettelyjä, mukaan lukien valmiussuunnittelua koskevat toimintaperiaatteet, jotka ovat merkityksellisiä IRB-menettelmässä käytettävien tietotekniikkajärjestelmien kannalta;
- d) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- e) tarkasteltava laitoksen sisäisen tarkastuksen tai muiden valvontatoimintojen asiaankuuluvia havaintoja;
- f) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut asiaankuuluvien tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- g) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:

- a) testata laitoksen tietoja omilla testeillään tai pyytää laitosta suorittamaan toimivaltaisten viranomaisten ehdottamia testejä;
- b) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

73 artikla

Tietojen laatu

1. Arvioidessaan sellaisten sisäisten, ulkoisten tai yhdistettyjen tietojen laatua, joita tarvitaan tukemaan tehokkaasti luottoriskien mittausta- ja valvontaprosessia asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 176 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava seuraavat seikat:

- a) arvojen täydellisyys attribuuteissa, jotka edellyttävät arvoja;
- b) tietojen oikeellisuus sen varmistamiseksi, ettei tiedoissa ole olennaisia virheitä;
- c) tietojen johdonmukaisuus sen varmistamiseksi, että tietty tietokokonaisuus voidaan sovittaa yhteen laitoksen eri tietolähteiden kanssa;
- d) tietoarvojen ajantasaisuus sen varmistamiseksi, että arvot ovat päivitettyjä;
- e) tietojen ainutlaatuisuus sen varmistamiseksi, että koostetuissa tiedoissa ei ole suodattamista tai muusta lähdetietojen muuntamisesta johtuvia päällekkäisyyksiä;
- f) tietojen pätevyys sen varmistamiseksi, että tiedot perustuvat asianmukaiseen luokittelujärjestelmään, joka on riittävän tiukka hyväksynnän saamiseksi;
- g) tietojen jäljitettävyyys sen varmistamiseksi, että tarkasteltavien tietojen historia, käsittely ja sijainti ovat helposti jäljitettävissä.

2. Arvioidessaan tietojen laadunhallintaprosessia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) kaikki seuraavat ovat käytössä:
  - i) asianmukaiset tietojen laatuvaatimukset, joissa vahvistetaan tietojen laadunhallintaprosessin tavoitteet ja yleinen soveltamisala;
  - ii) asianmukaiset toimintaperiaatteet, standardit ja menettelyt tietojen keräämistä, tallentamista, siirtämistä, ajantasaistamista ja käyttöä varten;
  - iii) käytäntö, jolla tietojen laadunhallintaprosessia päivitetään ja parannetaan jatkuvasti;
  - iv) joukko kriteerejä ja menettelyjä, joilla määritetään tietojen laatuvaatimusten noudattaminen, ja erityisesti yleiset kriteerit ja prosessi tietojen täsmäyttämiseksi järjestelmien välillä ja sisällä, mukaan lukien kirjanpitoliedot ja sisäisiin luokituksiin perustuvat tiedot;
  - v) asianmukaiset prosessit tietojen laadun sisäistä arviointia ja jatkuvaa parantamista varten, mukaan lukien prosessi, jossa annetaan sisäisiä suosituksia ongelmien ratkaisemiseksi parannuksia vaativilla osa-alueilla, ja näiden suositusten täytäntöönpanoprosessi, jossa tärkeysjärjestys perustuu suositusten olennaisuuteen, ja erityisesti prosessi, jossa puututaan tietojen täsmäytysprosessin aikana ilmeneviin olennaisiin eroihin;

- b) tietojen keruuprosessi on riittävän riippumaton tietojen laadunhallintaprosessista, mukaan lukien tarvittaessa organisaatiorakenteen ja henkilöstön erottaminen toisistaan.

74 artikla

Tietojen dokumentointi ja raportointi

1. Arvioidessaan sellaisten tietojen dokumentointia, joita tarvitaan tukemaan tehokkaasti luottoriskien mittaus- ja valvontaprosessia asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 176 artiklan mukaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kaikki seuraavat seikat:

- a) tietokantojen erittely ja erityisesti
- i) yleisesitys tietokannoista, joita käytetään IRB-menetelmässä käytettävissä laskentajärjestelmissä;
  - ii) asiaankuuluvat tietolähteet;
  - iii) asiaankuuluvat tietojen haku- ja muuntamisprosessit ja tässä yhteydessä käytetyt kriteerit;
  - iv) tietokantojen asiaankuuluva toiminnallinen eritelmä, mukaan lukien tietokantojen koko, perustamisajankohta ja tietohakemistot, joissa esitetään kenttien ja niihin syötettävien eri arvojen sisältö sekä tietoalkioiden selkeät määritelmät;
  - v) tietokantojen asiaankuuluva tekninen eritelmä, mukaan lukien tietokannan tyyppi, taulukot, tietokannan hallintajärjestelmä ja tietokannan rakenne, sekä tietomallit missä tahansa tietomallinnuksen vakioesitysmuodossa;
  - vi) tietojen keräämiseen ja tallentamiseen liittyvät työnkulut ja menettelyt;
- b) tietojenhallintapolitiikka ja vastuunjako, mukaan lukien käyttäjäprofiilit ja tietojen omistajat;
- c) tietojenhallintakehyksessä toteutettujen valvontatoimien avoimuus, saatavuus ja johdonmukaisuus.

2. Arvioidessaan tietojen raportointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava erityisesti, että tietojen raportointi täyttää seuraavat vaatimukset:

- a) siinä esitetään raporttien tai arviointien laajuus, havainnot ja tarvittaessa suositukset havaittujen heikkouksien tai puutteiden korjaamiseksi;
- b) raportoitavat tiedot toimitetaan laitoksen toimivalle johdolle ja ylimmälle hallintoelimelle riittävän usein ja tietojen vastaanottaja on laitoksen organisaatiorakenteen sekä tietojen tyyppin ja merkityksen kannalta asianmukaisessa asemassa;
- c) raportointi suoritetaan säännöllisesti ja tarvittaessa myös tapauskohtaisesti;
- d) siinä annetaan asianmukainen näyttö siitä, että laitos ottaa suositukset riittävällä tavalla huomioon ja panee ne asianmukaisesti täytäntöön.

75 artikla

Tietotekniikkainfrastruktuuri

1. Arvioidessaan laitoksen luokitusjärjestelmien ja IRB-menetelmän soveltamisen kannalta merkityksellisten tietotekniikkajärjestelmien arkkitehtuuria asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kaikki seuraavat seikat:

- a) tietotekniikkajärjestelmien arkkitehtuuri, mukaan lukien kaikki sovellukset, niiden rajapinnat ja vuorovaikutukset;
- b) tietovuokaavio, jossa esitetään IRB-menetelmän soveltamiseen ja siihen kuuluviin luokitusjärjestelmiin liittyvät keskeiset sovellukset, tietokannat ja tietotekniset komponentit;

- c) tietotekniikkajärjestelmien omistajien valtuudet;
  - d) tietotekniikkajärjestelmien kapasiteetti, skaalattavuus ja tehokkuus;
  - e) tietotekniikkajärjestelmiä ja tietokantoja koskevat käsikirjat.
2. Arvioidessaan laitoksen luokitusjärjestelmien ja IRB-menetelmän soveltamisen kannalta merkityksellisen tietotekniikkainfrastruktuurin asianmukaisuutta, luotettavuutta ja turvallisuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) tietotekniikkainfrastruktuuri voi tukea laitoksen tavanomaisia ja poikkeuksellisia prosesseja oikea-aikaisesti, automaattisesti ja joustavasti;
  - b) tietotekniikkainfrastruktuurin toiminnan keskeytymisen ('häiriöiden') riski, tietojen menettämisen riski ja virheellisten arvioiden ('virheiden') riski otetaan asianmukaisesti huomioon;
  - c) tietotekniikkainfrastruktuuria suojataan asianmukaisesti tietoihin tai järjestelmiin kohdistuvilta varkauksilta, petoksilta, manipuloinnilta tai sabotoinnilta, joita suorittavat epärehelliset henkilöt laitoksessa tai sen ulkopuolella.
3. Arvioidessaan laitoksen luokitusjärjestelmien ja IRB-menetelmän soveltamisen kannalta merkityksellisen tietotekniikkainfrastruktuurin vankkuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) tietotekniikkajärjestelmien, tietojen ja asiakirjojen varmistusmenettelyjä sovelletaan ja testataan säännöllisesti;
  - b) kriittisten tietotekniikkajärjestelmien toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia pannaan täytäntöön;
  - c) menettelyt tietotekniikkajärjestelmien toimintakyvyn palauttamiseksi häiriötilanteessa on määritelty ja niitä testataan määrääjain;
  - d) tietotekniikkajärjestelmien käyttäjien hallinnointi on laitoksen asiaankuuluvien toimintaperiaatteiden ja menettelyjen mukaista;
  - e) kriittisiä tietotekniikkajärjestelmiä varten otetaan käyttöön jäljitysketjuja;
  - f) tietotekniikkajärjestelmien muutosten hallinnointi on asianmukaista, ja muutosten valvonta käsittää kaikki tietotekniikkajärjestelmät.
4. Arvioidessaan, tarkastellaanko laitoksen luokitusjärjestelmien ja IRB-menetelmän soveltamisen kannalta merkityksellistä tietotekniikkainfrastruktuuria säännöllisesti ja tapauskohtaisesti, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) säännöllisen valvonnan ja tapauskohtaisten tarkastelujen perusteella annetaan suosituksia heikkouksien tai puutteiden korjaamiseksi, jos niitä havaitaan;
  - b) a alakohdassa tarkoitetut havainnot ja suositukset annetaan laitoksen toimivalle johdolle ja ylimmälle hallintoelimelle tiedoksi;
  - c) on asianmukainen näyttöä siitä, että laitos ottaa suositukset huomioon ja panee ne täytäntöön asianmukaisella tavalla.

13 LUKU

OMAN PÄÄOMAN EHTOISIA SIIJOITUKSIA KOSKEVIEN SISÄISTEN MALLIEN ARVIOINTIMENETELMÄT

76 artikla

Yleistä

1. Arvioidessaan, pystyykö laitos kehittämään ja validoimaan sisäisen mallin oman pääoman ehtoisia sijoituksia varten ja luokittelemaan kunkin vastuun oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevan sisäisten mallien menetelmän soveltamisalaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f ja h alakohdassa sekä 186, 187 ja 188 artiklassa edellytetyllä tavalla, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kaikki seuraavat seikat:
- a) käytettävien tietojen asianmukaisuus 77 artiklan mukaisesti;
  - b) mallien asianmukaisuus 78 artiklan mukaisesti;

- c) stressitestausohjelman kattavuus 79 artiklan mukaisesti;
  - d) mallin ja mallintamisprosessin asianmukaisuus 80 artiklan mukaisesti;
  - e) vastuiden sisäisten mallien soveltamisalaan luokittelun asianmukaisuus 81 artiklan mukaisesti;
  - f) validointitoiminnon asianmukaisuus 82 artiklan mukaisesti.
2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:
- a) tarkasteltava laitoksen asiaankuuluvia sisäisiä toimintaperiaatteita ja menettelyjä;
  - b) tarkasteltava laitoksen teknistä dokumentaatiota, joka koskee oman pääoman ehtoisiin sijoituksille tarkoitettun sisäisen mallin kehittämismenetelmiä ja -prosessia;
  - c) tarkasteltava ja arvioitava kriittisesti asiaankuuluvia kehittämistä koskevia käsikirjoja, menetelmiä ja prosesseja;
  - d) tarkasteltava oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevan sisäisen mallin suunnitteluun, validointiin ja soveltamiseen osallistuvien eri yksiköiden ja sisäisten elinten rooleja ja vastuualueita;
  - e) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, tai komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
  - f) tarkasteltava oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevien sisäisten mallien suorituskykyä koskevia asiaankuuluvia raportteja ja laitoksen luottoriskin valvontayksikön, validointitoiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon tai muun valvontatoiminnon suosituksia;
  - g) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia asiaankuuluvia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut valvonnan, validointien ja tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
  - h) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.
3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa myös seuraavia lisämenetelmiä:
- a) pyytää ja analysoida oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevien sisäisten mallien kehittämisessä käytettäviä tietoja;
  - b) suorittaa omia tai toistaa laitoksen value-at-risk-estimointeja (VaR-estimoinnit) käyttämällä laitoksen toimittamia merkityksellisiä tietoja;
  - c) pyytää toimittamaan täydentäviä asiakirjoja tai analyyskejä, joilla perustellaan menetelmävalintoja ja saatuja tuloksia;
  - d) tarkasteltava VaR-laskennassa käytettäviä tietotekniikkajärjestelmiä koskevaa toiminnallista dokumentaatiota;
  - e) tarkastella laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

77 artikla

Tietojen asianmukaisuus

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 186 artiklan mukaisesti niiden tietojen asianmukaisuutta, joita käytetään laadittaessa oman pääoman ehtoisten sijoitusten todellista tuottojakaamaa, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) tiedot kuvaavat laitoksen erityisten oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskiprofilia;
- b) tiedot riittävät tilastollisesti luotettavien tappioestimaattien tekemiseen tai niitä on mukautettu asianmukaisesti, jotta mallilla saadaan riittävän realistisia ja varovaisia tuloksia;
- c) tiedot, joita käytetään, ovat peräisin ulkoisista lähteistä tai, jos käytetään sisäisiä tietoja, laitoksen asianomainen valvontatoiminto on tarkastanut ne itsenäisesti;

- d) tiedot kuvaavat pisintä käytettävissä olevaa ajanjaksoa, jotta saadaan varovainen arvio mahdollisista tappioista asianmukaiselta pitkältä aikaväliltä tai suhdannejaksolta ja erityisesti, että tietoihin sisältyy laitoksen salkun kannalta merkityksellinen vaikean rahoitustilanteen ajanjakso;
- e) jos käytetään lyhyemmältä ajanjaksolta kerättyjä neljännesvuosittaisiksi muunnettuja tietoja, muuntamismenettelyä tukee empiirinen näyttö sekä pitkälle kehitetty ja dokumentoitu menetelmä ja sitä sovelletaan varovaisesti ja johdonmukaisesti pitkällä aikavälillä;
- f) valitaan pisin aikahorisontti, jolla saadaan 99. prosenttipisteen estimointi ei-päällekkäisine havaintoineen.

78 artikla

Mallien asianmukaisuus

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 186 artiklan mukaisesti niiden mallien asianmukaisuutta, joita käytetään arviotaessa oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottojakaamaa omien varojen vaatimusten laskemiseksi, toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) malli on tarkoituksenmukainen suhteessa laitoksen osakesalkun monimutkaisuuteen ja riskiprofiiliin ja, jos laitoksella on olennaisia omistusosuuksia, jotka ovat arvojensa suhteen hyvin ei-lineaarisia, tämä otetaan mallissa asianmukaisella tavalla huomioon;
- b) yksittäisten positoiden kuvaaminen niiden arvoa jäljittelevien muuttujien, markkinaindeksien ja riskitekijöiden avulla tapahtuu uskottavasti sekä asiantuntevaan näkemykseen ja vankkaan käsitteistöön perustuen;
- c) valitut riskitekijät ovat asianmukaisia ja kattavat tosiasiallisesti sekä yleiset että erityiset riskit;
- d) malli kuvaa riittävän hyvin aiempia hintojen muutoksia;
- e) malli kuvaa potentiaalisten keskittymien suuruutta ja niissä tapahtuvia muutoksia.

79 artikla

Stressitestausohjelman kattavuus

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 186 artiklan g alakohdassa edellytettyä stressitestausohjelman kattavuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että laitos pystyy toimittamaan tappioestimaatteja vaihtoehtoisten epäsuotuisten skenaarioiden pohjalta ja että kyseiset skenaariot poikkeavat sisäisessä mallissa käytettävistä skenaarioista mutta niiden esiintyminen on kuitenkin todennäköistä.

- 2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
  - a) vaihtoehtoiset epäsuotuisat skenaariot ovat merkityksellisiä laitoksen omistusosuuksien kannalta, kuvastavat laitokselle aiheutuvia merkittäviä tappioita ja kuvaavat vaikutuksia, jotka eivät ilmene mallin tuloksista;
  - b) mallin tuloksia, jotka saadaan vaihtoehtoisten epäsuotuisten skenaarioiden pohjalta, käytetään osakesalkun varsinaisessa riskienhallinnassa ja niistä raportoidaan toimivalle johdolle määräajoin;
  - c) vaihtoehtoisia epäsuotuisia skenaarioita tarkastellaan ja päivitetään määräajoin.

80 artikla

Mallin ja mallintamisprosessin asianmukaisuus

1. Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 187 artiklassa edellytettyä mallien ja mallintamisprosessin asianmukaisuutta toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että

- a) sisäinen malli on integroitu kokonaan kaupankäyntivarastoon kuulumattoman osakesalkun hoitoon, laitoksen johdon tietojärjestelmiin ja laitoksen riskienhallintainfrastruktuuriin ja sitä käytetään sijoitusrajojen ja oman pääoman ehtoihin sijoituksiin liittyvän riskin valvontaan;

- b) mallintamisyksikkö on pätevä ja riippumaton yksittäisten sijoitusten hallinnoinnista vastaavasta yksiköstä.
2. Suorittaessaan 1 kohdan a alakohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) laitoksen ylin hallintoelin ja toimiva johto osallistuvat aktiivisesti riskien valvontaan siten, että ne ovat hyväksyneet joukon sijoitusrajoituksia, jotka perustuvat muiden tekijöiden ohella sisäisen mallin tuloksiin;
- b) johto käsittelee riskienvalvontayksikön tuottamat raportit tasolla, jolla on riittävästi toimivaltaa vähentää sekä otettuja positioita että kokonaisriskiä;
- c) käytössä on toimintasuunnitelmat sellaisten markkinakriisitilanteiden varalta, jotka vaikuttavat mallin soveltamisalaan kuuluviin toimiin, ja näissä suunnitelmissa kuvataan tapahtumat, jotka käynnistävät niiden toteuttamisen ja suunnitellut toimet.
3. Suorittaessaan 1 kohdan b alakohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että
- a) mallintamisyksiköstä vastaava henkilöstö ja toimiva johto eivät suorita yksittäisten sijoitusten hallinnointiin liittyviä tehtäviä;
- b) mallintamisyksiköiden johtajilla ja yksittäisten sijoitusten hallinnoinnista vastaavien yksiköiden johtajilla on erilaiset raportointisuhteet laitoksen ylimmän hallintoelimen tai sen nimeämän komitean tasolla;
- c) mallintamisyksiköstä vastaavan henkilöstön ja toimivan johdon palkitseminen ei ole kytköksissä yksittäisten sijoitusten hallinnointiin liittyvien tehtävien suorittamiseen.

81 artikla

Vastuiden sisäisten mallien soveltamisalaan luokittelun asianmukaisuus

Arvioidessaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaisesti, onko kunkin vastuun luokittelu oman pääoman ehtoisia sijoituksia koskevan menetelmän soveltamisalueella sisäisten mallien menetelmään asianmukaista, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava luokitteluun tai luokittelun arviointiin liittyvät määritelmät, prosessit ja kriteerit.

82 artikla

Validointitoiminnon asianmukaisuus

Arvioidessaan validointitoiminnon asianmukaisuutta asetuksen (EU) N:o 575/2013 144 artiklan 1 kohdan f alakohdassa ja 188 artiklassa vahvistettujen vaatimusten osalta toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 10–13 artiklaa ja tarkistettava, että

- a) laitos vertaa todellisen oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuoton ensimmäistä prosenttipistettä mallinnettuihin estimaatteihin vähintään neljännesvuosittain;
- b) a alakohdassa tarkoitetussa vertailussa käytetään vähintään yhtä vuotta vastaavaa havainnointijaksoa ja aikahorisonttia, jonka avulla ensimmäinen prosenttipiste voidaan laskea ei-päällekkäisten havaintojen perusteella;
- c) jos sellaisten havaintojen prosenttiosuus, jotka ovat oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottojen ensimmäisen prosenttipisteen alapuolella, on yli 1 prosenttia, tämä perustellaan asianmukaisesti ja laitos toteuttaa asianmukaiset korjaavat toimet.

14 LUKU

LUOKITUSJÄRJESTELMIEN MUUTOSTEN HALLINNOINNIN ARVIOINTIMENETELMÄT

83 artikla

Yleistä

1. Jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat arvioida, noudattaako laitos asetuksen (EU) N:o 575/2013 143 artiklan 3 ja 4 kohdan ja 175 artiklan 2 kohdan mukaisesti vaatimuksia, jotka koskevat luokitusjärjestelmän soveltamisalaa tai oman pääoman ehtoiisiin sijoituksiin sovellettavan sisäisten mallien menetelmän soveltamisalaa liittyvien muutosten hallinnointia ja dokumentointia, niiden on tarkistettava, että tällaisia muutoksia koskevat laitoksen toimintaperiaatteet, jäljempänä 'muutosperiaatteet', on pantu asianmukaisesti täytäntöön ja että ne täyttävät delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 2–5 artiklan, 8 artiklan ja liitteen I vaatimukset.

2. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava kaikkia seuraavia menetelmiä:

- a) tarkasteltava laitoksen muutosperiaatteita;
- b) tarkasteltava laitoksen sisäisten elinten, myös ylimmän hallintoelimen, mallikomitean tai muiden komiteoiden asiaankuuluvia pöytäkirjoja;
- c) tarkasteltava luokitusjärjestelmien muutosten hallinnointia koskevia asiaankuuluvia raportteja ja laitoksen luottoriskin valvontayksikön, validointitoiminnon, sisäisen tarkastuksen toiminnon tai muun valvontatoiminnon suosituksia;
- d) tarkasteltava sellaisia toimia koskevia asiaankuuluvia edistymisraportteja, jotka laitos on toteuttanut valvonnan, validointien ja tarkastusten aikana havaittujen puutteiden korjaamiseksi ja riskien vähentämiseksi;
- e) saatava kirjalliset lausunnot tai haastattelu laitoksen asianomaiselta henkilöstöltä ja toimivalta johdolta.

3. Suorittaessaan 1 kohdan mukaista arviointia toimivaltaiset viranomaiset voivat tarkastella myös laitoksen muita merkityksellisiä asiakirjoja.

84 artikla

Muutosperiaatteiden sisältö

Arvioidessaan laitoksen muutosperiaatteita toimivaltaisten viranomaisten on tarkistettava, että muutosperiaatteilla pannaan täytäntöön asetuksen (EU) N:o 575/2013 vaatimukset sekä delegoidun asetuksen (EU) N:o 529/2014 1–5 artiklassa, 8 artiklassa ja liitteessä I vahvistetut kriteerit ja että niissä määrätään kyseisten vaatimusten ja kriteerien soveltamisesta käytäntöön ottaen huomioon seuraavat seikat:

- a) vastuualueet, raportointisuhteet ja menettelyt muutosten sisäistä hyväksyntää varten ottaen huomioon laitoksen organisatoriset ominaisuudet ja menetelmän erityispiirteet;
- b) muutosten luokittelua koskevat määritelmät, menetelmät ja tarvittaessa mittarit;
- c) menettelyt, joilla muutokset yksilöidään, niitä valvotaan, niistä ilmoitetaan ja niihin haetaan lupaa toimivaltaisilta viranomaisilta;
- d) muutosten toteuttamista koskevat menettelyt, mukaan lukien niiden dokumentointi.

15 LUKU

LOPPUSÄÄNNÖS*85 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä lokakuuta 2021.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2022/440,**annettu 16 päivänä maaliskuuta 2022,****afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveys säännöstö") 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 71 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Afrikkalainen sikarutto on kotieläiminä pidettävien ja luonnonvaraisten sikaeläinten tarttuva virustauti, joka voi merkittävästi vaikuttaa tällaisiin eläinkantoihin ja sikatilojen kannattavuuteen häiritsemällä kyseisten eläinten ja niistä saatavien tuotteiden lähetysten siirtoja unionissa ja niiden vientiä kolmansiiin maihin.
- (2) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/605 ⁽²⁾ hyväksyttiin asetuksen (EU) 2016/429 puitteissa, ja siinä säädetään afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä taudintorjuntatoimenpiteistä, joita kyseisen asetuksen liitteessä I lueteltujen jäsenvaltioiden, jäljempänä 'asianomaiset jäsenvaltiot', on sovellettava rajoitetun ajan mainitussa liitteessä luetelluilla rajoitusvyöhykkeillä I, II ja III.
- (3) Alueet, jotka luetellaan rajoitusvyöhykkeinä I, II ja III täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I, perustuvat afrikkalaisen sikaruton epidemiologiseen tilanteeseen unionissa. Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitettä I on viimeksi muutettu komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/205 ⁽³⁾ kyseisen taudin epidemiologisen tilanteen muututtua Liettuassa, Puolassa ja Slovakiassa.
- (4) Kun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I vahvistettuihin rajoitusvyöhykkeisiin I, II ja III tehdään muutoksia, niiden olisi perustuttava afrikkalaisen sikaruton epidemiologiseen tilanteeseen taudin esiintymisalueilla ja afrikkalaisen sikaruton yleiseen epidemiologiseen tilanteeseen asianomaisessa jäsenvaltiossa, taudin leviämiskin tasoon ja tieteellisesti perusteltuihin periaatteisiin ja perusteisiin, joiden nojalla afrikkalaisesta sikarutosta johtuva vyöhykejako määritellään maantieteellisesti, sekä jäsenvaltioiden kanssa pysyvässä kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomiteassa sovittuihin ja komission verkkosivustolla julkisesti saatavilla oleviin unionin suuntaviivoihin ⁽⁴⁾. Muutoksissa olisi otettava huomioon myös kansainväliset normit, kuten Maailman eläintautijärjestön maaeläinten terveyttä koskeva säännöstö ⁽⁵⁾ ja asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten esittämät vyöhykejako koskevat perustelut.
- (5) Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/205 antamisen jälkeen Italiassa ja Puolassa on ilmennyt uusia afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia luonnonvaraisissa sikaeläimissä. Lisäksi epidemiologinen tilanne tietyillä Bulgarian ja Puolan alueilla, jotka luetellaan rajoitusvyöhykkeinä III, on parantunut pidettävien sikaeläinten osalta kyseisissä jäsenvaltioissa unionin lainsäädännön mukaisesti sovellettavien taudintorjuntatoimenpiteiden ansiosta.

⁽¹⁾ EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/605, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2021, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä (EUVL L 129, 15.4.2021, s. 1).

⁽³⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/205, annettu 14 päivänä helmikuuta 2022, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 34, 16.2.2022, s. 6).

⁽⁴⁾ Valmisteluasiakirja SANTE/7112/2015/Rev. 3 "Principles and criteria for geographically defining ASF regionalisation". https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_en.

⁽⁵⁾ OIE Terrestrial Animal Health Code, 28. painos, 2019. ISBN, nide I: 978-92-95108-85-1; ISBN, nide II: 978-92-95108-86-8. <https://www.oie.int/standard-setting/terrestrial-code/access-online/>

- (6) Italiassa havaittiin tammikuussa 2022 afrikkalaisen sikaruton tautitapaus luonnonvaraisessa sikaeläimessä Piemonten alueella. Mainitun tapauksen vuoksi annettiin komission täytäntöönpanopäätökset (EU) 2022/28 ⁽⁶⁾ ja (EU) 2022/62 ⁽⁷⁾. Täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/28 kumottiin ja korvattiin täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/62, jota sovelletaan 7 päivään huhtikuuta 2022. Täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2022/62 säädetään tartuntavyöhykkeen perustamisesta delegoidun asetuksen (EU) 2020/687 ⁽⁸⁾ 63 artiklan mukaisesti ja afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä, joita sovelletaan täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/605 vahvistettuihin rajoitusvyöhykkeisiin II.
- (7) Italiassa Piemonten ja Ligurian alueilla havaittiin tammi-, helmi- ja maaliskuussa 2022 useita afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia luonnonvaraisissa sikaeläimissä alueilla, jotka kuuluvat tällä hetkellä tartuntavyöhykkeeseen, jonka Italia on perustanut tammikuussa 2022 tapahtuneen ensimmäisen taudinpurkauksen jälkeen delegoidun asetuksen (EU) 2020/687 63 artiklan mukaisesti.
- (8) Nämä uudet afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaukset luonnonvaraisissa sikaeläimissä merkitsevät riskitason nousua, joka olisi otettava huomioon täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I. Näin ollen ne Italian alueet, joilla afrikkalaisen sikaruton äskettäiset taudinpurkaukset ilmenivät, olisi nyt lueltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeinä I ja II.
- (9) Maaliskuussa 2022 Puolassa havaittiin yksi afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaus luonnonvaraisessa sikaeläimessä Wielkopolskan alueella, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I. Tämä uusi afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaus luonnonvaraisessa sikaeläimessä merkitsee riskitason nousua, joka olisi otettava huomioon mainitussa liitteessä. Näin ollen kyseinen Puolan alue, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I kyseisessä liitteessä ja jolla tämä afrikkalaisen sikaruton äskettäinen taudinpurkaus ilmeni, olisi nyt lueltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeenä II eikä rajoitusvyöhykkeenä I, ja rajoitusvyöhykkeen I nykyiset rajat olisi määriteltävä uudelleen tämän äskettäisen taudinpurkauksen huomioon ottamiseksi.
- (10) Kyseisten äskettäisten Italiassa ja Puolassa luonnonvaraisissa sikaeläimissä esiintyneiden afrikkalaisen sikaruton taudinpurkausten seurauksena ja ottaen huomioon afrikkalaisen sikaruton nykyinen epidemiologinen tilanne unionissa kyseisten jäsenvaltioiden vyöhykejako on arvioitu uudelleen ja päivitetty. Myös käytössä olevia riskinhallintatoimenpiteitä on arvioitu uudelleen ja päivitetty. Nämä muutokset olisi otettava huomioon täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I.
- (11) Kun lisäksi otetaan huomioon Bulgariassa komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/687 ja erityisesti sen 22, 25 ja 40 artiklan mukaisesti sovellettavien afrikkalaisen sikaruton taudintorjuntatoimenpiteiden tehokkuus pidettävien sikaeläinten osalta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I luetelluilla rajoitusvyöhykkeillä III ja OIE:n säännöstössä vahvistetut afrikkalaisen sikaruton riskinvähentämistoimenpiteet, tietyt Bulgariassa Lovechin, Gabrovon, Montanan, Rusen, Shumenin, Slivenin, Targovishten, Vidinin ja Burgasin alueilla sijaitsevat vyöhykkeet, jotka mainitaan tällä hetkellä täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I rajoitusvyöhykkeinä III, olisi nyt lueltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeinä II, koska kyseisillä rajoitusvyöhykkeillä III ei ole ilmennyt afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia pidettävissä sikaeläimissä viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana. Kyseiset rajoitusvyöhykkeet III olisi nyt lueltava rajoitusvyöhykkeinä II, kun otetaan huomioon afrikkalaisen sikaruton tämänhetkinen epidemiologinen tilanne.
- (12) Kun lisäksi otetaan huomioon Puolassa komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/687 ja erityisesti sen 22, 25 ja 40 artiklan mukaisesti sovellettavien afrikkalaisen sikaruton taudintorjuntatoimenpiteiden tehokkuus pidettävien sikaeläinten osalta täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I luetelluilla rajoitusvyöhykkeillä III ja OIE:n säännöstössä vahvistetut afrikkalaisen sikaruton riskinvähentämistoimenpiteet, tietyt Puolassa Ala-Slesian ja Warmia-Masurian alueilla sijaitsevat vyöhykkeet, jotka mainitaan tällä hetkellä täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I rajoitusvyöhykkeinä III, olisi nyt lueltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeinä II, koska kyseisillä rajoitusvyöhykkeillä III ei ole ilmennyt afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia pidettävissä sikaeläimissä viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana. Kyseiset rajoitusvyöhykkeet III olisi nyt lueltava rajoitusvyöhykkeinä II, kun otetaan huomioon afrikkalaisen sikaruton tämänhetkinen epidemiologinen tilanne.

⁽⁶⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/28, annettu 10 päivänä tammikuuta 2022, afrikkalaiseen sikaruttoon liittyvistä tietyistä väliaikaisista kiireellisistä toimenpiteistä Italiassa (EUVL L 6, 11.1.2022, s. 11).

⁽⁷⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/62, annettu 14 päivänä tammikuuta 2022, afrikkalaiseen sikaruttoon liittyvistä tietyistä kiireellisistä toimenpiteistä Italiassa (EUVL L 10, 17.1.2022, s. 84).

⁽⁸⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) 2020/687, annettu 17 päivänä joulukuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä tiettyjen luetteloitujen tautien ehkäisemistä ja torjuntaa koskevien sääntöjen osalta (EUVL L 174, 3.6.2020, s. 64).

- (13) Jotta voidaan ottaa huomioon afrikkalaisen sikaruton viimeaikainen epidemiologinen kehitys unionissa ja torjua ennakoivasti taudin leviämiseen liittyviä riskejä, olisi määritettävä riittävän suuret uudet rajoitusvyöhykkeet Bulgarian, Italian ja Puolan osalta ja sisällytettävä ne täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteeseen I rajoitusvyöhykkeinä I ja II. Koska afrikkalaisen sikaruton tilanne unionissa vaihtelee koko ajan, näiden uusien rajoitusvyöhykkeiden määrittämisessä olisi otettava huomioon tilanne ympäröivillä alueilla.
- (14) Koska epidemiologinen tilanne unionissa on afrikkalaisen sikaruton leviämisen kannalta kriittinen, on tärkeää, että täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteeseen I tällä asetuksella tehtävät muutokset tulevat voimaan mahdollisimman pian.
- (15) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liite I tämän asetuksen liitteessä olevalla tekstillä.

2 artikla

Tämä asetusta tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetusta on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 16 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE

Korvataan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liite I seuraavasti:

"LIITE I

RAJOITUSVYÖHYKKEET

I OSA

1. Saksa

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Saksassa:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Dahme-Spreewald:

- Gemeinde Alt Zauche-Wußwerk,
- Gemeinde Byhleguhre-Byhlen,
- Gemeinde Märkische Heide, mit den Gemarkungen Alt Schadow, Neu Schadow, Pretschen, Plattkow, Wittmannsdorf, Schuhlen-Wiese, Bückchen, Kuschkow, Gröditsch, Groß Leuthen, Leibchel, Glietz, Groß Leine, Dollgen, Krugau, Dürrenhofe, Biebersdorf und Klein Leine,
- Gemeinde Neu Zauche,
- Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Groß Liebitz, Guhlen, Mochow und Siegadel,
- Gemeinde Spreewaldheide,
- Gemeinde Straupitz,

— Landkreis Märkisch-Oderland:

- Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Müncheberg, Eggersdorf bei Müncheberg und Hoppegarten bei Müncheberg,
- Gemeinde Bliesdorf mit den Gemarkungen Kunersdorf - westlich der B167 und Bliesdorf - westlich der B167
- Gemeinde Märkische Höhe mit den Gemarkungen Reichenberg und Batzlow,
- Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Haselberg, Frankenfelde, Schulzendorf, Lüdersdorf Biesdorf, Rathsdorf - westlich der B 167 und Wriezen - westlich der B167
- Gemeinde Buckow (Märkische Schweiz),
- Gemeinde Strausberg mit den Gemarkungen Hohenstein und Ruhlsdorf,
- Gemeine Garzau-Garzin,
- Gemeinde Waldsiefersdorf,
- Gemeinde Rehfelde mit der Gemarkung Werder,
- Gemeinde Reichenow-Mögelin,
- Gemeinde Prötzel mit den Gemarkungen Harnekop, Sternebeck und Prötzel östlich der B 168 und der L35,
- Gemeinde Oberbarnim,
- Gemeinde Bad Freienwalde mit der Gemarkung Sonnenburg,
- Gemeinde Falkenberg mit den Gemarkungen Dannenberg, Falkenberg westlich der L 35, Gersdorf und Krüge,
- Gemeinde Höhenland mit den Gemarkungen Steinbeck, Wollenberg und Wölsickendorf,

— Landkreis Barnim:

- Gemeinde Joachimsthal östlich der L220 (Eberswalder Straße), östlich der L23 (Töpferstraße und Templiner Straße), östlich der L239 (Glambecker Straße) und Schorfheide (JO) östlich der L238,
- Gemeinde Friedrichswalde mit der Gemarkung Glambeck östlich der L 239,

- Gemeinde Althüttendorf,
- Gemeinde Ziethen mit den Gemarkungen Groß Ziethen und Klein Ziethen westlich der B198,
- Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Golzow, Senftenhütte, Buchholz, Schorfheide (Ch), Chorin westlich der L200 und Sandkrug nördlich der L200,
- Gemeinde Britz,
- Gemeinde Schorfheide mit den Gemarkungen Altenhof, Werbellin, Lichterfelde und Finowfurt,
- Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Finow und Spechthausen und der Gemarkung Eberswalde südlich der B167 und westlich der L200,
- Gemeinde Breydin,
- Gemeinde Melchow,
- Gemeinde Sydower Fließ mit der Gemarkung Grüntal nördlich der K6006 (Landstraße nach Tuchen), östlich der Schönholzer Straße und östlich Am Postweg,
- Hohenfinow südlich der B167,
- Landkreis Uckermark:
  - Gemeinde Passow mit den Gemarkungen Briest, Passow und Schönow,
  - Gemeinde Mark Landin mit den Gemarkungen Landin nördlich der B2, Grünow und Schönermark,
  - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Frauenhagen, Mürow, Angermünde nördlich und nordwestlich der B2, Dobberzin nördlich der B2, Kerkow, Welsow, Bruchhagen, Greiffenberg, Günterberg, Biesenbrow, Görlsdorf, Wolletz und Altkünkendorf,
  - Gemeinde Zichow,
  - Gemeinde Casekow mit den Gemarkungen Blumberg, Wartin, Luckow-Petershagen und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow westlich der L272 und nördlich der L27,
  - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Hohenselchow nördlich der L27,
  - Gemeinde Tantow,
  - Gemeinde Mescherin
  - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Geesow sowie den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf nördlich der L27 und B2 bis Gartenstraße,
  - Gemeinde Pinnow nördlich und westlich der B2,
- Landkreis Oder-Spree:
  - Gemeinde Storkow (Mark),
  - Gemeinde Spreenhagen mit den Gemarkungen Braunsdorf, Markgrafpieske, Lebbin und Spreenhagen,
  - Gemeinde Grünheide (Mark) mit den Gemarkungen Kagel, Kienbaum und Hangelsberg,
  - Gemeinde Fürstenwalde westlich der B 168 und nördlich der L 36,
  - Gemeinde Rauen,
  - Gemeinde Wendisch Rietz bis zur östlichen Uferzone des Scharmützelsees und von der südlichen Spitze des Scharmützelsees südlich der B246,
  - Gemeinde Reichenwalde,
  - Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Petersdorf und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow westlich der östlichen Uferzone des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze westlich der L35,
  - Gemeinde Tauche mit der Gemarkung Werder,
  - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Jänickendorf, Schönfelde, Beerfelde, Gölsdorf, Buchholz, Tempelberg und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf westlich der L36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande nördlich der L36,

- Landkreis Spree-Neiße:
  - Gemeinde Peitz,
  - Gemeinde Turnow-Preilack,
  - Gemeinde Drachhausen,
  - Gemeinde Schmogrow-Fehrow,
  - Gemeinde Drehnow,
  - Gemeinde Teichland mit den Gemarkungen Maust und Neuendorf,
  - Gemeinde Dissen-Striesow,
  - Gemeinde Briesen,
  - Gemeinde Spremberg mit den Gemarkungen, Pulsberg, Jessen, Terpe, Bühlow, Groß Buckow, Klein Buckow, Roitz und der westliche Teil der Gemarkung Spremberg, beginnend an der südwestlichen Ecke der Gemarkungsgrenze zu Graustein in nordwestlicher Richtung entlang eines Waldweges zur B 156, dieser weiter in westlicher Richtung folgend bis zur Bahnlinie, dieser folgend bis zur L 48, dann weiter in südwestlicher Richtung bis zum Straßenabzweig Am früheren Stadtbahngleis, dieser Straße folgend bis zur L 47, weiter der L 47 folgend in nordöstlicher Richtung bis zum Abzweig Hasenheide, entlang der Straße Hasenheide bis zum Abzweig Weskower Allee, der Weskower Allee Richtung Norden folgend bis zum Abzweig Liebigstraße, dieser folgend Richtung Norden bis zur Gemarkungsgrenze Spremberg/ Sellessen,
  - Gemeinde Neuhausen/Spree mit den Gemarkungen Kathlow, Haasow, Roggosen, Koppatz, Neuhausen, Frauendorf, Groß Oßnig, Groß Döbern und Klein Döbern und der Gemarkung Roggosen nördlich der BAB 15,
  - Gemeinde Welzow mit den Gemarkungen Proschim und Haidemühl,
- Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
  - Gemeinde Hohenbocka,
  - Gemeinde Grünewald,
  - Gemeinde Hermsdorf,
  - Gemeinde Kroppen,
  - Gemeinde Ortrand,
  - Gemeinde Großkmehlen,
  - Gemeinde Lindenau,
  - Gemeinde Senftenberg mit den Gemarkungen Hosena, Großkoschen, Kleinkoschen und Sedlitz,
  - Gemeinde Neu-Seeland mit der Gemarkung Lieske,
  - Gemeinde Tettau,
  - Gemeinde Frauendorf,
  - Gemeinde Guteborn,
  - Gemeinde Ruhland,
- Landkreis Elbe-Elster:
  - Gemeinde Großthiemig,
  - Gemeinde Hirschfeld,
  - Gemeinde Gröden,
  - Gemeinde Schraden,
  - Gemeinde Merzdorf,
  - Gemeinde Röderland mit der Gemarkung Wainsdorf östlich der Bahnlinie Dresden- Berlin,
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Groß Pankow mit den Gemarkungen Baek, Tangendorf und Tacken,
  - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow, Garlin, Dallmin, Postlin, Kribbe, Neuhof, Strehlen und Blüten,

- Gemeinde Pirow mit der Gemarkung Bresch,
- Gemeinde Gülitz-Reetz,
- Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Lockstädt, Mansfeld und Laaske,
- Gemeinde Triglitz,
- Gemeinde Marienfließ mit der Gemarkung Frehne,
- Gemeinde Kümmernitztal mit der Gemarkungen Buckow, Preddöhl und Grabow,
- Gemeinde Gerdshagen mit der Gemarkung Gerdshagen,
- Gemeinde Meyenburg,
- Gemeinde Pritzwalk mit der Gemarkung Steffenshagen,

Bundesland Sachsen:

- Landkreis Bautzen
  - Gemeinde Arnsdorf, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Burkau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Crostwitz,
  - Gemeinde Cunewalde,
  - Gemeinde Demitz-Thumitz,
  - Gemeinde Doberschau-Gaußig,
  - Gemeinde Elsterheide,
  - Gemeinde Göda,
  - Gemeinde Großharthau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Großpostwitz/O.L.,
  - Gemeinde Hochkirch, sofern nicht bereits der Sperrzone II,
  - Gemeinde Königswartha, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Kubschütz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Lohsa, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Nebelschütz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Neschwitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Neukirch/Lausitz,
  - Gemeinde Obergurig,
  - Gemeinde Oßling,
  - Gemeinde Panschwitz-Kuckau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Puschwitz,
  - Gemeinde Räckelwitz,
  - Gemeinde Radibor, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Ralbitz-Rosenthal,
  - Gemeinde Rammenau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Schmölln-Putzkau,
  - Gemeinde Schwepnitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Sohland a. d. Spree,
  - Gemeinde Spreetal, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Bautzen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Bernsdorf,

- Gemeinde Stadt Bischofswerda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Elstra, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Hoyerswerda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Kamenz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Lauta,
- Gemeinde Stadt Radeberg, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Schirgiswalde-Kirschau,
- Gemeinde Stadt Wilthen,
- Gemeinde Stadt Wittichenau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Steinigtwolmsdorf,
- Stadt Dresden:
  - Stadtgebiet, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Landkreis Meißen:
  - Gemeinde Diera-Zehren,
  - Gemeinde Glaubitz,
  - Gemeinde Hirschstein,
  - Gemeinde Käbschütztal,
  - Gemeinde Klipphausen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Niederau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Nünchritz,
  - Gemeinde Priestewitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Röderaue, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Gröditz,
  - Gemeinde Stadt Großenhain, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Lommatzsch,
  - Gemeinde Stadt Meißen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
  - Gemeinde Stadt Nossen außer Ortsteil Nossen,
  - Gemeinde Stadt Riesa,
  - Gemeinde Stadt Strehla,
  - Gemeinde Stauchitz,
  - Gemeinde Wülknitz,
  - Gemeinde Zeithain,
- Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
  - Gemeinde Bannewitz,
  - Gemeinde Dürrröhrsdorf-Dittersbach,
  - Gemeinde Kreischa,
  - Gemeinde Lohmen,
  - Gemeinde Mügglitztal,
  - Gemeinde Stadt Dohna,
  - Gemeinde Stadt Freital,
  - Gemeinde Stadt Heidenau,
  - Gemeinde Stadt Hohnstein,
  - Gemeinde Stadt Neustadt i. Sa.,

- Gemeinde Stadt Pirna,
- Gemeinde Stadt Rabenau mit den Ortsteilen Lübau, Obernaundorf, Oelsa, Rabenau und Spechtritz,
- Gemeinde Stadt Stolpen,
- Gemeinde Stadt Tharandt mit den Ortsteilen Fördergersdorf, Großopitz, Kurort Hartha, Pohrsdorf und Spechtshausen,
- Gemeinde Stadt Wilsdruff,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

- Landkreis Vorpommern Greifswald
  - Gemeinde Penkun südlich der Autobahn A11,
  - Gemeinde Nadrense südlich der Autobahn A11,
- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
  - Gemeinde Balow mit dem Ortsteil: Balow
  - Gemeinde Barkhagen mit den Ortsteilen und Ortslagen: Altenlinden, Kolonie Lalchow, Plauerhagen, Zarchlin, Barkow-Ausbau, Barkow
  - Gemeinde Blievenstorf mit dem Ortsteil: Blievenstorf
  - Gemeinde Brenz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Neu Brenz, Alt Brenz
  - Gemeinde Domsühl mit den Ortsteilen und Ortslagen: Severin, Bergrade Hof, Bergrade Dorf, Zieslütbe, Alt Dammerow, Schlieven, Domsühl, Domsühl-Ausbau, Neu Schlieven
  - Gemeinde Gallin-Kuppentin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kuppentin, Kuppentin-Ausbau, Daschow, Zahren, Gallin, Penzlin
  - Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dresenow, Dresenower Mühle, Twietfort, Ganzlin, Tönchow, Wendisch Priborn, Liebhof, Gnevsdorf
  - Gemeinde Granzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Lindenbeck, Greven, Beckendorf, Bahlenrade, Granzin
  - Gemeinde Grabow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Böschungsbereich und angrenzende Ackerfläche an der Alten Elde (angrenzend an die Gemeinden Prislisch und Zierzow)
  - Gemeinde Groß Laasch mit den Ortsteilen und Ortslagen: Waldgebiet zwischen der Ortslage Groß Laasch und der Elde
  - Gemeinde Kremmin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Wiesen- und Ackerflächen zwischen K52, B5 und Bahnlinie Hamburg-Berlin
  - Gemeinde Kritzow mit den Ortsteilen und Ortslagen:
    - Schlemmin, Kritzow
  - Gemeinde Lewitzrand mit dem Ortsteil und Ortslage:
    - Matzlow-Garwitz (teilweise)
  - Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Broock, Wessentin, Wessentin Ausbau, Bobzin, Lübz, Broock Ausbau, Riederfelde, Ruthen, Lutheran, Gischow, Burow, Hof Gischow, Ausbau Lutheran, Meyerberg
  - Gemeinde Muchow mit dem Ortsteil und Ortslage: Muchow
  - Gemeinde Neustadt-Glewe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Flugplatz mit angrenzendem Waldgebiet entlang der K38 und B191 bis zur A24, Wabel
  - Gemeinde Obere Warnow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Grebbin und Wozinkel, Gemarkung Kossebade teilweise, Gemarkung Herzfeld mit dem Waldgebiet Bahlenholz bis an die östliche Gemeindegrenze, Gemarkung Woeten unmittelbar östlich und westlich der L16
  - Gemeinde Parchim mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dargelütz, Neuhof, Kiekindemark, Neu Klockow, Möderitz, Malchow, Damm, Parchim, Voigtsdorf, Neu Matzlow

- Gemeinde Passow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Unterbrütz, Brütz, Welzin, Neu Brütz, Weisin, Charlottenhof, Passow
- Gemeinde Plau am See mit den Ortsteilen und Ortschaften: Reppentin, Gaarz, Silbermühle, Appelburg, Seelust, Plau-Am See, Plötzenhöhe, Klebe, Lalchow, Quetzin, Heidekrug
- Gemeinde Prislich mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neese, Werle, Prislich, Marienhof
- Gemeinde Rom mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lancken, Stralendorf, Rom, Darze, Paarsch
- Gemeinde Spornitz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dütschow, Primark, Steinbeck, Spornitz
- Gemeinde Stolpe mit den Ortsteilen und Ortschaften: Granzin, Barkow, Stolpe Ausbau, Stolpe
- Gemeinde Werder mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Benthén, Benthén, Tannenhof, Werder
- Gemeinde Zierzow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Kolbow, Zierzow.

2. Viro

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Virossa:

- Hiiu maakond.

3. Kreikka

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Kreikassa:

- in the regional unit of Drama:
  - the community departments of Sidironero and Skaloti and the municipal departments of Livadero and Ksiropotamo (in Drama municipality),
  - the municipal department of Paranesti (in Paranesti municipality),
  - the municipal departments of Kokkinogeia, Mikropoli, Panorama, Pyrgoi (in Prosotsani municipality),
  - the municipal departments of Kato Nevrokopi, Chrysokefalo, Achladea, Vathytopos, Volakas, Granitis, Dasotos, Eksohi, Katafyto, Lefkogeia, Mikrokleisoura, Mikromilea, Ochyro, Pagoneri, Perithorio, Kato Vrontou and Potamoi (in Kato Nevrokopi municipality),
- in the regional unit of Xanthi:
  - the municipal departments of Kimmerion, Stavroupoli, Gerakas, Dafnonas, Komnina, Kariofyto and Neochori (in Xanthi municipality),
  - the community departments of Satres, Thermes, Kotyli, and the municipal departments of Myki, Echinós and Oraio and (in Myki municipality),
  - the community department of Selero and the municipal department of Sounio (in Avdira municipality),
- in the regional unit of Rodopi:
  - the municipal departments of Komotini, Anthochorio, Gratini, Thrylorio, Kalhas, Karydia, Kikidio, Kosmio, Pandrosos, Aigeiros, Kallisti, Meleti, Neo Sidirochori and Mega Doukato (in Komotini municipality),
  - the municipal departments of Ipio, Arriana, Darmeni, Archontika, Fillyra, Ano Drosini, Aratos and the Community Departments Kehros and Organi (in Arriana municipality),
  - the municipal departments of Iasmos, Sostis, Asomatoi, Polyanthos and Amvrosia and the community department of Amaxades (in Iasmos municipality),
  - the municipal department of Amaranta (in Maroneia Sapon municipality),
- in the regional unit of Evros:
  - the municipal departments of Kyriaki, Mandra, Mavroklisi, Mikro Dereio, Protokklisi, Roussa, Goniko, Geriko, Sidirochori, Megalo Derio, Sidiro, Giannouli, Agriani and Petrolofos (in Soufli municipality),

- the municipal departments of Dikaia, Arzos, Elaia, Therapio, Komara, Marasia, Ormenio, Pentalofos, Petrotia, Plati, Ptelea, Kyprinos, Zoni, Fulakio, Spilaio, Nea Vyssa, Kavili, Kastanies, Rizia, Sterna, Ampelakia, Valtos, Megali Doxipara, Neochori and Chandras (in Orestiada municipality),
- the municipal departments of Asvestades, Ellinochori, Karoti, Koufovouno, Kiani, Mani, Sitochori, Alepochori, Asproneri, Metaxades, Vrysika, Doksa, Elafoxori, Ladi, Paliouri and Poimeniko (in Didymoteixo municipality),
- in the regional unit of Serres:
  - the municipal departments of Kerkini, Livadia, Makrynitsa, Neochori, Platanakia, Petritsi, Akritochori, Vyroneia, Gonimo, Mandraki, Megalochori, Rodopoli, Ano Poroia, Katw Poroia, Sidirokastro, Vamvakophyto, Promahonas, Kamaroto, Strymonochori, Charopo, Kastanousi and Chortero and the community departments of Achladochori, Agkistro and Kapnophyto (in Sintiki municipality),
  - the municipal departments of Serres, Elaionas and Oinoussa and the community departments of Orini and Ano Vrontou (in Serres municipality),
  - the municipal departments of Dasochoriou, Irakleia, Valtero, Karperi, Koimisi, Lithotopos, Limnochori, Podismeno and Chrysochorafa (in Irakleia municipality).

4. Latvia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Latviassa:

- Dienvidkurzemes novada Vērgales, Medzes, Grobiņas, Nīcas pagasta daļa uz ziemeļiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Otaņķu pagasts, Grobiņas pilsēta,
- Ropažu novada Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Daugūļupes ielas un Daugūļupītes.

5. Liettuua

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Liettuassa:

- Kalvarijos savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Agluonėnų, Dovilų, Gargždų, Priekulės, Vėžaičių, Kretingalės ir Dauparų-Kvietinių seniūnijos,
- Marijampolės savivaldybė,
- Palangos miesto savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė.

6. Unkari

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Unkarissa:

- Békés megye 950950, 950960, 950970, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150 és 956160 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,
- Csongrád-Csanád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950,
- 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Győr-Moson-Sopron megye 100550, 100650, 100950, 101050, 101350, 101450, 101550, 101560 és 102150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye 250150, 250250, 250450, 250460, 250550, 250650, 250750, 251050, 251150, 251250, 251350, 251360, 251650, 251750, 251850, 252250, kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 571550, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

7. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Puolassa:

w województwie kujawsko - pomorskim:

- powiat rypiński,
- powiat brodnicki,
- powiat grudziądzki,
- powiat miejski Grudziądz,
- powiat wąbrzeski,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew i część gminy Kulesze Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- gminy Szumowo, Zambrów z miastem Zambrów i część gminy Kołaki Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Grabowo, Kolno i miasto Kolno, Turośl w powiecie kolneńskim,

w województwie mazowieckim:

- powiat ostrołęcki,
- powiat miejski Ostrołęka,
- gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Bulkowo, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno, Staroźreby i Stara Biała w powiecie płońskim,
- powiat miejski Płock,
- powiat ciechanowski,
- gminy Baboszewo, Dzierżąznia, Joniec, Nowe Miasto, Płońsk i miasto Płońsk, Raciąż i miasto Raciąż, Sochocin w powiecie płońskim,
- powiat sierpecki,
- gmina Biezuń, Lutocin, Siemiątkowo i Żuromin w powiecie zuromińskim,
- część powiatu ostrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Dzieżgowo, Lipowiec Kościelny, Mława, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wiśniewo w powiecie mławskim,
- powiat przasnyski,
- powiat makowski,
- powiat pułtuski,

- część powiatu wyszkowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - część powiatu węgrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - część powiatu wołomińskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - gminy Mokobody i Suchożebry w powiecie siedleckim,
  - gminy Dobrze, Jakubów, Kałuszyn, Stanisławów w powiecie mińskim,
  - gminy Bielany i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
  - powiat gostyński,
- w województwie podkarpackim:
- powiat jasielski,
  - powiat strzyżowski,
  - część powiatu ropczycko – sędziszowskiego niewymieniona w części II i II załącznika I,
  - gminy Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica, w powiecie jarosławskim,
  - gminy Fredropol, Krasiczyn, Krzywczyna, Przemysł, część gminy Orły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
  - powiat miejski Przemysł,
  - gminy Gać, Jawornik Polski, Kańczuga, część gminy Zarzecze położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Mlecza w powiecie przeworskim,
  - powiat łańcucki,
  - gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski, część gminy Świlcza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 94 i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
  - gmina Raniszów w powiecie kolbuszowskim,
  - gminy Brzostek, Jodłowa, miasto Dębica, część gminy wiejskiej Dębica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,
- w województwie świętokrzyskim:
- gminy Nowy Korczyn, Solec-Zdrój, Wiślica, część gminy Busko Zdrój położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Siedlawy-Szaniec-Podgaje-Kończakowice w powiecie buskim,
  - powiat kazimierski,
  - powiat skarżyski,
  - część powiatu opatowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - część powiatu sandomierskiego niewymieniona w części II załącznika I,
  - gminy Bogoria, Osiek, Staszów i część gminy Rytwiany położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
  - gminy Pawłów, Wąchock, część gminy Brody położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 oraz na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie, drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno - wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
  - powiat ostrowiecki,
  - gminy Fałków, Ruda Maleniecka, Radoszyce, Smyków, część gminy Końskie położona na zachód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na południe od linii kolejowej w powiecie koneckim,
  - gminy Bodzentyn, Bieliny, Łągów, Nowa Słupia, część gminy Raków położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, w powiecie kieleckim,
  - gminy Działoszyce, Michałów, Pińczów, Złota w powiecie pińczowskim,

- gminy Imielno, Jędrzejów, Nagłowice, Sędziszów, Słupia, Wodzisław w powiecie jędrzejowskim,
  - gminy Moskorzew, Radków, Secemin w powiecie włoszczowskim,
- w województwie łódzkim:
- gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernozia, Chąsno, Nieborów, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 biegnącej od granicy miasta Łowicz do zachodniej granicy gminy oraz część gminy wiejskiej Łowicz położona na wschód od granicy miasta Łowicz i na północ od granicy gminy Nieborów w powiecie łowickim,
  - gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka w powiecie rawskim,
  - gminy Bolimów, Głuchów, Godzianów, Lipce Reymontowskie, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Słupia w powiecie skierniewickim,
  - powiat miejski Skierniewice,
  - gminy Mniszków, Paradyż, Sławno i Żarnów w powiecie opoczyńskim,
  - powiat tomaszowski,
  - powiat brzeziński,
  - powiat łaski,
  - powiat miejski Łódź,
  - powiat łódzki wschodni,
  - powiat pabianicki,
  - powiat wieruszowski,
  - gminy Aleksandrów Łódzki, Stryków, miasto Zgierz w powiecie zgierskim,
  - gminy Bełchatów z miastem Bełchatów, Drużbice, Kluki, Rusiec, Szczerców, Zelów w powiecie bełchatowskim,
  - powiat wieluński,
  - powiat sieradzki,
  - powiat zduńskowolski,
  - gminy Aleksandrów, Czarnocin, Grabica, Moszczenica, Ręczno, Sulejów, Wola Krzysztoporska, Wolbórz w powiecie piotrkowskim,
  - powiat miejski Piotrków Trybunalski,
  - gminy Masłowice, Przedbórz, Wielgomłyny i Żytno w powiecie radomszczańskim,
- w województwie śląskim:
- gmina Koniecpol w powiecie częstochowskim,
- w województwie pomorskim:
- gminy Ostaszewo, miasto Krynica Morska oraz część gminy Nowy Dwór Gdański położona na południowy - zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
  - gminy Lichnowy, Miłoradz, Nowy Staw, Malbork z miastem Malbork w powiecie malborskim,
  - gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,
  - powiat gdański,
  - Miasto Gdańsk,
  - powiat tczewski,
  - powiat kwidzyński,
- w województwie lubuskim:
- gmina Lubiszyn w powiecie gorzowskim,
  - gmina Dobiegniew w powiecie strzelecko – drezdeneckim,

w województwie dolnośląskim:

- gminy Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Syców, Twardogóra, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
- gminy Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, część gminy Żórawina położona na zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na południe od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
- część gminy Domaniów położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
- gmina Wiązów w powiecie strzelińskim,
- część powiatu średzkiego niewymieniona w części II załącznika I,
- miasto Świeradów Zdrój w powiecie lubańskim,
- gmina Krotoszyce w powiecie legnickim,
- gminy Pielgrzymka, Świerzawa, Złotoryja z miastem Złotoryja, miasto Wojcieszków w powiecie złotoryjskim,
- powiat lwówecki,
- gminy Jawor, Męcinka, Mściwojów, Paszowice w powiecie jaworskim,
- gminy Dobromierz, Strzegom, Żarów w powiecie świdnickim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Koźmin Wielkopolski, Rozdrażew, miasto Sulmierzyce, część gminy Krotoszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gminy Brodnica, Dolsk, Śrem w powiecie śremskim,
- gminy Borek Wielkopolski, Piaski, Pogorzela, w powiecie gostyńskim,
- gminy Granowo, Grodzisk Wielkopolski i część gminy Kamieniec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- gminy Czempin, Kościan i miasto Kościan w powiecie kościańskim,
- gminy Buk, Dopiewo, Komorniki, Kleszczewo, Kostrzyn, Kórnik, Tarnowo Podgórne, Stęszew, Pobiedziska, Mosina, miasto Luboń, miasto Puszczykowo, część gminy Rokietnica położona na południowy zachód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy w miejscowości Krzyszkowo do południowej granicy gminy w miejscowości Kiekrz oraz część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na południe od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gmina Kiszkowo i część gminy Kłęcko położona na zachód od rzeki Mała Wełna w powiecie gnieźnieńskim,
- powiat czarnkowsko-trzcianecki,
- gmina Kaźmierz, część gminy Duszniki położona na południowy – wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 306 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Duszniki, a następnie na południe od linii wyznaczonej przez ul. Niewierską oraz drogę biegnącą przez miejscowość Niewierz do zachodniej granicy gminy, część gminy Ostroróg położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 186 i 184 biegnące od granicy gminy do miejscowości Ostroróg, a następnie od miejscowości Ostroróg przez miejscowości Piaskowo – Rudki do południowej granicy gminy, część gminy Wronki położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 182, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy, miasto Szamotuły i część gminy Szamotuły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 306 i drogę łączącą miejscowości Lipnica - Ostroróg do linii wyznaczonej przez wschodnią granicę miasta Szamotuły i na południe od linii kolejowej biegnącej od południowej granicy miasta Szamotuły, do południowo-wschodniej granicy gminy oraz

część gminy Obrzycko położona na zachód od drogi nr 185 łączącej miejscowości Gaj Mały, Słapanowo i Obrzycko do północnej granicy miasta Obrzycko, a następnie na zachód od drogi przebiegającej przez miejscowość Chraplewo w powiecie szamotulskim,

- gmina Budzyń w powiecie chodzieskim,
  - gminy Mieścisko, Skoki i Wągrowiec z miastem Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,
  - powiat pleszewski,
  - gmina Zagórów w powiecie słupeckim,
  - gmina Pyzdry w powiecie wrzesińskim,
  - gminy Kotlin, Żerków i część gminy Jarocin położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr S11 i 15 w powiecie jarocińskim,
  - powiat ostrowski,
  - powiat miejski Kalisz,
  - gminy Blizanów, Brzeziny, Żelazków, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Opatówek, Szczytniki, część gminy Stawiszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 25 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Zbiersk, a następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Zbiersk – Łyczyn – Petryki biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 25 do południowej granicy gminy, część gminy Ceków-Kolonia położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Młynisko – Morawin – Janków w powiecie kaliskim,
  - gminy Brudzew, Dobra, Kawęczyn, Przykona, Władysławów, Turek z miastem Turek część gminy Tuliszków położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 72 biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Turek a następnie na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 443 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 72 w mieście Turek do zachodniej granicy gminy w powiecie tureckim,
  - gminy Rzgów, Grodziec, Krzymów, Stare Miasto, część gminy Rychwał położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 25 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Rychwał, a następnie na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 443 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 25 w miejscowości Rychwał do wschodniej granicy gminy w powiecie konińskim,
  - powiat kępiński,
  - powiat ostrzeszowski,
- w województwie opolskim:
- gminy Domaszowice, Pokój, część gminy Namysłów położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim,
  - gminy Wołczyn, Kluczbork, Buczyna w powiecie kluczborskim,
  - gminy Praszka, Gorzów Śląski część gminy Rudniki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 42 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 43 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 43 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 42 w powiecie oleskim,
  - gmina Grodków w powiecie brzeskim,
  - gminy Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Tułowice w powiecie opolskim,
  - powiat miejski Opole,
- w województwie zachodniopomorskim:
- gminy Nowogródek Pomorski, Barlinek, Myślibórz, część gminy Dębno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na północ od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na północ od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,
  - gmina Stare Czarnowo w powiecie gryfińskim,

- gmina Bielice, Kozielice, Pyrzyce w powiecie pyrzyckim,
  - gminy Bierzwik, Krzęcin, Pełczyce w powiecie choszczeńskim,
  - część powiatu miejskiego Szczecin położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Odra Zachodnia biegnącą od północnej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 10, następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 10 biegnącą od przecięcia z linią wyznaczoną przez rzekę Odra Zachodnia do wschodniej granicy gminy,
  - gminy Dobra (Szczecińska), Kołbaskowo, Police w powiecie polickim,
- w województwie małopolskim:
- powiat brzeski,
  - powiat gorlicki,
  - powiat proszowicki,
  - powiat nowosądecki,
  - powiat miejski Nowy Sącz,
  - część powiatu dąbrowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - część powiatu tarnowskiego niewymieniona w części III załącznika I.

8. Slovakia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Slovakiassa:

- in the district of Nové Zámky: Mužla, Obid, Štúrovo, Nána, Kamenica nad Hronom, Chľaba, Leľa, Bajtava, Salka, Malé Kosihy, Kolta, Jasová, Dubník, Rúbaň, Strekov,
- in the district of Komárno: Bátorové Kosihy, Búč, Kravany nad Dunajom,
- in the district of Veľký Krtíš, the municipalities of Ipeľské Predmostie, Veľká nad Ipľom, Hrušov, Kleňany, Sečianky,
- in the district of Levice, the municipalities of Ipeľské Úľany, Plášťovce, Dolné Túrovce, Stredné Túrovce, Šahy, Tešmak, Pastovce, Zalaba, Malé Ludince, Hronovce, Nýrovce, Želiezovce, Málaš, Čaka,
- the whole district of Krupina, except municipalities included in part II,
- the whole district of Banská Bystrica, except municipalities included in part II,
- in the district of Liptovský Mikuláš – municipalities of Pribylina, Jamník, Svätý Štefan, Kónská, Jakubovany, Liptovský Ondrej, Beňadiková, Vavrišovo, Liptovská Kokava, Liptovský Peter, Dovalovo, Hybe, Liptovský Hrádok, Liptovský Ján, Uhorská Ves, Podtureň, Závažná Poruba, Liptovský Mikuláš, Pavčina Lehota, Demänovská Dolina, Gôtovany, Galovany, Svätý Kríž, Lazisko, Dúbrava, Malatíny, Liptovské Vlchy, Liptovské Kľačany, Partizánska Ľupča, Kráľovská Ľubňa, Zemianska Ľubňa, Východná – a part of municipality north from the highway D1,
- in the district of Ružomberok, the municipalities of Liptovská Lužná, Liptovská Osada, Podsuchá, Ludrová, Štiavnička, Liptovská Štiavnica, Nižný Sliač, Liptovské Sliače,
- the whole district of Banská Štiavnica,
- the whole district of Žiar nad Hronom.

9. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Italiassa:

Piedmont Region:

- in the province of Alessandria, the municipalities of Casale Monferrato, Ovigliano, Tortona, Viguzzolo, Ponti, Frugarolo, Bergamasco, Castellar Guidobono, Berzano Di Tortona, Castelletto D'erro, Cerreto Grue, Carbonara Scrivia, Casasco, Carentino, Frascaro, Paderna, Montegioco, Spineto Scrivia, Villaromagnano, Pozzolo Formigaro, Momperone, Merana, Monleale, Terzo, Borgoratto Alessandrino, Casal Cermelli, Montemarzino, Bistagno, Castellazzo Bormida, Bosco Marengo, Spigno Monferrato, Castelspina, Denice, Volpeglino, Alice Bel Colle, Gamalero, Volpedo, Pozzol Groppo, Montechiaro D'acqui, Sarezzano,

- in the province of Asti, the municipalities of Olmo Gentile, Nizza Monferrato, Incisa Scapaccino, Roccaverano, Castel Boglione, Mombaruzzo, Maranzana, Castel Rocchero, Rocchetta Palafea, Castelletto Molina, Castelnuovo Belbo, Montabone, Quaranti, Mombaldone, Fontanile, Calamandrana, Bruno, Sessame, Monastero Bormida, Bubbio, Cassinasco, Serole,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the Municipalities of Rovegno, Rapallo, Portofino, Cicagna, Avegno, Montebruno, Santa Margherita Ligure, Favale Di Malvaro, Recco, Camogli, Moconesi, Tribogna, Fascia, Uscio, Gorreto, Fontanigorda, Neirone, Rondanina, Lorsica, Propata,
- in the province of Savona, the municipalities of Cairo Montenotte, Quiliano, Dego, Altare, Piana Crixia, Mioglia, Giusvalla, Albissola Marina, Savona,

Emilia-Romagna Region:

- in the province of Piacenza, the municipalities of Ottone, Zerba,

Lombardia Region:

- in the province of Pavia, the municipalities of Rocca Susella, Montesegale, Menconico, Val Di Nizza, Bagnaria, Santa Margherita Di Staffora, Ponte Nizza, Brallo Di Pregola, Varzi, Godiasco, Cecima.

II OSA

1. **Bulgaria**

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Bulgariassa:

- the whole region of Haskovo,
- the whole region of Yambol,
- the whole region of Stara Zagora,
- the whole region of Pernik,
- the whole region of Kyustendil,
- the whole region of Plovdiv, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Pazardzhik, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Smolyan,
- the whole region of Dobrich,
- the whole region of Sofia city,
- the whole region of Sofia Province,
- the whole region of Blagoevgrad excluding the areas in Part III,
- the whole region of Razgrad,
- the whole region of Kardzhali,
- the whole region of Burgas,
- the whole region of Varna excluding the areas in Part III,
- the whole region of Silistra,
- the whole region of Ruse,
- the whole region of Veliko Tarnovo,
- the whole region of Pleven,
- the whole region of Targovishte,
- the whole region of Shumen,
- the whole region of Sliven,
- the whole region of Vidin,
- the whole region of Gabrovo,
- the whole region of Lovech,

- the whole region of Montana,
- the whole region of Vratza.

2. Saksa

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Saksassa:

Bundesland Brandenburg:

- Landkreis Oder-Spree:
  - Gemeinde Grunow-Dammendorf,
  - Gemeinde Mixdorf
  - Gemeinde Schlaubetal,
  - Gemeinde Neuzelle,
  - Gemeinde Neißemünde,
  - Gemeinde Lawitz,
  - Gemeinde Eisenhüttenstadt,
  - Gemeinde Vogelsang,
  - Gemeinde Ziltendorf,
  - Gemeinde Wiesenau,
  - Gemeinde Friedland,
  - Gemeinde Siehdichum,
  - Gemeinde Müllrose,
  - Gemeinde Briesen,
  - Gemeinde Jacobsdorf
  - Gemeinde Groß Lindow,
  - Gemeinde Brieskow-Finkenheerd,
  - Gemeinde Ragow-Merz,
  - Gemeinde Beeskow,
  - Gemeinde Rietz-Neuendorf,
  - Gemeinde Tauche mit den Gemarkungen Stremmen, Ranzig, Trebatsch, Sabrodt, Sawall, Mitweide, Lindenberg, Falkenberg (T), Görsdorf (B), Wulfersdorf, Giesensdorf, Briescht, Kossenblatt und Tauche,
  - Gemeinde Langewahl,
  - Gemeinde Berkenbrück,
  - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Arensdorf und Demitz und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf östlich der L 36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande südlich der L36,
  - Gemeinde Fürstenwalde östlich der B 168 und südlich der L36,
  - Gemeinde Diensdorf-Radlow,
  - Gemeinde Wendisch Rietz östlich des Scharmützelsees und nördlich der B 246,
  - Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Neu Golm und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow östlich des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze östlich der L35,
- Landkreis Dahme-Spreewald:
  - Gemeinde Jamlitz,
  - Gemeinde Lieberose,
  - Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Goyatz, Jessern, Lamsfeld, Ressen, Speichrow und Zaue,

- Landkreis Spree-Neiße:
  - Gemeinde Schenkendöbern,
  - Gemeinde Guben,
  - Gemeinde Jänschwalde,
  - Gemeinde Tauer,
  - Gemeinde Teichland mit der Gemarkung Bärenbrück,
  - Gemeinde Heinersbrück,
  - Gemeinde Forst,
  - Gemeinde Groß Schacksdorf-Simmersdorf,
  - Gemeinde Neiße-Malxetal,
  - Gemeinde Jämlitz-Klein Düben,
  - Gemeinde Tschernitz,
  - Gemeinde Döbern,
  - Gemeinde Felixsee,
  - Gemeinde Wiesengrund,
  - Gemeinde Spremberg mit den Gemarkungen Groß Luja, Sellessen, Türkendorf, Graustein, Waldesdorf, Hornow, Schönheide, Liskau und der östliche Teil der Gemarkung Spremberg, beginnend an der südwestlichen Ecke der Gemarkungsgrenze zu Graustein in nordwestlicher Richtung entlang eines Waldweges zur B 156, dieser weiter in westlicher Richtung folgend bis zur Bahnlinie, dieser folgend bis zur L 48, dann weiter in südwestlicher Richtung bis zum Straßenabzweig Am früheren Stadtbahngleis, dieser Straße folgend bis zur L 47, weiter der L 47 folgend in nordöstlicher Richtung bis zum Abzweig Hasenheide, entlang der Straße Hasenheide bis zum Abzweig Weskower Allee, der Weskower Allee Richtung Norden folgend bis zum Abzweig Liebigstraße, dieser folgend Richtung Norden bis zur Gemarkungsgrenze Spremberg/ Sellessen,
  - Gemeinde Neuhausen/Spree mit den Gemarkungen Kahsel, Bagenz, Drieschnitz, Gablenz, Laubsdorf, Komptendorf und Sergen und der Gemarkung Roggosen südlich der BAB 15,
- Landkreis Märkisch-Oderland:
  - Gemeinde Bleyen-Genschmar,
  - Gemeinde Neuhardenberg,
  - Gemeinde Golzow,
  - Gemeinde Küstriner Vorland,
  - Gemeinde Alt Tucheband,
  - Gemeinde Reitwein,
  - Gemeinde Podelzig,
  - Gemeinde Gusow-Platkow,
  - Gemeinde Seelow,
  - Gemeinde Vierlinden,
  - Gemeinde Lindendorf,
  - Gemeinde Fichtenhöhe,
  - Gemeinde Lietzen,
  - Gemeinde Falkenhagen (Mark),
  - Gemeinde Zeschdorf,
  - Gemeinde Treplin,
  - Gemeinde Lebus,

- Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Jahnsfelde, Trebnitz, Obersdorf, Münchehofe und Hermersdorf,
- Gemeinde Märkische Höhe mit der Gemarkung Ringenwalde,
- Gemeinde Bliesdorf mit der Gemarkung Metzdorf und Gemeinde Bliesdorf – östlich der B167 bis östlicher Teil, begrenzt aus Richtung Gemarkungsgrenze Neutrebbin südlich der Bahnlinie bis Straße „Sophienhof“ dieser westlich folgend bis „Ruesterchegraben“ weiter entlang Feldweg an den Windrädern Richtung „Herrnhof“, weiter entlang „Letschiner Hauptgraben“ nord-östlich bis Gemarkungsgrenze Alttrebbin und Kunersdorf – östlich der B167,
- Gemeinde Bad Freienwalde mit den Gemarkungen Altglietzen, Altranft, Bad Freienwalde, Bralitz, Hohenwutzen, Schiffmühle, Hohensaaten und Neuenhagen,
- Gemeinde Falkenberg mit der Gemarkung Falkenberg östlich der L35,
- Gemeinde Oderaue,
- Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Altwriezen, Jäckelsbruch, Neugaul, Bearegard, Eichwerder, Rathsdorf – östlich der B167 und Wriezen – östlich der B167,
- Gemeinde Neulewin,
- Gemeinde Neutrebbin,
- Gemeinde Letschin,
- Gemeinde Zechin,
- Landkreis Barnim:
  - Gemeinde Lunow-Stolzenhagen,
  - Gemeinde Parsteinsee,
  - Gemeinde Oderberg,
  - Gemeinde Liepe,
  - Gemeinde Hohenfinow (nördlich der B167),
  - Gemeinde Niederfinow,
  - Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Eberswalde nördlich der B167 und östlich der L200, Sommerfelde und Tornow nördlich der B167,
  - Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Brodowin, Chorin östlich der L200, Serwest, Neuehütte, Sandkrug östlich der L200,
  - Gemeinde Ziethen mit der Gemarkung Klein Ziethen östlich der Serwester Dorfstraße und östlich der B198,
- Landkreis Uckermark:
  - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Crussow, Stolpe, Gellmersdorf, Neukünkendorf, Bölkendorf, Herzsprung, Schmargendorf und den Gemarkungen Angermünde südlich und südöstlich der B2 und Dobberzin südlich der B2,
  - Gemeinde Schwedt mit den Gemarkungen Criewen, Zützen, Schwedt, Stendell, Kummerow, Kunow, Vierraden, Blumenhagen, Oderbruchwiesen, Enkelsee, Gatow, Hohenfelde, Schöneberg, Flemisdorf und der Gemarkung Felchow östlich der B2,
  - Gemeinde Pinnow südlich und östlich der B2,
  - Gemeinde Berkholz-Meyenburg,
  - Gemeinde Mark Landin mit der Gemarkung Landin südlich der B2,
  - Gemeinde Casekow mit der Gemarkung Woltersdorf und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow östlich der L272 und südlich der L27,
  - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Groß Pinnow und der Gemarkung Hohenselchow südlich der L27,
  - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Friedrichsthal und den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf südlich der L27 und B2 bis Gartenstraße,
  - Gemeinde Passow mit der Gemarkung Jamikow,

- Kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder),
- Landkreis Prignitz:
  - Gemeinde Berge,
  - Gemeinde Pirow mit den Gemarkungen Hülsebeck, Pirow und Burow,
  - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Sagast, Nettelbeck, Porep, Lütkendorf, Putlitz, Weitgendorf und Telschow,
  - Gemeinde Marienfließ mit den Gemarkungen Jännersdorf, Stepenitz und Krependorf,

Bundesland Sachsen:

- Landkreis Bautzen:
  - Gemeinde Arnsdorf nördlich der B6,
  - Gemeinde Burkau westlich des Straßenverlaufs von B98 und S94,
  - Gemeinde Frankenthal,
  - Gemeinde Großdubrau,
  - Gemeinde Großharthau nördlich der B6,
  - Gemeinde Großnaundorf,
  - Gemeinde Haselbachtal,
  - Gemeinde Hochkirch nördlich der B6,
  - Gemeinde Königswartha östlich der B96,
  - Gemeinde Kubschütz nördlich der B6,
  - Gemeinde Laußnitz,
  - Gemeinde Lichtenberg,
  - Gemeinde Lohsa östlich der B96,
  - Gemeinde Malschwitz,
  - Gemeinde Nebelschütz westlich der S94 und südlich der S100,
  - Gemeinde Neukirch,
  - Gemeinde Neschwitz östlich der B96,
  - Gemeinde Ohorn,
  - Gemeinde Ottendorf-Okrilla,
  - Gemeinde Panschwitz-Kuckau westlich der S94,
  - Gemeinde Radibor östlich der B96,
  - Gemeinde Rammenau westlich der B98,
  - Gemeinde Schwepnitz westlich der S93,
  - Gemeinde Spreetal östlich der B97,
  - Gemeinde Stadt Bautzen östlich des Verlaufs der B96 bis Abzweig S 156 und nördlich des Verlaufs S 156 bis Abzweig B6 und nördlich des Verlaufs der B 6 bis zur östlichen Gemeindegrenze,
  - Gemeinde Stadt Bischofswerda nördlich der B6 und westlich der B98,
  - Gemeinde Stadt Elstra westlich der S94 und südlich der S100,
  - Gemeinde Stadt Großröhrsdorf,
  - Gemeinde Stadt Hoyerswerda südlich des Verlaufs der B97 bis Abzweig B96 und östlich des Verlaufs der B96 bis zur südlichen Gemeindegrenze,
  - Gemeinde Stadt Kamenz westlich der S100 bis zum Abzweig S93, dann westlich der S93,
  - Gemeinde Stadt Königsbrück,
  - Gemeinde Stadt Pulsnitz,

- Gemeinde Stadt Radeberg nördlich der B6,
- Gemeinde Stadt Weißenberg,
- Gemeinde Stadt Wittichenau östlich der B96,
- Gemeinde Steina,
- Gemeinde Wachau,
- Stadt Dresden:
  - Stadtgebiet nördlich der B6,
- Landkreis Görlitz,
- Landkreis Meißen:
  - Gemeinde Ebersbach,
  - Gemeinde Klipphausen östlich der B6,
  - Gemeinde Lampertswalde,
  - Gemeinde Moritzburg,
  - Gemeinde Niederau östlich der B101
  - Gemeinde Priestewitz östlich der B101,
  - Gemeinde Röderaue östlich der B101,
  - Gemeinde Schönfeld,
  - Gemeinde Stadt Coswig,
  - Gemeinde Stadt Großenhain östlich der B101,
  - Gemeinde Stadt Meißen östlich des Straßenverlaufs von B6 und B101,
  - Gemeinde Stadt Radebeul,
  - Gemeinde Stadt Radeburg,
  - Gemeinde Thendorf,
  - Gemeinde Weinböhla.

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
  - Gemeinde Brunow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Bauerkuhl,
  - Brunow (bei Ludwigslust), Klüß, Löcknitz (bei Parchim),
  - Gemeinde Dambeck mit dem Ortsteil und der Ortslage:
    - Dambeck (bei Ludwigslust),
  - Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barackendorf, Hof Retzow, Klein Damerow, Retzow, Wangelin,
  - Gemeinde Gehlsbach mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Darß, Darß, Hof Karbow, Karbow, Karbow-Ausbau, Quaßlin, Quaßlin Hof, Quaßliner Mühle, Vietlütbe, Wahlstorf
  - Gemeinde Groß Godems mit den Ortsteilen und Ortslagen:
    - Groß Godems, Klein Godems,
  - Gemeinde Karrenzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Herzfeld, Karrenzin, Karrenzin-Ausbau, Neu Herzfeld, Repzin, Wulfsahl,
  - Gemeinde Kreien mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Kreien,
    - Hof Kreien, Kolonie Kreien, Kreien, Wilsen,
  - Gemeinde Kritzow mit dem Ortsteil und der Ortslage: Benzin,
  - Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Burow, Gischow, Meyerberg,
  - Gemeinde Möllenbeck mit den Ortsteilen und Ortslagen: Carlshof, Horst, Menzendorf, Möllenbeck,
  - Gemeinde Parchim mit dem Ortsteil und Ortslage: Slate,

- Gemeinde Rom mit dem Ortsteil und Ortslage: Klein Niendorf,
- Gemeinde Ruhner Berge mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dorf Polnitz, Drenkow, Griebow, Jarchow, Leppin, Malow, Malower Mühle, Marnitz, Mentin, Mooster, Poitendorf, Polnitz, Suckow, Tessenow, Zachow,
- Gemeinde Siggelkow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Pankow, Klein Pankow, Neuburg, Redlin, Siggelkow,
- Gemeinde Ziegenderf mit den Ortsteilen und Ortslagen: Drefahl, Meierstorf, Neu Drefahl, Pampin, Platschow, Stresendorf, Ziegenderf.

3. Viro

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Virossa:

- Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. Latvia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Latviassa:

- Aizkraukles novads,
- Alūksnes novads,
- Augšdaugavas novads,
- Ādažu novads,
- Balvu novads,
- Bauskas novads,
- Cēsu novads,
- Dienvidkurzemes novada Aizputes, Cīravas, Lažas, Kalvenes, Kazdangas, Durbes, Dunalkas, Tadaīku, Vecpils, Bārtas, Sakas, Bunkas, Priekules, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Dunikas, Embūtes, Vaiņodes, Gaviezes, Rucavas pagasts, Nīcas pagasta daļa uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Aizputes, Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsēta,
- Dobeles novads,
- Gulbenes novads,
- Jelgavas novads,
- Jēkabpils novads,
- Krāslavas novads,
- Kuldīgas novads,
- Ķekavas novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mārupes novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Preiļu novads,
- Rēzeknes novads,
- Ropažu novada Garkalnes, Ropažu pagasts, Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes, Vangažu pilsēta,
- Salaspils novads,
- Saldus novads,
- Saulkrastu novads,

- Siguldas novads,
- Smiltenes novads,
- Talsu novads,
- Tukuma novads,
- Valkas novads,
- Valmieras novads,
- Varakļānu novads,
- Ventspils novads,
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība,
- Jelgavas valstspilsētas pašvaldība,
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība,
- Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

5. Lietuva

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Liettuassa:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė,
- Birštono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė,
- Kazlų rūdos savivaldybė,
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Judrėnų, Endriejavo ir Veiviržėnų seniūnijos,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Kretingos rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Molėtų rajono savivaldybė,
- Pagėgių savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,
- Panevėžio rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto savivaldybė,

- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Rietavo savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Plungės rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybės,
- Šakių rajono savivaldybė,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

6. Unkari

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Unkarissa:

- Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950850, 950860, 951050, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953550, 953560, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956450, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Fejér megye 403150, 403160, 403250, 403260, 403350, 404250, 404550, 404560, 404570, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Hajdú-Bihar megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Heves megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye: 250350, 250850, 250950, 251450, 251550, 251950, 252050, 252150, 252350, 252450, 252460, 252550, 252650, 252750, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350, 253450 és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Nógrád megye valamennyi vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 570950, 571050, 571150, 571250, 571350, 571650, 571750, 571760, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250, 577250, 580050 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe.

7. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Puolassa:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Stare Juchy, Prostki oraz gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- powiat elbląski,
- powiat miejski Elbląg,
- powiat gołdapski,
- powiat piski,
- powiat bartoszycki,
- powiat olecki,
- powiat giżycki,
- powiat braniewski,
- powiat kętrzyński,
- powiat lidzbarski,
- gminy Jedwabno, Świętajno, Szczytno i miasto Szczytno, część gminy Dźwierzuty położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57, część gminy Pasyw położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 53 w powiecie szczycieńskim,
- powiat mrągowski,
- powiat węgorzewski,
- gminy Dobre Miasto, Dywity, Świętka, Jonkowo, Gietrzwałd, Olsztynek, Stawiguda, Jeziorany, Kolno, część gminy Barczewo położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Purda położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 53, część gminy Biskupiec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 16 a następnie na północ od drogi nr 16 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 57 do zachodniej granicy gminy w powiecie olsztyńskim,
- powiat miejski Olsztyn,
- powiat nidzicki,
- gminy Kisielice, Susz, Zalewo w powiecie iławskim,
- część powiatu ostródzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gmina Iłowo – Osada w powiecie działdowskim,

w województwie podlaskim:

- powiat bielski,
- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- gminy Łomża, Piątница, Jedwabne, Przytuły i Wizna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Łomża,
- powiat siemiatycki,
- powiat hajnowski,

- gminy Ciechanowiec, Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty, Sokoły i część gminy Kulesze Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
  - gmina Rutki i część gminy Kołaki Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
  - gminy Mały Płock i Stawiski w powiecie kolneńskim,
  - powiat białostocki,
  - powiat suwalski,
  - powiat miejski Suwałki,
  - powiat augustowski,
  - powiat sokólski,
  - powiat miejski Białystok,
- w województwie mazowieckim:
- gminy Domanice, Korczew, Kotuń, Mordy, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn w powiecie siedleckim,
  - powiat miejski Siedlce,
  - gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń w powiecie sokołowskim,
  - powiat łosicki,
  - powiat sochaczewski,
  - powiat zwoleński,
  - powiat kozienicki,
  - powiat lipski,
  - powiat radomski
  - powiat miejski Radom,
  - powiat szydłowiecki,
  - gminy Lubowidz i Kuczbork Osada w powiecie żuromińskim,
  - gmina Wieczfnia Kościelna w powiecie mławskim,
  - gminy Bodzanów, Słubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płockim,
  - powiat nowodworski,
  - gminy Czerwińsk nad Wisłą, Naruszewo, Załuski w powiecie płońskim,
  - gminy: miasto Kobylka, miasto Marki, miasto Ząbki, miasto Zielonka, część gminy Tłuszcz ograniczona liniami kolejowymi: na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Tłuszcz oraz na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy do miasta Tłuszcz, część gminy Jadów położona na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie wołomińskim,
  - powiat garwoliński,
  - gminy Boguty – Pianki, Brok, Zaręby Kościelne, Nur, Małkinia Górna, część gminy Wąsewo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 60, część gminy wiejskiej Ostrów Mazowiecka położona na południe od miasta Ostrów Mazowiecka i na południe od linii wyznaczonej przez drogę 60 biegnącą od zachodniej granicy miasta Ostrów Mazowiecka do zachodniej granicy gminy w powiecie ostrowskim,
  - część gminy Sadowne położona na północny- zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Łochów położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie węgrowskim,
  - gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rzańnik, Wyszków, część gminy Zabrodzie położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S8 w powiecie wyszkowskim,
  - gminy Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki i miasto Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, miasto Sulejówek w powiecie mińskim,

- powiat otwocki,
  - powiat warszawski zachodni,
  - powiat legionowski,
  - powiat piaseczyński,
  - powiat pruszkowski,
  - powiat grójecki,
  - powiat grodziski,
  - powiat żyrardowski,
  - powiat białobrzegi,
  - powiat przysuski,
  - powiat miejski Warszawa,
- w województwie lubelskim:
- powiat bialski,
  - powiat miejski Biała Podlaska,
  - gminy Batorz, Godziszów, Janów Lubelski, Modliborzycze w powiecie janowskim,
  - powiat puławski,
  - powiat rycki,
  - powiat łukowski,
  - powiat lubelski,
  - powiat miejski Lublin,
  - powiat lubartowski,
  - powiat łęczyński,
  - powiat świdnicki,
  - gminy Aleksandrów, Biszczka, Józefów, Księżpól, Łukowa, Obsza, Potok Górny, Tarnogród w powiecie biłgorajskim,
  - gminy Dołhobyczów, Mircze, Trzeszczany, Uchanie i Werbkowice w powiecie hrubieszowskim,
  - powiat krasnostawski,
  - powiat chełmski,
  - powiat miejski Chełm,
  - powiat tomaszowski,
  - część powiatu kraśnickiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - powiat opolski,
  - powiat parczewski,
  - powiat włodawski,
  - powiat radzyński,
  - powiat miejski Zamość,
  - gminy Adamów, Grabowiec, Komarów – Osada, Krasnobród, Łabunie, Miączyn, Nielisz, Sitno, Skierbieszów, Stary Zamość, Zamość w powiecie zamojskim,
- w województwie podkarpackim:
- część powiatu stalowowolskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - gminy Cieszanów, Horyniec - Zdrój, Narol, Stary Dzików, Oleszyce, Lubaczów z miastem Lubaczów w powiecie lubaczowskim,
  - gminy Medyka, Stubno, część gminy Orły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,

- gmina Pilzno w powiecie dębickim,
- gminy Chłopice, Jarosław z miastem Jarosław, Pawłosiów i Wiązownice w powiecie jarosławskim,
- gmina Kamień w powiecie rzeszowskim,
- gminy Cmolas, Dzikowiec, Kolbuszowa, Majdan Królewski i Niwiska powiecie kolbuszowskim,
- powiat leżajski,
- powiat niżański,
- powiat tarnobrzeski,
- gminy Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk z miastem Przeworsk, Zarzecze w powiecie przeworskim,
- część gminy Sędziszów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Ostrów nie wymieniona w części III załącznika I w powiecie ropczycko – sędziszowskim,

w województwie pomorskim:

- gminy Dzierżgoń i Stary Dzierżgoń w powiecie sztumskim,
- gmina Stare Pole w powiecie malborskim,
- gminy Stegny, Sztutowo i część gminy Nowy Dwór Gdański położona na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,

w województwie świętokrzyskim:

- gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od miejscowości Honorów do zachodniej granicy gminy w powiecie opatowskim,
- część gminy Brody położona wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 i na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie oraz przez drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno - wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
- gmina Gowarczów, część gminy Końskie położona na wschód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na północ od linii kolejowej w powiecie koneckim,
- gminy Dwikozy i Zawichost w powiecie sandomierskim,

w województwie lubuskim:

- gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Kostrzyn nad Odrą, Santok, Witnica w powiecie gorzowskim,
- powiat miejski Gorzów Wielkopolski,
- gminy Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Stare Kurowo, Zwierzyn w powiecie strzelecko – drezdeneckim,
- powiat żarski,
- powiat ślubicki,
- gminy Brzeźnica, Iłowa, Gozdnicza, Wymiarki i miasto Żagań w powiecie żagańskim,
- powiat krośnieński,
- powiat zielonogórski
- powiat miejski Zielona Góra,
- powiat nowosolski,
- część powiatu sulęcińskiego niewymieniona w części III załącznika I,

- część powiatu międzyrzeckiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - część powiatu świebodzińskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - część powiatu wschowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- w województwie dolnośląskim:
- powiat zgorzelecki,
  - gminy Gaworzycze, Grębocice, Polkowice i Radwanice w powiecie polkowickim,
  - część powiatu wołowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - powiat lubiński,
  - gmina Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, część gminy Kostomłoty położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Udanin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie średzkim,
  - gmina Wądroże Wielkie w powiecie jaworskim,
  - powiat miejski Legnica,
  - część powiatu legnickiego niewymieniona w części I i III załącznika I,
  - gmina Oborniki Śląskie, Wisznia Mała, Trzebnica, Zawonia w powiecie trzebnickim,
  - gminy Leśna, Lubań i miasto Lubań, Olszyna, Platerówka, Siekierczyn w powiecie lubańskim,
  - powiat miejski Wrocław,
  - gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, część gminy Żórawina położona na wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
  - gminy Jelcz - Laskowice, Oława z miastem Oława i część gminy Domaniów położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
  - gmina Bierutów, miasto Oleśnica, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
  - gmina Cieszków, Krośnice, część gminy Milicz położona na wschód od linii łączącej miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz – Sułów - Gruszcza w powiecie milickim,
  - część powiatu bolesławieckiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - część powiatu głogowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - gmina Niechlów w powiecie górowskim,
  - gmina Zagrodno w powiecie złotoryjskim,
- w województwie wielkopolskim:
- powiat wolsztyński,
  - gmina Wielichowo, Rakoniewice część gminy Kamieniec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
  - gminy Lipno, Osieczna, Świąciechowa, Wijewo, Włoszakowice w powiecie leszczyńskim,
  - powiat miejski Leszno,
  - gminy Krzywiń i Śmigiel w powiecie kościańskim,
  - część powiatu międzychodzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - część powiatu nowotomyskiego niewymieniona w części III załącznika I,
  - powiat obornicki,
  - część gminy Połajewo na położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo - ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,

- powiat miejski Poznań,
- gminy Czerwonak, Swarzędz, Suchy Las, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na północ od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy oraz część gminy Rokietnica położona na północ i na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy w miejscowości Krzyszkowo do południowej granicy gminy w miejscowości Kiekrz w powiecie poznańskim,
- część gminy Ostroróg położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 186 i 184 biegnące od granicy gminy do miejscowości Ostroróg, a następnie od miejscowości Ostroróg przez miejscowości Piaskowo – Rudki do południowej granicy gminy, część gminy Wronki położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 182, a następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy, część gminy Pniewy położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Lubosinek – Lubosina – Buszewo biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 187 i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 187 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Lubosinek – Lubosina – Buszewo część gminy Duszniki położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 306 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Duszniki, a następnie na północ od linii wyznaczonej przez ul. Niewierską oraz drogę biegnącą przez miejscowość Niewierz do zachodniej granicy gminy, część gminy Szamotuły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 306 i drogę łączącą miejscowości Lipnica – Ostroróg oraz część położona na wschód od wschodniej granicy miasta Szamotuły i na północ od linii kolejowej biegnącej od południowej granicy miasta Szamotuły do południowo-wschodniej granicy gminy oraz część gminy Obrzycko położona na wschód od drogi nr 185 łączącej miejscowości Gaj Mały, Słapanowo i Obrzycko do północnej granicy miasta Obrzycko, a następnie na wschód od drogi przebiegającej przez miejscowość Chraplewo w powiecie szamotulskim,
- gmina Malanów, część gminy Tuliszków położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 72 biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Turek, a następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 443 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 72 w mieście Turek do zachodniej granicy gminy w powiecie tureckim,
- część gminy Rychwał położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 25 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Rychwał, a następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 443 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 25 w miejscowości Rychwał do wschodniej granicy gminy w powiecie konińskim,
- gmina Mycielin, część gminy Stawiszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 25 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Zbiersk, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Zbiersk – Łyczyn – Petryki biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 25 do południowej granicy gminy, część gminy Ceków - Kolonia położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Młynisko – Morawin - Janków w powiecie kaliskim,
- gminy Gostyń i Pępowo w powiecie gostyńskim,
- gminy Kobylin, Zduny, część gminy Krotoszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Białaczów, Drzewica, Opoczno i Poświętne w powiecie opoczyńskim,
- gminy Biała Rawska, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,
- gmina Kowiesy w powiecie skierniewickim,

w województwie zachodniopomorskim:

- gmina Boleszkowice i część gminy Dębno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na południe od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na południe od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gminy Banie, Cedynia, Chojna, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, Trzcianko – Zdrój, Widuchowa w powiecie gryfińskim,

w województwie opolskim:

— gminy Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Olszanka, Skarbimierz w powiecie brzeskim,

— gminy Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Popielów w powiecie opolskim,

— gminy Świerczów, Wilków, część gminy Namysłów położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim.

8. Slovakia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Slovakiassa:

— the whole district of Gelnica except municipalities included in zone III,

— the whole district of Poprad

— the whole district of Spišská Nová Ves,

— the whole district of Levoča,

— the whole district of Kežmarok

— in the whole district of Michalovce except municipalities included in zone III,

— the whole district of Košice-okolie,

— the whole district of Rožnava,

— the whole city of Košice,

— the whole district of Sobrance,

— the whole district of Vranov nad Topľou,

— the whole district of Humenné except municipalities included in zone III,

— the whole district of Snina,

— the whole district of Prešov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Sabinov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Svidník,

— the whole district of Medzilaborce,

— the whole district of Stropkov

— the whole district of Bardejov,

— the whole district of Stará Ľubovňa,

— the whole district of Revúca,

— the whole district of Rimavská Sobota except municipalities included in zone III,

— in the district of Veľký Krtíš, the whole municipalities not included in part I,

— the whole district of Lučenec,

— the whole district of Poltár

— the whole district of Zvolen,

— the whole district of Detva,

— in the district of Krupina the whole municipalities of Senohrad, Horné Mladonice, Dolné Mladonice, Čekovce, Lackov, Zemiansky Vrbovok, Kozí Vrbovok, Čabradský Vrbovok, Cerovo, Trpín, Litava,

— In the district of Banská Bystrica, the whole municipalities of Kremnička, Malachov, Badín, Vlkanová, Hronsek, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Mólča Oravce, Čačín, Čerín, Bečov, Sebedín, Dúbravica, Hrochof, Poniky, Strelníky, Povrazník, Lubietová, Brusno, Banská Bystrica, Pohronský Bukovec, Medzibrod, Lučatín, Hiadel', Moštenica, Podkonice, Slovenská Ľupča, Priechod,

- the whole district of Brezno,
- in the district of Liptovský Mikuláš, the municipalities of Važec, Malužiná, Kráľova Lehota, Liptovská Porúbka, Nižná Boca, Vyšná Boca a Východná – a part of municipality south of the highway D1.

9. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Italiassa:

Piedmont Region:

- in the Province of Alessandria, the municipalities of Cavatore, Castelnuovo Bormida, Cabella Ligure, Carrega Ligure, Francavilla Bisio, Carpeneto, Costa Vescovato, Grogna, Orsara Bormida, Pasturana, Melazzo, Mornese, Ovada, Predosa Lerma, Fraconalto, Rivalta Bormida, Fresonara, Malvicino, Ponzone, San Cristoforo, Sezzadio Rocca Grimalda, Garbagna, Tassarolo, Mongiardino Ligure, Morsasco, Montaldo Bormida, Prasco, Montaldeo, Belforte Monferrato, Albera Ligure, Bosio Cantalupo Ligure, Castelletto D'orba, Cartosio, Acqui Terme, Arquata Scrivia, Parodi Ligure, Ricaldone, Gavi, Cremolino, Brignano-Frascata, Novi Ligure, Molare, Cassinelle, Morbello, Avolasca, Carezzano, Basaluzzo, Dernice, Trisobbio, Strevi, Sant'Agata Fossili, Pareto, Visone, Voltaggio, Tagliolo Monferrato, Casaleggio Boiro, Capriata D'orba, Castellania, Carrosio, Cassine, Vignole Borbera, Serravalle Scrivia, Silvano D'orba, Villalvernia, Roccaforte Ligure, Rocchetta Ligure, Sardigliano, Stazzano, Borghetto Di Borbera, Grondona, Cassano Spinola, Montacuto, Gremiasco, San Sebastiano Curone, Fabbrica Curone,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the municipalities of Bogliasco, Arenzano, Ceranesi, Ronco Scrivia, Mele, Isola Del Cantone, Lumarzo, Genova, Masone, Serra Riccò, Campo Ligure, Mignanego, Busalla, Bargagli, Savignone, Torriglia, Rossiglione, Sant'Olcese, Valbrevenna, Sori, Tiglieto, Campomorone, Cogoleto, Pieve Ligure, Davagna, Casella, Montoggio, Crocefieschi, Vobbia,
- in the province of Savona, the municipalities of Albisola Superiore, Celle Ligure, Stella, Pontinvrea, Varazze, Urbe, Sassello.

III OSA

1. Bulgaria

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Bulgariassa:

- in Blagoevgrad region:
  - the whole municipality of Sandanski
  - the whole municipality of Strumyani
  - the whole municipality of Petrich,
- the Pazardzhik region:
  - the whole municipality of Pazardzhik,
  - the whole municipality of Panagyurishte,
  - the whole municipality of Lesichevo,
  - the whole municipality of Septemvri,
  - the whole municipality of Strelcha,
- in Plovdiv region
  - the whole municipality of Hisar,
  - the whole municipality of Suedinenie,
  - the whole municipality of Maritsa
  - the whole municipality of Rodopi,
  - the whole municipality of Plovdiv,

- in Varna region:
  - the whole municipality of Byala,
  - the whole municipality of Dolni Chiflik.

2. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Italiassa:

- tutto il territorio della Sardegna.

3. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Puolassa:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- część powiatu działdowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu iławskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- powiat nowomiejski,
- gminy Dąbrówno, Grunwald i Ostróda z miastem Ostróda w powiecie ostródzkim,
- część gminy Barczewo położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Purda położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 53, część gminy Biskupiec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 16, a następnie na południe od drogi nr 16 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 57 do zachodniej granicy gminy w powiecie olsztyńskim,
- część gminy Dźwierzuty położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57, część gminy Pasyń położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 53 w powiecie szczycieńskim,

w województwie lubelskim:

- gminy Radecznica, Sułów, Szczepleszyn, Zwierzyniec w powiecie zamojskim,
- gminy Biłgoraj z miastem Biłgoraj, Goraj, Frampol, Tereszpol i Turobin w powiecie biłgorajskim,
- gminy Horodło, Hrubieszów z miastem Hrubieszów w powiecie hrubieszowskim,
- gminy Dzwola, Chrzanów i Potok Wielki w powiecie janowskim,
- gminy Gościeradów i Trzydnik Duży w powiecie kraśnickim,

w województwie podkarpackim:

- powiat mielecki,
- gminy Radomyśl nad Sanem i Zaklików w powiecie stalowowolskim,
- część gminy Ostrów położona na północ od drogi linii wyznaczonej przez drogę nr A4 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 986, a następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 986 biegnącą od tego skrzyżowania do miejscowości Osieka i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Osieka - Blizna w powiecie ropczycko - sędziszowskim,
- gminy Czarna, Żyraków i część gminy wiejskiej Dębica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,
- gmina Wielkie Oczy w powiecie lubaczowskim,
- gminy Laszki, Radymno z miastem Radymno, w powiecie jarosławskim,

w województwie lubuskim:

- gminy Małomice, Niegosławice, Szprotawa, Żagań w powiecie żagańskim,
- gmina Sulęcín w powiecie sulęcińskim,
- gminy Bledzew, Międzyrzecz, Pszczew, Trzciel w powiecie międzyrzeckim,
- gmina Sława w powiecie wschowskim,
- gminy Lubrza, Łągów, Skąpe, Świebódzin w powiecie świebodzińskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Krzemieniewo, Rydzyna w powiecie leszczyńskim,
- gminy Krobia i Poniec w powiecie gostyńskim,
- powiat rawicki,
- gminy Kuślin, Lwówek, Miedzichowo, Nowy Tomyśl w powiecie nowotomyskim,
- gminy Chrzypsko Wielkie, Kwilcz w powiecie międzychodzkiem,
- część gminy Pniewy położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Lubosinek – Lubosina – Buszewo biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 187 i na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 187 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Lubosinek – Lubosina – Buszewo w powiecie szamotulskim,

w województwie dolnośląskim:

- część powiatu górowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Prusice i Żmigród w powiecie trzebnickim,
- gmina Kotla w powiecie głogowskim,
- gminy Gromadka i Osiecznica w powiecie bolesławieckim,
- gminy Chocianów i Przemków w powiecie polkowickim,
- gmina Chojnów i miasto Chojnów w powiecie legnickim,
- część gminy Wołów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 339 biegnącą od wschodniej granicy gminy do miejscowości Pełczyn, a następnie na północny - wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 339 i łączącą miejscowości Pełczyn – Smogorzówek, część gminy Wińsko położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 36 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Wińsko, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 w miejscowości Wińsko i łączącą miejscowości Wińsko - Smogorzów Wielki – Smogorzówek w powiecie wołowskim,
- część gminy Milicz położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Poradów – Piotrkosice - Sulimierz-Sułów - Gruszczyca w powiecie milickim,

w województwie świętokrzyskim:

- gminy Gnojno, Pacanów, Stopnica, Tuczępy, część gminy Busko Zdrój położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Siedlawy-Szaniec- Podgaje-Kołaczkowice w powiecie buskim,
- gminy Łubnice, Oleśnica, Połaniec, część gminy Rytwiany położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
- gminy Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Górnio, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Morawica, Łopuszno, Piekoszów, Pierzchnica, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk, część gminy Raków położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764 w powiecie kieleckim,
- powiat miejski Kielce,
- gminy Kluczewsko, Krasocin, Włoszczowa w powiecie włoszczowskim,
- gmina Kije w powiecie pińczowskim,
- gminy Małogoszcz, Oksa, Sobków w powiecie jędrzejowskim,
- gmina Słupia Konecka w powiecie koneckim,

w województwie małopolskim:

- gminy Dąbrowa Tarnowska, Radgoszcz, Szczucin w powiecie dąbrowskim,
- gminy Lisia Góra, Pleśna, Ryglice, Skrzyszów, Tarnów, Tuchów w powiecie tarnowskim,
- powiat miejski Tarnów.

4. Romania

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Romaniassa:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Bistriţa Năsăud,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,
- Judeţul Sălaj,
- Judeţul Suceava
- Judeţul Vaslui,
- Judeţul Vrancea,
- Judeţul Teleorman,
- Judeţul Mehedinţi,
- Judeţul Gorj,
- Judeţul Argeş,
- Judeţul Olt,
- Judeţul Dolj,
- Judeţul Arad,
- Judeţul Timiş,
- Judeţul Covasna,
- Judeţul Braşov,
- Judeţul Botoşani,
- Judeţul Vâlcea,
- Judeţul Iaşi,
- Judeţul Hunedoara,
- Judeţul Alba,
- Judeţul Sibiu,
- Judeţul Caraş-Severin,
- Judeţul Neamţ,
- Judeţul Harghita,
- Judeţul Mureş,

- Județul Cluj,
- Județul Maramureș.

5. Slovakia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Slovakiassa:

- In the district of Lučenec: Lučenec a jeho časti, Panické Dravce, Mikušovce, Pinciná, Holiša, Vidiná, Boľkovce, Trebeľovce, Halič, Stará Halič, Tomášovce, Trenč, Veľká nad Ipľom, Buzitka (without settlement Dóra), Prša, Nitra nad Ipľom, Mašková, Lehôtka, Kalonda, Jelšovec, Luboreč, Filakovské Kováče, Lipovany, Mučín, Rapovce, Lupoč, Gregorova Vieska, Praha,
  - In the district of Poltár: Kalinovo, Veľká Ves,
  - The whole district of Trebišov',
  - The whole district of Vranov and Topľou,
  - In the district of Humenné: Lieskovec, Myslina, Humenné, Jasenov, Brekov, Závadka, Topoľovka, Hudcovce, Ptičie, Chlmec, Porúbka, Brestov, Gruzovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Karná, Lackovce, Kochanovce, Hažín nad Cirochou,
  - In the district of Michalovce: Strážske, Staré, Oreské, Zbudza, Voľa, Nacina Ves, Pusté Čemerné, Lesné, Rakovec nad Ondavou, Petríkovec, Oborín, Veľké Raškovec, Beša,
  - In the district of Nové Zámky: Sikenička, Pavlová, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Belá, Lubá, Šarkan, Gbelce, Nová Vieska, Bruty, Svodín,
  - In the district of Levice: Veľké Ludince, Farná, Kuraľany, Keť, Pohronský Ruskov, Čata,
  - In the district of Rimavská Sobota: Jesenské, Gortva, Hodejov, Hodejovec, Širkovce, Šimonovce, Drňa, Hostice, Gemerské Dechtáre, Jestice, Dubovec, Rimavské Janovce, Rimavská Sobota, Belín, Pavlovce, Sútor, Bottovo, Dúžava, Mojín, Konrádovce, Čierny Potok, Blhovce, Gemerček, Hajnáčka,
  - In the district of Gelnica: Hrišovce, Jaklovce, Kluknava, Margecany, Richnava,
  - In the district Of Sabinov: Daletice,
  - In the district of Prešov: Hrabkov, Krížovany, Žipov, Kvačany, Ondrašovce, Chminianske Jakubovany, Klenov, Bajerov, Bertotovce, Brežany, Bzenov, Fričovce, Hendrichovce, Hermanovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Janov, Jarovnice, Kojatice, Lažany, Mikušovce, Ovčie, Rokycany, Sedlice, Suchá Dolina, Svinia, Šindliar, Široké, Štefanovce, Vífaz, Župčany."
-

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2022/441,**annettu 17 päivänä maaliskuuta 2022,****täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteiden V ja XIV muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdysvaltoja koskevista kohdista niiden kolmansien maiden luetteloissa, joista siipikarjan, siipikarjan sukusolujen ja alkioiden sekä siipikarjasta ja riistalinnuista saatavan tuoreen lihan lähetysten saapuminen unioniin on sallittua****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tarttuvista eläintauodeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveys sääntö") 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 230 artiklan 1 kohdan ja 232 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2016/429 edellytetään, että unioniin tulevien eläinten, sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden lähetysten on tultava kolmannesta maasta tai alueelta tai tällaisen kolmannen maan tai alueen vyöhykkeeltä tai lokeroista, joka on kyseisen asetuksen 230 artiklan 1 kohdan mukaisesti merkitty luetteloon.
- (2) Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2020/692 ⁽²⁾ täsmennetään eläinterveysvaatimukset, joiden mukaisia tiettyihin lajeihin ja luokkiin kuuluvien eläinten, sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden kolmansista maista tai alueilta tai niiden vyöhykkeiltä tai vesiviljelyeläinten ollessa kyseessä niiden lokeroista tulevien lähetysten on oltava unioniin saapumista varten.
- (3) Komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/404 ⁽³⁾ vahvistetaan luettelot kolmansista maista tai alueista tai niiden vyöhykkeistä tai lokeroista, joista niihin lajeihin ja luokkiin kuuluvien eläinten ja niiden sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden, jotka kuuluvat delegoidun asetuksen (EU) 2020/692 soveltamisalaan, saapuminen unioniin on sallittua.
- (4) Lisäksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteissä V ja XIV vahvistetaan luettelot kolmansista maista tai alueista tai niiden vyöhykkeistä, joista siipikarjan, siipikarjan sukusolujen ja alkioiden sekä siipikarjasta ja riistalinnuista saatavan tuoreen lihan lähetysten saapuminen unioniin on sallittua.
- (5) Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti komissiolle korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkauksesta siipikarjassa. Taudinpurkaus havaittiin lähellä Redgravea, Mid Suffolkissa, Suffolkissa Englannissa, ja se vahvistettiin laboratorioanalyyseillä (RT-PCR) 1 päivänä maaliskuuta 2022.
- (6) Lisäksi Yhdysvallat ilmoitti komissiolle korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkauksista siipikarjassa. Taudinpurkaukset havaittiin toisessa pitopaikassa Newcastlen piirikunnassa, jossa on jo todettu tartuntoja, Delawaren osavaltiossa Yhdysvalloissa, sekä Queen Annen piirikunnassa Marylandin osavaltiossa Yhdysvalloissa, ja ne vahvistettiin laboratorioanalyyseillä (RT-PCR) 8 päivänä maaliskuuta 2022.

⁽¹⁾ EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2020/692, annettu 30 päivänä tammikuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä tiettyjen eläinten, sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden lähetysten unioniin saapumista ja saapumisen jälkeisiä siirtoja ja käsittelyä koskevien sääntöjen osalta (EUVL L 174, 3.6.2020, s. 379).

⁽³⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/404, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, sellaisten kolmansien maiden, alueiden tai niiden vyöhykkeiden luetteloiden vahvistamisesta, joista eläinten, sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden saapuminen unioniin on sallittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 mukaisesti (EUVL L 114, 31.3.2021, s. 1).

- (7) Lisäksi Yhdysvallat ilmoitti komissiolle korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkauksesta siipikarjassa. Taudinpurkaus havaittiin Lawrencen piirikunnassa Missourin osavaltiossa Yhdysvalloissa, ja se vahvistettiin laboratorioanalyysillä (RT-PCR) 9 päivänä maaliskuuta 2022.
- (8) Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen eläinlääkintäviranomaiset muodostivat tartunnan saaneiden pitopaikkojen ympärille 10 kilometrin valvontavyöhykkeen ja toteuttivat hävittämistoimenpiteitä korkeapatogeenisen lintuinfluenssan esiintymisen rajoittamiseksi ja kyseisen taudin leviämisen estämiseksi.
- (9) Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat ovat toimittaneet komissiolle tietoja epidemiologisesta tilanteesta alueillaan ja toteuttamistaan toimenpiteistä korkeapatogeenisen lintuinfluenssan leviämisen estämiseksi. Komissio on arvioinut nämä tiedot. Arvioinnin perusteella ja unionin eläinterveystilanteen suojelemiseksi siipikarjan, siipikarjan sukusolujen ja alkioiden sekä siipikarjasta ja riistalinnuista saatavan tuoreen lihan saapumisen unioniin Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen eläinlääkintäviranomaisten muodostamilta alueilta, joihin sovelletaan rajoituksia korkeapatogeenisen lintuinfluenssan äskettäisten taudinpurkausten vuoksi, ei pitäisi enää olla sallittua.
- (10) Yhdistynyt kuningaskunta on myös toimittanut päivitettyt tiedot alueensa epidemiologisesta tilanteesta siipikarjan pitopaikoissa 8 päivänä marraskuuta 2021 lähellä Alcesteria, Bidfordissa, Warwickshiressä Englannissa ja 21 päivänä marraskuuta 2021 lähellä North Farnbridgeä, Maldonissa, Essexissä Englannissa vahvistettujen korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkausten osalta. Yhdistynyt kuningaskunta on toimittanut tiedot myös toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut kyseisen taudin leviämisen estämiseksi. Näiden korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkausten johdosta Yhdistynyt kuningaskunta on toteuttanut hävittämistoimenpiteitä taudin leviämisen torjumiseksi ja rajoittamiseksi. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on saanut päätökseen tarvittavat puhdistus- ja desinfiointitoimenpiteet sen jälkeen, kun hävittämistoimenpiteet oli toteutettu sen alueella sijaitseissa siipikarjan pitopaikoissa, joissa tartuntaa esiintyi.
- (11) Komissio on arvioinut Yhdistyneen kuningaskunnan toimittamat tiedot ja todennut, että korkeapatogeenisen lintuinfluenssan taudinpurkaukset siipikarjan pitopaikoissa lähellä Alcesteria, Bidfordissa, Warwickshiressä Englannissa ja lähellä North Farnbridgeä, Maldonissa, Essexissä Englannissa on selvitetty eikä siipikarjasta saatujen hyödykkeiden tuloon unioniin liity enää riskiä, kun on kyse niistä Yhdistyneen kuningaskunnan vyöhykkeistä, joilta siipikarjasta saatujen hyödykkeiden tulo unioniin on keskeytetty kyseisten taudinpurkausten vuoksi.
- (12) Sen vuoksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteitä V ja XIV olisi muutettava.
- (13) Kun otetaan huomioon korkeapatogeenisen lintuinfluenssan nykyinen epidemiologinen tilanne Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Yhdysvalloissa sekä vakava riski taudin kulkeutumisesta unionin alueelle, täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2021/404 tällä asetuksella tehtävien muutosten olisi tultava voimaan kiireellisesti.
- (14) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteet V ja XIV tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 17 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE

Muutetaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/404 liitteet V ja XIV seuraavasti:

1) Muutetaan liite V seuraavasti:

a) Muutetaan 1 osa seuraavasti:

i) Korvataan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa kohdassa vyöhykettä GB-2.19 koskeva rivi seuraavasti:

”GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.19	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Teurastettaviksi tarkoitetut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Sileälästäisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälästäisiä lintuja	POU-LT20	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Sileälästäisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		8.11.2021	4.3.2022”		

ii) Korvataan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa kohdassa vyöhykettä GB-2.28 koskeva rivi seuraavasti:

”GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.28	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Teurastettaviksi tarkoitetut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Sileälästäisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		21.11.2021	8.3.2022

		Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälästäisiä lintuja	POU-LT20	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Sileälästäisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		21.11.2021	8.3.2022”

iii) Lisätään Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevaan kohtaan vyöhykettä GB-2.104 koskeva rivi vyöhykettä GB-2.103 koskevan rivin jälkeen seuraavasti:

”GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.104	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		1.3.2022	
		Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		1.3.2022	
		Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		1.3.2022	
		Teurastettaviksi tarkoitettut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		1.3.2022	
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		1.3.2022	
		Sileälästäisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		1.3.2022	
		Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälästäisiä lintuja	POU-LT20	N, P1		1.3.2022	
		Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		1.3.2022	
		Sileälästäisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		1.3.2022	
		Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		1.3.2022”	

iv) Lisätään Yhdysvaltoja koskevaan kohtaan vyöhykkeitä US-2.17–US-2.20 koskevat rivit vyöhykettä US-2.16 koskevan rivin jälkeen seuraavasti:

”US Yhdysvallat	US-2.17	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		8.3.2022	
		Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		8.3.2022	
		Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		8.3.2022	

	Teurastettaviksi tarkoitetut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		8.3.2022	
	Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		8.3.2022	
	Sileälästäisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		8.3.2022	
	Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälästäisiä lintuja	POU-LT20	N, P1		8.3.2022	
	Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		8.3.2022	
	Sileälästäisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		8.3.2022	
	Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		8.3.2022	
US-2.18	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		8.3.2022	
	Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		8.3.2022	
	Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		8.3.2022	
	Teurastettaviksi tarkoitetut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		8.3.2022	
	Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		8.3.2022	
	Sileälästäisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		8.3.2022	
	Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälästäisiä lintuja	POU-LT20	N, P1		8.3.2022	
	Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		8.3.2022	
	Sileälästäisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		8.3.2022	
	Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		8.3.2022	
US-2.19	Muu siitossiipikarja kuin sileälästäiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälästäiset linnut	BPP	N, P1		8.3.2022	
	Jalostukseen tarkoitetut sileälästäiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälästäiset linnut	BPR	N, P1		8.3.2022	
	Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälästäiset linnut	SP	N, P1		8.3.2022	
	Teurastettaviksi tarkoitetut sileälästäiset linnut	SR	N, P1		8.3.2022	

		Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		8.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		8.3.2022	
		Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälastaista lintuja	POU-LT20	N, P1		8.3.2022	
		Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		8.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		8.3.2022	
		Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		8.3.2022	
	US-2.20	Muu siitossiipikarja kuin sileälastaiset linnut ja muu tuotantossiipikarja kuin sileälastaiset linnut	BPP	N, P1		9.3.2022	
		Jalostukseen tarkoitetut sileälastaiset linnut ja tuotantoon tarkoitetut sileälastaiset linnut	BPR	N, P1		9.3.2022	
		Muu teurastettavaksi tarkoitettu siipikarja kuin sileälastaiset linnut	SP	N, P1		9.3.2022	
		Teurastettaviksi tarkoitetut sileälastaiset linnut	SR	N, P1		9.3.2022	
		Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen untuvikot	DOC	N, P1		9.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen untuvikot	DOR	N, P1		9.3.2022	
		Alle 20 yksilöä muuta siipikarjaa kuin sileälastaista lintuja	POU-LT20	N, P1		9.3.2022	
		Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen siitosmunat	HEP	N, P1		9.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen siitosmunat	HER	N, P1		9.3.2022	
		Alle 20 muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen siitosmunaa	HE-LT20	N, P1		9.3.2022"	

b) Muutetaan 2 osa seuraavasti:

i) Lisätään Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevaan kohtaan vyöhykkeen GB-2.104 kuvaus vyöhykkeen GB-2.103 kuvauksen jälkeen seuraavasti:

"Yhdistynyt kuningaskunta	GB-2.104	Lähellä Redgravea, Mid Suffolk, Suffolk, Englanti: alue, joka sijaitsee 10 kilometrin säteellä WGS84-desimaalikoordinaateilla N52.37 ja E0.99 ilmaistun keskipisteen ympärillä"
---------------------------	----------	--

ii) Lisätään Yhdysvaltoja koskevaan kohtaan vyöhykkeiden US-2.17–US-2.20 kuvaukset vyöhykkeen US-2.16 kuvauksen jälkeen seuraavasti:

"Yhdysvallat	US-2.17	Delawaren osavaltio: New Castle 02 New Castlen piirikunta: vyöhyke, joka ulottuu 10 kilometrin säteelle, alkaa pohjoisimmasta pisteestä (GPS-koordinaatit:75.7430486°W 39.5199819°N) ja jatkuu myötöpäivään seuraavasti: a) pohjoisessa: 1,1 km luoteeseen W Creek Ln:n ja Dickerson Ln:n risteyksestä b) koillisessa: 0,3 km koilliseen Cuter Wayn and Nantucket Dr:n risteyksestä c) idässä: 0,23 km koilliseen Denny Lynn Dr:n ja Kelsey Lynn Ct:n risteyksestä d) kaakossa: 0,8 km kaakkoon Blackbird Station Rn:n ja Lloyd Guessford Rd:n risteyksestä e) etelässä: 2,2 km kaakkoon Massey Rd:n ja Bradford Johnson Rd:n risteyksestä f) lounaassa: 1,9 km länsilounaaseen Megan Rd:n ja Scott Rd:n risteyksestä g) lännessä: 2,7 km luoteeseen Bohemia Church Rd:n ja Augustine Herman Hwy:n risteyksestä h) luoteessa: 0,7 km pohjoisluoteeseen Court House Point Rd:n ja Augustine Herman Hwy:n risteyksestä.
	US-2.18	Marylandin osavaltio Queen Anne's -piirikunta: vyöhyke, joka ulottuu 10 kilometrin säteelle, alkaa pohjoisimmasta pisteestä (GPS-koordinaatit:75.8786226°W 39.2489713°N) ja jatkuu myötöpäivään seuraavasti: a) pohjoisessa: 0,6km pohjoisluoteeseen Herbies Wayn ja Chester River Heights Rd:n risteyksestä b) koillisessa: 0,8 km luoteeseen Stulltown Rd:n ja Peters Corner Rd:n risteyksestä c) idässä: 1,4 km kaakkoon Busic Church Rd:n ja Duhamel Corner Rd:n risteyksestä

		<p>d) kaakossa: 0,36 km lounaaseen Stulltown Trunk Line Rd:n ja Bee Tree Rd:n risteyksestä</p> <p>e) etelässä: 0,63 km kaakkoon Murphy Rd:n ja Price Station Rd 405:n risteyksestä</p> <p>f) lounaassa: 0,1 km kaakkoon Flat Iron Square Rd:n ja Lieby Rd:n risteyksestä;</p> <p>g) lännessä: 2,2 km itäkaakkoon Rolphs Wharf Rd:n ja Church Hill Rd:n risteyksestä</p> <p>h) luoteessa: 0,5 km luoteeseen Deep Landing Rd:n ja Bright Meadow Ln:n risteyksestä</p>
US-2.19	Missourin osavaltio Jasperin piirikunta: vyöhyke, joka ulottuu 10 kilometrin säteelle, alkaa pohjoisimmasta pisteestä (GPS-koordinaatit: 94.5953717°W 37.4321134°N) ja jatkuu myötäpäivään seuraavasti:	<p>a) pohjoisessa: 0,7 km lounaaseen SW 50th Rd:n ja SW 160th Ln:n risteyksestä</p> <p>b) koillisessa: 0,7 km länteen W Highway 126:n ja SW 115th Ln:n risteyksestä</p> <p>c) idässä: 0,5 km kaakkoon State Highway 43:n ja Thistle Rd:n risteyksestä</p> <p>d) kaakossa: 0,5 km lounaaseen Park Ln:n ja 25B:n risteyksestä</p> <p>f) lounaassa: 0,3 km eteläkaakkoon NE Scammon Rd:n ja NE 85th St:n risteyksestä</p> <p>g) lännessä: 0,6 km luoteeseen E 400 Highwayn ja Highway 69:n risteyksestä</p> <p>h) luoteessa: 0,7 km lounaaseen Highway 126:n ja N Free King's Highwayn risteyksestä</p>
US-2.20	Missourin osavaltio Lawrencen piirikunta: vyöhyke, joka ulottuu 10 kilometrin säteelle, alkaa pohjoisimmasta pisteestä (GPS-koordinaatit: 93.7354261°W 37.1689086°N) ja jatkuu myötäpäivään seuraavasti:	<p>a) pohjoisessa: 1,2 km pohjoiskoilliseen Farm Rd 2077:n ja Farm Rd 1170:n risteyksestä</p> <p>b) koillisessa: 1,1 km länteen County Rd 2090:n ja County Rd 1230:n risteyksestä</p> <p>c) idässä: 1,0 km lounaaseen Farm Rd 2130:n ja Farm Rd 1245:n risteyksestä</p> <p>d) kaakossa: 0,4 km koilliseen Farm Rd 1220:n ja Farm Rd 2180:n risteyksestä</p> <p>f) lounaassa: 0,5 km itäkoilliseen County Rd 1131:n ja Farm Rd 2181:n risteyksestä</p> <p>g) lännessä: 0,7 km etelälounaaseen I-44:n ja Highway H:n risteyksestä;</p> <p>h) luoteessa: 1,5 km pohjoiskoilliseen Farm Rd 2100:n ja Farm Rd 1132 LC:n risteyksestä.”</p>

2) Muutetaan liite XIV seuraavasti:

a) Muutetaan 1 osa seuraavasti:

i) Korvataan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa kohdassa vyöhykettä GB-2.19 koskeva rivi seuraavasti:

"GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.19	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		8.11.2021	4.3.2022
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		8.11.2021	4.3.2022"

ii) Korvataan Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevassa kohdassa vyöhykettä GB-2.28 koskeva rivi seuraavasti:

"GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.28	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		21.11.2021	8.3.2022
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		21.11.2021	8.3.2022"

iii) Lisätään Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevaan kohtaan vyöhykettä GB-2.104 koskeva rivi vyöhykettä GB-2.103 koskevan rivin jälkeen seuraavasti:

"GB Yhdistynyt kuningas- kunta	GB-2.104	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		1.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		1.3.2022	
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		1.3.2022"	

iv) Lisätään Yhdysvaltoja koskevaan kohtaan vyöhykkeitä US-2.17–US-2.20 koskevat rivit vyöhykettä US-2.16 koskevan rivin jälkeen seuraavasti:

"US Yhdysvallat	US-2.17	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		8.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		8.3.2022	
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		8.3.2022	
	US-2.18	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		8.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		8.3.2022	
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		8.3.2022	
	US-2.19	Muun siipikarjan kuin sileälastaisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		8.3.2022	
		Sileälastaisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		8.3.2022	
		Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		8.3.2022	

US-2.20	Muun siipikarjan kuin sileälästäisten lintujen tuore liha	POU	N, P1		9.3.2022		
	Sileälästäisten lintujen tuore liha	RAT	N, P1		9.3.2022		
	Riistalintujen tuore liha	GBM	P1		9.3.2022”		

b) Korvataan osassa 2 Yhdysvaltoja koskevassa kohdassa vyöhykkeitä US-2–US-2.16 koskevat rivit seuraavasti:

”Yhdysvallat	US-2	Liitteessä V olevan 2 osan US-2 kohdassa kuvatut Yhdysvaltojen vyöhykkeet”
--------------	------	--

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/442,

annettu 21 päivänä helmikuuta 2022,

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa sopimusten tekemiseksi Euroopan unionin ja kyseisten maiden välillä yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettua rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevista täydentävistä säännöistä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan ja 79 artiklan 2 kohdan d alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148⁽¹⁾, jolla perustettiin rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi kaudelle 2021–2027, hyväksyttiin 7 päivänä heinäkuuta 2021.
- (2) Asetuksen (EU) 2021/1148 tarkoituksena on osoittaa yhteisvastuullisuutta tarjoamalla rahoitustukea niille jäsenvaltioille ja maille, jotka soveltavat ulkorajoja koskevia Schengenin säännösten määräyksiä. Asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Schengenin säännösten osallistuvat maat osallistuvat.
- (3) Asetuksella (EU) 2021/1148 kehitetään Schengenin säännöstöä, ja Tanska on Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 4 artiklan mukaisesti päättänyt saattaa kyseisen asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään. Pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (4) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁽²⁾ mukaisesti. Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (5) Islanti ilmoitti 1 päivänä syyskuuta 2021, Norjan kuningaskunta 17 päivänä joulukuuta 2021, Sveitsin valaliitto 11 päivänä elokuuta 2021 ja Liechtensteinin ruhtinaskunta 18 päivänä elokuuta 2021 päätöksestään hyväksyä asetuksella (EU) 2021/1148 perustetun rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen sisältö ja panna se täytäntöön sisäisen oikeusjärjestyksensä mukaisesti.
- (6) Kun otetaan huomioon asetuksen (EU) 2021/1148 7 artiklan 6 kohta, olisi sen vuoksi aloitettava neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa kansainvälisten sopimusten tekemiseksi täydentävistä säännöistä, jotka koskevat asetuksen (EU) 2021/1148 täytäntöönpanoa kussakin kyseisistä maista,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahaston osaksi (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

⁽²⁾ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Komissiolle annetaan lupa aloittaa neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa sopimusten tekemiseksi täydentävistä säännöistä, jotka koskevat asetuksen (EU) 2021/1148 täytäntöönpanoa kyseisissä maissa.
2. Neuvottelut käydään neuvoston antamien ja tämän päätöksen lisäyksessä olevien neuvotteluohjeiden pohjalta.

2 artikla

Neuvottelut käydään kuullen oikeus- ja sisäasioiden neuvoksia, jotka ovat se valmisteluelin, joka nimetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuksi erityiskomiteaksi.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä 21 päivänä helmikuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. DENORMANDIE

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/443,
annettu 3 päivänä maaliskuuta 2022,
ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen IV
(Energia) muuttamiseen (Rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sopimus Euroopan talousalueesta ⁽²⁾, jäljempänä 'ETA-sopimus', tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.
- (2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen liitettä IV, joka sisältää määräyksiä energiasta.
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU ⁽³⁾ olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.
- (4) ETA-sopimuksen liite IV (Energia) olisi sen vuoksi muutettava.
- (5) ETA:n sekakomiteassa esitettävän unionin kannan olisi sen vuoksi perustuttava tähän liitettyyn päätösluonnokseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävä kanta ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) ehdotettuun muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 3 päivänä maaliskuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
G. DARMANIN

⁽¹⁾ EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁽²⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

LUONNOS ETA:N SEKAKOMITEAN PÄÄTÖS N:o ...,
annettu ...päivänä ...kuuta ...,
ETA-sopimuksen liitteen IV (Energia) muuttamisesta

ETA:N SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'ETA-sopimus', ja erityisesti sen 98 artiklan, sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Rakennusten energiatehokkuudesta 19 päivänä toukokuuta 2010 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU⁽¹⁾, jäljempänä 'rakennusten energiatehokkuusdirektiivi', olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.
- (2) Islannin suhteellisen uuden ja yhdenmukaisen rakennuskannan erityispiirteiden vuoksi päätetään myöntää väliaikainen ja ehdollinen vapautus rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU soveltamisesta. Tätä poikkeusta olisi sovellettava direktiiviin 2010/31/EU, sellaisena kuin se oli voimassa ennen kuin sitä muutettiin 30 päivänä toukokuuta 2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/844. Poikkeuksen olisi oltava tiukasti rajattu ajallisesti ja sitä olisi sovellettava vain siihen asti, kunnes direktiivin 2010/31/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/844, sisällyttämisestä ETA-sopimukseen päästään sopimukseen.
- (3) Liechtensteinin rakennuskannan erittäin pienen koon sekä maan ilmaston ja rakennusten tyypillisten piirteiden vuoksi Liechtenstein vapautetaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin 5 artiklan mukaisesta veloitteesta laskea itse rakennusten energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten kustannusoptimaaliset tasot.
- (4) Mukautuksen c ehtojen mukaan Norja ja Liechtenstein voivat antaa energiatehokkuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista sääöksiä, joissa käytetään muita järjestelmän rajoja kuin primäärienergian käyttöä, joka on rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädetty perusta, edellyttäen kuitenkin, että mukautuksessa c määrätyt edellytykset täyttyvät.
- (5) Mukautuksella d varmistetaan, että Norjassa käytetty käyttäjän ilmoitukseen perustuva energiatehokkuuden sertifiointijärjestelmä tuottaa vastaavia tuloksia kuin rakennusten energiatehokkuusdirektiivin 17 artiklassa edellytetyt riippumattomien asiantuntijoiden myöntämät todistukset.
- (6) ETA-sopimuksen liite IV olisi sen vuoksi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan ETA-sopimuksen liitteessä IV olevan 17 kohdan (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/91/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002) teksti seuraavasti:

"32010 L 0031: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta ("rakennusten energiatehokkuusdirektiivi") (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin sääöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Direktiiviä ei sovelleta Islantiin.
- b) Lisätään 5 artiklan 2 kohtaan seuraava:

"Liechtenstein voi käyttää energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten kustannusoptimaalisten tasojen määrittämiseen sellaisen toisen sopimuspuolen laskelmia, jolla on vertailukelpoiset parametrit."

⁽¹⁾ EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13.

- c) Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin 9 artiklan 3 kohdan a alakohdan sekä liitteen I soveltamiseksi Liechtenstein ja Norja voivat käyttää energiankäyttöä koskevien vaatimustensa perusteena nettoenergiaa edellyttäen, että seuraavat ehdot täyttyvät:
- i) Energiatehokkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset asetetaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin 5 artiklan vaatimusten mukaisesti noudattaen energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten kustannusoptimaalisten tasojen laskentaa varten vahvistetun menetelmäkehityksen peruseräitä⁽²⁾.
  - ii) Julkaistaan numeroarvoinen primäärienergiankäytön indikaattori, joka vastaa rakentamismääräyksissä vahvistettuja energiatehokkuusvaatimuksia.
  - iii) Komissio varaa itselleen oikeuden tarkastella tätä erityistä mukautusta uudelleen tulevien neuvottelujen yhteydessä, joita käydään rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/844.
- d) Lisätään 17 artiklaan seuraava:
- ”EFTA-valtiot voivat perustaa asuinrakennuksille yksinkertaistetun käyttäjän ilmoitukseen perustuvan energiatehokkuuden sertifiointijärjestelmän, jota voidaan käyttää vaihtoehtona asiantuntijoiden hyödyntämiselle, kunhan seuraavat edellytykset täyttyvät:
- i) Koko asuinrakennuskannasta, mukaan lukien kaikki rakennustyyppit ja ikäryhmät sekä kussakin rakennustyyppissä käytettyjen rakennuksen vaipan ja teknisten järjestelmien ominaisuudet, on saatavilla perusteellista ja laadukasta tietoa, mikä mahdollistaa yksittäisten rakennusten ja rakennuksen osien energiatehokkuuden laskemisen erittäin luotettavasti käyttäjien antamien tietojen perusteella.
  - ii) Kunkin rakennustyypin kustannusoptimaalisista tai kustannustehokkaista parannuksista on saatavilla yksityiskohtaista tietoa.
  - iii) Käytössä on ratkaisuja käyttäjien tukemiseksi, jotta nämä voivat käyttää järjestelmää rakennustodistusten myöntämistä varten. Tällaisia ratkaisuja voivat olla puhelin- tai neuvontapalvelut, jotka mahdollistavat yhteydenpidon käyttäjien ja riippumattomien asiantuntijoiden tai järjestelmäasiantuntijoiden välillä.
  - iv) Jotta voidaan varmistaa, että tulosten manipuloinnin riski on mitätön, käyttäjän ilmoitukseen perustuvaan sertifiointijärjestelmään sisältyy laadunvalvonta- ja todentamismekanismia, joiden avulla tarkistetaan käyttäjien syöttämät tiedot ja niiden läpinäkyvyys.
  - v) Käytössä on riippumattomia valvontajärjestelmiä, joilla varmistetaan, että käyttäjän ilmoitukseen perustuva energiatehokkuussertifiointi tuottaa tuloksia, jotka vastaavat laadultaan ja luotettavuudeltaan asiantuntijoiden myöntämiä todistuksia.
  - vi) Käyttäjän ilmoitukseen perustuva järjestelmä antaa suosituksia, jotka tarjoavat käyttäjille kohdennettuja neuvoja heidän omien rakennustensa tai rakennuksen osiensä kustannusoptimaalisia tai kustannustehokkaita parannuksia varten.”

2 artikla

Direktiivin 2010/31/EU islanniksi ja norjaksi laaditut tekstit, jotka julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* ETA-täydennysosassa, ovat todistusvoimaisia.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan [... päivänä ...kuuta ...], jos kaikki ETA-sopimuksen 103 artiklan 1 kohdan mukaiset ilmoitukset on tehty⁽³⁾.

4 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* ETA-osastossa ja ETA-täydennysosassa.

⁽²⁾ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 244/2012, annettu 16 päivänä tammikuuta 2012, rakennusten energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU täydentämisestä vahvistamalla vertailumenetelmäkehys rakennusten ja rakennusosien energiatehokkuutta koskevien vähimmäisvaatimusten kustannusoptimaalisten tasojen laskentaa varten (EUVL L 81, 21.3.2012, s. 18).

⁽³⁾ [Valtiosäännön asettamista vaatimuksista ei ole ilmoitettu.] [Valtiosäännön asettamista vaatimuksista on ilmoitettu.]

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...] kuuta [...].

ETA:n sekakomitean puolesta
Puheenjohtaja

ETA:n sekakomitean
sihteerit

**KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2022/444,
annettu 28 päivänä kesäkuuta 2021,
valtioneustesta SA.49414 (2020/C) (ex 2019/NN), jonka Ranska on toteuttanut maakaasuvaramojen
ylläpitäjien hyväksi**

(tiedoksiannettu numerolla C(2021) 4494)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA: n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on edellä mainittujen artiklojen ⁽¹⁾ mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa ja ottaa huomioon nämä huomautukset

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 23 päivänä lokakuuta 2017 päivätyllä kirjeellä hankkeesta, joka koski maakaasun varastointiin Ranskassa sovellettavan oikeudellisen ja sääntelykehyksen uudistamista, jäljempänä 'uudistus'. Ranskan viranomaiset ilmoittivat hankkeesta ennakkoon 23 päivänä marraskuuta 2017 ja toimittivat komissiolle lisätietoja Ranskan parlamentin hyväksytyä uudistuksen.
- (2) Komissio ilmoitti 28 päivänä helmikuuta 2020 päivätyllä kirjeellä Ranskalle päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely, jäljempänä 'muodollinen tutkintamenettely' kyseisestä toimenpiteestä, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'.
- (3) Menettelyn aloittamista koskeva päätös on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio kehotti asianomaisia osapuolia esittämään kyseistä toimenpidettä koskevat huomautuksensa.
- (4) Komissio sai muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä huomautuksia asianomaisilta osapuolilta. Se toimitti ne Ranskan viranomaisille, jotta ne voisivat esittää niistä omat huomautuksensa. Ranskan viranomaiset toimittivat huomautuksensa 3 päivänä elokuuta 2020 päivätyllä kirjeellä.
- (5) Ranskan viranomaiset toimittivat lisätietoja 21 päivänä syyskuuta 2020, 26 päivänä tammikuuta 2021, 15 päivänä maaliskuuta 2021 ja 10 päivänä toukokuuta 2021.

2. TOIMENPITEEN TAUSTA

2.1 Maakaasun varastointi Ranskassa

- (6) Maakaasun maanalaiset varastot voidaan yhdistää siirtoverkkoon. Siten ne osallistuvat verkossa tapahtuvien virtojen hallintaan.

⁽¹⁾ EUVL C 112, 3.4.2020, s. 39.

- (7) Varastointi on keino varmistaa tasapaino verkossa olevan maakaasun määrän ja kulutetun maakaasun määrän välillä esimerkiksi silloin, kun tulee toimitushäiriöitä tai talven kylmästä jaksosta johtuva kysyntähuippu. Varastoinnin avulla voidaan myös yhdessä kaasuputkien ja kompressorien kanssa varmistaa kaasun siirto siirtoverkossa erityisesti ylikuormitustilanteessa.
- (8) Varastonpitäjät tarjoavat varastointikapasiteettia maakaasun toimittajille vähittäis- ja tukkumarkkinoilla sekä siirtoverkonhaltijoille. Maakaasun toimittajien maksuhalukkuus varastointikapasiteetin osalta on hyvin lähellä maakaasun myyntihintojen eroa kesän ja talven välillä ("spread"). Maakaasun tuotanto on vuoden mittaan suhteellisen tasaista, kun taas sen kulutus vaihtelee suuresti lämpötilan mukaan.
- (9) Ranskassa on 14 varastoa, joista 11 on toiminnassa ⁽⁷⁾. Varastonpitäjiä on kolme:
- Storengy, joka on ENGIEn sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, omistaa ja ylläpitää 12:a varastoa, joista kolme on varalla ja yhdeksän toiminnassa. Toiminnassa olevien varastojen käytettävissä oleva kapasiteetti on 102,1 terawattituntia (eli 74 % Ranskan kokonaiskapasiteetista);
  - Teréga (entinen TIGF) on Snamin (40,5 %), GIC:n (31,5 %), EDF Investissementin (18 %) ja Prédican (10 %) omistama toiminnassa oleva varasto, jonka käytettävissä oleva kapasiteetti on 33,1 terawattituntia (eli 24 % Ranskan kokonaiskapasiteetista);
  - Géométhane on Storengyn (50 %), CNP:n (49 %) ja Géostockin (1 %) omistama toiminnassa oleva varasto, jonka käytettävissä oleva kapasiteetti on 3,3 terawattituntia (2 % Ranskan kokonaiskapasiteetista).
- (10) Maakaasun hintojen kausivaihtelut ovat pienentyneet vuodesta 2009 alkaen. Vuoteen 2011 saakka myyntihintojen erot kesän ja talven välillä olivat niin suuria, että toimittajat varasivat kaiken maakaasun varastointikapasiteetin. Vuodesta 2011 alkaen hintaerot eivät ole enää riittäneet kattamaan varastonpitäjien pyytämiä varastointihintoja (hintaero 1,5–2 euroa megawattitunnilta ja hinta 6–7 euroa megawattitunnilta). Tämän seurauksena varastointikapasiteetti ei ollut enää käytössä kokonaisuudessaan vuosien 2010–2011 jälkeen. Vuosina 2014 ja 2015 kolmen varaston toimintaa supistettiin (eli ne asetettiin varalle), ja vuosina 2017–2018 toiminnassa olevien varastojen käyttöaste oli 63 prosenttia.

2.2 Oikeudelliset ja sääntelypuitteet

- (11) Ranska antoi toimitusvarmuuden turvaamiseksi vuonna 2014 asetuksen, jolla tiukennettiin maakaasun toimittajien velvoitteita varastoida maakaasua ⁽⁸⁾. Tämän jälkeen Ranska katsoi, että kyseisessä järjestelmässä oli useita puutteita, ja eräät maakaasun toimittajat valittivat vuoden 2014 asetuksesta ja kyseenalaistivat sen laillisuuden. Näiden tapahtumien jälkeen Ranska päätti ottaa käyttöön tämän päätöksen aiheena olevan toimenpiteen, jäljempänä 'toimenpide'.
- (12) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY ⁽⁴⁾ 33 artiklassa säädetään jäsenvaltion mahdollisuudesta panna täytäntöön varastoja koskeva sääntely. Lisäksi maakaasun varastointi kuuluu toimenpiteisiin, joita jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön täyttääkseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/1938 ⁽⁹⁾ johtuvat velvoitteensa kyseisessä asetuksessa säädetyin edellytyksin, erityisesti velvoitteen turvata toimitusvarmuus kansallisille kuluttajille ja samalla varmistaa maakaasun sisämarkkinoiden asianmukainen ja keskeytymätön toiminta.

⁽⁷⁾ Toiminnassa olevia varastoja on 12, jos Lussagnet'n ja Izauten varastot lasketaan erikseen. Nämä varastot kuuluvat Terégalle, ja niillä on tiettyjä yhteisiä teknisiä laitteita. Tästä syystä niitä pidetään joskus yhtenä varastona (esim. vuosien 2019–2028 monivuotisessa energiaohjelmassa) ja joskus kahtena erillisenä varastona (esim. vuosien 2016–2023 monivuotisessa energiaohjelmassa).

⁽⁸⁾ Asetus nro 2014–328, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2014, maanalaisten maakaasuvarastojen käyttöoikeuksista 21 päivänä elokuuta 2006 annetun asetuksen nro 2006–1034 muuttamisesta.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

3. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS JA SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN

3.1 Mekanismin tavoite

- (13) Säätelymekanismin tarkoituksena on varmistaa sellaisten varastojen ylläpito, joita tarvitaan maakaasun toimitusvarmuuden turvaamiseen Ranskan alueella keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
- (14) Säätelymekanismeilla pyritään erityisesti varmistamaan verkon kyky vastata kysyntään etenkin kylmien jaksojen aikana ja takaamaan kaasun siirto maakaasun siirtoverkossa varsinkin ylikuormitustilanteessa.

3.2 Oikeusperusta

- (15) Välttämättömiä maakaasuvaramoita koskeva säätelymekanismi sisällytettiin energialakiin 30 päivänä joulukuuta 2017 annetulla lailla nro 2017–1839 ⁽⁶⁾, jäljempänä 'hiilivetylaki', joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.
- (16) Hiilivetylain 12 §:ssä säädetään, että säätelymekanismin soveltamisala määritetään energialain L.141–1 §:ssä tarkoitettussa energia-alan monivuotisessa ohjelmassa, jäljempänä 'monivuotinen energiaohjelma'. Monivuotinen energiaohjelma hyväksytään asetuksella useiden neuvoo-antavien elinten kuulemisen jälkeen, ja se tarkistetaan vähintään joka viides vuosi kahden viisivuotiskauden ajaksi. Vuosien 2019–2028 monivuotinen energiaohjelma määritettiin 21 päivänä huhtikuuta 2020 annetulla asetuksella nro 2020–456, jäljempänä 'monivuotista energiaohjelmaa koskeva asetus nro 2020–456'.
- (17) Lisäksi hiilivetylain 12 §:ssä säädetään, että Ranskan energia-alan sääntelykomitea (Commission de régulation de l'énergie, CRE) vahvistaa tietyt säätelymekanismeja koskevat säännöt, jotka koskevat erityisesti varastointikapasiteetin huutokauppaa, varastonpitäjien sallittuja tuottoja ja näiden tuottojen keräämistä kapasiteetin myynnillä sekä maakaasun siirtoverkon käyttötariffeja ja niiden maksamista varastonpitäjille (ks. johdanto-osan 20–22 kappale).

3.3 Mekanismin yleinen toiminta

- (18) Ranskassa vuonna 2017 hyväksytty maakaasun varastointia koskeva säätelymekanismi perustuu kolmeen periaatteeseen.
- (19) Ensinnäkin mekanismin soveltamisala vastaa maanalaisia varastoja, joita tarvitaan maakaasun toimitusvarmuuden turvaamiseen Ranskan alueella keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ⁽⁷⁾, jäljempänä 'välttämättömät varastot'. Välttämättömien varastojen luettelo on vahvistettu monivuotista energiaohjelmaa koskevassa asetuksessa. Näiden varastojen ylläpitäjien on pidettävä ne toiminnassa ⁽⁸⁾.
- (20) Toiseksi välttämättömien varastojen kapasiteetti huutokaupataan CRE:n vahvistamin säännöin ⁽⁹⁾. Huutokauppoihin voivat osallistua kaikki johonkin unionin jäsenvaltioon tai muuhun valtioon sijoittautuneet toimittajat, joilla on toimituslupa Ranskan vähittäis- tai tukkumarkkinoille. Tammikuussa 2018 toimituslupa oli 213 ranskalaisella tai ulkomaisella toimittajalla. Huutokauppatulot menevät suoraan varastonpitäjille.

⁽⁶⁾ Laki nro 2017–1839, annettu 30 päivänä joulukuuta 2017, hiilivetyjen tutkimuksen ja hyödyntämisen lopettamisesta sekä energiaa ja ympäristöä koskevista eri säännöksistä.

⁽⁷⁾ Energialain L.421–3-1 §.

⁽⁸⁾ Energialain L.421–3-1 §.

⁽⁹⁾ Energialain L.421–5-1 §.

- (21) Kolmanneksi välttämättömien varastojen ylläpitäjille korvataan niiden kustannukset siltä osin kuin ne vastaavat niin kutsuttuja tehokkaan toimijan kustannuksia⁽¹⁰⁾. Varastonpitäjät saavat näin ollen säännellyt tulot, joiden määrän päättää CRE, jäljempänä 'sallitut tuotot'. Jos suoraan asiakkailta saadut tulot ovat sallittuja tuottoja pienemmät, varastonpitäjät saavat korvauksen, jonka suuruus vastaa sallittujen tuottojen ja saatujen tulojen välistä erotusta (ks. johdanto-osan 89 kappale). Maakaasun jakelijat rahoittavat korvauksen niiden julkisiin kaasunjakeluverkkoihin liitettyjen asiakkaidensa perusteella, joiden kaasuntoimitusta ei voi keskeyttää ja jotka eivät ole ilmoittautuneet sellaisten asiakkaiden luetteloon, joihin voidaan soveltaa riskitöntä kuorman irtikytkentää (ks. johdanto-osan 104 ja 105 kappale). Siirtoverkonhaltija kerää korvausta varten tietyn osuuden siirtoverkon käyttötäristä, minkä jälkeen korvaus maksetaan varastonpitäjille.
- (22) Jos varastonpitäjien tulot sen sijaan ylittävät niiden sallitut tuotot, niiden on palautettava ylijäämä siirtoverkon käyttötäristä kautta (ks. johdanto-osan 90 kappale).

3.4 Sääntelymekanismin soveltamisala

- (23) Ranskan viranomaisten mukaan välttämättömät varastot yksilöidään siten, että määritetään yhtäältä varastot, joiden avulla verkko pystyy vastaamaan kysyntään, ja toisaalta varastot, joita tarvitaan siirtopalvelun varmistamiseen maakaasunsiirtoverkossa.

3.4.1 Varastot, joiden avulla verkko pystyy vastaamaan kysyntään kylmän jakson aikana

- (24) Kaasuverkon toimitusvarmuuden odotetusta tasosta säädetään energialain R. 121–4 §:ssä. Tavoitteena on varmistaa toimitukset kaikille kuluttajille, jotka eivät ole sopimuksella hyväksyneet toimituksia, joihin sisältyy keskeytymismahdollisuus tilastollisesti joka viideskymmenes vuosi ilmenevissä erityisen kylmissä sääolosuhteissa.
- (25) Jotta voidaan yksilöidä varastot, joiden avulla verkko pystyy vastaamaan kysyntään, siirtoverkonhaltijat vertaavat maakaasun kysyntää 1–30 päivän kylminä jaksoina ja maakaasun toimituskapasiteettia erityisesti yhdysjohtojen ja nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalien kautta.

3.4.1.1 Maakaasun arvioitu kysyntä

- (26) Ranskan viranomaiset tutkivat ensin viittä skenaariota, jotka koskevat maakaasun kulutuksen kehitystä seuraavien kymmenen vuoden aikana, kun sähköntuotantoa ei oteta huomioon. Odotettu vähennys on 2–18 prosenttia verrattuna vuoteen 2012. Ranskan viranomaiset päätyivät oletukseen, jonka mukaan maakaasun kulutus vähenee kaksi prosenttia, kun sähköntuotantoa ei oteta huomioon.
- (27) Toiseksi maakaasun keskimääräisen päivittäisen kulutuksen (sähköntuotantoa lukuun ottamatta) arvioitiin olevan kylmänä jaksolla vuonna 2025 noin 3 640 gigawattituntia päivässä, kun ei oteta huomioon lämpöarvoltaan matalan maakaasun, jäljempänä B-kaasu, kulutusta. Lisäksi sähköntuotannossa käytettävän maakaasun kulutuksen on arvioitu olevan 310 gigawattituntia päivässä kylmän jakson aikana.
- (28) Ranskan viranomaiset ottivat huomioon myös keskeytettävissä olevan osan maakaasun kysynnästä eli kuluttajat, jotka ovat tehneet verkonhaltijan kanssa keskeytymismahdollisuuden sisältävän sopimuksen. Keskeytettävyyttä kylmän jakson aikana koskevia säännöksiä ei kuitenkaan ollut vielä määritelty sääntelymekanismin tullessa voimaan. Ranskan viranomaisten harkitsema keskeytymismahdollisuus olisi 1 38 gigawattituntia päivässä.
- (29) Ranskan viranomaiset totesivat, että kuorman irtikytkentä on toimituskriisin sattuessa viimeinen keino eikä joustomekanismi. Siksi kuorman irtikytkentää ei otettu huomioon arvioitaessa maakaasun kysyntää kylminä jaksoina.

⁽¹⁰⁾ Energialain L.452–1 §.

- (30) Lisäksi otettiin huomioon, että keskimääräinen kulutus on suurempi lyhyen kuin pidemmän kylmän jakson aikana.
- (31) Ranskan viranomaiset ottivat huomioon myös B-kaasun käytön asteittaisen vähenemisen, joka johtuu lämpöarvoltaan korkeaan maakaasuun, jäljempänä 'H-kaasu', siirtymistä koskevasta ohjelmasta. H-kaasun osuus Ranskassa kulutetusta maakaasusta on tällä hetkellä 90 prosenttia. Siirtymä käynnistettiin vuonna 2018, ja se saatetaan päätökseen viimeistään vuonna 2028. Ranskan viranomaiset arvioivat, että H-kaasuksi muunnetun B-kaasun kysyntä on 180 gigawattituntia päivässä vuonna 2025.
- (32) Näin ollen Ranskan viranomaiset arvioivat maakaasun kokonaiskysynnäksi neljän päivän kylmänä jaksone vuonna 2025 noin 4 000 gigawattituntia päivässä.

3.4.1.2 Maakaasun arvioitu toimituskapasiteetti

- (33) Ranskan viranomaiset tekivät maakaasun toimituskapasiteetista arvioita, joissa otettiin huomioon yhdysjohdot, nesteytetyn maakaasun toimitus LNG-terminaalien kautta ja maakaasuvarastojen suorituskyky.
- (34) Ensinnäkin yhdysjohtojen kiinteää kapasiteettia koskevat arviot, jotka perustuvat oletukseen, että yhdysjohtojen kiinteän kapasiteetin käyttöaste H-kaasun osalta on sata prosenttia, ovat tuonnin osalta 1 780 gigawattituntia päivässä ja viennin osalta 425 gigawattituntia päivässä ⁽¹⁾. Kaasuputkien kautta kulkevan H-kaasun nettotuonnin arvioidaan olevan 1 355 gigawattituntia päivässä.
- (35) Ranskan viranomaiset totesivat, että kaasuverkon ja yhdysjohtojen vahvistaminen aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia ⁽²⁾ erityisesti verrattuna olemassa olevien varastojen käyttöön. Tällainen infrastruktuuri ei myöskään olisi käytettävissä keskipitkällä aikavälillä pitkien rakennusaikojen vuoksi.
- (36) Toiseksi nesteytetyn maakaasun toimituksen osalta Ranskan neljän LNG-terminaalien siirtokapasiteetti verkkoon on yhteensä 1 160 gigawattituntia päivässä ⁽³⁾. Tätä kapasiteettia voidaan kuitenkin ottaa käyttöön vain, jos nesteytettyä maakaasua on saatavilla LNG-terminaalien säiliöissä. Ranskan viranomaiset ovat katsoneet, että alle kymmenen päivää kestävä kylmän jakson kaltaisessa tilanteessa voitaisiin ottaa käyttöön ainoastaan nesteytetyn maakaasun säiliövarasto. Kymmenen päivän jälkeen voitaisiin toimittaa nesteytettyä maakaasua sisältäviä lasteja, ja LNG-terminaaleja voitaisiin käyttää täydellä kapasiteetilla. Varastosäiliöissä olevan nesteytetyn maakaasun keskimääräisen tason mukaan tarkasteltiin kahta skenaariota: kaikkein epäsuotuisin talvi (skenaario 1) ja kaikkein suotuisin talvi (skenaario 2).
- (37) Molemmat skenaariot vastaavat sellaista LNG-terminaalien käyttöastetta, joka ylittää keskimääräisen käyttötason talvina 2011–2018. Ranska valitsi lopulta skenaarion 1 ja arvioi LNG-terminaalien siirtopotentiaaliksi 330 gigawattituntia päivässä neljä vuorokautta kestäväna kylmänä jaksone.
- (38) Ranskan viranomaiset ilmoittivat, että nykyiset nesteytyslaitokset toimivat lähes enimmäiskapasiteetillaan, jotta niiden merkittävät investointikustannukset voidaan kattaa. Lisäksi lähes kaikista nesteytetyn maakaasun lasteista on tehty pitkäaikaiset sopimukset näiden hankkeiden pääomaintensiteetin vuoksi, eli ne myydään jo ennen niiden tuotantoa. Toisaalta nesteytetyn maakaasun varastoinnin vähäinen kehitys maailmanlaajuisesti selittyy sillä, että varastointikustannukset ovat matalammat, kun maakaasu varastoidaan kaasumuodossa. Näin ollen nesteytetyn maakaasun saatavuus lyhyellä aikavälillä on vähäistä.
- (39) Kolmanneksi Ranskan viranomaiset selittivät maanalaisten maakaasuvarastojen osalta, että pohjavesikerrosten, joissa sijaitsee 90 prosenttia Ranskan varastoista, hyödyntäminen edellyttää niiden täyttämistä riittävän korkealle tasolle ja niiden tyhjentämistä riittävän matalalle tasolle joka vuosi. Lisäksi poistonopeus varastosta pienenee sitä mukaa kuin varastot vähenevät.

⁽¹⁾ Tiedot yhdysjohtojen kiinteästä kapasiteetista H-kaasun osalta on otettu ENTSGin vuoden 2017 siirtokapasiteettia koskevasta raportista.

⁽²⁾ Ranska on esimerkiksi arvioinut Arc Lyonnais-, Eridan- ja Perche-kaasuputkien, joilla on tarkoitus helpottaa kaasun siirtoa Pohjois-Ranskasta Etelä-Ranskaan, rakentamiskustannuksiksi 1,6 miljardia euroa.

⁽³⁾ Siirtokapasiteetti jakautuu neljän terminaalien kesken seuraavasti: Montoirin LNG-terminaalissa 400 gigawattituntia päivässä, Fos-Cavaoussa 205 gigawattituntia päivässä, Fos-Tonkinissa 205 gigawattituntia päivässä ja Dunkerquessa 520 gigawattituntia päivässä. Kun Dunkerquen yhdysjohtoa käytetään täydellä kapasiteetilla, Dunkerquen LNG-terminaalien syöttökapasiteetti Ranskan maakaasuverkkoon on vain 350 gigawattituntia päivässä siirtoverkossa olevan pullonkaulan vuoksi.

- (40) Koska Ranskan analyysia edeltäneiden yhdeksän talven aikana varastojen keskimääräinen täyttöaste oli 42 prosenttia 1 päivänä helmikuuta ja viimeisten 70 vuoden aikana 85 prosenttia kylmistä jaksoista on alkanut ennen helmikuun 5 päivää, Ranskan viranomaiset päätyivät oletukseen, jonka mukaan poistonopeus kustakin varastosta kylmän jakson alussa vastaa käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöastetta.
- (41) Lisäksi Ranskan viranomaiset ottivat huomioon hätävaraston, joka maakaasun siirtoverkonhaltijoiden on muodostettava viimeiseksi keinoksi, jolla välttämättömät sosiaalipalvelut voidaan varmistaa siinä tapauksessa, että niiden toimittajalla on toimitushäiriöitä. Hätävaraston poistonopeus on 124 gigawattituntia päivässä käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöasteessa.
- (42) Kaikkien näiden oletusten perusteella Ranskan viranomaiset totesivat, että vuosina 2019–2025 tarvitaan vuosittain varastot, joiden käytettävissä oleva kapasiteetti on 138,5 terawattituntia ja joiden poistonopeus on 2 376 gigawattituntia päivässä käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöasteessa, jotta voidaan varmistaa verkon kyky vastata kysyntään kylminä jaksoina ⁽¹⁴⁾.

3.4.2 Siirtopalvelun varmistamiseen maakaasunsiirtoverkossa tarvittavat varastot

- (43) Ranskan viranomaiset ovat myös määritelleet varastot, joita tarvitaan toimitusten varmistamiseksi koko maahan, kun otetaan huomioon maakaasun siirtoverkon siirtokapasiteetti. Viranomaiset tarkastelivat tätä tarkoitusta varten erilaisia siirtoverkon ylikuormitusilanteita.
- (44) Siirtoverkonhaltijat määrittivät todennäköisimmän ylikuormitusta koskevan skenaarion, joka vastaa aiempaa markkinatilannetta, jossa toimittajat pyrkivät Ranskan viranomaisten mukaan maksimoimaan maakaasun tuonnin Norjasta ja Venäjältä, jotka ovat tällä hetkellä Euroopan kilpailukykyisimmät maakaasun lähteet, ja tuomaan vähemmän nesteytettyä maakaasua, jonka hinnat voivat olla korkeampia Aasiassa. Tässä tilanteessa havaitaan todennäköisesti neljä pääasiallista toimintarajaa (ks. kuva 1).

Kuva 1: Siirtoverkon todennäköiset pääasialliset toimintarajat, kun toimittajat pyrkivät maksimoimaan maakaasun syötön Pohjois-Ranskasta

⁽¹⁴⁾ Asetus nro 2020–456 monivuotisesta energiaohjelmasta.

- (45) Menetelmässä otetaan huomioon se, että maakaasun toimittajat tarvitsevat nesteytetyn maakaasun varastoja voidakseen vastata kuluttajien kysyntään, mutta toimittajilla ei ole mitään rajoitteita nesteytetyn maakaasun varastojen sijoittamisen suhteen Ranskan neljän LNG-termiinalin välillä.
- (46) Oletus on, että kun raja saavutetaan, siirtoverkonhaltijat käyttävät aluksi yhdysjohtojen keskeytettävissä olevaa kapasiteettia ylikuormituksen poistamiseen. Jos ylikuormitus jatkuu, katsotaan, kuinka paljon maakaasua olisi otettava maanalaisista varastoista ylikuormitusrintaman edestä.
- (47) Tämän työn avulla voidaan määrittää maanalaiset maakaasuvarastot, joita tarvitaan kunkin ylikuormitusrintaman etupuolella, jotta siirtopalvelu maakaasun siirtoverkossa voidaan varmistaa.
- (48) Kun tätä menetelmää sovellettiin talven 2018–2019 todennäköisiin pääasiallisiin ylikuormitusrintamiin, kun toimittajat pyrkivät maksimoimaan maakaasun syötön Koillis-Ranskasta, saatiin arviot maanalaisen varastoinnin tarpeesta, jonka kumulatiiviset määrät ovat vähintään seuraavat:
- 16 terawattituntia ylikuormitusrintaman NS4 edessä (Izauten, Lussagnet'n ja Manosquen varastot),
  - 54 terawattituntia ylikuormitusrintaman NS3 edessä (Céré-la-Ronden, Chemeryn, Izauten, Lussagnet'n ja Manosquen varastot),
  - 55 terawattituntia ylikuormitusrintaman NS2 edessä (Céré-la-Ronden, Chemeryn, Etrez'n, Izauten, Lussagnet'n, Manosquen ja Tersannen varastot),
  - 64 terawattituntia ylikuormitusrintaman NS1 edessä (Beynesin, Céré-la-Ronden, Chemeryn, Etrez'n, Germignysous-Coulombin, Gournay-sur-Aronden, Izauten, Lussagnet'n, Manosquen, Saint-Illiers-la-Villen ja Tersannen varastot).

3.4.3 Luettelo sääntelyn soveltamisalaan kuuluvista varastoista

- (49) Ranskan viranomaiset ilmoittivat, että välttämättömien varastojen yksilöintiä ei saatu valmiiksi riittävän ajoissa talvea 2018–2019 silmällä pitäen. Tästä syystä sääntelymekanismeja sovellettiin talvena 2018–2019 siirtymätoimenpiteenä kaikkiin Ranskan alueella sijaitseviin maakaasuvarastoihin. Nämä varastot määriteltiin vuoden 2016 monivuotisessa energiaohjelmassa toimitusvarmuuden kannalta välttämättömiksi varastoiksi ⁽¹⁵⁾.
- (50) Myöhemmin välttämättömien varastojen luettelosta poistettiin 26 päivänä joulukuuta 2018 annetulla asetuksella ⁽¹⁶⁾ Storengyn kolme varastoa, joiden käyttöä oli supistettu (Soings-en-Sologne, Saint-Clair-sur-Epte ja Trois-Fontaines), sekä Lussagnet'n vaiheen 1 (Teréga) ja Manosque 2:n (Géométhane) hankkeet. Näitä varastoja ei ole käytetty koskaan maakaasuvarastojen säännellyn käyttöoikeuden käyttöönoton jälkeen.
- (51) Lisäksi monivuotista energiaohjelmaa koskevassa asetuksessa nro 2020–456 määritetään vuosille 2019–2023 maakaasun maanalaiset varastot, joiden on pysyttävä toiminnassa, jotta toimitusvarmuus voidaan turvata keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Niiden käytettävissä oleva kapasiteetti on 138,5 terawattituntia ja poistokapasiteetti 2 376 gigawattituntia päivässä käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöasteessa:

Varasto	Ylläpitäjä	Käyttöönottovuosi	Varastotyyppi
Beynes	Storengy	1956	Pohjavesikerros
Céré-la-Ronde	Storengy	1993	Pohjavesikerros
Cerville-Verlaine	Storengy	1970	Pohjavesikerros
Chemery	Storengy	1968	Pohjavesikerros
Etrez	Storengy	1980	Suolaluola

⁽¹⁵⁾ Asetus nro 2016–1442, annettu 27 päivänä lokakuuta 2016, monivuotisesta energiaohjelmasta.

⁽¹⁶⁾ Asetus nro 2018–1248, annettu 26 päivänä joulukuuta 2018, toimitusvarmuuden kannalta välttämättömistä kaasuväistöistä.

Germigny-sous-Coulomb	Storengy	1982	Pohjavesikerros
Gournay	Storengy	1976	Pohjavesikerros
Lussagnet/Izaute	Teréga	1957	Pohjavesikerros
Manosque	Géométhane	1993	Suolaluola
Saint-Illiers-la-Ville	Storengy	1965	Pohjavesikerros
Tersanne/Hauterives	Storengy	1970	Suolaluola

Taulukko 1: Maakaasuvarastot, joiden on pysyttävä toiminnassa vuoteen 2023 saakka

- (52) Monivuotisessa energiaohjelmassa varastointitarpeiden odotetaan vähenevän vuosina 2024–2028. Varastoluetteloa voitaisiin supistaa vuoteen 2026 mennessä sellaisen poistokapasiteetin verran, joka vastaa vähintään 140:tä gigawattituntia päivässä käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöasteessa. Koska toimitusvarmuuden turvaamiseksi vuoden 2026 jälkeen tarvittaviin määriin liittyy epävarmuustekijöitä, määrät on tarkoitus vahvistaa vuonna 2023 ja määrittää seuraavassa monivuotisessa energiaohjelmassa.

3.5 Varastointikapasiteetin huutokauppaaminen

- (53) Energialain L.421–5-1 §:n mukaan säännellyt varastointikapasiteetit huutokaupataan CRE:n määrittämien sääntöjen mukaisesti. CRE:n 22 päivänä helmikuuta 2018 antaman päätöksen mukaan rajahinta huutokaupoissa on nolla euroa ⁽¹⁷⁾.
- (54) Ensimmäisten huutokauppojen tulokset olivat seuraavat:

Varastointiaika	Tulot (miljoonaa euroa)	Keskimääräinen huutokauppahinta (euroa/MWh)
2018–2019	68,4	0,53
2019–2020	233,6	1,80
2020–2021	504,6	3,85

Taulukko 2: Huutokaupan tulokset ja vuoden aikana lisämyynnistä saadut tulot

3.6 CRE:n määrittämien varastonpitäjille sallittujen tuottojen kattaminen

- (55) Energialain L.452–1 §:n mukaan ”siirtoverkkojen käyttötariffit on määritettävä avoimella ja syrjimättömällä tavalla, jotta voidaan kattaa kaikki siirtoverkonhaltijoille ja L.421–3-1 §:ssä tarkoitettujen varastojen ylläpitäjille aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin nämä kustannukset vastaavat tehokkaan toimijan kustannuksia”.
- (56) Lisäksi samassa pykälässä säädetään, että näissä kustannuksissa on ”otettava huomioon tarjotun palvelun ominaispiirteet ja palveluun liittyvät kustannukset” ja että varastonpitäjien osalta niihin täytyy sisältyä muun muassa ”tavanomainen tuotto sijoitetulle pääomalle”.
- (57) Energialain L.452–2 §:ssä CRE valtuutetaan vahvistamaan ”menetelmät, joilla määritetään maakaasun siirtoverkkojen käyttötariffit” ja pyytämään varastonpitäjiä toimittamaan sille näiden tariffien määrittämistä varten tarvittavat tiedot, erityisesti kirjanpitoon ja talouteen liittyvät tiedot.
- (58) Näistä säännöksistä seuraa, että CRE:llä on lain mukainen toimivalta määrittää varastonpitäjien sallitut tuotot siten, että ne kattavat ”tehokkaan toimijan” kustannukset ja takaavat sijoitetulle pääomalle tavanomaisen tuoton.

⁽¹⁷⁾ Päätös nro 2018–039, annettu 22 päivänä helmikuuta 2018, varastointikapasiteetin kaupan pitämistä koskevista järjestelyistä osana maanalaisia maakaasuvarastoja koskevien kolmansille osapuolille annettavien säänneltyjen käyttöoikeuksien täytäntöönpanoa Ranskassa.

- (59) CRE määrittä arvioidut sallitut tuotot päätöksellä aluksi kahden vuoden sääntelyajaksi. Tämä ensimmäinen varastointitariffi, jäljempänä 'varastointitariffi 1' oli voimassa vuosina 2018 ja 2019 ⁽¹⁸⁾. Tämän jälkeen CRE yhdenmukaisti varastonpitäjiä koskevan sääntelykehysten muiden infrastruktuuritariffien kanssa. Toinen varastointitariffi, jäljempänä 'varastointitariffi 2' on voimassa vuodesta 2020 alkaen neljän vuoden ajan ⁽¹⁹⁾.
- (60) Yleinen lähestymistapa arvioitujen sallittujen tuottojen määrittämiseen on molemmissa varastointitariffeissa sama. CRE vahvisti varastonpitäjien sallitut tuotot etukäteen varastonpitäjien toimittamien ennusteiden perusteella ja ennustuksia mukautetaan oikaisemalla seuraavana vuonna ja tekemällä jälkitarkastuksia. CRE ottaa huomioon varastonpitäjien kustannukset siltä osin kuin kustannusten katsotaan vastaavan tehokkaan toimijan kustannuksia.
- (61) Koska uudistuksen täytäntöönpanon määrääjät olivat erityisen lyhyet, vuosina 2018 ja 2019 sovellettiin yksinkertaistettua kehystä. CRE hyväksyi ensimmäiseksi kaudeksi tariffikehyksen, jossa kaikkien kustannusten ja tulojen ennusteiden ja toteutuman väliset erot oikaistiin jälkikäteen. Tällä mekanismilla taataan tariffitaso, joka vastaa lopulta täysin varastonpitäjän todellisia menoja ja tuloja. Vuosiksi 2020–2023 CRE halusi laajentaa kannustinpohjaisen sääntelyn periaatteet koskemaan varastoja ja hyväksyi analyysiensa päätteeksi varastonpitäjien kustannusten hallitun kehityspolun tilanteessa, jossa maakaasun kulutus vähenee.
- (62) CRE:n vahvistaman menetelmän mukaan arvioidut sallitut tuotot ovat yhtä suuret kuin arvioitujen nettomääräisten toimintakustannusten, arvioitujen normatiivisten pääomakustannusten ja edellisvuoden kustannusten ja tulojen oikaisu.

Sallitut tuotot = nettomääräiset toimintakustannukset + arvioidut normatiiviset pääomakustannukset + edellisvuoden kustannusten ja tulojen oikaisu

- (63) Näitä osia laskettaessa otetaan huomioon ainoastaan sääntelyn soveltamisalaa kuuluvat toiminnot.

3.6.1 Nettomääräiset toimintakustannukset

- (64) Nettomääräiset toimintakustannukset vastaavat "tehokkaan toimijan" bruttomääräisiä toimintakustannuksia (energiakustannukset, ulkoiset kulut, henkilöstökustannukset, verot ja muut maksut), joista on vähennetty varastonpitäjän liiketoiminnan tuotot (erityisesti valmistus omaan käyttöön, muut kuin tariffituotot sekä varastoidun maakaasun oston ja myynnin voitot tai tappiot).
- (65) Kun otetaan huomioon uudistuksen täytäntöönpanon lyhyet määrääjät, CRE ei voinut kauden 2018–2019 osalta määrittää, vastasivatko varastonpitäjien kustannukset "tehokkaan toimijan" kustannuksia. Näin ollen tänä aikana huomioon otetut kustannukset vastaavat varastonpitäjille aiheutuneita todellisia kustannuksia, jotka CRE on vahvistanut. Varastointitariffin 2 osalta CRE otti käyttöön kannustinpohjaisen sääntelymekanismin, jolla nettomääräisiä toimintakustannuksia säädellään tiettyjä ennalta määritettyjä eriä lukuun ottamatta. Näin ollen varastonpitäjä vastaa joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta kaikista poikkeamista, jotka koskevat varastointitariffin 2 soveltamiskaudelle vahvistettuja toimintakustannuksia, tai hyötyy niistä.

3.6.2 Normatiiviset pääomakustannukset

- (66) Normatiivisiin pääomakustannuksiin kuuluvat kiinteään pääomaan liittyvät poistot ja korvaukset. Näin ollen normatiiviset pääomakustannukset vastaavat säännellyn käyttöomaisuuspohjan poistojen, jo käyttöön otetun säännellyn käyttöomaisuuspohjan keskimääräisen pääomakustannuksen (WACC) perusteella lasketun kiinteän pääoman korvauksen ja rakenteilla olevaa käyttöomaisuutta koskevien velkojen summaa.

Normatiiviset pääomakustannukset = säännellyn käyttöomaisuuspohjan poistot + säännelty käyttöomaisuuspohja x keskimääräinen pääomakustannus + rakenteilla oleva käyttöomaisuus x velka

- (67) CRE vahvisti, että tämä menetelmä vastaa sääntelykäytäntöä, joka koskee Ranskan ja Länsi-Euroopan maakaasu- ja sähkömarkkinoilla säänneltyjä laitoksia ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁸⁾ CRE:n päätös nro 2018–068, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2018, Storengyn, TIGF:n ja Géométhanen maanalaisten maakaasuvarastojen käyttötariffista vuodesta 2018 alkaen.

⁽¹⁹⁾ CRE:n päätös nro 2020–011, annettu 23 päivänä tammikuuta 2020, Storengyn, Terégan ja Géométhanen maanalaisten maakaasuvarastojen käyttötariffista.

⁽²⁰⁾ CRE käyttää tämän vertailun perustana tutkimusta *Methodologies and parameters used to determine the allowed or target revenue of gas transmission system operators (TSOs)*, jonka Economic Consulting Associates (ECA) teki energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle (ACER).

- (68) Säännellyn käyttöomaisuuspohjan alkutason, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 2018, jäljempänä 'alkuperäinen säännelty käyttöomaisuuspohja', määrittämiseksi CRE käytti niin sanottua juoksevien taloudellisten kustannusten menetelmää ⁽²¹⁾. Menetelmässä lasketaan käyttöomaisuuden nettomääräinen taloudellinen arvo i) varastonpitäjien kirjanpitoon merkityn käyttöomaisuuden bruttomääräisen kirjanpitoarvon perusteella (aiemmat rakennuskustannukset), ii) inflaation mukaisesti päivitettyinä ja iii) käyttöomaisuushyödykkeiden taloudelliseen elinkaareen perustuvien poistojen mukaisesti.
- (69) Säännelty käyttöomaisuuspohja muuttuu vuosittain seuraavien seikkojen perusteella:
- käyttöomaisuushyödykkeiden taloudelliseen elinkaareen perustuvat poistot, jotka vähennetään säännellystä käyttöomaisuuspohjasta;
  - käyttöön otetut uudet investoinnit, jotka kasvattavat säänneltyä käyttöomaisuuspohjaa;
  - tarvittaessa käyttöomaisuushyödykkeet, jotka on purettu ennen kuin niistä on tehty täysimääräiset poistot ja jotka pienentävät säänneltyä käyttöomaisuuspohjaa;
  - käyttöomaisuushyödykkeiden uudelleenarvostus inflaation mukaan (kuluttajahintaindeksi, johon ei sisälly tupakka).
- (70) CRE katsoo, että varastonpitäjien tekemien investointien alkuarvon edustavin mitta on yrityksen tilinpäätökseen kirjattu käyttöomaisuushyödykkeiden bruttoarvo. CRE:n mukaan tämä arvo, joka tarkastetaan vuotuisessa tilintarkastuksessa, on dokumentoitu ja objektiivinen. Tämä menetelmä on sama kuin menetelmä, joka otettiin käyttöön vuonna 2002 maakaasun siirtoverkonhaltijoita koskevan sääntelyn alkaessa, ja sitä käytetään myös Ranskan säänneltyjen LNG-terminaalien osalta.
- (71) CRE ei käytä menetelmässä uusien käyttöomaisuushyödykkeiden arvoa vaan niiden arvoa varastonpitäjien ennen vuotta 2018 kirjaamien poistojen jälkeen, jotta yhteisö ei joutuisi maksamaan uudestaan aikaisemmin maksettuja kustannuksia tai käyttöomaisuushyödykkeiden jo huomioon otettuja poistoja.
- (72) Useimpien käyttöomaisuushyödykkeiden osalta varastonpitäjien aiemmassa kirjanpidossaan käyttämät poistoajat ja niiden tariffiehdotuksissaan pyytämät poistoajat ovat samanlaiset. Lisäksi ne vastaavat alan tavanomaisia käytäntöjä, joita voidaan todeta muissa maissa.
- (73) Sen sijaan CRE hylkäsi puskurikaasun ⁽²²⁾ osalta varastonpitäjien pyynnön käyttää yhtenäistä 250 vuoden poistoaikaa. CRE otti nimittäin huomioon sen, että toisin kuin varastonpitäjien muiden käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat, puskurikaasun poistoajat vaihtelivat eri varastonpitäjien välillä ja eri aikoina (25–250 vuotta). Näin ollen CRE käytti varastonpitäjien alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan määrittämisessä sellaista puskurikaasun poistoastetta, joka vastaa kunkin kolmen varastonpitäjän kirjanpidollista poistoastetta. Tulevaisuutta varten CRE on vahvistanut puskurikaasun poistoajaksi 75 vuotta, jonka aikana maanalaisen onkalon käyttöä koskeva 25 vuoden pituinen toimilupa voidaan uusia kolme kertaa.
- (74) CRE otti käyttöön varastonpitäjien eri käyttöomaisuushyödykkeiden ryhmille seuraavat taloudelliset elinkaaret:

Käyttöomaisuushyödykkeiden ryhmä	Normatiivinen elinkaari
Puskurikaasu	75 vuotta
Kaivot, onkalot, keräys	50 vuotta
Käsittely-, kompressointi-, jakelu- ja mittauslaitteet	20–30 vuotta
Kiinteistöt ja rakennukset	30 vuotta
Erilaiset laitteet	10–15 vuotta
Ohjelmistot, pienet tarvikkeet	5 vuotta

Taulukko 3: Poisto aika käyttöomaisuushyödykkeiden ryhmän mukaan

⁽²¹⁾ Menetelmä perustuu 28 päivänä joulukuuta 2001 annettuun lisätalousarviolakiin, jolla perustettiin erityiskomitea (Houri-komitea) määrittämään hinta, jolla valtio myy maakaasun siirtoverkkoja. Vastaavaa menetelmää on käytetty myös LNG-terminaalien ja maakaasun jakeluyritysten käyttöomaisuuden arvonmäärityksessä.

⁽²²⁾ 'Puskurikaasulla' tarkoitetaan maanalaisiin säiliöihin pysyvästi jätettävää ja varastojen toiminnan kannalta välttämätöntä kaasua, koska varastoissa on pidettävä yllä vähimmäispainetta, jonka ansiosta käytettävissä olevaa kaasua voidaan toimittaa vaaditulla poistonopeudella (edellä mainittu CRE:n päätös nro 2018-068).

- (75) Lisäksi CRE pyysi vuonna 2017 ulkopuolista konsulttia [...] tarkastamaan varastonpitäjien alkuperäistä säänneltyä käyttöomaisuuspohjaa koskevat hakemukset. Storengyn osalta laskelman tulos oli [3–5 miljardia euroa].
- (76) Terégan osalta PwC:n konsultti teki diskontattuihin kassavirtoihin perustuvaan lähestymistapaan pohjautuvan lisätutkimuksen, jonka mukaan säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvo oli [1–2 miljardia euroa].
- (77) CRE siis tarkisti sääntelymekanismin täytäntöönpanoa varten varastonpitäjien pyytämät alkuperäiset säännellyt käyttöomaisuuspohjat, jotta se voi ottaa huomioon riippumattoman taloudellisen arvioinnin käyttöomaisuushyödykkeiden markkina-arvosta. Näin ollen CRE hyväksyi seuraavat alkuperäiset säännellyt käyttöomaisuuspohjat:

1.1.2018	Storengy (miljardia euroa)	Teréga (miljardia euroa)	Géométhane (miljardia euroa)
Varastonpitäjän pyyntö	4,0	1,37	0,20
CRE:n määrittämä säännelty käyttöomaisuuspohja	3,5	1,15	0,19

Taulukko 4: Varastonpitäjien alkuperäiset säännellyt käyttöomaisuuspohjat sääntelyn tullessa voimaan

- (78) Pääoman korvausasteen osalta CRE käytti keskimääräiseen pääomakustannukseen (WACC) perustuvaa menetelmää, jotta varastonpitäjät pystyisivät rahoittamaan korkokulunsa ja saamaan vastaavan oman pääoman tuoton kuin se voisi saada sijoituksista, joiden riskitaso on yhtä suuri. CRE totesi, että WACC on menetelmä, jota eurooppalaiset sääntelyviranomaiset käyttävät yleisesti määrittäessään säänneltyyn infrastruktuuriin kuuluvia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevaa korvausastetta.
- (79) Taloudellisten tutkimusten ja ulkopuolisten konsulttien selvitysten ⁽²³⁾ perusteella CRE vahvisti keskimääräiseksi pääomakustannukseksi 5,75 prosenttia vuosina 2018 ja 2019. Vuosille 2020–2023 CRE otti käyttöön 4,75 prosentin keskimääräisen pääomakustannuksen. Varastointitariffin 2 keskimääräisen pääomakustannuksen määrittämiseen valittiin sama menetelmä kuin varastointitariffille 1. Tätä perustellaan rahoituskustannusten vähenemisellä, kaavailulla yhtiöveron alentamisella ja käyttöomaisuushyödykkeiden beetakertoimen kasvulla. Käyttöomaisuushyödykkeiden beetakertoimen kasvu heijastaa taloudellisen riskin, erityisesti energiasiirtymästä maakaasuinfrastruktuuriyritysten osakkaille aiheutuvien hukkakustannusten, huomioon ottamista.
- (80) Koska pörssissä ei ollut vastaavia varastonpitäjiä, CRE käytti viitetasona maakaasun siirtoverkonhaltijoiden keskimääräistä pääomakustannusta ja korotti sitä erityisesti varastointiin liittyvällä riskipreemiolla. Tämä preemio on 50 peruspistettä, mikä johtuu varastojen keskittymisestä, pohjamaan geologisesta riskistä sekä riskistä, joka liittyy varastojen korvaamiseen LNG-terminaaleilla ja muiden maiden verkkoihin liitetyillä yhdysjohdoilla.
- (81) CRE totesi myös, että tämä korvausaste on matalampi kuin LNG-terminaalien säännellyillä operaattoreilla (7,25 %, kun toimenpide tuli voimaan), joiden toiminta on etenkin kaupallisesti riskialttiimpaa, koska osa LNG-terminaaleista on säänneltyjä, osa ei, ja niillä on vähemmän asiakkaita. Lisäksi CRE mainitsi esimerkkinä, että Italian sääntelyviranomaiset käyttävät maakaasun varastointiin 6,5 prosentin korvausastetta.

3.6.3 Investoinnit

- (82) Energialain L.421–7-1 §:n mukaan maanalaisten maakaasuvarastojen ylläpitäjien on toimitettava vuosittain vuotuinen investointiohjelmansa CRE:n hyväksyttäväksi. Tässä yhteydessä CRE "varmistaa, että varastojen asianmukaisen kehittämisen sekä avoimen ja syrjimättömän käyttöoikeuden edellyttämät investoinnit tehdään".
- (83) CRE otti toisessa varastointitariffissa käyttöön kannustimen kustannusten hillitsemiseen eri investointiluokissa.

⁽²³⁾ Compass Lexeconin 20 päivänä maaliskuuta 2017 antamassa raportissa suositeltiin keskimääräisen pääomakustannuksen asettamista 4,2–5,8 prosenttiin.

3.6.4 Kustannusten ja tulojen oikaisutili

- (84) CRE määrittää sallitut tuotot varastonpitäjien seuraavan vuoden kustannus- ja tuloennusteiden perusteella. Kustannusten ja tulojen oikaisutili otettiin käyttöön, jotta voidaan ottaa huomioon arvioitujen kustannusten tai tulojen sekä tosiasiallisesti kirjattujen kustannusten tai tulojen välinen erotus useiden ennalta määriteltyjen erien osalta. Näin ollen kustannusten ja tulojen oikaisutili suojelee varastonpitäjiä tiettyjen kustannus- tai tuloerien vaihteluilta. Kustannusten ja tulojen oikaisutiliä käytetään myös kannustinpohjaisten sääntelymekanismien soveltamisesta johtuvien taloudellisten kannustimien maksamiseen ja mahdollisten myyntivoittojen tai hukkakustannusten huomioon ottamiseen sen jälkeen, kun CRE on vahvistanut ne.
- (85) Varastointitariffin 1 osalta CRE hyväksyi säännellyn varastoinnin ensimmäisenä jaksona tariffikehyksen, jonka mukaisesti kaikkien arvioitujen kustannusten ja tulojen sekä kaikkien toteutuneiden kustannusten ja tulojen väliset erot oikaistaan jälkikäteen. Näin ollen tariffi oli täysin oikaisutilin mukainen, eikä mihinkään kustannus- tai tuloeriin sovellettu kannustimia.
- (86) Varastointitariffin 2 osalta CRE soveltaa oikaisutiliä sähköverkkojen ja maakaasuinfrastruktuurin kaikkien tariffien yleisen kehyksen mukaisesti. Näin ollen arvioitujen kustannusten ja tulojen sekä toteutuneiden kustannusten ja tulojen väliset erot katetaan jälkikäteen oikaisutilin kautta vain tiettyjen ennalta määritettyjen erien osalta. Nämä oikaisutilin kattamat erät liittyvät erityisesti investointimenoihin tai myyntituloihin. Sitä vastoin lähes kaikkiin toimintakustannuksiin kohdistuu kannustin, joka voi olla kokonaiskannustin (varastonpitäjä vastaa kaikista arvioitujen kustannusten ja tulojen sekä toteutuneiden kustannusten ja tulojen välisistä eroista tai hyötyy niistä) tai osakannustin (esimerkiksi energiakustannukset, joissa kannustin on 20 prosenttia ja oikaisutilistä katetaan 80 prosenttia).

3.7 Tuensaajat

- (87) Toimenpiteen tuensaajat ovat maakaasuvarastojen ylläpitäjiä, jotka kuuluvat sääntelymekanismin soveltamisalaan. Toimenpiteen voimaantulosta lähtien näitä ovat olleet Storengy, Teréga ja Géométhane.

3.8 Toimenpiteen rahoittaminen siirtoverkon käyttötariffeilla

- (88) Varastonpitäjien sallitut tuotot rahoitetaan yhtäältä varastonpitäjien suoraan saamista tuloista ja toisaalta sallittujen tuottojen ja suoraan saatujen tulojen erotusta vastaavalla varastointikorvauksella, jos tulot ovat sallittuja tuottoja pienemmät.

$$\text{Korvaus} = \text{sallitut tuotot} - \text{suoraan saadut tulot}$$

- (89) Varastonpitäjien suoraan saamat tulot ovat peräisin pääasiassa huutokaupoista, mutta myös kaikista aiemmin tehdyistä pitkäaikaisista sopimuksista ja lisäpalveluista.
- (90) Siirtoverkonhaltijat keräävät korvausta varten maakaasun jakelijoilta tietyn osuuden, jäljempänä 'varastointiosuus', siirtoverkon käyttötariffista CRE:n vahvistamin ehdoin (ks. johdanto-osan 21 kappale).
- (91) Ranskassa on kaksi siirtoverkonhaltijaa eli energialain L.431-1 §:n mukaista maakaasun siirtoputkien käyttöluvan haltijaa: GRTgaz ja Teréga (entinen TIGF).
- (92) GRTgaz on osakeyhtiö, josta ENGIE omistaa 75 prosenttia ja Société d'Infrastructures Gazières 25 prosenttia. GRTgaz, joka on ENGIE:n suorassa määräysvallassa, on riippumaton sen vertikaalisesti integroituneen yrityksen (ENGIE-konserni) muista osista. Tämä vastaa riippumattoman siirtoverkonhaltijan mallia, jossa siirtoverkonhaltijan toiminnot erotetaan tuotannosta ja toimituksesta ⁽²⁴⁾.

⁽²⁴⁾ CRE:n päätös, annettu 26 päivänä tammikuuta 2012, GRTgazin sertifiointista; CRE:n päätös nro 2019-135, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2019, Terégan sertifiointin säilyttämisestä Crédit Agricole -konsernin hankittua kolme omistusosuutta energiantuotantoyrityksistä.

- (93) Kuten johdanto-osan 9 kappaleessa todetaan, Terégasta 40,5 prosenttia on Snamin, 31,5 prosenttia GIC:n, 18 prosenttia EDF Investissementin ja 10 prosenttia Predican omistuksessa. Teréga tarkastaa myös riippumattoman siirtoverkonhaltijan edellytykset ⁽²⁵⁾.

3.8.1 CRE:n määrittämä siirtoverkkojen käyttötariiffien varastointiosuus

- (94) Energialain L.452–1 §:n 6 momentissa säädetään seuraavaa: ”Maakaasun siirtoverkkojen haltijat perivät siirtoverkkojen käyttötariiffit. Siirtoverkonhaltijat maksavat L.421–3-1 §:ssä tarkoitetuille maanalaisten maakaasuvarastojen ylläpitäjille osan kerätystä summasta energia-alan sääntelykomitean vahvistamien sääntöjen mukaisesti.”
- (95) Energialain L.452–2 §:ssä säädetään seuraavaa: ”Energia-alan sääntelykomitea vahvistaa maakaasun siirtoverkkojen käyttötariiffien määrittämisessä käytettävät menetelmät”.
- (96) CRE vahvisti näiden säännösten perusteella 22 päivänä maaliskuuta 2018 antamassaan päätöksessä nro 2018–069 ⁽²⁶⁾ varastointiosuuden laskemista koskevat säännöt, joita on sovellettu 1 päivästä huhtikuuta 2018.
- (97) CRE:n mukaan jakelijoiden maksamien varastointiosuuksien on vastattava toimitusvarmuuden arvoa eli korvausta varastoinnista, jossa maakaasun toimituksessa etusijalla ovat asiakkaat, joille toimitusta ei voida keskeyttää, erityisesti kotitalousasiakkaat.

3.8.2 Jakelijoiden maksama varastointiosuus ja jällelaskutus loppukäyttäjiltä

- (98) Varastointiosuutta koskevan jakelijoiden maksuvelvollisuuden osalta CRE sisällytti 22 päivänä maaliskuuta 2018 antamallaan päätöksellä siirtoverkon käyttötariiffeihin varastointiosuuden siten, että se lisäsi uusia säännöksiä 7 päivänä helmikuuta 2018 annettuun päätökseen nro 2018–022, joka koskee GRTgazin ja TIGF:n maakaasunsiirtoverkkojen käyttötariiffin muuttumista 1 päivänä huhtikuuta 2018.
- (99) Tästä muutoksesta seuraa, että ”jokaiseen jakelijaan, jolle on myönnetty kiinteää toimituskapasiteettia vähintään yhteen siirtoverkon ja jakeluverkon väliseen yhtymäkohtaan, sovelletaan varastointiosuutta, joka perustuu sen asiakaskuntaan kunkin kuukauden ensimmäisenä päivänä kuuluvien julkisiin kaasunjakeluverkkoihin liitettyjen asiakkaiden talviajan mukautukseen.”
- (100) Jakelijalla tarkoitetaan ”luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tekee siirtoverkonhaltijan kanssa kaasun siirtoa koskevan sopimuksen. Jakelija on tapauksen mukaan vaatimukset täyttävä asiakas, toimittaja tai näiden valtuutettu edustaja.” Siirtoverkon ja jakeluverkon välisen yhtymäkohdan määritelmä on ”siirtoverkon ja julkisen jakeluverkon välinen fyysinen tai nimellinen liityntäkohta”.
- (101) Lisäksi energialain L.452–1 §:n 6 momentin sanamuodosta ilmenee, että siirtoverkonhaltijoiden on perittävä siirtoverkon käyttötariiffit (ks. ilmaisu ”perivät” johdanto-osan 94 kappaleessa).
- (102) Varastointiosuuden siirtämisestä loppukäyttäjien maksettavaksi CRE totesi, että jakelijat perivät varastointiosuuden korvauksen soveltamisalaan kuuluvilta loppuasiakkailtaan kaasun siirtoa koskevassa laskun osassa. CRE:llä ei ole luetteloa asianomaisista asiakkaista.

⁽²⁵⁾ CRE:n päätös, annettu 26 päivänä tammikuuta 2012, TIGF:n sertifiointista; CRE:n päätös, annettu 4 päivänä helmikuuta 2016, TIGF:n sertifiointin säilyttämisestä sen jälkeen, kun Predica hankki omistusoosuuden TIGF Holdingista.

⁽²⁶⁾ CRE:n päätös nro 2018–69, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2018, varastointiosuuden sisällyttämisestä GRTgazin ja TIGF:n siirtoverkkojen käyttötariiffiin.

- (103) Tarkemmin sanottuna maksun siirtäminen on pakollista ainoastaan maakaasun myynnistä perittäviin säännelyihin tarifeihin, joista säädetään energialain L.445-3 ja R.445-3 §:ssä⁽²⁷⁾. Markkinatarjousten osalta toimittaja voi päättää maksun siirrosta oman harkintansa mukaan.

3.8.3 Siirtoverkonhaltijoiden keräämien varojen jakaminen varastonpitäjille CRE:n määrittämien sääntöjen mukaisesti

- (104) CRE:n varastointiosuudesta antaman päätöksen mukaan siirtoverkonhaltijoiden on maksettava varastointiosuudesta saadut tulot varastonpitäjille suhteutettuna korvaukseen, joka niiden kuuluu saada⁽²⁸⁾. Kullekin varastonpitäjälle jaettava osuus vastaa varastonpitäjän arvioidun vuotuisen korvauksen ja kaikkien säännelyjen varastonpitäjien arvioidun kokonaiskorvauksen välistä suhdetta CRE:n määrittämien arvioiden mukaisesti. CRE:n vahvistaa osuudet vuosittain päätöksessä, joka koskee varastointiosuuden muuttumista.
- (105) Tätä varten siirtoverkonhaltijat tekevät CRE:n päätöksen mukaisesti kunkin varastonpitäjän kanssa sopimuksen, jossa määrätään korvauksen perimistä ja edelleen maksamista koskevista järjestelyistä, ja CRE määrittää perimisestä ja edelleen maksamisesta aiheutuvat kustannukset, jotka katetaan varastonpitäjien sallituista tuotoista. Vuonna 2018 kustannukset olivat 130 000 euroa kullekin varastonpitäjälle kutakin siirtoverkonhaltijaa kohden⁽²⁹⁾.

3.9 Talousarvio

- (106) Säännellyille varastonpitäjille maksettavien korvausten vuotuinen kokonaismäärä riippuu huutokauppatuloista ja CRE:n määrittämistä sallituista tuotoista. Kolmelle säännellylle varastonpitäjälle maksettiin korvauksia yhteensä 528 miljoonaa euroa vuonna 2018, 540 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja 251 miljoonaa euroa vuonna 2020.

	2018 (miljoonaa euroa)	2019 (miljoonaa euroa)	2020 (miljoonaa euroa)
Storengy	402	392	199
Teréga	101	113	25
Géométhane	26	36	28
Yhteensä	528	540	251

Taulukko 5: Varastointikorvaukset vuosina 2018, 2019 ja 2020

3.10 Kesto

- (107) Hiilivetylain säännökset, jotka koskevat varastonpitäjien sääntelymekanismia, tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. CRE määrittä varastonpitäjille 1 päivästä tammikuuta 2018 sallitut tuotot. Ensimmäiset varastointikapasiteetin huutokaupat järjestettiin 5 ja 29 päivän maaliskuuta 2018 välisenä aikana kaudeksi 2018–2019, ja huutokaupat järjestettiin myös vuosiksi 2019–2020 ja 2020–2021 (ks. johdanto-osan 54 kappaleessa oleva taulukko 2).
- (108) Lisäksi siirtoverkon käyttötariffiin on sisältynyt varastointiosuus 1 päivästä huhtikuuta 2018. CRE määrittä arvioidut sallitut tuotot aluksi kahden vuoden sääntelyajaksi⁽³⁰⁾. Tämän jälkeen CRE yhdenmukaisti varastonpitäjiä koskevan sääntelykehysten muiden infrastruktuuritariffien kanssa. Tätä toista varastomaksua sovelletaan vuosina 2020–2023⁽³¹⁾.

⁽²⁷⁾ Energialain L.445-3 §: "Maakaasun myynnistä perittävät säännellyt tariffit määräytyvät toimitusten ominaispiirteiden ja niihin liittyvien kustannusten perusteella. Tariffien on katettava kaikki nämä kustannukset [...]."

Energialain R.445-3 §: "Kullekin toimittajalle määritetään maakaasutoimituksiin liittyviä kokonaiskustannuksia kuvaava tariffin laskentakaava. Kyseisen tariffin laskentakaavan ja toimituksiin liittymättömien kustannusten avulla voidaan määrittää maakaasun toimittamisen keskimääräiset kustannukset, joiden perusteella vahvistetaan maakaasun säännellyt myyntitariffit kyseisten asiakkaiden palvelua koskevien sääntöjen mukaisesti.

Toimituksiin liittymättömiin kustannuksiin kuuluvat erityisesti seuraavat: [...] 2° kustannukset, jotka aiheutuvat mahdollisesta maakaasuväestöjen käytöstä."

⁽²⁸⁾ Edellä mainittu päätös nro 2018-069, s. 7–8.

⁽²⁹⁾ Edellä mainittu päätös nro 2018-069.

⁽³⁰⁾ Edellä mainittu 22 päivänä maaliskuuta 2018 annettu CRE:n päätös nro 2018-069.

⁽³¹⁾ Edellä mainittu 23 päivänä tammikuuta 2020 annettu CRE:n päätös nro 2020-011.

- (109) Ranskan viranomaiset eivät ole toistaiseksi antaneet mekanismille päättämispäivää. Sen sijaan viimeisimmässä monivuotisessa energiaohjelmassa ⁽³²⁾ määritettiin mekanismin soveltamisala ohjelman tarkistamiseen asti. Monivuotisen energiaohjelman tarkistus on tarkoitus tehdä vuonna 2023, ja se tulee voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2028.

3.11 Sitoumukset

- (110) Ranskan viranomaiset ovat tehneet kaksi sitoumusta. Ensinnäkin Ranskan viranomaiset ovat sitoutuneet toimittamaan komissiolle kertomuksen ennen vuoden 2024 loppua. Kertomuksessa on käsiteltävä seuraavia seikkoja:
- tiedot toimenpiteen täytäntöönpanosta edellisellä kaudella (2018–2023), erityisesti huutokauppojen tulokset määrien ja hintojen osalta sekä kunkin varaston saamat korvaukset;
  - päivitetty yhteenveto Ranskan maakaasumarkkinoiden toiminnasta, erityisesti tekijöistä, jotka oikeuttavat toimenpiteen jatkamisen vuosina 2023–2028, mukaan lukien maakaasun hintaero kesän ja talven välillä, kysynnän taso, investoinnit kaasuverkkoon Ranskassa ja ulkomailla sekä investoinnit LNG-terminaaleihin;
  - tiedot monivuotisen energiaohjelman tarkistuksesta vuonna 2023 ja sen mahdollisesta vaikutuksesta toimenpiteen soveltamisalaan;
  - taatun korvauksen laskentamenetelmä sääntelykaudella 2023–2028. Jos laskentamenetelmää muutetaan, komissio toivoo tietoja muutoksen syistä;
  - tiedot toimenpiteen vaikutuksesta kilpailuun, erityisesti päätöksessä yksilöidyt mahdolliset kilpailun vääristymät, kuten toimenpiteen vaikutus naapurijäsenvaltioiden maakaasuvarastoihin, yhdysjohtoihin ja Ranskassa sijaitseviin LNG-terminaaleihin. Näiden tekijöiden tueksi olisi esitettävä kyseisten käyttöomaisuushyödykkeiden käyttöä koskevat aiemmat tiedot sekä maakaasun varastointia Ranskan naapurimaissa koskevan sääntelyjärjestelmän muutokset. Toimenpiteen vaikutus Ranskan vähittäiskauppaan on myös arvioitava ja esitettävä määrällisesti.
- (111) Toiseksi Ranskan viranomaiset sitoutuvat julkaisemaan seuraavat tiedot Ranskan valtiontukia koskevalla kattavalla verkkosivustolla ⁽³³⁾ sekä valtiontukien avoimuusmoduulissa (Transparency Award Module): linkki mekanismin koko tekstiin ja sen täytäntöönpanoa koskeviin sääntöihin, rahoitusvirtojen saajat, rahoitusvirtojen muoto, kullekin tuensaajalle myönnetty määrä, myöntämispäivä, yrityksen tyyppi (pk-yritys tai suuryritys), tuensaajan sijaintialue ja tuensaajan pääasiallinen toimiala.

3.12 Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen johtaneet syyt

- (112) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään alustavasti, että sääntelymekanismeissa on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuesta, joka saattaa soveltua sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla. Muodollisessa tutkintamenettelyssä komissio kuitenkin ilmaisi epäilyksensä sääntelymekanismin oikeasuhteisuuden ja kilpailun vääristymisen suhteen.
- (113) Tarkemmin sanottuna komissio totesi ensiksi, että varastonpitäjien sallittujen tuottojen määrittämiseksi CRE antaa varastonpitäjille mahdollisuuden saada korvausta kiinteästä pääomasta. Korvauksen laskentaan sisältyy säänneltyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvon määrittäminen. Komissio ilmaisi epäilyksensä menettelystä, joka koski CRE:n teettämää riippumatonta taloudellista arviota käyttöomaisuushyödykkeiden markkina-arvosta sääntelymekanismin täytäntöönpanohetkellä, mikä olisi voinut asettaa toimenpiteen oikeasuhteisuuden kyseenalaiseksi.
- (114) Toiseksi, kun otetaan huomioon komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä toimitetut tiedot, komissio ei voinut sulkea pois sitä mahdollisuutta, että mekanismi vääristää kilpailua. Kohtuutonta kilpailun vääristymistä olisi aiheutunut i) ranskalaisten maakaasun toimittajien ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun toimittajien välille, ii) yhtäältä maakaasuvarastojen ylläpitäjien ja toisaalta LNG-terminaalien operaattorien ja yhdysjohtojen haltijoiden välille sekä iii) ranskalaisten maakaasuvarastojen ylläpitäjien ja muiden jäsenvaltioiden maakaasuvarastojen ylläpitäjien välille.

⁽³²⁾ Edellä mainittu 21 päivänä huhtikuuta 2020 annettu CRE:n päätös nro 2020–456.

⁽³³⁾ <http://www.europe-en-france.gouv.fr/Centre-de-ressources/Aides-d-etat/Regimes-d-aides>.

4. RANSKAN HUOMAUTUKSET

- (115) Ranska toimitti komissiolle huomautuksensa ja niiden liitteenä CRE:n huomautukset. CRE:n huomautusten katsotaan näin ollen olevan olennainen osa Ranskan huomautuksia.
- (116) Ranska katsoo, että komission esittämät epäilykset maakaasun varastointia koskevasta uudistuksesta ovat perusteettomia.

4.1 Tuen olemassaolo

- (117) Ensinnäkin Ranska kiistää sen, että toimenpiteessä käytettäisiin valtion varoja. Ranskan mukaan ei myöskään voida katsoa, että siirtymisestä neuvotteluun perustuvasta järjestelmästä säännelyyn järjestelmään olisi taloudellista etua toimijalle, jonka on pakko osallistua siirtymään. Ranska kiistää myös sen, että yhdysjohtojen haltijat ja LNG-terminaalien operaattorit olisivat varastonpitäjien kilpailijoita.
- (118) Valtion varoista tulevaa rahoitusta koskevan väitteen osalta Ranska kiistää, että välttämättömien maakaasuvarastojen ylläpitäjien kustannusten osan kattamisessa olisi kyse pakollisesta maksusta. Maakaasun toimittajat maksavat maakaasun siirtoverkkojen käyttötariffin vastineeksi erittäin luotettavasta siirtopalvelusta, joka pystyy pitkällä aikavälillä vastaamaan kohtuulliseen kysyntään ⁽³⁴⁾.
- (119) Ranska huomauttaa myös, että siirtoverkon käyttötariffi on siirrettävä maakaasun kuluttajan laskuun ainoastaan niiden kuluttajien osalta, jotka haluavat hyötyä säännellyistä maakaasun myyntihinnoista. Ranskan mukaan säännellyn myyntitariffin mukaiset tarjoukset muodostavat vähemmistön maakaasutoimituksista Ranskassa ⁽³⁵⁾, varsinkin kun maakaasun säännelty myyntitariffit aiotaan lakkauttaa asteittain ⁽³⁶⁾.
- (120) Myönnetyn edun osalta Ranska huomauttaa ensinnäkin, että pääomakustannusten määrittämisessä otetaan huomioon pienempi riski, joka kohdistuu toimintoihin, joilla pääoman tuotto on sääntelyn myötä pienempi kuin sääntelemättömässä toiminnassa. Toiseksi Ranska kiistää sen, että varastonpitäjän säännellyssä järjestelmässä saamat tulot olisivat järjestelmällisesti suuremmat kuin tulot, jotka sama varastonpitäjä saisi neuvotteluun perustuvassa järjestelmässä ⁽³⁷⁾. Ranska huomauttaa lisäksi, että vuodesta 2018 alkaen sovellettu sääntelykehys on symmetrinen: ”korvaus” voi toimia käänteisesti, eli varastonpitäjät maksavat sen, jos myyntitulot ylittävät CRE:n vahvistamat hyväksytyt tuotot. Näin ollen säänneltyä mallia ei voida erottaa velvoitteista ja taloudellisten mahdollisuuksien menettämisestä, jotka varastonpitäjille siinä määrätään.
- (121) ENGIE-konsernin säännellyn varastointitoiminnan osalta kirjaamat 494 miljoonan euron kirjanpidolliset poistot muutama päivä sen jälkeen, kun CRE:n varastointitariffissa käyttämät parametrit oli julkaistu, ovat osoitus tästä suotuisiin markkinaolosuhteisiin liittyviä tuottoja koskevien odotusten heikkenemisestä. Ranska huomauttaa myös, että sääntelymekanismin käyttöönotto ei kasvattanut ranskalaisten varastonpitäjien tuloja vuosina 2017–2018, lukuun ottamatta Storengya. Lisäksi Ranska korostaa, että Storengy saa säännellyssä järjestelmässä vertailukelpoisilla kesän ja talven välisillä hintaeroilla sallitut tuotot, jotka ovat pienemmät kuin myyntitulot neuvotteluihin perustuvassa järjestelmässä.
- (122) Ranska katsoo, että arvioitaessa myönnetyn edun valikoivuutta ei ole olennaista pohtia muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien varastonpitäjien tilannetta. Ranska viittaa unionin yleiseen tuomioistuimeen ja unionin tuomioistuimeen, jotka ovat todenneet, että ”valikoivuutta koskevaa edellytystä voidaan [...] arvioida vain yhden ainoan jäsenvaltion tasolla” ⁽³⁸⁾. Ranska huomauttaa, että joka tapauksessa muissa jäsenvaltioissa olevat varastonpitäjät eivät ole tosiasiallisesti ja oikeudellisesti toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa, kun otetaan huomioon toimenpiteen tavoite eli maakaasun toimitusvarmuuden takaaminen Ranskassa.

⁽³⁴⁾ Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY 14 artiklan 4 kohdan säännösten mukaisesti.

⁽³⁵⁾ CRE:n raportin Observatoire des marchés de détail du 4e trimestre 2019 mukaan 31 päivänä joulukuuta 2019 kotitalouksista ja muista asiakkaista 66 prosentilla sopimus perustui markkinatarjouksiin, kun säänneltyjen myyntitariffitarjousten osuus oli 34 prosenttia, ja 91 prosenttia maakaasun kulutuksesta perustui markkinatarjouksiin, kun säänneltyihin myyntitariffien osuus oli 9 prosenttia.

⁽³⁶⁾ Energiasta ja ilmastosta 8 päivänä marraskuuta 2019 annetun lain nro 2019–1147 63 §:n säännösten mukaisesti.

⁽³⁷⁾ Vaikka myyntitulot olivat vuosina 2013–2017 pienet, sallitut kokonaistuotot olivat huomattavasti pienemmät kuin näiden varastonpitäjien liikevaihto vuosina 2008–2012, kun hintaerot kesän ja talven välillä olivat suuret.

⁽³⁸⁾ Tuomio 7.11.2014, Banco Santander, T-399/11, EU:T:2014:938, 75 kohta, ja tuomio 11.11.2004, Espanja v. komissio, C-73/03, EU:C:2004:711, 28 kohta.

- (123) Yhdysjohtojen haltijoiden ja LNG-terminaalien operaattorien osalta Ranska huomauttaa, että kaikkia näitä toimijoita säännellään Ranskassa⁽³⁹⁾. Ne hyötyvät näin ollen hyvin samankaltaisista sääntelymekanismeista kuin varastonpitäjät, kuten siitä, että sääntelyviranomaisen vahvistaa sallitut tuotot niiden kustannusten kattamiseksi. Näin ollen Ranska katsoo, ettei voida kiistää sitä, että toimenpide antaa varastonpitäjille valikoivan edun kaasun yhdysjohtojen haltijoihin ja LNG-terminaalien operaattoreihin nähden.
- (124) Jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien vaikutusten osalta Ranska katsoo, että yhdysjohtojen ja LNG-terminaalien ylläpitäjät eivät kilpaile varastonpitäjien kanssa (ks. myös johdanto-osan 133 kappale ja sitä seuraavat kappaleet).

4.2 Toimenpiteen soveltuvuus sisämarkkinoille

4.2.1 Oikeasuhteisuus

- (125) Ranska toteaa, että toimijoille aiheutuviin kustannuksiin perustuva sääntely on laajalle levinnyt lähestymistapa eurooppalaisten sääntelyviranomaisten keskuudessa. Sillä varmistetaan, että toimijoilla on riittävät tulot toimintansa ylläpitämiseksi ja että loppukuluttajat eivät maksa varastoinnista toimitettua palvelua korkeampaa hintaa. Ranskan mukaan kesän ja talven välisten hintaerojen tasoon perustuva menetelmä olisi epävakaata, ja markkinahintojen lyhyen aikavälin kehityksestä riippuen olisi mahdollista, etteivät toimijoiden kustannukset tulisi katetuiksi tai että toimijat saisivat perusteetonta voittoa.
- (126) CRE päätyi varastointitariffin tason määrittämistä varten sääntelyyn, joka perustuu varastonpitäjien tehokkaiksi katsottujen kustannusten kattamiseen. Näin ollen kullekin toimijalle määritetään hyväksytyt tuotot siten, että ne kattavat toimintakustannukset sekä käyttöomaisuushyödykkeistä tehtävät poistot ja pääomakustannukset. Voidakseen määrittää varastonpitäjien säännellyn käyttöomaisuuspohjan alkutason tammikuun 1 päivälle 2018 CRE arvioi uudelleen varastonpitäjien käyttöomaisuushyödykkeiden bruttokirjanpitoarvon 31. joulukuuta 2016 (ks. sallittujen tuottojen määrittämistä koskeva johdanto-osan 55 kappale ja sitä seuraavat kappaleet).
- (127) Lisäksi Ranska toimittaa lisäanalyyssejä osoittaakseen, että muilla menetelmillä saadaan säänneltyä käyttöomaisuuspohjaa koskevia tuloksia, jotka ovat yhdenmukaisia CRE:n menetelmän kanssa.
- (128) Varastonpitäjien arvo niiden osakkeenomistajien kirjanpidossa määritetään tilinpäätösstandardien mukaisesti ja toiminnasta pitkällä aikavälillä odotettavissa olevien tuottonäkymien perusteella. CRE määrittäi Storengyn alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoksi 3,5 miljardin euroa ja Storengyn arvoksi ENGIEn kirjanpidossa 31 päivänä joulukuuta 2016 [3–5 miljardia euroa]. Terégan alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoksi CRE määrittäi 1,156 miljoonaa euroa ja Terégan arvoksi varastoinnin osalta emoyhtiön kirjanpidossa 31 päivänä joulukuuta 2016 noin [1–2 miljardia euroa].
- (129) Myös viimeaikaisten liiketoimien kautta saadaan tietoa yritysten arvosta ja varastointitoimintojen arvostuksesta liiketoimien yhteydessä. Esimerkiksi vuosina 2013⁽⁴⁰⁾ ja 2015⁽⁴¹⁾ tehtyjen Terégan pääomaa koskevien liiketoimien perusteella varastointiin liittyvien käyttöomaisuushyödykkeiden arvoksi arvioidaan [1–2 miljardia euroa].
- (130) Ranska mainitsee, että myös ulkopuoliset konsultit ovat osallistuneet varastonpitäjien säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvonmääritykseen. Storengyn osalta konsulttiyrityksen [...] CRE:lle tekemän laskelman tulos oli [3–5 miljardia euroa]. Ranska viittaa myös Terégan tilaamaan PwC:n tutkimukseen, jonka mukaan säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvo oli vuonna 2018 [1–2 miljardia euroa].
- (131) Ranska katsoo lopuksi, että vaihtoehtoinen menetelmä, jossa varastonpitäjän tulohistoria rekonstruoidaisiin sen määrittämiseksi, ovatko sen tulot kattaneet aiemmat investoinnit, ei olisi riittävän luotettava säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvon määrittämiseen. Tällaisessa menetelmässä olisi rekonstruoitava vanhimpien varastojen käyttöönotosta (1950-luvun lopulta) lähtien kunkin varastonpitäjän vapaat kassavirrat eli käytettävissä olevat varat varastonpitäjän käyttöpääomatarpeiden, verojen ja investointien rahoittamisen jälkeen, jotta niitä voitaisiin verrata käyttöomaisuushyödykkeiden bruttoarvoon.

⁽³⁹⁾ Lukuun ottamatta Dunkerque LNG:tä, johon sovelletaan vapautusta.

⁽⁴⁰⁾ GIC:n, Snamin ja EDF:n muodostama konsortio hankki TIGF:n.

⁽⁴¹⁾ Prédica hankki omistusosuus TIGF:n pääomasta.

- (132) Tulohistorian rekonstruointi vaikuttaa hyvin monimutkaiselta, sillä sitä varten olisi hankittava kattavat asiakirjat, ja toisaalta nykyisten varastointiyhtiöiden organisaatio ja pääomatilanne ovat muuttuneet: ensinnäkin Storengy on osa Gaz de Francen ja GDF Suezin integroitua mallia, joten sen tulohistorian rekonstruointi edellyttäisi väistämättä olettamusta toiminnan osittaisesta luovutuksesta. Toiseksi Terégasta on tehty peräkkäisiä luovutuksia.

4.2.2 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset

- (133) Ranskalaisten toimittajien ja Ranskassa varastointikapasiteettia käyttävien muiden jäsenvaltioiden toimittajien välisen kilpailun vääristymisen osalta Ranska toteaa, että toimittajan ”kansalaisuudella” ei ole vaikutusta. Julkisiin huutokauppoihin voivat osallistua kaikki toimijat, joilla on lupa toimittaa maakaasua. Toimituslupaa ei ole rajoitettu ainoastaan ranskalaisille toimittajille, vaan sen voi saada kuka tahansa unionin jäsenvaltion alueelle sijoittautunut henkilö ⁽⁴²⁾. Toiseksi Ranskan viranomaiset huomauttavat, että ranskalaisilta toimittajilta ja muiden jäsenvaltioiden toimittajilta veloitetaan samaa maakaasun siirtoverkkojen käyttötariffia samasta siirtopalvelusta.
- (134) Ranska toteaa myös, etteivät varastot kilpaile yhdysjohtojen ja LNG-terminaalien kanssa. Ranska huomauttaa aluksi, että komissio ei ole koskaan arvioinut maakaasun varastoinnin, kaasuttamislaitosten ja yhdysjohtojen yhtenäismarkkinoiden olemassaoloa. Ranska huomauttaa lisäksi, että analyyseissa, jotka koskevat kaasujärjestelmän kykyä vastata kohtuulliseen kysyntään, välttämättömät maakaasuvälyt täydentävät yhdysjohtojen ja LNG-terminaalien käytettävissä olevien nesteytetyn maakaasun varastojen täysimittaista hyödyntämistä.
- (135) Ranska huomauttaa myös, että komissio on useaan otteeseen todennut, että maakaasun maanalaisella varastoinnilla on erilliset markkinat sekä Ranskassa ⁽⁴³⁾ että muissa jäsenvaltioissa ⁽⁴⁴⁾. Komissio totesi erästä Ranskan alueella toteutettua liiketoimea koskevan markkinatutkimuksen tulosten perusteella, että varastointi ja muut joustavuuden muodot eivät ole korvattavissa keskenään ⁽⁴⁵⁾. Ranska toteaa myös, että komissio on katsonut kahdessa päätöksessään, että maakaasun varastoinnin markkinat ovat laajuudeltaan alueelliset tai jopa kansalliset ⁽⁴⁶⁾.
- (136) Ranska katsoo, että kullakin joustovälineellä on omat toimintonsa ja ominaispiirteensä, minkä vuoksi niitä ei voida korvata muilla joustovälineillä. Yhdysjohtojen avulla maakaasua voidaan toimittaa Ranskan alueelle. Jos varastoja ei olisi, yhdysjohtot olisi mitoitettava siten, että maakaasun toimitukset voitaisiin taata Ranskan alueella kulutushuipun aikana. Tällainen mitoitus olisi kuitenkin tehoton. Lisäksi EU:n tavoitteena on vähentää maakaasun kulutusta. Ranskan nykyisiin yhdysjohtoihin ei ole suunnitteilla uusia investointeja. Komission kysymys, joka koskee kilpailua ja pitkän aikavälin investointisignaaleja, on siis täysin teoreettinen.
- (137) LNG-terminaalit tarjoavat vaihtoehtoisen mahdollisuuden toimittaa Ranskan alueelle maakaasua mahdollisimman pienin kustannuksin. Nesteytetyn maakaasun saatavuus on epävarmaa, ja se riippuu voimakkaasti maailmanlaajuisista kysynnän ja tarjonnan olosuhteista, jotka muuttavat säännöllisesti lastien suuntaa. Lisäksi LNG-terminaaleissa on rajallinen varastointikapasiteetti ⁽⁴⁷⁾, joka ei parhaassakaan olosuhteissa riitä yli viideksi päiväksi. Tämä aika on kuitenkin lyhyempi kuin kylmän jakson keskimääräinen kesto eli 5–15 päivää, joten lasteja ei saada terminaaleihin riittävän nopeasti, ettei maakaasun siirtoon tulisi häiriöitä ⁽⁴⁸⁾.
- (138) Näin ollen maakaasuvälyt tarjoavat kausittaista joustoa, jota yhdysjohtot vastaavissa taloudellisissa olosuhteissa tai LNG-terminaalit eivät voi tarjota. Ranskassa sijaitsevat varastot eivät kuitenkaan riitä yksin turvaamaan maakaasun toimitusvarmuutta Ranskassa. Maakaasun toimittamiseen Ranskan alueelle tarvitaan siis edelleen myös yhdysjohtoja ja LNG-terminaaleja.

⁽⁴²⁾ Energialain L. 443–4 §:n säännösten mukaisesti.

⁽⁴³⁾ Ks. esim. komissio, 14.11.2006, M.4180 Gaz de France/Suez, 341 kohta.

⁽⁴⁴⁾ Komissio, 29.9.1999, M.1383 – Exxon/Mobil, 69 ja 261 kohta; komissio, 25.4.2003, M.3086 – Gaz de France/Preussag Energie, 14 kohta; komissio, 21.12.2005, M.3696 E.ON/MOL, 99 kohta; komissio, 19.11.2013, M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, 24 kohta.

⁽⁴⁵⁾ Komissio, 8.10.2004, M.3410 Total / Gaz de France, 19 kohta.

⁽⁴⁶⁾ Komissio, 21.12.2005, M.3696 – E.ON/MOL, 130 kohta; komissio, 19.11.2013, M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, 24 kohta.

⁽⁴⁷⁾ Ranskan terminaaleissa talvella keskimäärin 4,2 terawattituntia.

⁽⁴⁸⁾ 10–15 päivää kaasun alkuperästä riippuen.

- (139) Näin ollen nämä erityyppiset infrastruktuurit täydentävät toisiaan Ranskan toimitusvarmuuden turvaamisessa eivätkä kilpaile keskenään.
- (140) Vaikka yhdysjohtojen, LNG-terminaalien ja maakaasuvarastojen katsottaisiin kilpailevan keskenään, Ranska huomauttaa, että kaikkia Ranskan yhdysjohtoja ja LNG-terminaaleja säännellään, Dunkerquen terminaalia lukuun ottamatta. Näin ollen näiden infrastruktuurien kannattavuus vastaa CRE:n asettamaa käyttöomaisuushyödykkeiden korvausastetta. Siksi varastojen sääntelyn täytäntöönpanolla ei voi olla vaikutusta muun säännellyn infrastruktuurin kannattavuuteen.
- (141) Ranska huomauttaa myös, että viimeaikaiset tapahtumat ovat ristiriidassa sellaisen oletuksen kanssa, jonka mukaan yhdysjohtojen ja LNG-terminaaleille aiheutuisi haitallista kilpailua. Vuoden 2018 lopusta lähtien Ranskan ja muun Euroopan terminaalien käyttöaste on ollut erityisen suuri verrattuna kymmeneen edeltävään vuoteen. Lisäksi LNG-terminaalien operaattorit ovat hiljattain käynnistäneet menestyksekkästä menettelyä kapasiteettinsa kaupan pitämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Varastoinnin sääntely yhdessä Ranskan alueiden yhdistämisen kanssa, joka toteutettiin vuoden 2018 lopussa, on merkittävästi parantanut Ranskan ja Länsi-Euroopan markkinoiden syvyyttä ja likviditeettiä.
- (142) Ranska kiistää myös sen, että varastojen sääntely voisi vähentää kannustimia käyttää olemassa olevia LNG-terminaaleja ja yhdysjohtoja. Käytön kannustimet tulevat eri maakaasumarkkinoiden hintasignaaleista⁽⁴⁹⁾. Tässä yhteydessä varastot ovat lisäkeino, jolla voidaan optimoida maakaasun toimituskustannukset ja hyötyä kilpailukykyisistä markkinahinnoista.
- (143) Ranska toteaa myös, että päätökset, jotka koskevat yhdysjohtoihin ja LNG-terminaaleihin tehtäviä investointeja, perustuvat toimitusstrategioihin, joihin maakaasun varastointi ei vaikuta kielteisesti.
- (144) Ranska katsoo myös, ettei toimenpide vaikuta mitenkään varastonpitäjien tilanteeseen muissa jäsenvaltioissa. Ranskan viranomaiset huomauttavat, että Ranskan kaasuverkon mitoituksessa, joka perustuu yhdysjohtojen koko käytettävissä olevaan kapasiteettiin, otetaan automaattisesti huomioon myös yhdysjohtojen takana olevat toimituskeinot, erityisesti unionin muissa jäsenvaltioissa sijaitsevat maakaasuvarastot. Ranskan viranomaiset toteavat lisäksi, että jotkin näistä varastoista ovat myös säänneltyjä.
- (145) Varastointikapasiteetti myydään huutokaupoilla markkinahintaan. Näin ollen toimenpide ei aseta muissa jäsenvaltioissa toimivia varastonpitäjiä epäedulliseen asemaan. Lisäksi toimenpiteellä voi olla vain vähäinen vaikutus hinnanmuodostukseen. Ranskan varastoihin voidaan varastoida noin 130 terawattituntia⁽⁵⁰⁾, mikä on vähän markkinapaikoilla myytäviin määriin verrattuna. Vuonna 2018 TTF-markkinapaikalla⁽⁵¹⁾ myytiin 28 220 terawattituntia.
- (146) Näin ollen eri jäsenvaltioiden varastonpitäjät toimivat markkinaolosuhteissa, joihin Ranskan varastoilla on vain vähän vaikutusta, joten ei voida katsoa, että niiden kannattavuus voisi heikentyä toimenpiteen käyttöönoton seurauksena.
- (147) Ranska toteaa lisäksi, että Saksan ja Belgian varastojen täyttöasteet kasvoivat korkealle tasolle vuosien 2018 ja 2019 välillä⁽⁵²⁾. Korkeat tasot osoittavat, että Ranskan varastojen sääntely ei estä muiden jäsenvaltioiden varastonpitäjiä myymästä koko varastointikapasiteettiaan suotuisissa markkinaolosuhteissa.

5. ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET

- (148) Komissio sai huomautuksia kahdeksaltatoista asianomaiselta osapuolelta, mukaan lukien toimenpiteen kolme tuensaajaa. Näitä huomautuksia käsitellään johdanto-osan 149–233 kappaleessa.

⁽⁴⁹⁾ Eri puolilta maailmaa tulevan nesteytetyn maakaasun hinnat Euroopan eri markkinapaikoissa.

⁽⁵⁰⁾ Neljän kuukauden myyntiaikana.

⁽⁵¹⁾ Title Transfer Facility -markkinapaikka, jossa tehdään suurin osa swap-sopimuksista.

⁽⁵²⁾ Saksassa 88:sta 99 prosenttiin ja Belgiassa 54:stä 97 prosenttiin.

5.1 Toimenpiteen tuensaajien huomautukset

5.1.1 *Géométhane*

(149) *Géométhane* korostaa toimenpiteen käyttöönoton myönteisiä vaikutuksia energiahuoltovarmuutta koskevan tavoitteen kannalta. *Géométhane* toimitti komissiolle väitteidensä tueksi yksityiskohtaisen kertomuksen ⁽⁵³⁾.

5.1.1.1 Tuen olemassaolo

(150) *Géométhane*n mukaan toimenpide ei ole valtiontukea useista syistä.

(151) *Géométhane* toteaa ensinnäkin, että rahoitusta ei saada valtion varoista, koska varastointiosuutta ei voida katsoa pakolliseksi maksuksi: varojen siirto tapahtuu ainoastaan yksityisten toimijoiden (maakaasun toimittajat ja varastonpitäjät) välillä, valtiolla on vain vähän määräysvaltaa varoihin, toimenpide ei vähennä valtion talousarviota ja toimenpide edellyttää, että varastonpitäjät ylläpitävät järjestelmän piiriin kuuluvia välttämättömiä varastoja.

(152) Toimenpidettä ei voida myöskään pitää valikoivana etuna, joka myönnetään Ranskan alueella toimiville varastonpitäjille mutta ei ulkomaisille varastonpitäjille, sillä Ranskan alueella ja ulkomailla toimivien varastonpitäjien oikeudelliset ja tosiasialliset tilanteet eivät ole keskenään rinnastettavissa toimenpiteellä tavoitellun päämäärän kannalta. Muiden joustovälineiden operaattorit eivät myöskään ole vertailukelpoisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa.

(153) *Géométhane* toteaa myös, että toimenpide ei vaikuta kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä.

5.1.1.2 Tuen soveltuvuus

(154) Jos kyseinen toimenpide katsottaisiin valtiontueksi, sitä olisi *Géométhane*n mukaan pidettävä valtiontukisääntöjen mukaisena. Toimenpiteellä nimittäin edistetään yhteisen edun mukaisen energiahuoltovarmuutta koskevan tavoitteen saavuttamista. Lisäksi toimenpide on tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen, kun otetaan huomioon vaihtoehtoisten toimenpiteiden analyysi.

(155) Toimenpiteen käyttöönotolla on kannustava vaikutus, koska ilman tällaista toimenpidettä varastointikapasiteetin vähäinen myynti ja myyntikampanjoista saatujen tulojen väheneminen kesän ja talven välisten hintaerojen pienenemisen seurauksena olisivat saaneet varastonpitäjät sulkemaan tilapäisesti tai jopa lopullisesti varastot, jotka ovat välttämättömiä maakaasun toimitusvarmuuden takaamiseksi Ranskassa.

(156) Sallittujen tuottojen laskentamenetelmä, joka pohjautuu juoksevien taloudellisten kustannusten kautta määritettyyn säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoon, on perusteltu ja oikeasuhteinen seuraavista syistä:

- säänneltyjen käyttöomaisuushyödykkeiden kannasta tehtiin riippumaton taloudellinen arviointi konsulttiyrityksen [...] suorittamassa ulkoisessa tarkastuksessa, kun sääntelymekanismi pantiin täytäntöön;
- CRE ei ottanut käyttöön toimijoiden ehdottamaa alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoa;
- taloudellisiin juokseviin kustannuksiin pohjautuva menetelmä perustuu käyttöomaisuushyödykkeiden bruttokirjanpitoarvoon, jota käytetään säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvostuksessa;
- menetelmän avulla voidaan ottaa huomioon käyttöomaisuushyödykkeiden korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, joista on vähennetty poistot;
- menetelmää sovelletaan kaikkiin Ranskassa säänneltyihin infrastruktuuritariffeihin;
- lähes kaikki eurooppalaiset sääntelyviranomaiset soveltavat menetelmää.

⁽⁵³⁾ Rapport technico-économique établi consécutivement à l'ouverture par la Commission européenne d'une enquête concernant les conditions de régulation des stockages de gaz naturel en France, [...] 12.6.2020.

- (157) Säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvon määrittäminen kesän ja talven välisen hintaeron muodostaman markkina-arvon perusteella ei olisi järkevää, koska se ei kattaisi varastonpitäjille aiheutuvia kustannuksia, mikä olisi vastoin direktiivin 2009/73/EY kustannusten kattamisen periaatetta. Siksi markkina-arvon huomioon ottaminen vaarantaisi sääntelymekanismin, jonka tarkoituksena on varmistaa siirtoverkon moitteettoman toiminnan kannalta välttämättömien varastojen toiminta. Lisäksi on olemassa liiallisten korvausten riski, jos myyntihintojen ero kesän ja talven välillä kasvaa. CRE:n käyttöön ottama säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvo vastaa varastojen markkina-arvoa pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä.
- (158) Ei olisi ollut merkityksellistä arvioida, kattoivatko ennen sääntelymekanismin voimaantuloa saadut tulot varastojen alkuinvestointikustannukset, koska näiden tulojen sisällyttäminen tähän arviointiin olisi eurooppalaisten sääntelyviranomaisten käytäntöjen vastaista ja monimutkaista, ja se tuottaisi epävarmoja tuloksia.
- (159) Lisäksi käytössä on toimenpiteitä, joilla rajoitetaan varastonpitäjien tuottonäkymiä (esim. keskimääräinen pääomakustannus, varastonpitäjien kustannusten rajaaminen tehokkaan toimijan kustannuksiin ja kannustinpohjainen sääntely).
- (160) Géométhane huomauttaa myös, että CRE:n käyttämä säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvo vastaa hiljattain tehdyn liiketoimen arvoa. Total, Ineos ja Géostock luovuttivat vuonna 2016 CNP Assurances -yhtiölle 98 prosenttia Géosudin osakkeista, [...] eurolla. Géosud omistaa itse 50 prosenttia Géométhanen osakkeista. Näin ollen on mahdollista laskea ostajan kyseisen luovutuksen yhteydessä arvioima Géométhanen kokonaisarvo, joka on [...] ⁽⁵⁴⁾ (sekä käytettävissä olevat [...] varat eli yhteensä noin [...]). Géométhanen mukaan tämä markkina-arvo vastaa [...] CRE:n vuonna 2018 määrittämää säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoa eli 188,9:ää miljoonaa euroa, johon lisätään rakenteilla oleva käyttöomaisuus [...].
- (161) Toimenpide estää kielteiset vaikutukset kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä. Tästä ovat todisteena seuraavat seikat:
- Ranskalaisten ja ulkomaisten maakaasun toimittajien välinen kilpailu ei ole vääristynyt. Varastointipalvelujen huutokauppaaminen takaa ranskalaisten ja ulkomaisten maakaasun toimittajien yhdenvertaisen kohtelun. Myös sääntelyjärjestelmän mukainen varastointikorvauksen rahoitusmenetelmä takaa ulkomaisten ja ranskalaisten toimittajien yhdenvertaisen kohtelun. Ulkomaiset toimittajat eivät hyödy halvemmista hinnoista ranskalaisiin toimittajiin verrattuna.
  - Kilpailu ei ole myöskään vääristynyt naapurimaiden varastonpitäjiin nähden. Sääntelymekanismin voimaantulon jälkeen varastojen täyttöasteet ovat kasvaneet kaikkialla unionissa, ja ne ovat nyt erityisen korkealla tasolla.
  - Varastonpitäjien ja toisaalta LNG-terminaalien operaattorien tai yhdysjohtojen haltijoiden välinen kilpailu ei myöskään ole vääristynyt, koska LNG-terminaaleja ja yhdysjohtoja ei voida korvata. Yrityskeskittymiä koskevassa komission päätöksentekokäytännössä maakaasun varastointimarkkinat on määritelty erillisiksi markkinoiksi. Tosiasiassa maakaasun varastointi, LNG-terminaalit ja yhdysjohtot täydentävät toisiaan.

5.1.2 Storengy

- (162) Storengy korostaa toimenpiteen käyttöönoton myönteisiä vaikutuksia energiahuoltovarmuutta koskevan tavoitteen kannalta. Storengy toimitti komissiolle väitteidensä tueksi yksityiskohtaisen kertomuksen ⁽⁵⁵⁾.

5.1.2.1 Tuen olemassaolo

- (163) Storengyn mukaan toimenpide ei ole valtiontukea useista syistä.

⁽⁵⁴⁾ Eli ostohinta (130,6)/(98 % x 50 %).

⁽⁵⁵⁾ Rapport technico-économique établi consécutivement à l'ouverture par la Commission européenne d'une enquête concernant les conditions de régulation des stockages de gaz naturel en France, [...] 12.6.2020.

- (164) Storengy toteaa ensinnäkin, että rahoitusta ei saada valtion varoista, koska varastointiosuutta ei voida katsoa pakolliseksi maksuksi, ja että varojen siirto tapahtuu ainoastaan yksityisten toimijoiden (maakaasun toimittajien ja varastonpitäjien) välillä, valtiolla on vain vähän määräysvaltaa varoihin, toimenpide ei vähennä valtion talousarviota ja toimenpide edellyttää, että varastonpitäjät ylläpitävät järjestelmän piiriin kuuluvia välttämättömiä varastoja.
- (165) Toimenpidettä ei voida myöskään pitää valikoivana etuna, joka myönnetään Ranskan alueella toimiville varastonpitäjille mutta ei ulkomaisille varastonpitäjille, sillä Ranskan alueella ja ulkomailla toimivien varastonpitäjien oikeudelliset ja tosiasialliset tilanteet eivät ole keskenään rinnastettavissa toimenpiteellä tavoitellun päämäärän kannalta. Muiden joustovälineiden operaattorit eivät myöskään ole vertailukelpoisessa oikeudellisessa ja tosiasiallisessa tilanteessa.
- (166) Storengy toteaa myös, että toimenpide ei vaikuta kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä.

5.1.2.2 Tuen soveltuvuus

- (167) Jos kyseinen toimenpide katsottaisiin valtiontueksi, sitä olisi Storengyn mukaan pidettävä valtiontukisääntöjen mukaisena. Toimenpiteellä nimittäin edistetään yhteisen edun mukaisen energiahuoltovarmuutta koskevan tavoitteen saavuttamista. Lisäksi toimenpide on tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen, kun otetaan huomioon vaihtoehtoisten toimenpiteiden analyysi.
- (168) Toimenpiteen käyttöönotolla on kannustava vaikutus, koska ilman tällaista toimenpidettä varastointikapasiteetin vähäinen myynti ja myyntikampanjoista saatujen tulojen väheneminen kesän ja talven välisten hintaerojen pienenemisen seurauksena olisivat saaneet varastonpitäjät sulkemaan tilapäisesti tai jopa lopullisesti varastot, jotka ovat välttämättömiä maakaasun toimitusvarmuuden takaamiseksi Ranskassa.
- (169) Sallittujen tuottojen laskentamenetelmä, joka pohjautuu juoksevien taloudellisten kustannusten kautta määritettyyn säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoon, on perusteltu ja oikeasuhteinen seuraavista syistä:
- säänneltyjen käyttöomaisuushyödykkeiden kannasta tehtiin riippumaton taloudellinen arviointi konsulttiyrityksen [...] suorittamassa ulkoisessa tarkastuksessa, kun sääntelymekanismi pantiin täytäntöön;
  - CRE ei ottanut käyttöön toimijoiden ehdottamaa alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoa;
  - taloudellisiin juokseviin kustannuksiin pohjautuva menetelmä perustuu käyttöomaisuushyödykkeiden bruttokirjanpitoarvoon, jota käytetään säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvostuksessa
  - menetelmän avulla voidaan ottaa huomioon käyttöomaisuushyödykkeiden korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, joista on vähennetty poistot
  - menetelmää sovelletaan kaikkiin Ranskassa säänneltyihin infrastruktuuritariffeihin;
  - lähes kaikki eurooppalaiset sääntelyviranomaiset soveltavat menetelmää.
- (170) Säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvon määrittäminen kesän ja talven välisen hintaeron muodostaman markkina-arvon perusteella ei olisi järkevää, koska se ei kattaisi varastonpitäjille aiheutuvia kustannuksia, mikä olisi vastoin direktiivin 2009/73/EY kustannusten kattamisen periaatetta. Siksi markkina-arvon huomioon ottaminen vaarantaisi sääntelymekanismin, jonka tarkoituksena on varmistaa siirtoverkon moitteettoman toiminnan kannalta välttämättömien varastojen toiminta. Lisäksi on olemassa liiallisten korvausten riski, jos myyntihintojen ero kesän ja talven välillä kasvaa. CRE:n käyttöön ottama säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvo vastaa varastojen markkina-arvoa pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä.
- (171) Ei olisi ollut merkityksellistä arvioida, kattoivatko ennen sääntelymekanismin voimaantuloa saadut tulot varastojen alkuinvestointikustannukset, koska näiden tulojen sisällyttäminen tähän arviointiin olisi eurooppalaisten sääntelyviranomaisten käytäntöjen vastaista ja monimutkaista, ja se tuottaisi epävarmoja tuloksia.
- (172) Lisäksi käytössä on toimenpiteitä, joilla rajoitetaan varastonpitäjien tuottonäkymiä (esim. keskimääräinen pääomakustannus, varastonpitäjien kustannusten rajaaminen tehokkaan toimijan kustannuksiin ja kannustinpohjainen sääntely).

(173) Toimenpide estää kielteiset vaikutukset kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä. Tästä ovat todisteena seuraavat seikat:

- Ranskalaisten ja ulkomaisten maakaasun toimittajien välinen kilpailu ei ole vääristynyt. Varastointipalvelujen huutokauppaaminen takaa ranskalaisten ja ulkomaisten maakaasun toimittajien yhdenvertaisen kohtelun. Myös sääntelyjärjestelmän mukainen varastointikorvauksen rahoitusmenetelmä takaa ulkomaisten ja ranskalaisten toimittajien yhdenvertaisen kohtelun. Ulkomaiset toimittajat eivät hyödy halvemmista hinnoista ranskalaisiin toimittajiin verrattuna.
- Kilpailu ei ole myöskään vääristynyt naapurimaiden varastonpitäjiin nähden. Sääntelymekanismin voimaantumisen jälkeen varastojen täyttöasteet ovat kasvaneet kaikkialla unionissa, ja ne ovat nyt erityisen korkealla tasolla;
- Varastonpitäjien ja toisaalta LNG-terminaalien operaattorien tai yhdysjohtojen haltijoiden välinen kilpailu ei myöskään ole vääristynyt, koska LNG-terminaaleja ja yhdysjohtoja ei voida korvata. Yrityskeskittymiä koskevassa komission päätöksentekokäytännössä maakaasun varastointimarkkinat on määritelty erillisiksi markkinoiksi. Tosiasiassa maakaasun varastointi, LNG-terminaalit ja yhdysjohtot täydentävät toisiaan.

5.1.3 *Teréga*

(174) *Teréga* korostaa, että varastointiuudistuksen päätavoitteena on maakaasun toimitusvarmuus Ranskassa. Se oli uhattuna ennen sääntelymekanismin voimaantumista.

5.1.3.1 Tuen olemassaolo

(175) *Teréga* katsoo, ettei toimenpidettä voida pitää valtiontukena. *Teréga* huomauttaa, että sääntelyjärjestelmät, jotka perustuvat tehokkaan toimijan kustannusten kattamiseen ja sijoitetun pääoman tavanomaisen tuoton periaatteelle, ovat unionissa yleisiä, mutta niitä ei kuitenkaan katsota valtiontueksi.

(176) *Teréga* katsoo ensinnäkin, että toimenpide on ainoastaan tariffien sääntelyväline, jota ei rahoiteta valtion varoista. Toimenpide ei vaikuta valtion talousarvioon eikä aiheuta lisäkustannuksia, jotka olisi siirrettävä loppuasiakkaiden maksettavaksi. Ranskan valtiolla ei myöskään ole julkista määräysvaltaa siirtoverkonhaltijoiden keräämiin varoihin eikä itse siirtoverkonhaltijoihin, jotka ovat enimmäkseen yksityisten osakkaiden määräysvallassa olevia yksityisoikeudellisia yhtiöitä.

(177) Toiseksi *Teréga* katsoo, että toimenpide ei anna kyseisille toimijoille valikoivaa etua. Sääntelymekanismi perustuu huutokauppoihin, ja siihen sisältyy myös tehokkuuskannustimia ja oikaisuväline, jolla kaikki kustannukset ja tulot voidaan korjata todellisten kustannusten ja tulojen mukaisiksi jälkikäteen. Lisäksi sääntelymekanismin symmetrisyys merkitsee sitä, että varastonpitäjät eivät välttämättä saa korvausta, vaan ne saattavat päinvastoin joutua palauttamaan ylimääräiset tuotot.

(178) Lisäksi *Teréga* katsoo valikoivuutta koskevan kriteerin osalta, ettei ulkomaisten toimijoiden tilanne ole merkityksellinen tekijä. Varastonpitäjät ovat monessa suhteessa erilaisessa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa kuin LNG-terminaalien operaattorit ja yhdysjohtojen haltijat, erityisesti maakaasun toimitusvarmuutta Ranskassa koskevan tavoitteen osalta.

(179) *Teréga* toteaa myös, ettei toimenpide vaikuta mitenkään kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä. Varastointikapasiteetti huutokaupataan sellaisen markkinamekanismin mukaisesti, joka ei syrji toisissa jäsenvaltioissa sijaitsevia toimijoita. Lisäksi yrityskeskittymien valvontaa ja kilpailunvastaisia menettelyjä koskevassa komission päätöksentekokäytännössä merkityksellisten maakaasun varastointimarkkinoiden mittakaava on aina määritelty enintään kansalliseksi, eikä laajempien markkinoiden olemassaoloa ole koskaan todettu kyseessä olevien palvelujen eikä maantieteellisten näkökohtien kannalta. Joka tapauksessa se tosiasia, että kaasuinfrastruktuuria säännellään hyvin yleisesti, on ristiriidassa sen ajatuksen kanssa, että kilpailu maakaasumarkkinoilla vääristyisi.

5.1.3.2 Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille:

- (180) Jos sääntelymekanismeja pidettäisiin valtiontukena, Terégan mukaan se täyttäisi kaikki SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetut sisämarkkinoille soveltuvuuden edellytykset.
- (181) Teréga katsoo, että toimenpiteellä pyritään yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen eli maakaasun toimitusvarmuuteen Ranskassa. Sääntelymekanismeilla pyritään saavuttamaan täsmällinen ja mitattavissa oleva toimitusvarmuuden taso lisäämällä varastoissa saatavilla olevan maakaasun määrää. Lisäksi toimenpide on riittävään analyysiin perustuva tarpeellinen valtion toimenpide, jolla vastataan markkinoiden todettuihin puutteisiin, kuten siihen, että loppuasiakkaat eivät pysty ilmoittamaan toimitusvarmuuden arvoa (kuten vakuutusarvoa tai järjestelmäärvoa). Lisäksi Teréga korostaa, että toimenpide on tarkoituksenmukainen väline toimitusvarmuuden parantamiseksi Ranskan alueella verrattuna sekä muihin käytettävissä oleviin joustotoimenpiteisiin että muunlaiseen varastoinnin sääntelyyn.
- (182) Teréga kiistää menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyt komission perustelut, jotka koskevat toimenpiteen oikeasuhteisuutta. Sääntelymekanismeissa tuen määrä on rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään. Sääntelymekanismeihin perustana ovat ”tehokkaan toimijan” kustannusten kattaminen, varastonpitäjien tuottojen yläraja ja mekanismeihin integroidut kannustimet, jotta varastonpitäjät pyrkisivät tehostamaan toimintamenojaan. Lisäksi CRE teetti riippumattoman kustannusarvion. Näin CRE varmisti, että ainoastaan hyväksyttävät kustannukset katetaan. CRE myös tukeutui säännelyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvonnäilyksessä useisiin riippumattomien asiantuntijoiden tekemiin puolueettomiin, tuoreisiin ja uskottaviin taloudellisiin tutkimuksiin. CRE:n käyttämä käyttöomaisuushyödykkeiden arvostusmenetelmä on tältä osin johdonmukainen ja muiden eurooppalaisten sääntelyviranomaisten käytännön mukainen. Teréga katsoo, että toisin kuin komissio väittää, sääntelyn voimaantuloa edeltävien tulojen sisällyttäminen säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvoon olisi väistämättä puutteellista, jos tietoja ei olisi saatavilla, ja että se saattaisi joka tapauksessa olla ristiriidassa yleisten oikeusperiaatteiden kanssa. Lisäksi CRE:n työ koskee sekä varastonpitäjien toimintakustannuksia että niiden käyttöomaisuushyödykkeiden arvostusta, ja nämä tiedot on julkistettu järjestelmällisesti CRE:n tariffipäätöksissä. Näin varmistetaan toimenpiteen avoimuus.
- (183) Teréga katsoo myös, ettei toimenpide vääristä kilpailua Ranskassa ja ulkomailla olevien maakaasun toimittajien välillä. Toimenpide ei ole syrjivä. Kaikki vähittäismyyjät voivat ostaa kapasiteettia Ranskan varastoista huutokaupoilla. Lisäksi kaikki ranskalaisia asiakkaita palvelevat vähittäismyyjät maksavat siirtoverkon käyttötariffeja, joilla tuetaan korvausmekanismeja. Toimenpiteellä on jopa myönteisiä vaikutuksia maakaasun vähittäismarkkinoihin, sillä se lieventää stressikausia ja verkon ylikuormituksen riskiä. Toimenpide ei myöskään aiheuta kilpailun vääristymistä LNG-terminaalien operaattoreihin tai yhdysjohtojen haltijoihin nähden. Nämä toimijat, joihin sovelletaan myös laajalti tulonsääntelymekanismeja, eivät kilpaile varastonpitäjien kanssa, vaan ne täydentävät toisiaan toimitusvarmuutta koskevan tavoitteen kannalta. Toimenpiteellä ei suosita yhtä maakaasun toimituslähdettä toisten sijasta eikä kielletä tai estetä täydentävien välineiden eli yhdysjohtojen ja LNG-terminaalien käyttöä. Esimerkiksi Euroopassa sijaitsevien LNG-terminaalien viime vuosien kapasiteettivaraukset ovat osoitus tästä. Toimenpide ei myöskään vääristä kilpailua suhteessa ulkomaisiin varastonpitäjiin. Markkinapohjaiseen mekanismiin perustuvilla huutokaupoilla ei aseteta ulkomaisia varastonpitäjiä epäsuotuisaan asemaan, eikä toimenpiteen käyttöönotto ole käytännössä hidastanut varastojen käyttöönoton yleistä kasvua Euroopassa.

5.2 Muiden asianomaisten osapuolten esittämät huomautukset

5.2.1 *Association française indépendante de l'électricité et du gaz (AFIEG)* ⁽⁵⁶⁾

- (184) AFIEG esitti huomautuksia varastojen arvostusmenetelmästä ja toimitusvarmuuden kannalta välttämättömien varastojen kapasiteetista ja poistonopeudesta.
- (185) AFIEG korostaa, että enää ei ole ennen uudistusta vallinneita kilpailun vääristymiä, jotka johtuivat avoimuuden puutteesta aiemmassa järjestelmässä.

⁽⁵⁶⁾ AFIEG-järjestö kokoaa yhteen sähkö- ja kaasualan ranskalaisia yrityksiä ja muiden eurooppalaisten yhtiöiden tytäryhtiöitä: Alpiq Energie France, BKW France, Endesa, Fortum France, Gazprom Energy, Total Direct Energie, Gazel Energie, Vattenfall, Enovos ja Primeo Energie ovat liitännäisjäseniä.

- (186) AFIEG:llä ei ole tarkkoja lukuja, jotta se voisi vahvistaa CRE:n valitseman säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvostusmenetelmän, mutta se katsoo, että markkinoiden taloudellinen arvo soveltuu siihen paremmin kuin markkinoiden kirjanpitoarvo. Tämä valinta kuvastaisi varastointia tietyllä hetkellä pikemmin kuin pidemmälle menneisyyteen ulottuvaa näkemystä. Lisäksi AFIEG katsoo, että puskurikaasun arvostaminen vaikuttaa olevan olennainen osa varastojen arvostusta, ja haluaisi siksi sisällyttää puskurikaasun poistosääntöjen valinnan taloudelliset vaikutukset säännellyn käyttöomaisuuspohjan kokonaisarvoon. Lopuksi AFIEG huomauttaa, ettei varastonpitäjien toimintaan kohdistu suurempia riskejä kuin siirtoverkonhaltijoiden toimintaan. Sen vuoksi varastonpitäjille valittu säännellyn käyttöomaisuuspohjan korvaustaso ei saisi olla korkeampi kuin siirtoverkonhaltijoilla.
- (187) AFIEG:n mielestä Ranskan viranomaisten olisi pienennettävä toimitusvarmuuden kannalta välttämättömiksi katsottua varastointikapasiteettia ja poistonopeutta, jotta varastoinnin kustannus-hyötysuhde voitaisiin maksimoida kuluttajien kannalta. Ranskan viranomaiset ovat määrittäneet toimitusvarmuuden turvaamiseksi tarvittavan maakaasun vähimmäisvarastojen poistonopeudeksi 1 990 gigawattituntia päivässä ja määräksi 64 terawattituntia⁽⁵⁷⁾, kun taas vuosien 2023–2028 monivuotisessa energiaohjelmassa vahvistetussa luettelossa poistonopeus on 2 376 gigawattituntia päivässä ja määrä 138,5 terawattituntia. AFIEG katsoo, että monivuotista energiaohjelmaa koskevassa asetuksessa määritetyt määrät ovat ylimitoitettuja siihen varastointikapasiteettiin nähden, jota toimitusvarmuuden turvaamiseen Ranskassa tarvitaan. Sen vuoksi määriä olisi vähennettävä, jotta ei aiheutettaisi lisäkustannuksia loppukuluttajille ja haittaa muulle maakaasun joustokapasiteetille. Lisäksi AFIEG toteaa, että Ranskan viranomaisten määrittämä kahden prosentin häiriöriski on ylimitoitettu verrattuna naapurimaiden viiteen prosenttiin.

5.2.2 *Association française du gaz (AFG)* ⁽⁵⁸⁾

- (188) AFG katsoo, että Ranskan viranomaisten 1 päivänä tammikuuta 2018 käyttöön ottama maakaasun varastoja koskeva sääntelykehys on hyvä.
- (189) AFG katsoo myös, että toimenpide perustuu kustannuspohjaisen sääntelyn periaatteeseen ja että se on johtanut käyttöomaisuushyödykkeiden tehokkaaseen ja oikeasuhteiseen arvostukseen. AFG toteaa, että useimmat sääntelyviranomaiset soveltavat kustannuspohjaisen sääntelyn periaatetta ja että sitä sovelletaan maakaasun siirtoon ja jakeluun sekä LNG-terminaaleihin Ranskassa.
- (190) AFG:n mukaan menetelmä, jossa käytetään markkinahintoja eikä ”tehokkaiden toimijoiden” kustannuksia, olisi voinut johtaa epävakaiseen sääntelykehukseen, joka olisi saattanut olla kaukana taloudellisesti parhaasta ratkaisusta: jos myyntihintojen erot kesän ja talven välillä ovat epäsuotuisia, menetelmä ei takaa toimijoille aiheutuvien kustannusten korvaamista, jolloin toimijat saattavat joutua kriittiseen tilanteeseen. Jos myyntihintojen erot kesän ja talven välillä sitä vastoin olisivat erittäin suotuisia, toimijoiden tulot olisivat olleet liian suuret ja kaukana varastojen asiakkaiden kannalta optimaalisesta arvosta.
- (191) AFG:n mukaan Ranskan varastoja koskeva sääntely ei ole vääristänyt kilpailua suhteessa muihin Ranskan maakaasuinfrastruktuureihin, Ranskassa ja muualla Euroopan unionissa sijaitseviin LNG-terminaaleihin eikä varastonpitäjiin muualla Euroopan unionissa. LNG-terminaalien osalta AFG toteaa, että Ranskaan tuodun nesteytetyn maakaasun määrät ovat kaksinkertaistuneet kahden vuoden aikana: vuonna 2017 määrä oli 9,6 gigakuutiometriä, ja vuonna 2019 se oli 21,5 gigakuutiometriä. AFG mainitsee myös, että Saksassa tutkitaan parhaillaan LNG-terminaalien kehittämishankkeita. Muiden eurooppalaisten varastonpitäjien osalta AFG huomauttaa, että Saksan, Alankomaiden ja Belgian varastojen täyttöasteet kasvoivat vuosien 2018 ja 2019 välillä ja että täyttöasteet olivat Länsi-Euroopassa vähintään 95 prosenttia 1 päivänä marraskuuta 2019.

5.2.3 *Association nationale des opérateurs détaillants en énergie (ANODE)* ⁽⁵⁹⁾

- (192) ANODEn mukaan varastoinnin sääntely Ranskassa mahdollistaa sen, että toimittajien toive varastointikapasiteetin myymistä koskevista markkinasäännöistä ja toimitusvarmuuden turvaamiseen tähtäävästä sääntelymekanismista voidaan sovittaa yhteen.

⁽⁵⁷⁾ Määräys, annettu 13 maaliskuuta 2018, maakaasun vähimmäisvarastoista maakaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi marraskuun 1 päivästä 2018 maaliskuun 31 päivään 2019.

⁽⁵⁸⁾ AFG on Ranskan kaasualan ammattijärjestö. Sen varsinaisia jäseniä ovat EDF, ENGIE, France Gas Liquides, Gazprom, GRDF, GRTgaz, Teréga ja Total. Niiden lisäksi järjestössä on liitännäisjäseniä, kumppanijäseniä ja henkilöjäseniä.

⁽⁵⁹⁾ ANODE edustaa vaihtoehtoisia energiantoimittajia Ranskassa. Järjestön jäseniä ovat EkWateur, Enercoop, Energie d'ici, Eni Gas & Power France, Greenyellow, Gaz Européen, Planète OUI, Plum Energie, SAVE, Total Direct Energie, Vattenfall ja Wekiwi.

- (193) Lisäksi ANODE pitää olennaisen tärkeänä, että varastojen myynti- ja täyttöastetta koskevaa tavoitetta sekä korvausmekanismissa toimitusvarmuuden turvaamisen kannalta välttämättömiksi katsottuja käyttöomaisuushyödykkeitä tarkistetaan säännöllisesti sen varmistamiseksi, että ne vastaavat todellisia tarpeita. ANODEn mukaan tämä on erityisen tärkeää myös siksi, että Ranska on ennustanut maakaasun kulutuksen (lukuun ottamatta sähköntuotantoa) vähenevän kaksi prosenttia [...].
- (194) Oikeasuhteisuuden osalta ANODE katsoo, että CRE:n olisi otettava huomioon kokemukset varastojen kustannuksista ja toiminnasta sekä se, että varastonpitäjille aiheutuva riski pienenee. ANODE katsoo, että varastonpitäjien säännellyn käyttöomaisuuspohjan korvaus olisi yhdenmukaistettava siirtoverkonhaltijoiden saaman korvauksen kanssa.

5.2.4 *Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)* ⁽⁶⁰⁾

- (195) CREGin mukaan ei ole todistettu, että Ranskan koko varastointikapasiteetti olisi aina tarpeen maakaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi. Rahtaajat käyttävät tästä maakaasusta osaa, joka voi olla merkittäväkin, keinotellakseen maakaasun hintaeroilla kesän ja talven välillä. Korvausmekanismi voi näin ollen myös olla helppo tapa rahtaajille saada maakaasusta lisää voittoja. Tämä antaa Ranskassa toimiville rahtaajille kilpailuedun, jota naapurimaiden rahtaajat eivät saa.
- (196) Belgiassa on vain yksi maakaasuvaramo, Loenhout, jota ylläpitää Fluxys Belgium ⁽⁶¹⁾. CREG katsoo, että kyseinen varasto kilpailee muiden varastojen kanssa Euroopan unionin luoteisosassa.
- (197) Vaikka maakaasun hintaero talven ja kesän välillä pysyi pienenä vuosina 2017–2018, Yhdistyneen kuningaskunnan suurimman varaston käyttömahdollisuuden puuttuminen lisäsi varastointikapasiteetin myyntiastetta unionin luoteisosan markkinoilla. Tämä selittää sen, että Loenhoutin täyttöaste oli 87 prosenttia kaudella 2016–2017 ja 84 prosenttia kaudella 2017–2018.
- (198) Kaudella 2018–2019 täyttöaste oli kuitenkin matala, 54 prosenttia, vaikka EU28-maissa täyttöaste pysyi melko vakaana. Tältä osin CREG toteaa, että varastojen täyttöaste kasvoi Ranskassa: se oli 75 prosenttia kaudella 2017–2018 ja 94 prosenttia kaudella 2018–2019. Loenhoutin varaston asema joustavuuden lähteenä on siirtynyt Ranskan varastoille, jotka ovat voineet hyötyä erittäin matalista hinnoista uuden sääntelykehiksen ansiosta. CREG katsoo, että Ranskan korvausmekanismin käyttöönoton vaikutus Loenhoutin varastoon on näin ollen ollut erittäin merkittävä: Loenhoutiin on jäänyt vain markkinatoimijoita, joilla on pitkäaikaiset sopimukset. CREG katsoo, että Ranskan korvausmekanismin vuoksi naapurimaiden varastonpitäjät joutuvat myymään varastointikapasiteettinsa marginaalikustannuksillaan tai jopa halvemmalla.
- (199) Lisäksi CREG huomauttaa, että kauden 2019–2020 täyttöaste oli poikkeuksellinen sekä Belgiassa (97 %) että EU28-maissa (97 %). Se johtui erittäin matalista maakaasun hinnoista kesällä 2019 ja merkittävästä hintaerosta kesän ja talven välillä.
- (200) CREG toteaa päätelmänä, että ei voida sulkea pois sitä, että Ranskassa sovellettava korvausmekanismi aiheuttaa kilpailun vääristymistä Ranskassa ja sen naapurijäsenvaltioissa toimivien varastonpitäjien välillä, Ranskan markkinoilla ja naapurijäsenvaltioissa toimivien markkinatoimijoiden välillä sekä yhtäältä maakaasuvaramojen ylläpitäjien ja toisaalta LNG-terminaalien operaattorien ja yhdysjohtojen haltijoiden välillä.

⁽⁶⁰⁾ CREG on Belgian sähkö- ja kaasualan sääntelyviranomaisen.

⁽⁶¹⁾ Loenhoutin varastointikapasiteetti on 780 miljoonaa kuutiometriä (9 terawattituntia).

5.2.5 [...] ⁽⁶²⁾

- (201) [...] katsoo, että maakaasuvarastojen muodostaminen on välttämätöntä, jotta toimitusvarmuus voidaan varmistaa lyhyellä aikavälillä, ja että vuonna 2018 täytäntöön pannun sääntelyn periaatteet vaikuttavat asiaankuuluvilta. Koska toimitusvarmuuden kannalta välttämätön varastointimäärä on suurempi kuin markkinoiden omaehtoisesti ”taloudellisena” pitämä määrä, varastonpitäjien tuloja on täydennettävä.
- (202) Varastojen sääntelyn on kuitenkin rajoitettava varastointikapasiteettiin, joka on ehdottomasti välttämätön toimitusvarmuuden kannalta. Tämä on tärkeää, jotta loppukuluttajille ei aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia. Sääntelyn yllimitoitu soveltaminen voisi myös aiheuttaa haittaa toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville varastoille ja vaikuttaa LNG-terminaaleihin ja yhdysjohtoihin.
- (203) [...] myöntää, että toimitusvarmuuden kannalta välttämättömän varastointimäärän täsmällinen määrittäminen on monimutkaista. [...] katsoo kuitenkin, että kaikkien maanalaisten varastojen määrittäminen välttämättömiksi varastoiksi saattaa olla tarpeen toimitusvarmuuden kannalta. [...] katsoo viimeaikaisen kehityksen perusteella, että Ranskan valitsemiin skenaarioihin voitaisiin sisällyttää enemmän erityisesti nesteytetyn maakaasun käyttöä, mikä vähentäisi toimitusvarmuuden edellyttämää määrää.
- (204) [...] kyseenalaistaa myös sen, että sääntely on rajoitettu ainoastaan maanalaiseen varastointikapasiteettiin, erityisesti kun otetaan huomioon, että LNG-terminaalien varastot tunnetaan Ranskan lainsäädännössä, ja katsoo, että nämä varastot voitaisiin sisällyttää maakaasun toimitusvarmuuteen.
- (205) [...] ennustaa, että jotkin kaasuinfrastruktuurit poistetaan käytöstä Ranskassa keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Vaikka tuontikapasiteetin kasvu johtaisikin toimitusvarmuuden turvaamiseksi varastoitavan määrän vähenemiseen, tämä vaihtoehto voisi lopulta osoittautua erittäin kalliiksi. Näin ollen toimitusvarmuuden varmistaminen nykyisten varastojen avulla vaikuttaa järkevämmältä kuin uuden tuontikapasiteetin luominen.

5.2.6 *European Federation of Energy Traders (EFET)* ⁽⁶³⁾

- (206) EFET tukee Ranskan viranomaisten vuonna 2018 käynnistämää uudistusta, jolla Ranskaan luotiin houkuttelevat ja kilpailukykyiset maakaasun varastointimarkkinat.
- (207) Tuen soveltuvuuden osalta EFET ei aseta kyseenalaiseksi CRE:n määrittelemää käyttöomaisuuspohjan arvon tai pääoman tuottoasteen laskentamenetelmää. Säännelyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvon olisi vastattava säännelyä käyttöomaisuuspohjaa ja säännelyä korvausastetta.
- (208) EFET ei katso, että uudistus olisi voinut vääristää kilpailua: ei Ranskan maakaasuvarastojen ylläpitäjien ja muiden jäsenvaltioiden varastonpitäjien välillä, mistä on osoituksena varastonpitäjien toiminnan jatkuva kasvu Ranskassa ja ulkomailla vuodesta 2018 lähtien, eikä maakaasuvarastojen ylläpitäjien ja LNG-terminaalien operaattorien välillä, koska LNG-terminaalien markkina-arvo on kasvanut vuodesta 2018 lähtien.

5.2.7 *Elengy* ⁽⁶⁴⁾

- (209) Uudistus ei ole vähentänyt keinotekoisesti LNG-terminaalien käytön kannustimia. Ensinnäkin Elengyn terminaalien toiminta on lisääntynyt toimenpiteen täytäntöönpanon jälkeen, ja se saavutti ennätyskallisen korkean tason vuosina 2019 ja 2020.
- (210) Toiseksi LNG-terminaalien houkuttelevuuteen vaikuttavat monet tekijät: unionin ja Aasian markkinoiden väliset erot, tariffit, pitkäaikaiset sopimukset, loppupään markkinoiden syvyys ja likviditeetti, terminaalin joustavuus ja kauppaa koskevat säännöt. Varastointia koskevalla toimenpiteellä ei ole suoraa vaikutusta näihin houkuttelevuustekijöihin, mutta sillä on ollut välillisiä myönteisiä vaikutuksia. Uudistus on auttanut maksimoimaan unionin varastointikapasiteettia, sillä se on syventänyt unionin maakaasumarkkinoita, mikä mahdollistaa maakaasun varastoinnin ja kuluttajille aiheutuvien kustannusten alentamisen, kun maakaasun kysyntä on suurta, sekä lisännyt Ranskan markkinoilla saatavilla olevaa likviditeettiä.

⁽⁶²⁾ [...].

⁽⁶³⁾ EFET:hen kuuluu yli sata energiakauppaa harjoittavaa yritystä, jotka toimivat yli 28:ssa Euroopan maassa.

⁽⁶⁴⁾ LNG-terminaalien operaattori.

5.2.8 *Enovos* ⁽⁶⁵⁾

- (211) Enovos katsoo, että jos järjestelmään osallistuu riittävä määrä erilaisia toimijoita, markkinat pystyvät parhaiten määrittämään käyttöomaisuushyödykkeen arvon. Nykyinen huutokauppamekanismi saa aikaan oikeudenmukaisen markkinahinnan. Jos jotkin toimijat saavat matalamman tai korkeamman korvauksen huutokauppajärjestelmässä, seuraavien vuosien huutokaupoissa tehdään mukautuksia.

5.2.9 *Fluxys* ⁽⁶⁶⁾

- (212) Fluxys toteaa, että maakaasun varastointiin EU:ssa on viime vuosina kohdistunut merkittäviä haasteita, koska maakaasuvarastojen ylläpitäjien toimintakustannusten kattaminen on yhä vaikeampaa. Jotta voidaan vastata markkinoiden nopeaan kehitykseen, on tarpeen ottaa käyttöön asianmukainen taloudellinen malli, jossa otetaan huomioon maakaasun varastoinnin arvo järjestelmän kannalta ja sen vaikutus toimitusvarmuuteen. Tukimekanismien yksipuolinen käyttöönotto voisi vääristää kilpailua muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa. Sen vuoksi kaikkiin EU:n jäsenvaltioihin olisi sovellettava tiukkoihin kriteereihin perustuvaa korvausmekanismia.

5.2.10 *Fédération nationale des mines et de l'énergie CGT (FNME-CGT)* ⁽⁶⁷⁾

- (213) FNME-CGT:n mukaan maakaasun varastointia Ranskassa koskevalla uudistuksella on saavutettu seuraavat kaksi tavoitetta: energian toimitusvarmuuden takaaminen kuluttajille kohtuullisin kustannuksin ja siirtoverkon moitteettoman toiminnan varmistaminen maakaasun siirron turvaamiseksi.
- (214) FNME-CGT katsoo, ettei toimenpidettä voida pitää valtiontuekena. FNME-CGT:n mukaan korvausta ei rahoiteta valtion varoista. Toimenpide ei myöskään ole veron kaltainen vastikkeetta määrätty pakollinen maksu. Lisäksi FNME-CGT toteaa, että siirtoverkon käytöstä perittävä tariffi siirretään vain niiden maakaasun kuluttajien laskuihin, jotka ovat valinneet säännellyt tariffit, ja että valtiolla ei ole määräysvaltaa varastointiosuudesta saataviin varoihin eikä korvauksen saaviin varastonpitäjiin.
- (215) FNME-CGT katsoo, ettei toimenpide anna valikoivaa etua, koska varastonpitäjillä on varastojen ylläpitämistä koskevia veloitteita. Lisäksi sääntelyyn kuuluu, että varastonpitäjä maksaa ylimääräiset tulot verkonhaltijoille, mikä merkitsee taloudellisen mahdollisuuden menettämistä.
- (216) Jos toimenpide luokiteltaisiin valtiontueksi, se soveltuisi sisämarkkinoille.
- (217) FNME-CGT katsoo, että säännelyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvostusmenetelmä on oikeasuhteinen toimitusvarmuutta koskevaan tavoitteeseen nähden. Varastonpitäjien tuloja koskevalla sääntelyllä, joka perustuu kansallisen sääntelyviranomaisen valvomiin ja hyväksymiin kustannuksiin, on varmistettu, että loppukuluttaja maksaa etukäteen avoimella tavalla määritetyn hinnan.
- (218) Lisäksi säännellyn käyttöomaisuuspohjan arvostusmenetelmää sovelletaan kaikkiin Ranskassa säännelyihin infrastruktuuritariffeihin sähkönjakelua lukuun ottamatta. Kesän ja talven hintaeroihin perustuva arvostus ei olisi voinut korjata toimintapuutteita markkinoilla, jotka eivät kyenneet ottamaan hinnoissa huomioon käyttöomaisuushyödykkeiden vakuutusarvoa. CRE myös teetti säännelyä käyttöomaisuuspohjaa koskevista varastonpitäjien ehdotuksista riippumattoman tarkastuksen, jonka vuoksi valittua alkuperäistä säännelyä käyttöomaisuuspohjaa supistettiin. Lisäksi alkuperäisessä säännellyssä käyttöomaisuuspohjassa otetaan huomioon käyttöomaisuushyödykkeiden arvo poistojen jälkeen. Jotkin käyttöomaisuushyödykkeet, joista on tehty täysimääräiset poistot, on jopa sisällytetty sääntelyyn käyttöomaisuuspohjaan nolla-arvoisina, minkä vuoksi niistä ei makseta minkäänlaista korvausta.
- (219) FNME-CGT:n mukaan on myös muita perusteita katsoa, että toimenpide on oikeasuhteinen: sääntelyn soveltamisalaa tarkistetaan säännöllisesti monivuotisessa energiaohjelmassa, kaasuinfraktuurien ylläpitäjille aiheutuvat kustannukset katetaan vain siinä määrin kuin kustannukset vastaavat ”tehokkaiden toimijoiden” kustannuksia, korvauksen symmetrisyydellä vältetään liialliset korvaukset, ja sääntelyllä pyritään maksimoimaan varastointikapasiteetin käyttöaste ja huutokauppatulot.

⁽⁶⁵⁾ Energia-alan välittäjä.

⁽⁶⁶⁾ Kaasuvaraston ylläpitäjä Belgiassa.

⁽⁶⁷⁾ Ranskalainen ammattiyhdistysten liitto, joka kuuluu työntekijöiden keskusliittoon Confédération générale du travail (CGT).

- (220) FNME-CGT katsoo, ettei toimenpiteellä ole ollut kielteisiä vaikutuksia kilpailuun ja kauppaan. Ensinnäkin kunkin toimittajan maksettavaksi tuleva korvaus määräytyy sen kulutuksen perusteella riippumatta siitä, sijaitsevatko sen laitokset Ranskan alueella vai naapurimaassa, joten toimittajien välinen kilpailu ei vääristy. Toiseksi varastot eivät kilpaile LNG-terminaalien ja yhdysjohtojen kanssa, joilla on pikemminkin täydentävä rooli. LNG-terminaaleilla on nesteytetyn maakaasun toimitusketjulle ominaisia teknisiä ominaisuuksia ja toimintaan liittyviä rajoitteita. Varastoinnilla on tarkoitus vastata kulutushuippujen tarpeisiin, ja LNG-terminaalit ja kaasun yhdysjohdot ovat maakaasun maahantuonnin ja sen toimituslähteiden monipuolistamisen keino. Koska varastot ja LNG-terminaalit täydentävät toisiaan, EU:hun tuotua nesteytettyä maakaasua voidaan varastoida matalin kustannuksin, mikä hyödyttää maakaasun käyttäjiä. Kolmanneksi toimenpide ei vääristä kilpailua muiden jäsenvaltioiden varastonpitäjiin nähden, mistä on osoituksena se, että EU:ssa varastojen myynti- ja käyttöasteet ovat kasvaneet ja saavuttaneet korkean tason.
- (221) FNME-CGT ei yhdy monivuotisessa energiaohjelmassa esitettyyn arvioon, jonka mukaan maakaasun kulutus vähenee kaksi prosenttia vuodessa uusien maakaasun käyttötapojen kehittyessä. FNME-CGT painottaa toimitusvarmuutta koskevia kriteerejä, jotka usein unohtuvat infrastruktuurin mitoituksessa, kuten pääasiallisen hankintalähteen käytöstä poistumista enintään kuudeksi kuukaudeksi keskimääräisissä sääolosuhteissa.

5.2.11 GRTgaz ⁽⁶⁸⁾

- (222) GRTgazin mukaan verkko ja varastot on suunniteltu kokonaisuudeksi, ja molemmat ovat välttämättömiä talvikauden kysynnän kattamiseksi. GRTgaz teki vuoden 2018 alussa simulaatioita, joiden mukaan varastointitarve oli 115–125 terawattituntia viime talvien mukaisissa ilmastoskenaarioissa. GRTgaz toteaa myös, että täydet varastot eli 135 terawattituntia eivät riitä kylmänä talvena, jonka aikana on erityisen kylmä jakso, jos nesteytettyä maakaasua ei käytetä.
- (223) Vuosina 2012–2018 GRTgaz varoitti säännöllisesti maanalaisten varastojen riittämättömän myynti- ja täyttötason aiheuttamista ongelmista, erityisesti toimitusvarmuuteen ja toimitusten jatkuvuuteen kohdistuvasta riskistä. Lisäksi GRTgaz katsoo, että yhtenäisen kauppavyöhykkeen perustaminen 1 päivänä marraskuuta 2018 vahvisti varastojen asemaa Ranskan kaasujärjestelmässä.

5.2.12 Hungarian Gas Storage ⁽⁶⁹⁾

- (224) Maakaasun varastointi muodostaa takuun ja arvon itse järjestelmälle, kuten *Gas Infrastructure European* teettämät tutkimukset osoittavat. Nämä arvot eivät näy markkinahinnassa ⁽⁷⁰⁾. Sen vuoksi Ranskassa käyttöön otetun toimenpiteen kaltaiset sääntelytoimet ovat tarpeen ⁽⁷¹⁾. Ranskan markkinapohjainen järjestelmä takaa tasapuoliset kilpailuedellytykset muiden joustavuuden lähteiden kanssa. Liiallisia korvauksia ei synny, koska kaikki säänneltyjen tulojen ja markkinatulojen väliset erot palautetaan. Korvauksen avoimuus varmistetaan CRE:n määrittelemillä säännöillä. Toimenpiteen käyttöönoton ansiosta varastointimarkkinoilla tai energian arvoketjussa ei ole kilpailun vääristymiä. Toimenpide on hyvä esimerkki muille EU-maille.

5.2.13 Total Direct Énergie ⁽⁷²⁾

- (225) Kuten monivuotista energiaohjelmaa koskevassa asetuksessa säädetään, toimitusvarmuuden kannalta välttämättömien käyttöomaisuushyödykkeiden mitoituksiksi on määritetty 138,5 terawattituntia, kun taas edellisessä varastointimekanismissa vaadittu määrä oli vain 90 terawattituntia.
- (226) Total Direct Énergie ihmettelee sitä, että yhdysjohtojen käytöksi arvioidaan 1 585 gigawattituntia päivässä, vaikka tekninen kapasiteetti on 1 810 gigawattituntia päivässä. Tämä ero ei vaikuta perustellulta. Lastien kymmenen päivän toimitusaikaa olisi päivitettävä, ja nesteytetyn maakaasun sitovat toimitussopimukset olisi otettava huomioon (jolloin keskimääräistä toimitusaikaa voidaan lyhentää). Kun lisäksi otetaan huomioon vain 6–9 päivän pituiset kylmät jaksot, nesteytetyn maakaasun voitot vähenevät.

⁽⁶⁸⁾ Siirtoverkonhaltija.

⁽⁶⁹⁾ Kaasuvaraston ylläpitäjä.

⁽⁷⁰⁾ Gas Infrastructure European (GIE) teettämä tutkimus: Gas Storage Market Failures, Pöyry, syyskuu 2017.

⁽⁷¹⁾ Gas Infrastructure European (GIE) teettämä tutkimus: Measures for a sustainable gas storage market, FTI-CL Energy, lokakuu 2018.

⁽⁷²⁾ Energia-alalla toimiva yritys.

- (227) Ylimoitettu varastointitarve aiheuttaisi automaattisesti liiallisia korvauksia varastonpitäjille. Alkuperäisessä säännellyssä käyttöomaisuuspohjassa piti ottaa jo tehdyt poistot huomioon. Lisäksi Total Direct Énergie katsoo, että varastonpitäjien toiminnan korvaukset ovat liian suuria suhteessa riskeihin. Varastonpitäjien toimintaan ei kuitenkaan kohdistu suurempia riskejä kuin siirtoverkonhaltijoiden toimintaan. Näin ollen korkeampiin korvauksiin ei ole mitään syytä. Tästä syystä säännellyn käyttöomaisuuspohjan korvaustaso ei saisi olla korkeampi kuin siirtoverkonhaltijoiden korvaustaso, jonka CRE on määrittänyt 5,25 prosentiksi.
- (228) Total Direct Énergie katsoo myös, että toimenpiteen mitoitus aiheuttaa todennäköisesti hintasignaalien vääristymistä tukkumarkkinoilla eikä kannusta toimijoita käyttämään muita joustovälineitä (kuten yhdysjohtoja ja LNG-terminaaleja), vaikka ne ovat yhtä lailla välttämättömiä. Total Direct Énergie toteaa, että yhdysjohtokapasiteettia koskevat pitkäaikaiset sopimukset päättyvät lähivuosina eivätkä nykyiset markkinasignaalit kannusta niiden uusimiseen.

5.2.14 Uniper Energy Storage ⁽⁷³⁾

- (229) Varastointikapasiteetin saatavuus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa kaikkien maakaasun tuonti-infrastruktuurien turvallinen ja taloudellinen toiminta. Se, että markkinoiden olisi kannustettava varastointikapasiteetin täysimittaiseen käyttöön, ei kuitenkaan näy maakaasun maanalaisen varastoinnin markkinaolosuhteissa ⁽⁷⁴⁾. Varastointijärjestelmien ylläpitäjät ovat kärsineet jo vuosien ajan huomattavasta markkinahintojen laskusta. Tilannetta pahentavat Euroopassa vallitsevat erilaiset kilpailutilanteet, jotka riippuvat erilaisista kansallisista säännöksistä, jotka koskevat varastojen käyttöoikeuksia ja markkinapohjaista tai säänneltyä joustavuutta. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa maakaasun varastointia sääntelevät kansalliset järjestelmät ⁽⁷⁵⁾.

5.2.15 Union Professionnelle des Industries Privées du Gaz (UPRIGAZ) ⁽⁷⁶⁾

- (230) UPRIGAZ huomauttaa, että Ranska muutti jo varastointia koskevaa sääntelymekanismiaan sen jälkeen, kun UPRIGAZ oli nostanut ylimmässä hallintotuomioistuimessa (*Conseil d'État*) kanteen, joka koski toimivallan ylitystä vanhassa mekaniismissa. UPRIGAZ katsoo, että päivitetty mekanismi on asianmukainen ja mahdollistaa varastointituotteiden todellisen markkina-arvon syntymisen Ranskassa.
- (231) UPRIGAZ katsoo, ettei maakaasun varastointia koskeva sääntelyjärjestelmä haittaa Ranskassa ja naapurimaissa sijaitsevien LNG-terminaalien käyttöä. Ranskan LNG-terminaaleista toimitettiin 9,6 gigakuutiometriä maakaasua vuonna 2017. Vuosina 2018 (11,1 gigakuutiometriä) ja 2019 (21,5 gigakuutiometriä) todetut toimitukset ovat epäilemättä osoitus markkinoiden kiinnostuksesta Ranskan LNG-terminaaleihin kyseisellä kaudella. Tämä koskee myös naapurimaissa sijaitsevia LNG-terminaaleja, sillä niiden toimitukset lisääntyivät huomattavasti Belgiassa (1,1 gigakuutiometriä vuonna 2017 ja 6,7 gigakuutiometriä vuonna 2019) ja Alankomaissa (0,8 gigakuutiometriä vuonna 2017 ja 7,9 gigakuutiometriä vuonna 2019).
- (232) UPRIGAZ katsoo myös, että Ranskan viranomaisten käyttämä menetelmä ja erityisesti oletus siitä, että kiinteä syöttökapasiteetti on sataprosenttisesti käytettävissä yhteenliitännäispisteissä, eivät rajoita kilpailua.
- (233) Lisäksi UPRIGAZ katsoo, ettei toimenpide anna ranskalaisille varastonpitäjille perusteetonta etua ulkomaisiin varastonpitäjiin nähden.

6. TOIMENPITEEN ARVIOINTI

6.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (234) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtiontukea on jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

⁽⁷³⁾ Kaasuvaraston ylläpitäjä.

⁽⁷⁴⁾ Gas Infrastructure European (GIE) teettämät tutkimukset: Gas Storage Market Failures, Pöyry, syyskuu 2017 ja Value of the gas storage infrastructure for the electricity system, Artelys, lokakuu 2019.

⁽⁷⁵⁾ Gas Infrastructure European (GIE) teettämä tutkimus: Measures for a sustainable gas storage market, FTI-CL Energy, lokakuu 2018.

⁽⁷⁶⁾ UPRIGAZiin kuuluu yrityksiä, jotka toimivat koko kaasuketjussa tai jossakin sen osassa: Dalkia France, Eni, ENGIE, Equinor, ENGIE Cofely, Naturgy, Total Energie Gaz, Teréga, Total Gaz Électricité Holdings France.

- (235) Toimenpiteen katsominen valtiontueksi edellyttää siis seuraavien edellytysten täyttymistä kumulatiivisesti: a) toimenpiteen on johdettava valtiosta ja rahoituksen on tultava valtion varoista b) toimenpide antaa valikoivan edun, joka voi suosia joitakin yrityksiä tai tiettyjen tuotteiden tuotantoa ja c) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.1 Valtion varat ja valtion toiminnaksi katsominen

- (236) Jotta toimenpiteitä voitaisiin pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, ne on yhtäältä rahoitettava suoraan tai välillisesti valtion varoista ja toisaalta niiden on johdettava valtiosta ⁽⁷⁷⁾.
- (237) Ensimmäiseksi toimenpiteen vastuutahoa koskevan edellytyksen osalta on tutkittava, ovatko viranomaiset olleet osallisia siihen, että kyseisestä toimenpiteestä päätettiin ⁽⁷⁸⁾.
- (238) Tältä osin on ensinnäkin todettava, että sääntelymekanismi perustettiin vuonna 2017 annetulla lailla ⁽⁷⁹⁾, jonka soveltamisala on vahvistettu asetuksella ⁽⁸⁰⁾ ja jonka yksityiskohdat määrittää riippumaton hallintoviranomainen CRE sille lain mukaan annetun toimivallan puitteissa (ks. johdanto-osan 15–17 kappale). CRE määrittää erityisesti välttämättömän varastointikapasiteetin huutokauppaa koskevat säännöt, varastonpitäjille sallitut tuotot ja siirtoverkon käyttötariffin varastointiosuuden laskentamenetelmän. Sääntelymekanismin on näin ollen katsottava johtuvan valtiosta.
- (239) Toiseksi sen edellytyksen osalta, joka koskee suoraa tai välillistä rahoitusta valtion varoista, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, ettei kaikissa tapauksissa ole tarpeen osoittaa valtion suoraa rahoitusta, jotta yhdelle tai useammalle yritykselle myönnettyä etua voitaisiin pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena ⁽⁸¹⁾.
- (240) Unionin tuomioistuin on erityisesti katsonut, että valtion lainsäädännön mukaisesti hallinnoituja ja jaettuja varoja, jotka saadaan kyseisessä lainsäädännössä määräytyistä pakollisista maksuista, voidaan pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina valtion varoina, vaikka niitä hallinnoisivatkin viranomaisista erilliset yksiköt ⁽⁸²⁾. Se, ovatko nämä yksiköt julkisoikeudellisia vai yksityisoikeudellisia yhteisöjä, ei sinänsä ole ratkaisevaa ⁽⁸³⁾. Tämän osalta ratkaiseva seikka on se, että valtio on valtuuttanut tällaiset yksiköt hallinnoimaan valtion varoja, eikä niillä ole pelkästään velvollisuutta tehdä ostoja omilla varoillaan ⁽⁸⁴⁾. Asiassa ENEA SA antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuin katsoi, että toimenpidettä ei rahoitettu valtion varoista, jos toimenpiteestä aiheutuvia lisäkustannuksia ei voitu siirtää kokonaisuudessaan loppukäyttäjien maksettaviksi ⁽⁸⁵⁾. Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että näiden maksujen laskemista koskevat säännöt voidaan määrittää täsmällisesti lainsäädäntöteitse tai kansallisen sääntelyviranomaisen kaltaisen julkisyhteisön päätöksellä sulkematta kuitenkaan pois sitä, että maksut voidaan luokitella valtion lainsäädännössä määräytyiksi pakollisiksi maksuiksi ⁽⁸⁶⁾.

⁽⁷⁷⁾ Ks. tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 24 kohta; tuomio 30.5.2013, Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE, C 677/11, EU:C:2013:348, 27 kohta ja tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C 262/12, EU:C:2013:851, 16 kohta.

⁽⁷⁸⁾ Tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C 262/12, EU:C:2013:851, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁽⁷⁹⁾ Laki nro 2017–1839, annettu 30 päivänä joulukuuta 2017, hiilivetyjen tutkimuksen ja hyödyntämisen lopettamisesta sekä energiaa ja ympäristöä koskevista eri säännöksistä.

⁽⁸⁰⁾ Asetus nro 2020–456 monivuotisesta energiaohjelmasta.

⁽⁸¹⁾ Tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 36 kohta; tuomio 30.5.2013, Doux Élevage et Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, EU:C:2013:348, 34 kohta; tuomio 28.3.2019, Saksa v. komissio, C 405/16 P, EU:C:2019:268, 55 kohta ja tuomio 20.9.2019, FVE Holyšov I ym. /komissio, T-217/17, EU:T:2019:633, 105 kohta.

⁽⁸²⁾ Tuomio 2.7.1974, Italia/komissio, 173/73, EU:C:1974:71, 35 kohta; tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C 262/12, EU:C:2013:851, 25 kohta; tuomio 28.3.2019, Saksa/komissio, C 405/16 P, EU:C:2019:268, 58 kohta, ja tuomio 20.9.2019, FVE Holyšov I ym. /komissio, T-217/17, EU:T:2019:633, 107 kohta.

⁽⁸³⁾ Tuomio 20.9.2019, FVE Holyšov I ym. /komissio, T-217/17, EU:T:2019:633, 126 kohta.

⁽⁸⁴⁾ Tuomio 28.3.2019, Saksa/komissio, C 405/16 P, EU:C:2019:268, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 20.9.2019, FVE Holyšov I ym /komissio, T-217/17, EU:T:2019:633, 108 kohta.

⁽⁸⁵⁾ Tuomio 13.9.2017, ENEA, C-329/15, EU:C:2017:671, 30 kohta.

⁽⁸⁶⁾ Tuomio 15.5.2019, Achema ym., C 706/17, EU:C:2019:407, 66 kohta.

- (241) Asiassa Essent Network Noord annetussa tuomiossa ⁽⁸⁷⁾ toimenpide luokiteltiin veroksi ja siten valtion varoja koskevaksi toimenpiteeksi, koska valtio määräsi lailla lisämaksun sähkön ostajille siirrettyjen kilowattituntien määrää koskevan objektiivisen perusteen mukaan ⁽⁸⁸⁾. Unionin tuomioistuin täsmensi tältä osin, että maksun maksajan asemalla ei ole merkitystä, kunhan vero kohdistuu tavaraan tai tavaraan liittyvään välttämättömään toimintaan ⁽⁸⁹⁾.
- (242) Lisäksi unionin tuomioistuin selvensi vuoden 2012 EEG-tuomiossaan ⁽⁹⁰⁾, että valtion varojen käytön toteamiseen ei riitä se, että taloudellisen rasitteen periminen toimittajilta on vapaaehtoista ja että se siirretään loppukuluttajalle ainoastaan ”käytännössä”.
- (243) Käsiteltävässä asiassa varastonpitäjien kustannusten kattaminen kuuluu sääntelymekanismin soveltamisalaan hiilivetylaissa säädettyjen siirtoverkon käyttötariiffien kautta (ks. johdanto-osan 17 ja 104 kappale). CRE sisällytti lakisääteisen toimivaltansa (ks. johdanto-osan 17 kappale) puitteissa siirtoverkon käyttötariiffeihin maksuosuuden, joka on tarkoitettu kyseisen sääntelymekanismin rahoittamiseen (varastointiosuus) (ks. johdanto-osan 90 kappale). Rahoitus kattaa myös siirtoverkonhaltijoille maksettavien korvausten perimisestä ja edelleen maksamisesta aiheutuvat kustannukset (ks. johdanto-osan 105 kappale).
- (244) CRE:n 7 päivänä helmikuuta 2018 antaman päätöksen ⁽⁹¹⁾ mukaan kaikkien jakelijoiden, joille on osoitettu kiinteää toimituskapasiteettia vähintään yhteen siirtoverkon ja jakeluverkon väliseen yhtymäkohtaan, on maksettava tämä varastointiosuus siirtoverkonhaltijalle, jonka kanssa ne ovat tehneet kaasunsiirtosopimuksen (ks. johdanto-osan 99 kappale). CRE:n vahvistamien menetelmien mukaan kunkin jakelijan varastointiosuus määritetään jakelijan julkisiin maakaasun jakeluverkkoihin liitettyjen asiakkaiden, joiden kaasuntoimitusta ei voi keskeyttää, talviajan mukautuksen perusteella (ks. johdanto-osan 21 kappale). Toisin kuin asianomaiset väittävät, edellä esitetystä seuraa, että varastointiosuus on luonteeltaan jakelijoille laissa säädetty pakollinen maksu, ei vapaaehtoinen, ja maksun määrä lasketaan niiden asiakkaiden talviajan mukautusta koskevan objektiivisen perusteen mukaan CRE:n vahvistamalla menetelmällä. Nämä maksut lasketaan siten, että ne kattavat kaikki tähän palveluun liittyvät siirtoverkonhaltijoiden kustannukset.
- (245) Tätä analyysiä tukee se, että varastointiosuus, jonka jakelijat maksavat, on siirrettävä kuluttajien maksettavaksi maakaasun säänneltyjen myyntihintojen mukaisesti (ks. johdanto-osan 98–101 kappale).
- (246) Toiseksi hiilivetylain mukaan siirtoverkonhaltijat maksavat sääntelymekanismin soveltamisalaan kuuluville varastonpitäjille osan siirtoverkon käyttötariiffeina kerätyistä summista CRE:n, joka on julkinen elin, määrittämien sääntöjen mukaisesti. CRE määrittää tämän osan määrän sekä sen keräämisestä ja edelleen maksamisesta aiheutuvat kustannukset (ks. johdanto-osan 90 kappale). Näin ollen siirtoverkonhaltijoille annetaan lain nojalla valtuudet kerätä ja maksaa edelleen varastointiosuudesta saatuja varoja säänneltyille varastonpitäjille. Varat eivät ole siirtoverkonhaltijoiden vapaasti käytettävissä, koska niillä ei ole määräysvaltaa sellaisten varojen määrittämisen ja vastaanottajien suhteen, joihin sovelletaan pakollista uudelleenjakoa ja joiden määrät päättää CRE.
- (247) Näin ollen siirtoverkon käyttötariiffiin sisältyvä varastointiosuus, jolla sääntelymekanismia rahoitetaan, on sekä jakelijoille että kuluttajille laissa säädetty säänneltyihin tariffeihin kuuluva pakollinen maksu, josta CRE määrää. Lisäksi siirtoverkonhaltijat hallinnoivat ja jakavat varastointiosuudesta saatuja varoja. Tämän vuoksi komissio katsoo, että toimenpide on rahoitettu valtion varoista.

6.1.2 Valikoiva etu

- (248) Valikoivan edun osalta valtioneuvoston pidetään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sellaisia toimenpiteitä, jotka muodossa tai toisessa ovat omiaan suosimaan yrityksiä suoraan tai välillisesti tai jotka antavat sellaisen taloudellisen edun, jota tuensaajayritys ei olisi saanut tavanomaisten markkinoilla sovellettavien ehtojen mukaan ⁽⁹²⁾.

⁽⁸⁷⁾ Tuomio 17.7.2008, Essent Network Noord BV, C 206/06, EU:C:2008:413.

⁽⁸⁸⁾ Tuomio 17.7.2008, Essent Network Noord BV, C 206/06, EU:C:2008:413, 47 ja 66 kohta.

⁽⁸⁹⁾ Tuomio 17.7.2008, Essent Network Noord BV, C 206/06, EU:C:2008:413, 49 kohta.

⁽⁹⁰⁾ Tuomio 28.3.2019, Saksa/komissio, C-405/16 P, EU:C:2019:268.

⁽⁹¹⁾ CRE:n päätös nro 2018–022, annettu 7 päivänä helmikuuta 2018, GRTgazin ja TGIF:n maakaasun siirtoverkkojen käyttötariiffin muuttumisesta 1 päivänä huhtikuuta 2018.

⁽⁹²⁾ Tuomio 17.7.2008, Essent Network Noord ym., C-206/06, EU:C:2008:413, 79 kohta; tuomio 27.6.2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, 65 kohta, ja tuomio 15.5.2019, Achema ym., C 706/17, EU:C:2019:407, 74 kohta.

- (249) Käsiteltävässä asiassa sääntelymekanismi mahdollistaa sen, että säännellyt varastonpitäjät saavat taatut tulot eli CRE:n määrittämät ”sallitut tuotot” siten, että niiden kustannukset katetaan siltä osin kuin ne vastaavat ”tehokkaan toimijan” kustannuksia ja sijoitetun pääoman tavanomaista tuottoa (ks. edellä johdanto-osan 21 kappale). Nämä sallitut tuotot koostuvat varastonpitäjien suoraan saamista tuloista sekä siirtoverkonhaltijoiden maksamasta varastointikorvauksesta, jos tulot ovat sallittuja tuottoja pienemmät. Näin ollen sääntelyihin varastonpitäjiin, joiden mahdolliset tappiot korvataan, ei enää kohdistu tavanomaisiin markkinaolosuhteisiin liittyvää epävarmuutta. Tämän vuoksi ja toisin kuin asianomaiset osapuolet väittävät, komissio katsoo, että välttämättömien varastojen ylläpitäjät saavat taloudellista etua.
- (250) Unionin tuomioistuin on katsonut, että edun valikoivuutta koskevaa edellytystä arvioitaessa on määritettävä, onko kyseessä oleva kansallinen toimenpide tiettyssä oikeudellisessa järjestelmässä omiaan suosimaan ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa” verrattuna muihin, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta siihen rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa ja joita siis kohdellaan eri tavalla ⁽⁹³⁾.
- (251) Nyt käsiteltävässä asiassa sääntelymekanismia sovelletaan ainoastaan sellaisiin maanalaisiin maakaasun varastoihin, joita pidetään välttämättöminä toimitusvarmuuden turvaamiseksi Ranskan alueella keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Täydellinen luettelo näistä välttämättömistä varastoista on määritelty asetuksella (ks. johdanto-osan 19 kappale).
- (252) Talven 2018–2019 osalta luetteloon sisältyivät siirtymätoimenpiteen kaikki Ranskan alueella sijaitsevat varastot (ks. johdanto-osan 16 kappale). Nykyisen lainsäädännön mukaan vuosien 2019–2023 välttämättömiin varastoihin kuuluvat kaikki Ranskan alueella toiminnassa olevat varastot, eli kolme varalla olevaa varastoa ja kaksi maakaasuvastohanketta eivät sisälly niihin (ks. johdanto-osan 49 ja 50 kappale). Lisäksi nykyisessä monivuotisessa energiaohjelmassa suunnitellaan välttämättömien varastojen luettelon supistamista monivuotisen energiaohjelman seuraavan tarkistuksen yhteydessä (ks. johdanto-osan 52 kappale).
- (253) Näin ollen varalle asetetut maakaasun varastot eivät kuulu sääntelymekanismin soveltamisalaan. Lisäksi Ranska suunnittelee joidenkin tällä hetkellä toiminnassa olevien varastojen poistamista luettelosta tulevaisuudessa, koska maakaasun kulutuksen on ennakoitu vähenevän monivuotisessa energiaohjelmassa. Luetteloon eivät sisälly myöskään muissa jäsenvaltioissa, erityisesti naapurijäsenvaltioissa, olevat varastonpitäjät. Lisäksi soveltamisalan ulkopuolelle jäävät muiden joustovälineiden haltijat, jotka myös edistävät toimitusvarmuutta, kuten LNG-terminaalien operaattorit tai yhdysjohtojen haltijat.
- (254) Vaikka valikoivan edun olemassaoloa analysoitaisiin kansallisella tasolla ja se koskisi ainoastaan maakaasun varastoja, komissio katsoo näin ollen, että toisin kuin asianomaiset osapuolet ovat esittäneet, toimenpide antaa valikoivan edun, koska etu annetaan vain nykyisen monivuotisen energiaohjelman luetteloon sisältyville välttämättömien varastonpitäjille.
- (255) Tästä syystä toimenpide saattaa suosia tiettyjä yrityksiä suhteessa toisiinsa, jotka ovat kyseisellä järjestelmällä tavoitellun päämäärän kannalta toisiinsa rinnastettavassa tosiasiallisessa ja oikeudellisessa tilanteessa.

6.1.3 Vaikutus kilpailuun ja kauppaan jäsenvaltioiden välillä

- (256) Siltä osin kuin on kyse mahdollisesta vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan se, että maakaasualan kaltainen talouden ala on vapautettu unionin tasolla, on peruste sen toteamiseen, että tuet vaikuttavat tosiasiallisesti tai potentiaalisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ⁽⁹⁴⁾.

⁽⁹³⁾ Tuomio 14.1.2015, Eventech, C-518/13, EU:C:2015:9, 53–55 kohta, sekä tuomio 21.12.2016, komissio/World Duty Free Group ym., C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, 54 kohta.

⁽⁹⁴⁾ Tuomio 5.3.2015, Banco Privado Português et Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, 51 kohta; tuomio 18.5.2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, 34 kohta, ja tuomio 15.5.2019, Achema ym., C 706/17, EU:C:2019:407, 94 kohta.

- (257) Nyt käsiteltävässä asiassa sääntelymekanismin käyttöönoton ansiosta välttämättömien varastojen ylläpitäjät Ranskassa saavat etua kilpailijoihinsa nähden. Tämä koskee ensinnäkin muiden jäsenvaltioiden varastonpitäjiä, vaikka otettaisiin huomioon joidenkin esittämä väittäjä, jonka mukaan markkinat ovat laajuudeltaan alueelliset. Komissio ei voi asianomaisten osapuolten toimittamien tietojen perusteella sulkea pois mahdollisuutta, että toimenpide vaikuttaisi maakaasuvarastoihin naapurimaissa, erityisesti Belgiassa, jossa maakaasuvarastot eivät saa taattua korvausta.
- (258) Komissio ei voi myöskään sulkea pois muiden joustovälineiden, kuten LNG-terminaalien ja yhdysjohtojen, operaattoreihin kohdistuvaa vaikutusta. Vaikka niihinkin sovelletaan sallittujen tuottojen periaatetta, kuten asianomaiset osapuolet ovat ilmoittaneet, valtio ei täydennä niiden tuloja samalla tavalla.
- (259) Koska maakaasumarkkinat on vapautettu unionin tasolla, tällä alalla toimivalle yritykselle myönnetty etu voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Päätelmänä komissio katsoo, että toimenpide voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (260) Nyt käsiteltävässä asiassa toimenpiteen tarkoituksena on taata tietyt tulot välttämättömien varastojen ylläpitäjille. Komissio katsoo, että toimenpide voi vääristää kilpailua.

6.1.4 Päätelmä toimenpiteen määrittämisestä valtiontueksi

- (261) Johdanto-osan 234–260 kappaleessa esitetyistä syistä komissio katsoo, että toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

6.2 Valtiontuen lainvastaisuus

- (262) Määrittämällä varastonpitäjien sallitut tuotot 1 päivästä tammikuuta 2018, järjestämällä huutokauppoja ja sisällyttämällä siirtoverkon käyttötariffiin varastointiosuuden 1 päivästä huhtikuuta 2018 Ranskan viranomaiset ovat ottaneet käyttöön sääntelymekanismin, joka on valtiontukea.
- (263) Ranskan viranomaiset eivät ilmoittaneet toimenpiteestä komissiolle ennen kuin ne aloittivat toimenpiteen täytäntöönpanon. Näin toimimalla Ranska rikkoi SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. Näin ollen komissio katsoo, että toimenpide on pantu täytäntöön lainvastaisesti.

6.3 Valtiontuen soveltuvuus sisämarkkinoille

6.3.1 Toimenpiteen soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta

- (264) Ranskan toteuttaman maakaasuvarastojen sääntelymekanismin tarkoituksena on edistää maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehittämistä maakaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
- (265) Komissio toteaa, että tämä on ensimmäinen kerta, kun maakaasun varastoinnin sääntelymekanismin soveltuvuutta sisämarkkinoille arvioidaan.
- (266) Tällaisista toimenpiteistä ei määrätä valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle annetuissa suuntaviivoissa ⁽⁹⁵⁾ eikä muissakaan komission suuntaviivoissa.
- (267) Sääntelymekanismin soveltuvuutta sisämarkkinoille arvioitaessa on syytä noudattaa SEUT-sopimuksen säännöksiä ja erityisesti sen 107 artiklan 3 kohdan c alakohtaa, jonka mukaan tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen tarkoitettua tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

⁽⁹⁵⁾ Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 (EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1).

- (268) Jotta tuki voitaisiin todeta sisämarkkinoille soveltuvaksi, sen tarkoituksena on siis oltava tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistäminen, ja toiseksi se ei saa muuttaa kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla ⁽⁹⁶⁾.
- (269) Ensimmäisen edellytyksen osalta komissio tutkii, onko tukijärjestelmällä tarkoitus edistää tietyn taloudellisen toiminnan kehitystä. Toisen edellytyksen osalta komissio vertailee suunnitellun tuen myönteisiä vaikutuksia niiden toimintojen kehitykseen, joita tuella on tarkoitus tukea, ja kielteisiä vaikutuksia, joita tuella voi olla sisämarkkinoihin kilpailun vääristymisen ja tuen kaupan kannalta haitallisten vaikutusten kautta.

6.3.2 Taloudellisen toiminnan kehityksen edistäminen

6.3.2.1 Kehitetty taloudellinen toiminta

- (270) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos sillä edistetään tietyn taloudellisen toiminnan kehitystä ⁽⁹⁷⁾. Tuen on kannustettava kyseessä olevaa yritystä tai yrityksiä muuttamaan toimintatapojaan siten, että ne edistävät sellaista taloudellisen toiminnan kehitystä, jota ei ilman tukea tapahtuisi lainkaan tai vain vähän tai eri tavalla. Tuella ei saa kattaa sellaisia taloudellisen toiminnan kustannuksia, joita aiheutuisi yritykselle joka tapauksessa, eikä sillä saa kompensoida taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä.
- (271) Nyt käsiteltävässä asiassa tuen avulla kehitetty taloudellinen toiminta on maakaasun varastointi Ranskassa.
- (272) Sääntelymekanismilla pyritään muuttamaan maakaasuvarastojen ylläpitäjien taloudellista käyttäytymistä. Ranskan viranomaiset ovat todenneet, että jos Ranska ei olisi ottanut käyttöön sääntelymekanismeja ja olisi poistanut aiemman varastointivelvoitejärjestelmän, varastonpitäjien perimä hinta olisi hyvin lähellä maakaasun myyntihintojen eroa kesän ja talven välillä. Nämä myyntihintojen erot ovat kuitenkin pienentyneet vuodesta 2009. Tämän seurauksena varastonpitäjät eivät enää ole pystyneet kattamaan kustannuksiaan veloittamallaan hinnoilla ennen uudistuksen täytäntöönpanoa. Koska maakaasuvarastojen kannattavuus heikkeni Ranskassa, vuosina 2014 ja 2015 kolme maakaasun varastoa asetettiin varalle (ks. johdanto-osan 10 kappale). Ranska totesi tämän jälkeen, että oli olemassa todellinen riski, että toimijat vähentäisivät edelleen markkinoille tarjoamaansa varastointikapasiteettia ja asettaisivat muitakin varastoja varalle.
- (273) Komissio toteaa myös, että varastojen täyttöaste on laskenut: kaudella 2017–2018 varastointikapasiteetin käyttöaste oli vain 63 prosenttia. Siten käyttöasteen lasku vähensi edelleen varastonpitäjien tuloja.
- (274) Uudistuksen seurauksena varastointikapasiteetin käyttöaste nousi 93 prosenttiin kausilla 2018–2019 ja 2019–2020.
- (275) Vaihtoehtoisessa skenaariossa ilman sääntelymekanismin käyttöönottoa olisi ollut vaarana, että maakaasun varastointiin liittyvä taloudellinen toiminta olisi vähentynyt merkittävästi Ranskassa. Uudistuksen toteuttamisen jälkeen varastonpitäjien sallitut tuotot ja niiden velvoite asettaa varastokapasiteettinsa käyttöön huutokauppojen kautta ovat edistäneet varastonpitäjien taloudellisen toiminnan kehitystä.
- (276) Näin ollen komissio katsoo, että sääntelymekanismi edistää maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehitystä Ranskassa.

6.3.2.2 Tukijärjestelmän yhdenmukaisuus unionin oikeuden muiden säännösten kanssa

- (277) Komissio toteaa, että toimenpide ja kehitetty taloudellinen toiminta ovat EU:n oikeuden säännösten mukaisia.

⁽⁹⁶⁾ Tuomio 22.9.2020, Itävalta/komissio (Hinkley Point C), C-594/18 P, EU:C:2020:742, 19 kohta.

⁽⁹⁷⁾ Kuten unionin tuomioistuimen äskettäin antamassa tuomiossa vahvistetaan: tuomio 22.9.2020, Itävalta/komissio, EU:C:2020:742.

- (278) Energia-alalla kaikkien verojen, joiden tarkoituksena on valtiontukitoimenpiteen rahoittaminen, on oltava erityisesti SEUT-sopimuksen 30 ja 110 artiklan mukaisia. Käsiteltävässä asiassa varastointiosuus on sidottu varastonpitäjille myönnettyyn tukeen (ks. johdanto-osan 246 kappale). Kotimaisiin ja maahan tuotuihin tuotteisiin samojen perusteiden mukaan kohdistuva vero tai maksu voi kuitenkin olla SEUT-sopimuksessa kielletty, kun kyseisestä verosta tai maksusta saatavat tulot on tarkoitettu käytettäväksi sellaisen toiminnan rahoittamiseen, josta on hyötyä nimenomaan verotetuille kotimaisille tuotteille.
- (279) Käsiteltävässä asiassa varastointiosuuden maksavat ensinnäkin maakaasun siirtoverkkoa käyttävät jakelijat, joiden toimittama maakaasu on lähes kokonaan maahantuotua, riippumatta siitä, ovatko toimittajat ranskalaisia vai eivät (ks. johdanto-osan 98–100 kappale). Toiseksi tuensaajia ovat maakaasuvarastojen ylläpitäjät. Ranskalaisilla ja ulkomaisilla jakelijoilla on syrjimätön mahdollisuus osallistua maakaasuvarastojen ylläpitäjien järjestämiin huutokauppoihin (ks. johdanto-osan 20 kappale). Kyse ei siis ole tilanteesta, jossa verotuksesta olisi hyötyä nimenomaan verotetuille kotimaisille tuotteille. SEUT-sopimuksen 30 ja 110 artiklaa siis noudatetaan.
- (280) Lisäksi, kuten kohdassa 12 todetaan, direktiivin 2009/73/EY 33 artiklassa säädetään nimenomaisesti jäsenvaltion mahdollisuudesta panna täytäntöön varastoja koskeva sääntely. Maakaasun varastointi myös kuuluu toimenpiteisiin, joita jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön täyttääkseen asetuksesta (EU) 2017/1938 johtuvat velvoitteensa kyseisessä asetuksessa säädetyn edellytyksin, erityisesti velvoitteen turvata toimitusvarmuus kansallisille kuluttajille ja samalla varmistaa maakaasun sisämarkkinoiden asianmukainen ja keskeytymätön toiminta.

6.3.2.3 Päätelmät taloudellisen toiminnan kehityksen edistämisestä

- (281) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että toimenpide edistää maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehitystä Ranskassa EU:n oikeuden muiden säännösten mukaisesti.

6.4 Tuen kielteiset vaikutukset eivät muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla

- (282) Komissio arvioi, muuttavatko tuen kielteiset vaikutukset kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio esittää ensin yksityiskohtaisesti tuen myönteiset vaikutukset ottaen huomioon myös yhteisen edun ja arvioi sitten tekijöitä, jotka vähentävät tuen kielteisiä vaikutuksia kauppaan, eli tuen tarpeellisuutta, asianmukaisuutta, oikeasuhteisuutta ja avoimuutta. Tämän analyysin perusteella komissio yksilöi jäljellä olevat kauppaan kohdistuvat vaikutukset ennen tuen sisämarkkinoihin kohdistuvien myönteisten ja kielteisten vaikutusten vertailemista.

6.4.1 Tuen myönteiset vaikutukset

- (283) Kuten johdanto-osan 270–276 kappaleessa todetaan, tukijärjestelmällä on myönteisiä vaikutuksia maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen Ranskassa.
- (284) Lisäksi komissio toteaa, että maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehityksellä on myönteisiä vaikutuksia maakaasun toimitusvarmuuteen Ranskassa keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Varastointi on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa verkon kyky vastata kysyntään etenkin kylmien jaksojen aikana ja taata siirtopalvelu maakaasun siirtoverkossa varsinkin ylikuormitustilanteessa.
- (285) Kylmien jaksojen osalta Ranska on tehnyt simulaatioita maakaasun kysynnästä ja toimituskapasiteetista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Maakaasun kysyntää arvioitiin 1–30 päivän kylminä jaksoina, joita ilmenee Ranskassa tilastollisesti kerran 50 vuodessa (ks. johdanto-osan 25 kappale). Ranskan viranomaiset pohtivat useita oletuksia maakaasun kulutuksen kehityksestä seuraavien kymmenen vuoden aikana. Ne valitsivat lopuksi oletuksen, jonka mukaan kulutus vähenee kaksi prosenttia vuosina 2018–2028 (ks. johdanto-osan 26 kappale). Ne arvioivat myös keskeytettävyyttä koskevien järjestelyjen vaikutuksia. Näitä järjestelyjä ei kuitenkaan ole vielä otettu käyttöön (ks. johdanto-osan 28 kappale).
- (286) Tarjonnan osalta Ranskan viranomaiset ottivat huomioon maakaasun eri lähteiden käytettävyyttä koskevat parametrit. Ne oletivat erityisesti, että olemassa olevien yhdysjohtojen kiinteän kapasiteetin käyttöaste on sata prosenttia ja että nesteytetyn maakaasun toimituksissa LNG-terminaaleihin uusien lastien toimitusaika on kymmenen päivää (ks. johdanto-osan 33–38 kappale).

- (287) Tämä menetelmä näyttää olevan johdonmukainen aiempien tietojen ja analyysin tekoajankohtana laadittujen käytettävyyssuhteiden kanssa.
- (288) Ranskan viranomaisten arvioiden mukaan maakaasun varastointitarve vastaa 2 376 gigawattitunnin poistonopeutta päivässä käytettävissä olevan kapasiteetin 45 prosentin täyttöasteessa vuosien 2019–2025 kylmien jaksojen aikana.
- (289) Kuten johdanto-osan 10 kappaleessa mainitaan, myyntihintojen erojen pieneneminen kesän ja talven välillä vuodesta 2009 on kuitenkin johtanut siihen, että varastointikapasiteetin käyttöaste on laskenut alle toimitusvarmuuden takaamiseksi tarvittavan tason ja että kolme varastoa on asetettu varalle, vaikka toimittajilla on velvollisuus pitää maakaasua varastossa.
- (290) Näin ollen vaikuttaa siltä, että kaasun varastointimarkkinoiden tavanomaisella toiminnalla ei voida pitää toiminnassa sellaista varastokantaa, jota pidetään välttämättömänä Ranskan edellyttämän toimitusvarmuuden tason turvaamiseksi. Tukijärjestelmän tarkoituksena on siis edistää Ranskassa maakaasun varastoinnin kehitystä, sillä kehitystä ei tapahtuisi pelkästään markkinoiden tavanomaisen toiminnan yhteydessä.

6.4.2 Tukijärjestelmän sisämarkkinoihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten vähentäminen

- (291) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että Ranskan viranomaisten käyttöön ottama tukijärjestelmä voi vaikuttaa seuraaviin markkinoihin: i) ranskalaiset ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun toimittajat ii) maakaasuväestöjen ylläpitäjät sekä LNG-terminaalien operaattorit ja yhdysjohtojen haltijat ja iii) ranskalaisten ja muiden jäsenvaltioiden maakaasuväestöjen ylläpitäjät.
- (292) Komissio arvioi tekijöitä, jotka voivat osaltaan vähentää toimenpiteen kielteisiä vaikutuksia, eli kyseisen mekanismin tarpeellisuutta, tarkoituksenmukaisuutta, oikeasuhteisuutta ja avoimuutta.

a) Tukijärjestelmän tarpeellisuus

Komissio katsoo, että valtion toimenpide on tarpeen silloin, kun sillä voidaan parantaa tiettyä tilannetta merkittävästi, mitä ei markkinoiden tavanomaisen toiminnan yhteydessä tapahtuisi, esimerkiksi korjaamalla tarkasti määritettyä markkinoiden toimintapuutetta.

- (293) Kuten johdanto-osan 10 kappaleessa todetaan, myyntihintojen erot kesän ja talven välillä ovat pienentyneet vuodesta 2009, eivätkä varastointijärjestäjät enää pystyneet kattamaan kustannuksiaan. Vaarana oli, että maakaasun varastointiin liittyvä taloudellinen toiminta vähenisi merkittävästi Ranskassa. Uudistuksen toteuttamisen jälkeen maakaasun varastointiaste on kuitenkin kasvanut Ranskassa.
- (294) Näin ollen komissio katsoo, että uudistus oli tarpeen maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseksi Ranskassa.

b) Tukijärjestelmän tarkoituksenmukaisuus

- (295) Tuki on tarkoituksenmukainen väline taloudellisen toiminnan edistämiseen silloin, kun samaa tulosta ei voida saavuttaa muilla välineillä, jotka vääristäisivät kilpailua vähemmän.
- (296) Ranska harkitsi useita vaihtoehtoisia välineitä, mutta ne eivät olisi edistäneet maakaasun varastointiin liittyvän taloudellisen toiminnan kehitystä Ranskassa samalla tavalla eivätkä turvanneet samantasoista toimitusvarmuutta seuraavaksi esitetyistä syistä.
- (297) Ensinnäkin toimittajille aiemmin asetetun varastointivelvoitetta koskevan järjestelmän säilyttäminen ei olisi taannut toimitusvarmuutta. Koska myyntihintojen erot kesän ja talven välillä ovat nyt huomattavasti pienempiä kuin varastointikapasiteetin kustannukset, toimittajien kannustimet kapasiteetin varaamiseen ovat vähentyneet merkittävästi, minkä seurauksena kolme varastoa on asetettu varalle. Muiden varastojen varalle asettaminen olisi ollut ongelmallista, koska varastointitarpeen arvioinnin mukaan kaikki varastot ovat välttämättömiä toimitusvarmuuden turvaamiseksi pitkän kylmän jakson aikana. Lisäksi varastoinnin kokonaiskustannukset olivat suuremmat varastointivelvoitejärjestelmässä ([5–8 euroa megawattitunnilta vuosina 2016 ja 2017]) kuin sääntelymekanismissa (5,6 euroa megawattitunnilta uudistuksen jälkeen).

- (298) Toiseksi kaasuverkon ja yhdysjohtojen vahvistaminen ei olisi varteenotettava vaihtoehto myöskään siksi, että nämä toimenpiteet olisivat kalliita verrattuna olemassa olevien varastojen käyttöön. Joka tapauksessa tämäntyyppisillä investoinneilla ei korjattaisi mahdollista maakaasun puutetta kylmän jakson aikana, eivätkä ne olisi käytettävissä keskipitkällä aikavälillä.
- (299) Ranskan toimittamista tiedoista käy myös ilmi, että nesteytetyn maakaasun käytön lisääminen ei vaikuta varteenotettavalta vaihtoehdolta toimitusvarmuuden turvaamisen kannalta. Nykyiset nesteytyslaitokset toimivat lähes enimmäiskapasiteetillaan, jotta merkittävät investointikustannukset voidaan kattaa. Lisäksi lähes kaikista nesteytetyn maakaasun lasteista on tehty pitkäaikaiset sopimukset näiden hankkeiden pääomaintensiteetin vuoksi, eli ne myydään jo ennen niiden tuotantoa. Toisaalta nesteytetyn maakaasun varastoinnin vähäinen kehitys maailmanlaajuisesti selittyy sillä, että varastointikustannukset ovat matalammat, kun maakaasu varastoidaan kaasumuodossa. Näin ollen nesteytetyn maakaasun saatavuus lyhyellä aikavälillä on vähäistä.
- (300) Kolmanneksi Ranska kertoi, että myöskään puhtaasti hallinnollista järjestelmää, jossa määrätään seuraamuksia toimittajille, jos ne eivät toimita maakaasua loppukuluttajille, ei voida pitää tyydyttävänä vaihtoehtona. Tällaisessa järjestelmässä ongelmana olisi sen toteuttavuus, koska Euroopan kaasumarkkinoiden tasapainotus tapahtuu päivätasolla. Jos verkon paine vähenee kriittisesti, verkonhaltijan toteuttamat kuormitusta vähentävät toimenpiteet johtaisivat maakaasukauppoihin myöhemmin, minkä vuoksi on erittäin vaikeaa tunnistaa toimittaja, josta puute on alun perin johtunut. Vastaavasti kuorman vähentämisestä kärsineet kuluttajat eivät välttämättä ole sen toimittajan asiakkaita, josta puute johtui. Näin ollen Ranska toteaa, että ennakkotoimenpiteet ovat parempia kuin jälkikäteen määrättävät seuraamukset.
- (301) Neljänneksi sama koskee kuorman irtikytkentää ja toimitusten keskeyttämistä koskevia järjestelyjä. Ranskan viranomaisten mukaan kuorman irtikytkentä on viimeinen keino toimituskriisin sattuessa eikä joustomekanismi, jonka tehokkuus riippuu siitä, noudattaako kuluttaja verkonhaltijan antamaa kuorman vähentämistä koskevaa järjestystä, kun automaattinen kuorman irtikytkentä etähallinnan avulla ei ole mahdollinen. Välttämättömiä varastoja koskeva sääntelymekanismi on suunniteltu siten, että pyritään välttämään toimituskriisit, jotka edellyttävät kuorman irtikytkentää. Toimitusten keskeyttämistä koskevat järjestelyt, joita voidaan käyttää suurien ja epätodennäköisien riskien, kuten kylmien jaksojen, sattuessa, määrittely oli vielä kesken uudistuksen käyttöönoton aikaan. Ne otettiin huomioon maakaasun kysynnän arvioinnissa. Toisaalta keskeytysjärjestelyt eivät soveltuisi ruuhkautumisriskiin, joille on ominaista pienempi vaaran mittakaava mutta suurempi todennäköisyys.
- (302) Näiden seikkojen perusteella komissio katsoo, että sääntelymekanismi on tarkoituksenmukainen väline maakaasun varastointitoiminnan kehityksen edistämiseen ja toimitusvarmuuden turvaamiseen.

c) Tukijärjestelmän oikeasuhteisuus

- (303) Tuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos sen määrä on rajattu vähimmäismäärään, joka on tarpeen sisämarkkinoihin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi.
- (304) Käsiteltävässä asiassa varastonpitäjät saavat sääntelymekanismin nojalla taatut tuotot. Sääntelymekanismin oikeasuhteisuuden arvioimiseksi on arvioitava johdanto-osan 59–81 kappaleessa määritetyn varastonpitäjien sallittujen tuottojen laskentamenetelmän oikeasuhteisuutta.
- (305) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio esitti epäilyksensä menettelystä, joka koski CRE:n teettämää riippumatonta taloudellista arviota säännellyn käyttöomaisuuspohjan markkina-arvosta sääntelymekanismin täytäntöönpanohetkellä. Tämä olisi komission mukaan voinut asettaa tukijärjestelmän oikeasuhteisuuden kyseenalaiseksi.
- (306) Vaikka tämä arvostus perustuu pääasiassa bruttokirjanpitoarvoon ja käyttöomaisuushyödykkeistä tehtäviin poistoihin, Ranska ja tuensaajat ovat pystyneet osoittamaan, että CRE teki alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan perusteellisen uudelleenarvostuksen 31. joulukuuta 2016. CRE tarkisti, että varastonpitäjien pyytämät poistoajat vastasivat niiden aiempien tilimerkintöjen ajanjaksoja ja toimialan tavanomaisia käytäntöjä, joita voidaan todeta muissa maissa. CRE kyseenalaisti erityisesti puskurikaasun poistoajan. Kuten johdanto-osan 73 kappaleessa mainitaan, CRE hylkäsi puskurikaasun osalta 250 vuoden poistoaikaa koskevan pyynnön ja otti käyttöön 75 vuoden poistoajan. CRE käytti analyysissään apuna myös ulkoisia talousasiantuntijoita alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan määrittämisessä. Komissio toteaa, että CRE valitsi näiden analyysien perusteella kaikille kolmelle varastonpitäjälle 4,8 miljardin euron alkuperäisen säännellyn käyttöomaisuuspohjan, joka oli 13 prosenttia pienempi kuin varastonpitäjien pyytämä arvo (ks. johdanto-osan 77 kappaleessa oleva taulukko 4).

- (307) Komissio toteaa myös, että vastaavat käyttöomaisuushyödykkeiden arvot saadaan vaihtoehtoisilla menetelmillä, joihin kuuluvat varastonpitäjien arvo niiden osakkeenomistajien kirjanpidossa, viimeaikaisissa liiketoimissa huomioon otetut arvot ja PwC:n Terégaa koskevassa tutkimuksessa käyttämä diskontattuihin kassavirtoihin perustuva lähestymistapa (ks. johdanto-osan 76, 129 ja 160 kappale).
- (308) Lisäksi myyntihintojen eroon kesän ja talven välillä perustuvaan arvoon ei sisälly arvoa, joka maakaasun varastoinnilla on järjestelmälle toimitusvarmuuden kannalta. Tämä indikaattori ei siis edustaisi riittävän hyvin keskipitkän ja pitkän aikavälin kehitystä, jotta sitä voitaisiin käyttää indikaattorina tämänkaltaisessa sääntelymekanismissa, jolla pyritään turvaamaan toimitusvarmuus keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.
- (309) Komissiolle menettelyn aikana toimitetuissa huomautuksissa todettiin, että varastonpitäjien tulohistorian rekonstruointi olisi väistämättä puutteellinen, jos tietoja ei ole saatavilla, ja että se olisi ristiriidassa yleisten oikeusperiaatteiden kanssa.
- (310) Komissio huomauttaa myös, että varastointitariffin tarkoituksena on korvata varastonpitäjille niiden kustannukset siltä osin kuin nämä kustannukset vastaavat ”tehokkaiden toimijoiden” kustannuksia. Tätä varten CRE tarkistaa varastonpitäjien pyytämät korvaukset kunkin tariffikauden alussa ja varastonpitäjien suunnittelemat investoinnit vuosittain (ks. johdanto-osan 82 kappale). Korvaus sisältää myös osan, jolla säännellään vuotuisia maksuja ja tuloja. Komissio toteaa, että vuosina 2018–2019 CRE otti huomioon vain tehokkaiksi katsotut kustannukset ja että varastointitariffin 2 käyttöönoton jälkeen monien erien osalta on kannustettu kustannusten hallintaan, mihin kuuluu kannustinpohjainen sääntely toimintakustannusten ja investointimenojen vähentämiseksi sekä palvelun laadun parantamiseksi (ks. johdanto-osan 60, 61, 65, 83, 84 ja 85 kappale).
- (311) Lisäksi menetelmä, jolla määritetään maakaasuvastojen keskimääräinen pääomakustannus ja korotus suhteessa GRTgazin viitekorkoon, on riittävä.
- (312) Tämän vuoksi komissio toteaa, että CRE:n käyttöön ottamalla korvausmenetelmällä ja erityisesti säänneltyjen käyttöomaisuushyödykkeiden arvostuksella saadaan aikaan oikeasuhteinen korvaus, joka vähentää tukijärjestelmän vaikutuksia sisämarkkinoihin.

d) Tukijärjestelmän avoimuus

- (313) Komissio katsoo, että johdanto-osan 111 kappaleessa luetellut Ranskan sitoumukset takaavat tukijärjestelmän avoimuuden.

6.4.3 Tukijärjestelmän kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen

- (314) Komissio katsoo, että tukitoimenpiteellä minimoidaan jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset, jos nämä vaikutukset ovat riittävän vähäisiä, jotta toimenpiteen kokonaisvaikutus olisi myönteinen.
- (315) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio ei voinut sulkea pois sitä mahdollisuutta, että mekanismi voisi aiheuttaa seuraavien toimijoiden välillä suurempaa kilpailun vääristymistä kuin ne vähäiset kielteiset vaikutukset, jotka voidaan perustella tukijärjestelmän käyttöönotolla: i) Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun toimittajat, ii) maakaasun varastonpitäjät sekä LNG-termiinalien operaattorit ja yhdysjohtojen haltijat ja iii) Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden maakaasuvastojen ylläpitäjät.
- (316) Käsiteltävässä asiassa komissio katsoo ensinnäkin maakaasun toimitusmarkkinoiden osalta, että tukijärjestelmä ei vääristä kilpailua Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun toimittajien välillä, koska huutokaupat ovat avoinna kaikille maakaasun toimittajille samoin edellytyksin riippumatta siitä, sijaitsevatko ne Ranskassa vai jossakin toisessa jäsenvaltiossa. Lisäksi asianomaisten osapuolten huomautuksissa vahvistettiin, että ranskalaisilta toimittajilta ja muiden jäsenvaltioiden toimittajilta veloitetaan sama siirtoverkkojen käyttötariffi samasta siirtopalvelusta. Näin ollen komissio ei havainnut kilpailun vääristymistä ranskalaisten ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun toimittajien välillä.
- (317) Toiseksi Ranskan viranomaiset ja asianomaiset osapuolet katsovat varastonpitäjien ja vaihtoehtoisten joustovälineiden haltijoiden välisen kilpailun vääristymisen osalta, että muut välineet korvaavat maakaasun varastointia epätäydellisesti, koska ne toimivat erilaisilla toimitusajoilla ja saattavat olla tarpeen erilaisissa tilanteissa. Esimerkiksi kylmän jakson aikana LNG-termiinalien kapasiteettia voidaan ottaa käyttöön vain, jos niiden säiliöissä on saatavilla nesteytettyä maakaasua. Tätä rajoitettua kapasiteettia ei parhaassakaan olosuhteissa riitä yli viideksi

päiväksi. Tämä aika on kuitenkin lyhyempi kuin kylmän jakson keskimääräinen kesto, joten lasteja ei saada terminaaliin riittävän nopeasti, ettei maakaasun siirtoon ei tulisi häiriöitä. Lisäksi verkon ylikuormitustilanteessa LNG-terminaalien tehokkuus riippuu siitä, miten lähellä kulutuspaikkoja ne sijaitsevat.

- (318) Useat kolmannet osapuolet huomauttivat myös, että LNG-terminaalit ja maakaasun varastot eivät kilpaile keskenään käyttöasteen osalta. Ne totesivat, että nesteytetyn maakaasun tuonti Eurooppaan ja Ranskaan on lisääntynyt merkittävästi sen jälkeen, kun tukijärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2018. Vuonna 2019 Ranskaan tuotiin ennätyksellisen paljon eli noin 21,5 miljardia kuutiometriä nesteytettyä maakaasua.
- (319) Esitettyjen huomautusten mukaan yhdysjohdot ovat pääasiassa tuontivälineitä. Asianomaiset osapuolet huomauttivat, että jos varastoja ei olisi, yhdysjohdot olisi mitoitettava siten, että maakaasun toimitukset voitaisiin taata kulutushuipun aikana. Tällainen tilanne olisi tehoton. Koska maakaasun kulutuksen ennustetaan vähenevän Ranskassa, uusia yhdysjohtoja ei ole tarkoitus rakentaa. Uusien yhdysjohtojen rakentamisesta ja verkon vahvistamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat korkeammat kuin tukijärjestelmän kustannukset.
- (320) Maakaasun varastointi ei myöskään vaikuta yhdysjohtojen kautta kulkevan maakaasun kokonaismäärään, joka riippuu Ranskassa kulutetun maakaasun määrästä. Asianomaiset osapuolet viittaavat kuitenkin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) raporttiin⁽⁹⁸⁾, jossa todetaan, että maakaasun runsas määrä varastoissa minimoi tuonnin kulutushuippujen aikana, joita tavallisesti syntyy, kun maakaasun hinta on korkeimmalla tasolla.
- (321) Kuten asianomaiset osapuolet ovat todenneet, komissio on pohtinut toistuvasti, tekemättä kuitenkaan asiasta lopullista päätöstä, maakaasun siirtoa koskevan infrastruktuurin pitämistä merkityksellisinä markkinoina, joihin kuuluvat muun muassa yhdysjohdot, maakaasunvarastot, LNG-terminaalit ja kaasuttamislaitokset. Komissio myöntää, että erilaiset joustovälineet voivat tarjota täydentäviä palveluja, mutta maakaasun varastoinnin vaikutusta LNG-terminaaleihin ja yhdysjohtoihin ei kuitenkaan voida täysin sulkea pois. Komissio ei kuitenkaan ole havainnut merkittäviä kilpailun vääristymiä.
- (322) Kolmanneksi tukijärjestelmä voi vääristää kilpailua muiden jäsenvaltioiden, erityisesti Ranskan naapurimaiden, varastonpitäjiin nähden. Yhdysjohtojen vuoksi tämä riski on lähtökohtaisesti erityisen suuri Belgialle ja Saksalle.
- (323) Belgian CREG ilmoitti komissiolle, että sääntelymekanismin käyttöönoton jälkeen Belgian ainoan varaston eli Loenhoutin täyttöaste laski 84 prosentista (talvi 2017–2018) 54 prosenttiin (talvi 2018–2019). Talvella 2019–2020 täyttöaste nousi 97 prosenttiin. Talven 2018–2019 täyttöaste johtui pitkäaikaisista sopimuksista. CREG korostaa vaikutuksia, joita korvausmekanismin käyttöönotto Ranskassa on aiheuttanut (ks. johdanto-osan 195–200 kappale). Vaikka täyttöaste kasvoi jälleen seuraavana talvena, komissio ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että maakaasun varastoinnille naapurimaissa aiheutuisi vaikutuksia. Komissio toteaa kuitenkin, että Loenhoutin ylläpitäjä Fluxys ei ole maininnut, että sääntelymekanismilla olisi merkittävä vaikutus sen toimintaan (ks. johdanto-osan 212 kappale).
- (324) Lyhyellä aikavälillä naapurijäsenvaltioiden varastonpitäjien välisen kilpailun vääristymistä vähentää pitkäaikaisiin sopimuksiin perustuva merkittävä käyttöaste (esim. Saksassa yli 90 prosenttia ja Belgiassa 60 prosenttia). Näiden sopimusten voimassaolo päättyy kuitenkin vuosina 2022–2023. Näin ollen sääntelymekanismi saattaa vaikuttaa tuleviin kaupan edellytyksiin sekä hintojen että käyttöasteen osalta, kun näistä pitkäaikaisista sopimuksista neuvotellaan uudelleen, sekä naapurijäsenvaltioiden varastonpitäjien toiminnan kannattavuuteen. Jotta komissio voisi varmistaa, että sen arvio tältä osin pätee edelleen pitkäaikaisien sopimusten voimassaolon päätyttyä, Ranskan viranomaiset ovat sitoutuneet toimittamaan komissiolle ennen vuoden 2024 loppua kertomuksen, joka sisältää tietoja toimenpiteen vaikutuksesta kilpailuun (ks. johdanto-osan 111 kappale).
- (325) Komissio toteaa myös, että Fluxys on toivonut asianmukaisen mallin käyttöönottoa unionin tasolla markkinoiden kehitykseen vastaamiseksi (ks. johdanto-osan 212 kappale). Muut varastonpitäjät suhtautuvat myönteisesti Ranskassa käyttöön otettuun uudistukseen ja samalla myös yhdenmukaistettuun lähestymistapaan unionissa (ks. johdanto-osan 224 ja 229 kappale).

⁽⁹⁸⁾ ACERin raportti, 6.4.2020, The internal gas market in Europe: The role of transmission tariffs, 174 kohta.

6.5 Tuen sisämarkkinoihin kohdistuvien myönteisten ja kielteisten vaikutusten vertailu

- (326) Valtiontukijärjestelmässä on varmistettava, että sen vaikutusten kokonaistasapaino on myönteinen, välttämällä kaupankäynnin edellytysten muuttumista yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (327) Komissio muistuttaa, että käsiteltävässä asiassa tukijärjestelmä edistää taloudellisen toiminnan kehitystä eli maakaasun varastointia Ranskassa. Komissio toteaa myös, että sääntelymekanismi edistää maakaasun toimitusvarmuutta. Lisäksi tuen tarkoituksenmukaisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus vähentävät sen vaikutusta kilpailuun ja kauppaan. Komissio toteaa päätelmänä, että vaikka vaikutusta Ranskan ja muiden jäsenvaltioiden maakaasun varastonpitäjien väliseen kilpailuun ei voida sulkea pois, tuen kielteiset vaikutukset näyttävät olevan riittävän vähäiset, jotta tukijärjestelmän kokonaisvaikutus voidaan katsoa positiiviseksi nykyisen monivuotisen energiaohjelman päättymiseen asti vuonna 2028 edellyttäen, että kilpailu maakaasumarkkinoilla ei muutu merkittävästi johdanto-osan 110 kappaleessa lueteltujen seikkojen osalta ⁽⁹⁹⁾.
- (328) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että tuen myönteinen vaikutus kyseisen taloudellisen toiminnan kehitykseen on suurempi kuin mahdolliset kilpailuun ja kauppaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset ainakin vuoteen 2028 asti. Kilpailulle ja kaupalle ei näin ollen aiheudu siihen asti vaikutuksia, jotka olisivat ristiriidassa yhteisen edun kanssa.

7. PÄÄTELMÄT

- (329) Komissio pitää valitettavana, että Ranska on pannut toimenpiteen täytäntöön sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. Komissio katsoo kuitenkin, että toimenpide soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2028, jolloin nykyinen monivuotinen energiaohjelma päättyy.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Ranska on toteuttanut maakaasun varastonpitäjien hyväksi, on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuvaa tukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 28 päivänä kesäkuuta 2021.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

⁽⁹⁹⁾ Jos komissio katsoo, että tuki ei sovellu tai ei enää sovellu sisämarkkinoille, se voi aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9) IV luvussa säädetyin menettelyin.

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2022/445,**annettu 15 päivänä maaliskuuta 2022,****Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välisen valuuttasopimuksen liitteen muuttamisesta**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 8 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unionin ja Andorran välinen valuuttasopimus, jäljempänä 'sopimus', tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2012.
- (2) Sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että Andorra panee täytäntöön unionin säädökset, joissa annetaan sääntöjä, jotka koskevat euroseteleitä ja -metallirahoja, pankki- ja rahoituslainsäädäntöä, rahanpesun estämistä, käteisrahaan ja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan sekä mitaleihin ja rahakkeisiin liittyvien petosten ja väärennysten torjuntaa ja tilastotietojen ilmoittamisvaatimuksia. Nämä säädökset luetellaan valuuttasopimuksen liitteessä.
- (3) Komission olisi muutettava liitettä vuosittain uusien asiaa koskevien unionin säädösten ja sääntöjen sekä voimassa oleviin asiaa koskeviin unionin säädöksiin ja sääntöihin tehtyjen muutosten huomioon ottamiseksi.
- (4) Osa asiaa koskevista unionin säädöksistä ja säännöistä on vanhentuneita, ja ne olisi sen vuoksi poistettava liitteestä. Toisaalta liitteeseen olisi lisättävä asiaa koskevat hyväksytyt tai muutetut unionin säädökset ja säännöt.
- (5) Valuuttasopimuksen liitettä olisi sen vuoksi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välisen valuuttasopimuksen liite tämän päätöksen liitteellä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 15 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹⁾ EUVL C 369, 17.12.2011, s. 1.

LIITE

"LIITE

	TÄYTÄNTÖÖNPANTAVAT SÄÄDÖKSET	TÄYTÄNTÖÖNPANON MÄÄRÄAIKA
	Rahanpesun estäminen	
1	Neuvoston päätös 2000/642/YOS , tehty 17 päivänä lokakuuta 2000, jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä koskevista järjestelyistä, joita noudatetaan tietojenvaihdossa (EYVL L 271, 24.10.2000, s. 4).	
2	Neuvoston puitepätös 2001/500/YOS , tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekevälaineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).	
3	Neuvoston puitepätös 2005/212/YOS , tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekevälaineiden menetetyksi tuomitsemisesta (EUVL L 68, 15.3.2005, s. 49).	31. maaliskuuta 2015 ⁽¹⁾
4	Neuvoston päätös 2007/845/YOS , tehty 6 päivänä joulukuuta 2007, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämässä ja tunnistamisessa (EUVL L 332, 18.12.2007, s. 103).	
5	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU , annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, p. 39)	1. marraskuuta 2016 ⁽²⁾
6	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/847 , annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 1).	1. lokakuuta 2017 ⁽³⁾
7	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 , annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73). Muutettuna seuraavalla:	1. lokakuuta 2017 ⁽³⁾
8	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 43). Täydennettynä seuraavalla:	31. joulukuuta 2020 ⁽⁴⁾
9	Komission delegoitu asetus (EU) 2016/1675, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä yksilöimällä suuririskiset kolmannet maat, joilla on strategisia puutteita (EUVL L 254, 20.9.2016, s. 1). Muutettuna seuraavalla:	1. joulukuuta 2017 ⁽⁵⁾
10	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/105, annettu 27 päivänä lokakuuta 2017, delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Etiopia liitteessä olevan I kohdan taulukkoon suuririskisistä kolmansista maista (EUVL L 19, 24.1.2018, s. 1).	31. maaliskuuta 2019 ⁽⁶⁾

11	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/212, annettu 13 päivänä joulukuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Sri Lanka, Trinidad ja Tobago sekä Tunisia liitteessä olevan I kohdan taulukkoon (EUVL L 41, 14.2.2018, s. 4).	31. maaliskuuta 2019 ⁽⁶⁾
12	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/1467, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Pakistan liitteessä olevan I kohdan taulukkoon (EUVL L 246, 2.10.2018, s. 1).	31. joulukuuta 2020 ⁽⁷⁾
13	Komission delegoitu asetus (EU) 2020/855, annettu 7 päivänä toukokuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Bahama, Barbados, Botswana, Ghana, Jamaika, Kambodža, Mauritius, Mongolia, Myanmar/Burma, Nicaragua, Panama ja Zimbabwe liitteessä olevan I kohdan taulukkoon ja poistamalla Bosnia ja Hertsegovina, Etiopia, Guyana, Laosin demokraattinen kansantasavalta, Sri Lanka ja Tunisia tästä taulukosta (EUVL L 195, 19.6.2020, s. 1).	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
14	Komission delegoitu asetus (EU) 2021/37, annettu 7 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta poistamalla Mongolia liitteessä olevan I kohdan taulukosta (EUVL L 14, 18.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾
15	Komission delegoitu asetus (EU) 2019/758, annettu 31 päivänä tammikuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa (EUVL L 125, 14.5.2019, s. 4).	
16	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1672 , annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta ja asetuksen (EY) N:o 1889/2005 kumoamisesta (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 6).	31. joulukuuta 2021 ⁽⁷⁾
17	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1673 , annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 22).	31. joulukuuta 2021 ⁽⁷⁾
	Petosten ja väärentämisen torjunta	
18	Neuvoston asetus (EY) N:o 1338/2001 , annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä (EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6)	30. syyskuuta 2013
	Muutettuna seuraavalla:	
19	Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 1338/2001 muuttamisesta (EUVL L 17, 22.1.2009, s. 1).	
20	Neuvoston päätös 2001/887/YOS , tehty 6 päivänä joulukuuta 2001, euron suojaamisesta väärentämiseltä (EYVL L 329, 14.12.2001, s. 1).	30. syyskuuta 2013
21	Neuvoston päätös 2003/861/EY , tehty 8 päivänä joulukuuta 2003, väärennettyjen eurometallirahojen analysoinnista ja niihin liittyvästä yhteistyöstä (EUVL L 325, 12.12.2003, s. 44).	30. syyskuuta 2013
22	Neuvoston asetus (EY) N:o 2182/2004 , annettu 6 päivänä joulukuuta 2004, eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 1).	30. syyskuuta 2013

	Muutettuna seuraavalla:	
23	Neuvoston asetus (EY) N:o 46/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista annetun asetuksen (EY) N:o 2182/2004 muuttamisesta (EUVL L 17, 22.1.2009, s. 5).	
24	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).	30. kesäkuuta 2016 (2)
25	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/713 , annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaamisesta (EUVL L 123, 10.5.2019, s. 18).	31. joulukuuta 2021 (7)
	Euroseteleitä ja -metallirahoja koskevat säännöt	
	Lukuun ottamatta 1 a artiklan 2 ja 3 kohtaa sekä 4 a, 4 b ja 4 c artiklaa:	
26	Neuvoston asetus (EY) N:o 2532/98 , annettu 23 päivänä marraskuuta 1998, Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia (EYVL L 318, 27.11.1998, s. 4).	30. syyskuuta 2014 (1)
	Muutettuna seuraavalla:	
27	Neuvoston asetus (EU) 2015/159, annettu 27 päivänä tammikuuta 2015, Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia annetun asetuksen (EY) N:o 2532/98 muuttamisesta (EUVL L 27, 3.2.2015, s. 1).	31. joulukuuta 2020 (8)
28	Neuvoston päätelmät, annettu 10 päivänä toukokuuta 1999 , eurometallirahojen laadunhallintajärjestelmästä	31. maaliskuuta 2013
29	Komission tiedonanto 2001/C 318/03, annettu 22 päivänä lokakuuta 2001 , eurometallirahojen yhteisen sivun mallioikeuden suojasta (KOM(2001) 600 lopullinen) (EYVL C 318, 13.11.2001, s. 3).	31. maaliskuuta 2013
30	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2003/5 , annettu 20 päivänä maaliskuuta 2003, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia seteliäiheiden jäljennöksiä vastaan (EUVL L 78, 25.3.2003, s. 20).	31. maaliskuuta 2013
	Muutettuna seuraavalla:	
31	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2013/11, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2013, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia seteliäiheiden jäljennöksiä vastaan annettujen suuntaviivojen EKP/2003/5 muuttamisesta (EUVL L 118, 30.4.2013, s. 43).	30. syyskuuta 2014 (1)
32	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2020/2091, annettu 4 päivänä joulukuuta 2020, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia seteliäiheiden jäljennöksiä vastaan annettujen suuntaviivojen EKP/2003/5 muuttamisesta (EKP/2020/61) (EUVL L 423, 15.12.2020, s. 65).	30. syyskuuta 2022 (9)
33	Euroopan keskuspankin päätös EKP/2010/14 , tehty 16 päivänä syyskuuta 2010, eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta (EUVL L 267, 9.10.2010, s. 1).	30. syyskuuta 2013
	Muutettuna seuraavilla:	
34	Euroopan keskuspankin päätös EKP/2012/19, annettu 7 päivänä syyskuuta 2012, eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta tehdyn päätöksen EKP/2010/14 muuttamisesta (EUVL L 253, 20.9.2012, s. 19).	30. syyskuuta 2014 (1)

35	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2019/2195, annettu 5 päivänä joulukuuta 2019, eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta annetun päätöksen EKP/2010/14 muuttamisesta (EKP/2019/39) (EUVL L 330, 20.12.2019, s. 91).	31. joulukuuta 2021 (°)
36	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1210/2010 , annettu 15 päivänä joulukuuta 2010, eurometallirahojen aitouden tarkastamisesta ja kiertoon kelpaamattomien eurometallirahojen käsittelystä (EUVL L 339, 22.12.2010, s. 1).	31. maaliskuuta 2013
37	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1214/2011 , annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, rajat ylittävistä ammattimaisista eurokäteisen maantiekuljetuksista euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden välillä (EUVL L 316, 29.11.2011, s. 1)	31. maaliskuuta 2015 (°)
38	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 651/2012 , annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, eurometallirahojen liikkeeseenlaskusta (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 135).	30. syyskuuta 2014 (°)
39	Euroopan keskuspankin päätös EKP/2013/10 , tehty 19 päivänä huhtikuuta 2013, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliihmeen jäljentämisestä (EUVL L 118, 30.4.2013, s. 37). Muutettuna seuraavalla:	30. syyskuuta 2014 (°)
40	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2019/669, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2019, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliihmeen jäljentämisestä annetun päätöksen EKP/2013/10 muuttamisesta (EUVL L 113, 29.4.2019, s. 6).	31. joulukuuta 2020 (°)
41	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2020/2090, annettu 4 päivänä joulukuuta 2020, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliihmeen jäljentämisestä tehdyn päätöksen EKP/2013/10 muuttamisesta (EKP/2020/60) (EUVL L 423, 15.12.2020, s. 62).	30. syyskuuta 2022 (°)
42	Neuvoston asetus (EU) N:o 729/2014 , annettu 24 päivänä kesäkuuta 2014, liikkeeseen tarkoitettujen eurometallirahojen yksikköarvoista ja teknisistä eritelmistä (uudelleenlaadittu) (EUVL L 194, 2.7.2014, s. 1).	30. syyskuuta 2014 (°)
Pankki- ja rahoitusalan lainsäädäntö		
43	Neuvoston direktiivi 86/635/ETY , annettu 8 päivänä joulukuuta 1986, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä (EYVL L 372, 31.12.1986, s. 1). Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2016
44	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/65/EY, annettu 27 päivänä syyskuuta 2001, direktiivien 78/660/ETY, 83/349/ETY ja 86/635/ETY muuttamisesta tietynlaisten yhtiöiden sekä pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksien ja konsolidoitujen tilinpäätöksien laadinnassa noudatettavien arvostussääntöjen osalta (EYVL L 283, 27.10.2001, s. 28).	
45	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/51/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden, pankkien ja muiden rahoituslaitosten sekä vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annettujen direktiivien 78/660/ETY, 83/349/ETY, 86/635/ETY ja 91/674/ETY muuttamisesta (EUVL L 178, 17.7.2003, s. 16).	
46	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/46/EY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY, konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 83/349/ETY, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY sekä vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 91/674/ETY muuttamisesta (EUVL L 224, 16.8.2006, s. 1).	

47	Neuvoston direktiivi 89/117/ETY , annettu 13 päivänä helmikuuta 1989, jäsenvaltioon sijoittautuneiden sellaisten luotto- ja rahoituslaitosten sivukonttoreiden velvollisuudesta julkistaa tilinpäätösasiakirjat, joiden kotipaikka ei ole siinä jäsenvaltiossa (EYVL L 44, 16.2.1989, s. 40).	31. maaliskuuta 2018
48	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/9/EY , annettu 3 päivänä maaliskuuta 1997, sijoittajien korvausjärjestelmistä (EYVL L 84, 26.3.1997, s. 22).	31. maaliskuuta 2018
49	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY , annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä (EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45). Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2018
50	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/44/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annetun direktiivin 98/26/EY ja rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin 2002/47/EY muuttamisesta linkitettyjen järjestelmien sekä lainasaamisten osalta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 37).	
51	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/78/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, direktiivien 98/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen), Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 120).	
52	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).	30. syyskuuta 2019
53	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksesta ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).	31. maaliskuuta 2018 lukuun ottamatta 3 artiklan 1 kohtaa: 1. helmikuuta 2023 ja 1. päivästä helmikuuta 2025 (*)
54	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/879, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 296).	31. joulukuuta 2022 (*)
55	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/24/EY , annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta (EYVL L 125, 5.5.2001, s. 15) Muutettuna seuraavalla:	31. maaliskuuta 2018
56	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinvratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).	
57	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY , annettu 6 päivänä kesäkuuta 2002, rahoitusvakuusjärjestelyistä (EYVL L 168, 27.6.2002, s. 43). Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2018

58	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/44/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annetun direktiivin 98/26/EY ja rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin 2002/47/EY muuttamisesta linkitettyjen järjestelmien sekä lainasaamisten osalta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 37).	
59	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).	31. maaliskuuta 2018 (2)
60	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (2)
61	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY , annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta (EUVL L 35, 11.2.2003, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2018
62	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/1/EY, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2005, neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 85/611/ETY, 91/675/ETY, 92/49/ETY ja 93/6/ETY sekä direktiivien 94/19/EY, 98/78/EY, 2000/12/EY, 2001/34/EY, 2002/83/EY ja 2002/87/EY muuttamisesta rahoituspalvelualan komiteajärjestelmän uudistamiseksi (EUVL L 79, 24.3.2005, s. 9).	
63	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/25/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta komissiolle siirretyn täytäntöönpanovallan osalta (EUVL L 81, 20.3.2008, s. 40).	
64	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/78/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, direktiivien 98/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen), Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 120).	

65	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/89/EU, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, direktiivien 98/78/EY, 2002/87/EY, 2006/48/EY ja 2009/138/EY muuttamisesta finanssiryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yhteisöjen lisävalvonnan osalta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 113).	
66	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).	
67	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).	31. joulukuuta 2023 (*)
68	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 924/2009 , annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, rajatylittävistä maksuista yhteisössä ja asetuksen (EY) N:o 2560/2001 kumoamisesta (EUVL L 266, 9.10.2009, s. 11)	31. maaliskuuta 2018
69	Muutettuna seuraavalla: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 260/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euomääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 22).	
70	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY , annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).	31. maaliskuuta 2016
71	Muutettuna seuraavilla: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).	30. syyskuuta 2017 (*)
72	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).	30. syyskuuta 2018 (*)
73	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010 , annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).	31. maaliskuuta 2016
74	Muutettuna seuraavilla: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1022/2013, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta Euroopan keskuspankille neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 nojalla annettujen erityistehtävien osalta (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 5).	

75	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34).	
76	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).	31. maaliskuuta 2018 ⁽²⁾
77	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 806/2014, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2014, yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisua varten yhteisen kriisintarkaisumekanismin ja yhteisen kriisintarkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1).	
78	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
79	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
80	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010 , annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84). Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2016
81	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).	
82	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2014, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, tilinpäätösraportointiin ja tilintarkastukseen liittyvien yksittäisten toimien tukemiseksi toteutettavasta unionin ohjelmasta kaudelle 2014–2020 ja päätöksen N:o 716/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 105, 8.4.2014, s. 1).	
83	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/51/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, direktiivien 2003/71/EY ja 2009/138/EY sekä asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 1094/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 1).	

84	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmasta sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (*)
85	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 , annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	30. syyskuuta 2019 (*)
86	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).	
87	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmasta sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).	
88	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).	31. joulukuuta 2020 (*)
89	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).	
90	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenikäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1).	30. syyskuuta 2019 (*)
91	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/834, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta määritysvelvollisuuden, määritysvelvollisuuden keskeyttämisen, raportointivaatimusten, sellaisten OTC-johdannaisopimusten riskienpientämistekniikoiden, joille ei ole tehty keskusvastapuolimäärittäystä, kauppatietorekisterien rekisteröinnin ja valvonnan sekä kauppatietorekistereitä koskevien vaatimusten osalta (EUVL L 141, 28.5.2019, s. 42).	31. joulukuuta 2021 (*)

92	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
93	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkkailukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) ⁽⁹⁾
94	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/168, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta tiettyjä kolmansien maiden valuuttojen avistakurssien vertailuarvoja koskevan poikkeuksen ja tiettyjen lakkaavien vertailuarvojen korvaajien nimeämisen osalta ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 6).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾
95	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 , annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	30. syyskuuta 2017 ⁽¹⁾
96	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2395, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siirtymäjärjestelyillä, jotka koskevat IFRS 9 -standardin käyttöönotolla omiin varoihin olevan vaikutuksen lieventämistä ja suuria asiakasriskejä koskevien säännösten soveltamista tiettyihin jonkin jäsenvaltion valuutan määräisiin julkisen sektorin vastuisiin (EUVL L 345, 27.12.2017, s. 27).	30. kesäkuuta 2019 ⁽⁶⁾
97	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2401, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista annetun asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta (EUVL L 347, 28.12.2017, s. 1).	31. maaliskuuta 2020 ⁽⁶⁾
98	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/630, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 4).	31. joulukuuta 2020 ⁽⁷⁾
99	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾

100	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ^(*)
101	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/873, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2020, asetusten (EU) N:o 575/2013 ja (EU) 2019/876 muuttamisesta tiettyjen covid-19-pandemian vuoksi tehtävien mukautusten osalta (EUVL L 204, 26.6.2020, s. 4).	31. joulukuuta 2022 (lukuun ottamatta 1 artiklan 4 kohtaa – 31. joulukuuta 2023) ^(*)
102	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/558, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2021, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta arvopaperistamiskehykseen talouden elpymisen tukemiseksi covid-19-kriisin vuoksi tehtävien mukautusten osalta (EUVL L 116, 6.4.2021, s. 25).	31. joulukuuta 2023 (lukuun ottamatta 1 artiklan 2 ja 4 kohtaa – 31. joulukuuta 2024) ^(*)
103	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU , annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	30. syyskuuta 2017 ⁽¹⁾
104	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisiratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190).	31. maaliskuuta 2018 ⁽²⁾
105	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 253).	31. joulukuuta 2022 ^(*)
106	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).	31. joulukuuta 2023 ^(*)
107	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/338, annettu 16 päivänä helmikuuta 2021, direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiedonantovaatimuksista, tuotehallinnasta ja positiolimiiteistä sekä direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/878 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse niiden soveltamisesta sijoituspalveluyrityksiin covid-19-kriisistä elpymisen edistämiseksi (EUVL L 68, 26.2.2021, s. 14).	31. joulukuuta 2023 ^(*)
108	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 596/2014 , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
109	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1).	1. maaliskuuta 2020 ^(*)

110	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1).	30. syyskuuta 2018 ⁽⁵⁾
111	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, talletusten vakuusjärjestelmistä (uudelleenlaadittu) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 149).	31. maaliskuuta 2016 ⁽²⁾
112	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 179).	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
113	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	31. maaliskuuta 2018 ⁽²⁾
114	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/2399, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta vakuudettomien velkainstrumenttien maksukyvyttömyyttä koskevaan ensisijaisuusjärjestykseen sijoittamisen osalta (EUVL L 345, 27.12.2017, s. 96).	31. lokakuuta 2019 ⁽⁶⁾
115	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/879, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 296).	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
116	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
117	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) ⁽⁹⁾

118	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	31. joulukuuta 2020 ⁽³⁾
119	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).	31. joulukuuta 2020 ⁽⁴⁾
120	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1034, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 8).	31. joulukuuta 2021 ⁽⁵⁾
121	Lukuun ottamatta 64 artiklan 5 kohtaa: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁶⁾
122	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2177, annettu 18 päivänä joulukuuta 2019, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II), rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sekä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta (EUVL L 334, 27.12.2019, s. 155).	31. joulukuuta 2024 ⁽⁶⁾
123	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/1504, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 50).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁶⁾
124	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/338, annettu 16 päivänä helmikuuta 2021, direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiedonantovaatimuksista, tuotehallinnasta ja positiolimiiteistä sekä direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/878 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse niiden soveltamisesta sijoituspalveluyrityksiin covid-19-kriisistä elpymisen edistämiseksi (EUVL L 68, 26.2.2021, s. 14).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁶⁾
125	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettuna seuraavilla:	31. joulukuuta 2020 ⁽³⁾
126	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1).	31. joulukuuta 2020 ⁽⁵⁾
127	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1).	31. joulukuuta 2023 ⁽⁶⁾

128	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmasta sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (*)
129	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014 , annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1). Muutettuna seuraavalla:	31. joulukuuta 2020 (*)
130	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1).	31. joulukuuta 2020 (*)
131	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365 , annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1). Muutettu säädöksellä:	30. syyskuuta 2019 (*)
132	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelmasta sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1).	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (*)
133	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366 , annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan	30. syyskuuta 2018 (*)

134	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011 , annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1). Muutettuna seuraavalla:	1. maaliskuuta 2020 (*)
135	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2089, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyysliittymien tietojen antamisen osalta (EUVL L 317, 9.12.2019, s. 17).	31. joulukuuta 2021 (*)
136	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/168, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta tiettyjä kolmansien maiden valuuttojen avistakurssien vertailuarvoja koskevan poikkeuksen ja tiettyjen lakkaavien vertailuarvojen korvaajien nimeämisen osalta ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 6).	31. joulukuuta 2023 (*)
Tilastotietojen keruuta koskeva lainsäädäntö (*)		
137	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2013/24 , annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäädössä (EUVL L 2, 7.1.2014, s. 34). Muutettuna seuraavalla:	31. maaliskuuta 2016 (*)
138	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2016/66, annettu 26 päivänä marraskuuta 2015, Euroopan keskuspankin tilastointiin liittyvistä tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäädössä annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2015/40) (EUVL L 14, 21.1.2016, s. 36).	31. maaliskuuta 2017 (*)
139	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2020/1553, annettu 14 päivänä lokakuuta 2020, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäädössä annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2020/51) (EUVL L 354, 26.10.2020, s. 24).	31. joulukuuta 2022 (*)
140	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2021/827, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäädössä annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2021/20) (EUVL L 184, 25.5.2021, s. 4).	31. joulukuuta 2022 (*)
141	Euroopan keskuspankin asetus (EU) 2021/379 , annettu 22 päivänä tammikuuta 2021, luottolaitosten ja rahalaitossektorin tase-eristä (uudelleenlaadittu) (EKP/2021/2) (EUVL L 73, 3.3.2021, s. 16)	31. joulukuuta 2022 (*)
142	Euroopan keskuspankin asetus (EU) N:o 1072/2013 , annettu 24 päivänä syyskuuta 2013, rahalaitosten soveltamia korkoja koskevista tilastoista (uudelleenlaadittu) (EKP/2013/34) (EUVL L 297, 7.11.2013, s. 51). Muutettuna seuraavalla:	31. maaliskuuta 2016 (*)
143	Euroopan keskuspankin asetus (EU) N:o 756/2014, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014, rahalaitosten soveltamia korkoja koskevista tilastoista annetun asetuksen (EU) N:o 1072/2013 (EKP/2013/34) muuttamisesta (EKP/2014/30) (EUVL L 205, 12.7.2014, s. 14).	
144	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2021/830, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2021, rahalaitosten tase-eriä koskevista tilastoista ja korkotilastoista (EKP/2021/11)	31. joulukuuta 2022 (*)

-
- (¹) Vuoden 2013 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (²) Vuoden 2014 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (³) Vuoden 2015 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁴) Vuoden 2016 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁵) Vuoden 2017 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁶) Vuoden 2018 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁷) Vuoden 2019 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁸) Vuoden 2020 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (⁹) Vuoden 2021 sekakomitea hyväksyi nämä määrääjat Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välillä 30 päivänä kesäkuuta 2011 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.
- (*) Kuten sovittu yksinkertaistettua tilastollista raportointia koskevassa mallissa.”
-

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2022/446,
annettu 15 päivänä maaliskuuta 2022,
Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen valuuttasopimuksen liitteen muuttamisesta

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välillä 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 8 artiklan 5 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja San Marinon välinen valuuttasopimus, jäljempänä 'sopimus', tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2012.
- (2) Sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että San Marino panee täytäntöön unionin säädökset ja säännöt, jotka koskevat euroseteleitä ja -metallirahoja, pankki- ja rahoituslainsäädäntöä, rahanpesun estämistä, käteisrahaan ja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan sekä mitaleihin ja rahakkeisiin liittyvien petosten ja väärennysten torjuntaa ja tilastotietojen ilmoittamisvaatimuksia. Nämä säädökset ja säännöt luetellaan valuuttasopimuksen liitteessä.
- (3) Komission olisi muutettava valuuttasopimuksen liitettä vuosittain tai tarvittaessa useamminkin uusien asiaa koskevien unionin säädösten ja sääntöjen sekä voimassa oleviin asiaa koskeviin unionin säädöksiin ja sääntöihin tehtyjen muutosten huomioon ottamiseksi.
- (4) Osa asiaa koskevista unionin säädöksistä ja säännöistä on vanhentuneita, ja ne olisi sen vuoksi poistettava liitteestä. Toisaalta on hyväksytty tai muutettu sellaisia unionin säädöksiä ja sääntöjä, jotka olisi lisättävä liitteeseen.
- (5) Valuuttasopimuksen liitettä olisi sen vuoksi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen valuuttasopimuksen liite tämän päätöksen liitteen tekstillä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 15 päivänä maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹⁾ EUVL C 121, 26.4.2012, s. 5.

LIITE

"LIITE

	TÄYTÄNTÖÖNPANTAVAT SÄÄDÖKSET	TÄYTÄNTÖÖNPANON MÄÄRÄAIKA
	Rahanpesun torjunta	
1	Neuvoston päätös 2000/642/YOS , tehty 17 päivänä lokakuuta 2000, jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä koskevista järjestelyistä, joita noudatetaan tietojenvaihdossa (EYVL L 271, 24.10.2000, s. 4)	1. syyskuuta 2013
2	Neuvoston puitepäätös 2001/500/YOS , tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekevälaineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1)	
3	Neuvoston puitepäätös 2005/212/YOS , tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, rikoksen tuottaman hyödyn ja rikoksella saadun omaisuuden sekä rikoksentekevälaineiden menetetyksi tuomitsemisesta (EUVL L 68, 15.3.2005, s. 49)	1. lokakuuta 2014 ⁽¹⁾
4	Neuvoston päätös 2007/845/YOS , tehty 6 päivänä joulukuuta 2007, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämässä ja tunnistamisessa (EUVL L 332, 18.12.2007, s. 103)	
5	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU , annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39)	1. marraskuuta 2016 ⁽²⁾
6	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/847 , annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 1)	1. lokakuuta 2017 ⁽³⁾
7	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 , annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73) Muutettu säädöksellä:	1. lokakuuta 2017 ⁽³⁾
8	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 43) Täydennetty säädöksellä:	31. joulukuuta 2020 ⁽⁴⁾
9	Komission delegoitu asetus (EU) 2016/1675, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä yksilöimällä suuririskiset kolmannet maat, joilla on strategisia puutteita (EUVL L 254, 20.9.2016, s. 1) Muutettu säädöksellä:	1. lokakuuta 2017 ⁽⁵⁾
10	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/105, annettu 27 päivänä lokakuuta 2017, delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Etiopia liitteessä olevan I kohdan taulukkoon suuririskisistä kolmansista maista (EUVL L 19, 24.1.2018, s. 1)	31. maaliskuuta 2019 ⁽⁶⁾

11	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/212, annettu 13 päivänä joulukuuta 2017, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Sri Lanka, Trinidad ja Tobago sekä Tunisia liitteessä olevan I kohdan taulukkoon (EUVL L 41, 14.2.2018, s. 4)	31. maaliskuuta 2019 ⁽⁶⁾
12	Komission delegoitu asetus (EU) 2018/1467, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Pakistan liitteessä olevan I kohdan taulukkoon (EUVL L 246, 2.10.2018, s. 1)	31. joulukuuta 2019 ⁽⁷⁾
13	Komission delegoitu asetus (EU) 2020/855, annettu 7 päivänä toukokuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta lisäämällä Bahama, Barbados, Botswana, Ghana, Jamaika, Kambodža, Mauritius, Mongolia, Myanmar/Burma, Nicaragua, Panama ja Zimbabwe liitteessä olevan I kohdan taulukkoon ja poistamalla Bosnia ja Hertsegovina, Etiopia, Guyana, Laosin demokraattinen kansantasavalta, Sri Lanka ja Tunisia tästä taulukosta (EUVL L 195, 19.6.2020, s. 1)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
14	Komission delegoitu asetus (EU) 2021/37, annettu 7 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2016/1675 muuttamisesta poistamalla Mongolia liitteessä olevan I kohdan taulukosta (EUVL L 14, 18.1.2021, s. 1)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾
15	Komission delegoitu asetus (EU) 2019/758, annettu 31 päivänä tammikuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla vähimmäistoimista ja lisätoimenpiteistä, jotka luottolaitosten ja finanssilaitosten on toteutettava rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin lieventämiseksi eräissä kolmansissa maissa (EUVL L 125, 14.5.2019, s. 4)	31. joulukuuta 2020 ⁽⁷⁾
16	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1672 , annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta ja asetuksen (EY) N:o 1889/2005 kumoamisesta (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 6)	31. joulukuuta 2021 ⁽⁷⁾
17	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1673 , annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 284, 12.11.2018, s. 22)	31. joulukuuta 2021 ⁽⁷⁾
	<i>Petosten ja väärentämisen torjunta</i>	
18	Neuvoston asetus (EY) N:o 1338/2001 , annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä (EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2013
19	Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 1338/2001 muuttamisesta (EUVL L 17, 22.1.2009, s. 1)	
20	Neuvoston päätös 2001/887/YOS , tehty 6 päivänä joulukuuta 2001, euron suojaamisesta väärentämiseltä (EYVL L 329, 14.12.2001, s. 1)	1. syyskuuta 2013
21	Neuvoston päätös 2003/861/EY , tehty 8 päivänä joulukuuta 2003, väärennettyjen eurometallirahojen analysoinnista ja niihin liittyvästä yhteistyöstä (EUVL L 325, 12.12.2003, s. 44)	1. syyskuuta 2013

22	Neuvoston asetus (EY) N:o 2182/2004 , annettu 6 päivänä joulukuuta 2004, eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 1) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2013
23	Neuvoston asetus (EY) N:o 46/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista annetun asetuksen (EY) N:o 2182/2004 muuttamisesta (EUVL L 17, 22.1.2009, s. 5)	
24	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1)	1. heinäkuuta 2016 ⁽²⁾
25	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/713 , annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaamisesta (EUVL L 123, 10.5.2019, s. 18)	31. joulukuuta 2021 ⁽⁷⁾
	Euroseteleitä ja -metallirahoja koskevat säännöt	
26	Lukuun ottamatta 1 a artiklan 2 ja 3 kohtaa sekä 4 a, 4 b ja 4 c artiklaa: Neuvoston asetus (EY) N:o 2532/98 , annettu 23 päivänä marraskuuta 1998, Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia (EYVL L 318, 27.11.1998, s. 4) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2013
27	Neuvoston asetus (EU) 2015/159, annettu 27 päivänä tammikuuta 2015, Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia annetun asetuksen (EY) N:o 2532/98 muuttamisesta (EUVL L 27, 3.2.2015, s. 1)	31. lokakuuta 2021 ⁽⁸⁾
28	Neuvoston päätelmät, annettu 10 päivänä toukokuuta 1999 , eurometallirahojen laadunhallintajärjestelmästä	1. syyskuuta 2013
29	Komission tiedonanto 2001/C 318/03 , annettu 22 päivänä lokakuuta 2001, eurometallirahojen yhteisen sivun mallioikeuden suojasta (K(2001) 600 lopullinen) (EYVL C 318, 13.11.2001, s. 3)	1. syyskuuta 2013
30	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2003/5 , annettu 20 päivänä maaliskuuta 2003, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia setelialiheen jäljennöksiä vastaan (EUVL L 78, 25.3.2003, s. 20) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2013
31	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2013/11, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2013, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia setelialiheen jäljennöksiä vastaan annettujen suuntaviivojen EKP/2003/5 muuttamisesta (EUVL L 118, 30.4.2013, s. 43)	1. lokakuuta 2013 ⁽¹⁾
32	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2020/2091, annettu 4 päivänä joulukuuta 2020, euroseteleiden vaihtamisesta ja käytöstä poistamisesta sekä toimenpiteiden toteuttamisesta luvattomia setelialiheen jäljennöksiä vastaan annettujen suuntaviivojen EKP/2003/5 muuttamisesta (EKP/2020/61) (EUVL L 423, 15.12.2020, s. 65)	30. syyskuuta 2022 ⁽⁹⁾
33	Euroopan keskuspankin päätös EKP/2010/14 , tehty 16 päivänä syyskuuta 2010, eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta (EUVL L 267, 9.10.2010, s. 1) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2013
34	Euroopan keskuspankin päätös EKP/2012/19, annettu 7 päivänä syyskuuta 2012, eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta tehdyn päätöksen EKP/2010/14 muuttamisesta (2012/507/EU)(EUVL L 253, 20.9.2012, s. 19)	1. lokakuuta 2013 ⁽¹⁾

35	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2019/2195, annettu 5 päivänä joulukuuta 2019, eurosetelien aitouden ja kunnan tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta annetun päätöksen EKP/2010/14 muuttamisesta (EKP/2019/39) (EUVL L 330, 20.12.2019, s. 91)	31. joulukuuta 2021 ⁽⁸⁾
36	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1210/2010 , annettu 15 päivänä joulukuuta 2010, eurometallirahojen aitouden tarkistamisesta ja kiertoon kelpaamattomien eurometallirahojen käsittelystä (EUVL L 339, 22.12.2010, s. 1)	1. syyskuuta 2013
37	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1214/2011 , annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, rajat ylittävistä ammattimaisista eurokäteisen maantiekuljetuksista euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden välillä (EUVL L 316, 29.11.2011, s. 1)	1. lokakuuta 2014 ⁽¹⁾
38	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 651/2012 , annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, eurometallirahojen liikkeeseenlaskusta (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 135)	1. lokakuuta 2013 ⁽¹⁾
39	Päätös EKP/2013/10 euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliaiheen jäljentämisestä (EKP/2013/10) (EUVL L 118, 30.4.2013, s. 37) Muutettu säädöksellä:	1. lokakuuta 2013 ⁽¹⁾
40	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2019/669, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2019, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliaiheen jäljentämisestä annetun päätöksen EKP/2013/10 muuttamisesta (EUVL L 113, 29.4.2019, s. 6)	31. joulukuuta 2020 ⁽⁷⁾
41	Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2020/2090, annettu 4 päivänä joulukuuta 2020, euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliaiheen jäljentämisestä tehdyn päätöksen EKP/2013/10 muuttamisesta (EKP/2020/60) (EUVL L 423, 15.12.2020, s. 62)	30. syyskuuta 2022 ⁽⁹⁾
42	Neuvoston asetus (EU) N:o 729/2014 , annettu 24 päivänä kesäkuuta 2014, liikkeeseen tarkoitettujen eurometallirahojen yksikköarvoista ja teknisistä eritelmistä (uudelleenlaadittu) (EUVL L 194, 2.7.2014, s. 1)	1. lokakuuta 2013 ⁽¹⁾
Pankki- ja rahoitusalan lainsäädäntö		
43	Neuvoston direktiivi 86/635/ETY , annettu 8 päivänä joulukuuta 1986, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä (EYVL L 372, 31.12.1986, s. 1) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2016
44	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/65/EY, annettu 27 päivänä syyskuuta 2001, direktiivien 78/660/ETY, 83/349/ETY ja 86/635/ETY muuttamisesta tietynlaisten yhtiöiden sekä pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksiä ja konsolidoitujen tilinpäätöksiä laadinnassa noudatettavien arvostussääntöjen osalta (EYVL L 283, 27.10.2001, s. 28)	
45	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/51/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden, pankkien ja muiden rahoituslaitosten sekä vakuutusyriyten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annettujen direktiivien 78/660/ETY, 83/349/ETY, 86/635/ETY ja 91/674/ETY muuttamisesta (EUVL L 178, 17.7.2003, s. 16)	
46	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/46/EY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY, konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 83/349/ETY, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY sekä vakuutusyriyten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 91/674/ETY muuttamisesta (EUVL L 224, 16.8.2006, s. 1)	

47	Neuvoston direktiivi 89/117/ETY , annettu 13 päivänä helmikuuta 1989, jäsenvaltioon sijoittautuneiden sellaisten luotto- ja rahoituslaitosten sivukonttoreiden velvollisuudesta julkistaa tilinpäätösasiakirjat, joiden kotipaikka ei ole siinä jäsenvaltiossa (EYVL L 44, 16.2.1989, s. 40)	1. syyskuuta 2018
48	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/9/EY , annettu 3 päivänä maaliskuuta 1997, sijoittajien korvausjärjestelmistä (EYVL L 84, 26.3.1997, s. 22)	1. syyskuuta 2018
49	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY , annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä (EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2018
50	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/44/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annetun direktiivin 98/26/EY ja rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin 2002/47/EY muuttamisesta linkitettyjen järjestelmien sekä lainasaamisten osalta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 37)	
51	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/78/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, direktiivien 98/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomaisen), Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaisen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 120)	
52	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1)	30. syyskuuta 2019 ⁽³⁾
53	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1)	1. syyskuuta 2018
54	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/879, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 296)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
55	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/24/EY , annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta (EYVL L 125, 5.5.2001, s. 15) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2018
56	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190)	

<p>57</p> <p>Muutettu säädöksellä:</p> <p>58</p> <p>59</p> <p>60</p>	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2002, rahoitusvakuusjärjestelyistä (EYVL L 168, 27.6.2002, s. 43)</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/44/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä annetun direktiivin 98/26/EY ja rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin 2002/47/EY muuttamisesta linkitettyjen järjestelmien sekä lainasaamisten osalta (EUVL L 146, 10.6.2009, s. 37)</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190)</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)</p>	<p>1. syyskuuta 2018</p> <p>1. syyskuuta 2018 (°)</p> <p>31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (°)</p>
<p>61</p> <p>Muutettu säädöksellä:</p> <p>62</p> <p>63</p>	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/87/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta (EUVL L 35, 11.2.2003, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/1/EY, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2005, neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 85/611/ETY, 91/675/ETY, 92/49/ETY ja 93/6/ETY sekä direktiivien 94/19/EY, 98/78/EY, 2000/12/EY, 2001/34/EY, 2002/83/EY ja 2002/87/EY muuttamisesta rahoituspalvelualan komiteajärjestelmän uudistamiseksi (EUVL L 79, 24.3.2005, s. 9)</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/25/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta komissiolle siirretyn täytäntöönpanovallan osalta (EUVL L 81, 20.3.2008, s. 40)</p>	<p>1. syyskuuta 2018</p>

64	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/78/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, direktiivien 98/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen), Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 120)	
65	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/89/EU, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, direktiivien 98/78/EY, 2002/87/EY, 2006/48/EY ja 2009/138/EY muuttamisesta finanssiryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yhteisöjen lisävalvonnan osalta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 113)	
66	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338)	
67	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
68	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 924/2009 , annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, rajatylittävistä maksuista yhteisössä ja asetuksen (EY) N:o 2560/2001 kumoamisesta (EUVL L 266, 9.10.2009, s. 11) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2018
69	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 260/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 22)	1. syyskuuta 2018 ⁽¹⁾
70	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY , annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2016
71	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338)	1. syyskuuta 2017 ⁽²⁾
72	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35)	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
73	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010 , annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2016

74	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1022/2013, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta Euroopan keskuspankille neuvoston asetuksen (EU) N:o 1024/2013 nojalla annettujen erityistehtävien osalta (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 5)	
75	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/17/EU, annettu 4 päivänä helmikuuta 2014, kuluttajille tarkoitetuista kiinteää asunto-omaisuutta koskevista luottosopimuksista ja direktiivien 2008/48/EY ja 2013/36/EU sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 60, 28.2.2014, s. 34)	
76	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190)	1. syyskuuta 2018 (*)
77	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35)	30. syyskuuta 2018 (*)
78	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1)	31. joulukuuta 2023 (*)
79	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010 , annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84)	1. syyskuuta 2016
	Muutettu säädöksellä:	
80	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1)	
81	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2014, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, tilinpäätösraportointiin ja tilintarkastukseen liittyvien yksittäisten toimien tukemiseksi toteutettavasta unionin ohjelmasta kaudelle 2014–2020 ja päätöksen N:o 716/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 105, 8.4.2014, s. 1)	
82	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/51/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, direktiivien 2003/71/EY ja 2009/138/EY sekä asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 1094/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta (EUVL L 153, 22.5.2014, s. 1)	

83	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (°)
84	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 260/2012 , annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 22) Muutettu säädöksellä:	1. huhtikuuta 2018 (°)
85	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 248/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, asetuksen (EU) N:o 260/2012 muuttamisesta unionin laajuisiin tilisiirtoihin ja suoraveloituksiin siirtymisen osalta (EUVL L 84, 20.3.2014, s. 1)	
86	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 , annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettu säädöksellä:	30. syyskuuta 2019 (°)
87	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1)	
88	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190)	
89	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84)	31. joulukuuta 2020 (°)
90	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73)	

91	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1)	30. syyskuuta 2019 (*)
92	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/834, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta määritysvelvollisuuden, määritysvelvollisuuden keskeyttämisen, raportointivaatimusten, sellaisten OTC-johdannaissopimusten riskienpienentämistekniikoiden, joille ei ole tehty keskusvastapuolimäärittystä, kauppatietorekisterien rekisteröinnin ja valvonnan sekä kauppatietorekistereitä koskevien vaatimusten osalta (EUVL L 141, 28.5.2019, s. 42)	31. joulukuuta 2021 (*)
93	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 1)	31. joulukuuta 2023 (*)
94	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (*)
95	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/168, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta tiettyjä kolmansien maiden valuuttojen avistakurssien vertailuarvoja koskevan poikkeuksen ja tiettyjen lakkaavien vertailuarvojen korvaajien nimeämisen osalta ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 6)	31. joulukuuta 2023 (*)
96	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 , annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan	1. syyskuuta 2017 (*)
Muutettu säädöksellä:		
97	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2395, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siirtymäjärjestelyillä, jotka koskevat IFRS 9 -standardin käyttöönotolla omiin varoihin olevan vaikutuksen lieventämistä ja suuria asiakasriskejä koskevien säännösten soveltamista tiettyihin jonkin jäsenvaltion valuutan määräisiin julkisen sektorin vastuisiin (EUVL L 345, 27.12.2017, s. 27)	30. kesäkuuta 2019 (*)

98	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/2401, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista annetun asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta (EUVL L 347, 28.12.2017, s. 1)	31. maaliskuuta 2020 ⁽⁶⁾
99	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/630, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 111, 25.4.2019, s. 4)	31. joulukuuta 2020 ⁽⁷⁾
100	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/876, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen, pysyvän varainhankinnan vaatimuksen, omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vaatimusten, vastapuoliriskin, markkinariskin, keskusvastapuoliin liittyvien vastuiden, yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin liittyvien vastuiden, suurten asiakasriskien ja raportointi- ja julkistamisvaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 1)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
101	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
102	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/873, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2020, asetusten (EU) N:o 575/2013 ja (EU) 2019/876 muuttamisesta tiettyjen covid-19-pandemian vuoksi tehtävien mukautusten osalta (EUVL L 204, 26.6.2020, s. 4)	31. joulukuuta 2022 (lukuun ottamatta 1 artiklan 4 kohtaa – 31. joulukuuta 2023) ⁽⁹⁾
103	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/558, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2021, asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta arvopaperistamiskehykseen talouden elpymisen tukemiseksi covid-19-kriisin vuoksi tehtävien mukautusten osalta (EUVL L 116, 6.4.2021, s. 25)	31. joulukuuta 2023 (lukuun ottamatta 1 artiklan 2 ja 4 kohtaa – 31. joulukuuta 2024) ⁽⁹⁾
104	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU , annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2017 ⁽¹⁾
105	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisiratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190)	1. syyskuuta 2018 ⁽²⁾
106	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 253)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
107	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾

108	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/338, annettu 16 päivänä helmikuuta 2021, direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiedonantovaatimuksista, tuotehallinnasta ja positiolimiiteistä sekä direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/878 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse niiden soveltamisesta sijoituspalveluyrityksiin covid-19-kriisistä elpymisen edistämiseksi (EUVL L 68, 26.2.2021, s. 14)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾
109	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 596/2014 , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöä koskeva asetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 1), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettu säädöksellä:	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
110	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1)	1. maaliskuuta 2020 ⁽⁶⁾
111	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1)	30. syyskuuta 2018 ⁽⁵⁾
112	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, talletusten vakuusjärjestelmistä (uudelleenlaadittu) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 149)	1. syyskuuta 2016 ⁽²⁾
113	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU , annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 179)	30. syyskuuta 2018 ⁽⁴⁾
114	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/59/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisiratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2018 ⁽²⁾
115	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/2399, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta vakuudettomien velkainstrumenttien maksukyvyttömyyttä koskevaan ensisijaisuusjärjestykseen sijoittamisen osalta (EUVL L 345, 27.12.2017, s. 96)	31. lokakuuta 2019 ⁽⁶⁾
116	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/879, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2014/59/EU muuttamisesta luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten tappionkattamiskyvyn ja pääomapohjan vahvistamiskyvyn osalta sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 7.6.2019, s. 296)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁸⁾
117	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾

118	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) ⁽⁹⁾
119	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU , annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan Muutettu säädöksellä:	31. joulukuuta 2020 ⁽³⁾
120	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1)	31. joulukuuta 2020 ⁽⁴⁾
121	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1034, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 8) Lukuun ottamatta 64 artiklan 5 kohtaa:	31. joulukuuta 2021 ⁽⁵⁾
122	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
123	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2177, annettu 18 päivänä joulukuuta 2019, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II), rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sekä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta (EUVL L 334, 27.12.2019, s. 155)	31. joulukuuta 2024 ⁽⁸⁾
124	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/1504, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 50)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾
125	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/338, annettu 16 päivänä helmikuuta 2021, direktiivin 2014/65/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tiedonantovaatimuksista, tuotehallinnasta ja positiolimiiteistä sekä direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/878 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse niiden soveltamisesta sijoituspalveluyrityksiin covid-19-kriisistä elpymisen edistämiseksi (EUVL L 68, 26.2.2021, s. 14)	31. joulukuuta 2023 ⁽⁹⁾

126	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan</p> <p>Muutettu säädöksellä:</p>	31. joulukuuta 2020 ⁽³⁾
127	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1)</p>	31. joulukuuta 2020 ⁽⁵⁾
128	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1)</p>	31. joulukuuta 2023 ⁽⁸⁾
129	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)</p>	<p>31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) ⁽⁹⁾</p>
130	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1)</p> <p>Muutettu säädöksellä:</p>	31. joulukuuta 2020 ⁽⁴⁾
131	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1033, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineiden markkinoista annetun asetuksen (EU) N:o 600/2014, markkinoiden väärinkäytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 596/2014 ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annetun asetuksen (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (EUVL L 175, 30.6.2016, s. 1)</p>	31. joulukuuta 2020 ⁽⁶⁾
132	<p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2365, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1)</p> <p>Muutettu säädöksellä:</p>	30. syyskuuta 2019 ⁽⁴⁾

133	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/23, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, keskusvastapuolten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1095/2010, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 806/2014 ja (EU) 2015/2365 sekä direktiivien 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2007/36/EY, 2014/59/EU ja (EU) 2017/1132 muuttamisesta (EUVL L 22, 22.1.2021, s. 1)	31. joulukuuta 2024 (lukuun ottamatta seuraavia: 95 artikla – 31. joulukuuta 2022, 87 artiklan 2 kohta – 31. joulukuuta 2023, 9 artiklan 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 18 ja 19 kohta, 10 artiklan 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11 ja 12 kohta ja 11 artikla – 31. joulukuuta 2024, 9 artiklan 14 kohta ja 20 artikla – 31. joulukuuta 2025) (*)
134	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366 , annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35), sekä siihen liittyvät toisen tason toimenpiteet tarpeen mukaan	30. syyskuuta 2018 (*)
135	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011 , annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1)	1. maaliskuuta 2020 (*)
Muutettu säädöksellä:		
136	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2089, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta EU:n ilmastosiirtymää koskevien vertailuarvojen, EU:n Pariisin sopimuksen mukaisten vertailuarvojen ja vertailuarvojen kestävyteen liittyvien tietojen antamisen osalta (EUVL L 317, 9.12.2019, s. 17)	31. joulukuuta 2021 (*)
137	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/168, annettu 10 päivänä helmikuuta 2021, asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta tiettyjä kolmansien maiden valuuttojen avistakurssien vertailuarvoja koskevan poikkeuksen ja tiettyjen lakkaavien vertailuarvojen korvaajien nimeämisen osalta ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 49, 12.2.2021, s. 6)	31. joulukuuta 2023 (*)
Tilastotietojen keruuta koskeva lainsäädäntö (*)		
138	Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2013/24, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpidossa (EUVL L 2, 7.1.2014, s. 34)	1. syyskuuta 2016 (*)
Muutettu säädöksellä:		
139	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2016/66, annettu 26 päivänä marraskuuta 2015, Euroopan keskuspankin tilastointiin liittyvistä tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpidossa annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2015/40) (EUVL L 14, 21.1.2016, s. 36)	31. maaliskuuta 2017 (*)

140	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2020/1553, annettu 14 päivänä lokakuuta 2020, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäivästä annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2020/51) (EUVL L 354, 26.10.2020, s. 24)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁹⁾
141	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2021/827, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, tilastoihin liittyvistä Euroopan keskuspankin tiedonantovaatimuksista neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpäivästä annettujen suuntaviivojen EKP/2013/24 muuttamisesta (EKP/2021/20) (EUVL L 184, 25.5.2021, s. 4)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁹⁾
142	Euroopan keskuspankin asetus (EU) 2021/379 , annettu 22 päivänä tammikuuta 2021, luottolaitosten ja rahalaitossektorin tase-eristä (uudelleenlaadittu) (EKP/2021/2) (EUVL L 73, 3.3.2021, s. 16)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁹⁾
143	Euroopan keskuspankin asetus (EU) N:o 1072/2013 , annettu 24 päivänä syyskuuta 2013, rahalaitosten soveltamia korkoja koskevista tilastoista (uudelleenlaadittu) (EKP/2013/34) (EUVL L 297, 7.11.2013, s. 51) Muutettu säädöksellä:	1. syyskuuta 2016 ⁽²⁾
144	Euroopan keskuspankin asetus (EU) N:o 756/2014 , annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014, rahalaitosten soveltamia korkoja koskevista tilastoista annetun asetuksen (EU) N:o 1072/2013 (EKP/2013/34) muuttamisesta (EKP/2014/30) (EUVL L 205, 12.7.2014, s. 14)	
145	Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2021/830 , annettu 26 päivänä maaliskuuta 2021, rahalaitosten tase-eriä koskevista tilastoista ja korkotilastoista (EKP/2021/11)	31. joulukuuta 2022 ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ Vuoden 2013 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽²⁾ Vuoden 2014 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽³⁾ Vuoden 2015 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽⁴⁾ Vuoden 2016 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽⁵⁾ Vuoden 2017 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽⁶⁾ Vuoden 2018 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 5 kohdan nojalla.

⁽⁷⁾ Vuoden 2019 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.

⁽⁸⁾ Vuoden 2020 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.

⁽⁹⁾ Vuoden 2021 sekakomitea hyväksyi nämä määräajat Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välisen 27 päivänä maaliskuuta 2012 tehdyn valuuttasopimuksen 8 artiklan 4 kohdan nojalla.

^(*) Kuten sovittu yksinkertaistettua tilastollista raportointia koskevassa mallissa.

EUROOPAN KESKUSPANKIN PÄÄTÖS (EU) 2022/447,**annettu 8 päivänä maaliskuuta 2022,****tilien avaamisesta niiden maksujen käsittelyä varten, jotka liittyvät jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, myönnettäviin ERVV-lainoihin annetun päätöksen 2011/15/EU muuttamisesta (EKP/2022/10)**

EUROOPAN KESKUSPANKIN JOHTOKUNTA, joka

ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen 17 ja 21 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan keskuspankin päätöksessä 2011/15/EU ⁽¹⁾ (EKP/2010/31) tarkoitetuista Euroopan keskuspankissa (EKP) olevista talletuksista olisi maksettava korkoa Euroopan keskuspankin päätöksen (EU) 2019/1743 ⁽²⁾ (EKP/2019/31) 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jotta varmistettaisiin vastaavista talletuksista maksettavien korkojen yhdenmukaisuus eurojärjestelmässä.
- (2) Näin ollen päätös 2011/15/EU (EKP/2010/31) olisi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla***Muutos**

Korvataan päätöksen 2011/15/EU (EKP/2010/31) 5 artikla seuraavasti:

*"5 artikla***Korko**Kansallisen keskuspankin maksutilille maksetaan korkoa Euroopan keskuspankin päätöksen (EU) 2019/1743 (EKP/2019/31) ^(*) 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

^(*) Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2017/1743, annettu 15 päivänä lokakuuta 2019, varantovelvoitteen ylittävistä talletuksista ja tietyistä muista talletuksista maksettavista koroista (EKP/2019/31) (EUVL L 267, 21.10.2019, s. 12)."

*2 artikla***Voimaantulo**Tämä päätös tulee voimaan viidentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Frankfurt am Mainissa 8 päivänä maaliskuuta 2022.

EKP:n puheenjohtaja
Christine LAGARDE

⁽¹⁾ Euroopan keskuspankin päätös 2011/15/EU, annettu 20 päivänä joulukuuta 2010, tilien avaamisesta niiden maksujen käsittelyä varten, jotka liittyvät jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, myönnettäviin ERVV-lainoihin (EKP/2010/31) (EUVL L 10, 14.1.2011, s. 7).

⁽²⁾ Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2019/1743, annettu 15 päivänä lokakuuta 2019, varantovelvoitteen ylittävistä talletuksista ja tietyistä muista talletuksista maksettavista koroista (EKP/2019/31) (EUVL L 267, 21.10.2019, s. 12).

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

■ Euroopan unionin
julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI